

گچین آزمانک

گچین

گچین

(آزمانک)

عبدالکیم بلوچ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

گچین آزمانک	:	کتاب عنام
عبدالحکیم بلوچ	:	نژ آر
عزیز جمال دینی	:	کمپیوٹر کمپوزر
ہائی فیک پرنٹرز	:	چھاپ جاہ
1970 مئی	:	اولی چاپ
2010	:	دومی چاپ
300 کلدار	:	بہا
1000	:	دانگ

ISBN : 978 - 969 - 8557 - 64 - 5

پہیلیں سنگت قاسم بلوچ ء

کہ

ناحق گوٹلاں و آتش

ل

(ا)	اشیر عبدالقادر شاہوانی	پیشگال
(ب)	عبدالکحیم	آزما نیک عرصہ

اولی بہر

رد	سر حال	نہشتہ کار	بلوچی بدل	تا کہ ایم
1	یب	چینوف	عبداللہ جان جمالدینی	1
2	سنگیں دل	میکسم گورکی	عبدالصمد امیری	7
3	زرع باہوت	میکسم گورکی	غوث بخش صابر	14
4	وائے وطن خُسکیں دار	ولیم سرہن	غوث بخش صابر	23
5	اوست	موپاساں	نسیم دشتی	31
6	دشیں حیا لے	موپاساں	نعمت اللہ گچی	35
7	تھکے بندیک	موپاساں	نعمت اللہ گچی	44
8	دیوال	ژاں پال سارتر	عبدالکحیم	53
9	انصاف و تحت	سرست ماہم	عبدالکحیم	83
10	شاعر	سرست ماہم	نسیم دشتی	90
11	چاشت	سرست ماہم	تاج جمالی	94

100	کریم دشتی	ای دی لوکس	ڈیکلی بوبت	12
106	نسیم دشتی	بہینگ دسے	گنوک	13
111	امام بخش بلوچ	میکس برانڈ	انگور پور چک	14
124	قاضی عبدالرحیم صابر	یوسف سبائی	گناہ و سزا	15
130	مراد ساجر	کرشن چندر	زر درانت	16
144	حمل	اشرف محی الدین	گورکن	17
146	محمد اسحاق	قاضی نذر الاسلام	چوٹیں زینماں	18

دومی بہر

155	شیر محمد مری		گنوک	19
163	ط۔ بروقی		بے مرادیں ماسی	20
170	مراد ساجر		گر میں ساہک	21
174	مراد ساجر		گرند	22
181	شیر محمد مری		جڈو	23
198	نسیم دشتی		ٹاکو	24
204	کریم دشتی		درور	25
208	نسیم دشتی		سور	26

215	گھوار خان مری	لب	27
217	نعمت اللہ گچھی	اے زندایت	28
223	م م طاہر	شاملو	29
230	قرۃ العین طاہر	بلک سنگین	30
237	نعمت اللہ گچھی	استالے ست	31
243	عبد الغفار گچھی	ڈکال	32
248	ایم بیک	سرورے مرک	33
253	عبدالرحمن غور	حائل پیچھے مرتہ	34
258	نسیم دشتی	بیر	35
264	م۔ طاہر	دستار	36
270	برکت علی	شمبک مرت	37
277	عزیزہ بھگوری	من پہ اوہیتاں	38
280	عنصمت اللہ خان جمال دینی	ڈنگ	39
285	صورت خان مری	بندی خانہ عباہوٹ	40
301	نعمت اللہ گچھی	زندات پہ ہزار جنجال	41
304	صورت خان مری	پروش ہ سوب	42

پیشگاہ

بلوچی اکیڈمی 1958ء بڑاں ششم بیڑی ء بلوچی زبان لوزانک، دو دور بیدگ، تاریخ ء روایتانی دیرنی ء آہانی رکھ لہلہ ء جہد ء تہا گائیش انت، پہنچ چہ بلوچی لوزانک، دو دور بیدگ، روایت لہنند نیاد ء بارہ بازین کتاب شنگ کنگ۔

اکیڈمی ء بلوچی زبان لہاوب ء اید بلوچ قوم لہ بلوچستان ء بارہ تہر تہرین سر حالانی سر ء گول بلوچی ء اردو، انگریزی لہ فارسی ء تہا ہم کتاب شنگ کرنگ پہنچ اے علمی ء لہراگی ء بلوچانی علمی لوزانگی، تاریخی لہ دو دور بیدگی لہی ء کسا آسیندور سیند شہ یک نسل ء دومی نسل لہ بدل یوان لہ مارا سر بوتگ انت ما ایشان ء، یکجا کرنگ انت لہ کتابی دروشم ء تالان کرنگ انت۔

بلوچی اکیڈمی شہ وتی اڈ دیک ء تال مروپی سے صد ء گیش کتاب شنگ کرنگ کہ آگیشتر بلوچی لوزانک، دو دور بیدگ، گیدی قصہ، گرانمر، تاریخ ء لہ زند حال ء سر ء تالان انت۔ شہ بلوچی اکیڈمی ء نیمگ ء چھاپ و شنگ بوتگمیں کتاب یونیورسٹی، کالجاں ء اسکولان اید فیڈرل ء صوبانی پبلک سروس کمیشن ء چکاسی کورسانی تہا ہم ہور انت۔ پیشا لہشی لوٹ بازگیش انت۔ ہر دیں کہ اے کتاب ہلاس بوہگ ء بے گواہ بوٹگا انت، پیشا ما ایشانی دوارگ چھاپ ء شنگ ء بست و بند ء کنگا ہاں۔

ولہجہ عبد اکیم بلوچ ء حو آرنگمیں آزمانکانی گچین ہم بے گواہیں کتابانی تہا ہوار انت پیشا ہے لوٹ ء گذرانی خاترا ما اے کتاب ء دوارگ چھاپ ء شنگ کنگا ہاں

اشیر عبد القادر شاہوانی

کوئٹہ

جنرل سیکرٹری

110 اکتوبر 2009ء

آزماںک ء قصہ

بنی آدم ء رثان ء۔ ہر دور زمانگ ء۔ زند ء عکس کشیتہ۔ زند ء اور اور زمانگ ء۔
 ادینک ء۔ ہما دور ء راجی و دودی لیکہاں دیستہ۔ زند ء چا گرد ء بازیں چنی آئی نیام ء۔
 نوک نوکیں سیالی ء زکی آران ء۔ آرٹ ء لوزانک ء جہان آباد کرتہ۔
 یک و ہدے ات کہ بلکاں وتی سولیس نما۔ گانی سہرینگ ء واب گجگ ء زمستانی
 برف گواریں ء تیرماہی ماہکاں درنزمین شپاں دیبہ ء پریانی قصہ جت۔ شاعران وتی
 پر بنداں تمن ء ٹک ء سر پچارانی قصہ آورت۔ پہلوان ء وتی دیبورگ ء سرور ء نوزہ ہواں
 شفا رمپہریں مہلنجانی قصہ ء سر شہی دیوان صُحب گرت آنت۔
 یونان ء کسما ٹک نویساں چہوت سازیں خدایانی قصہ آل آرٹ ء دنیا ء را۔ یک
 انجیں نمیرانیں جہانے دات کہ آئی خزاںگ قرنائی قرن ء لٹ ء پل ء رند ہم ہلگ ء نام ء
 نہ زانت۔ پرامیتوس ء آسی ترشکی دُزت۔ بزگیں بنی آدم ء رادات گول وت میں
 خدایاں دعا کرت۔
 بے پوریات گران ء کب ء دائم مانیں دولتے دات۔ اسکا کیلس ء شہ ہے قصہ
 نمیرانیں کسما ٹکے ٹاہنت۔ یونانی شہریانی دل وش گرت۔ بے دزیکیں آسی
 ترشک ء بنی آدمی رثان ء برنی کپڑ آپ گرتنت۔ زند او چا گرد ء گیگانی نوکیں بھیران
 بوت۔ پوریا گراو آہن کار ء ہے ترشک من کار جاہ ء بلینت۔ چاپ جاہ و پریس ماں آہنت
 دانگ ء نو سگ پہ ازگارانہ ڈک ء دراہت نیزگارانہ کل ء سر بوت۔

قصہ چہ شاعر نے پہلوان و دست و درشت اور دانا کار و ناول نویس و دست و کپت۔
آئی دراجیس قصہ آں زند و سر جمیں احوال ماں ناول و درانگا ز گرت انت۔ اے لوزانکی
بھیر کہ ورنابوت تہ کسب کاری آشوب ہم وتی نوبتاں ات۔ ہے آشوب و مہلو تک و
انجیں دست گئی یے آ ورت کہ ہمک مردم و پخشیں دراجیس قصہ بانی وانگ و وارنہ بوت۔
و ہمک رداکار و اے بھیر و نیمگا دلگوش ہم کم بوت۔ لوز تاک و حالتاک و دیتت و لوزانکی
زند و قصہ گوشی و نوکین بھیر و سر چست گرت: آزما تک لوزانکی جہان و ودی بوت۔
یورپی لوزانک گوں وتی دراجیں نوکیں لیکہ و بھیراں ہند و پاک و سر بوت۔ و ایدا
خندی و اردو زبان آن اے و راہ وتی گرتنت۔ جہلگہیں ڈیہہ و ناول و آزما تک رواج
کپتت۔ اردو خندی زبان و ہم یورپی زوانانی جمیں جوانیں آزما تک نوک و بوت۔
بلوچ و رنا کہ چہ ہوا لیں زند و در آ تک و و ترا ملکی وانگ جاہ و جہلگہیں شہراں
دیت، آئی یک نیمگا چہ نوکیں لوزانکی جنز و دو صمی نیمگا چہ سیاسی چست و ایران اثر
زرت۔ ہے چا گرد و چست و ایرانی تہا فرنگی شت۔ ڈیہہ آزات بوت۔ گوں آزاتی و
استمانی آجونی، و دور بیدگی آزاتی، وتی زبان و وانگ و زانگ و حق و راہ بنی آدم و بنی حق
لیک و استمانی آجونی و بودنا کی و پالم زانگ بوت انت۔ بلوچ و انندہ و دل و ہم پوتی
زبان و دور بیدگی و بودنا کی و آرا گیدی و دوہمی زبانانی ردا آرگ و واگ و ودی بوت۔
و آجونی و بہتیں سال رند کردے سر مچاراں چہ کراچی و ماہتاک "اوما" و چاپ و شنگ
بنا گرت۔ گوریشی و راگ و قصہ شاعر و یوکیں حق نہ مان ات۔ اے و انندہ و نیم و انندہ

ایں بلوچ آزما تک نویس ء کسما تک کار ء بہر ء ہم کپت۔

ماہتا ک ”بلوچی“ ء رآ ہگ ء بلوچی آزما تک ورنابوت۔ ء ماہتا ک اولس ء
 درآ ہگ ء بلوچی آزما تک بودنا کی ء پلو ء گوں نوکیں حیا ل ء ورنائیں لیکہاں دینا شت۔
 ء انگت روان انت مئے آزما تک۔ تنے و ہدی گیدی ء جوانیں آزما تکانی ہم کو پگ نہ
 انت۔ بے دہ پانزدہ سال ء اے کسانین مدت ء مئے آزما تک ء بودنا کی وتی مٹ وت
 انت۔ ہے ردوم ء بودنا کی ء قصہ ہے کتاب ء تا کاں گون انت۔

اولی بہر ہمداری آزما تکانی انت کہ بلوچی ء بدل کنگ بوتگ انت۔ ء دوہمی بہروت
 سازیں بلوچی آزما تکانی انت بید کردے بدل کرتگیں آزمانان۔ ایندگہ دراہ آزما تک
 ماہتا ک ”بلوچی“ کراچی او ماہتا ک اولس کوئٹہ ء منت ء اے کتاب ء ہوار کنگ بوتگ
 انت۔ ماہتا ک راسیس ولجہ کارانی ہم منت وارین کہ آہاں شش سالہ سروتی بدل کرتگیں
 آزما تک تچکی ء بلوچی اکیڈمی ء راہ دانت۔

اے کتاب ء رد ء بند ء پروفانی گندگ ء من واژہ صورت خان ء منت واران۔ او اے ردا
 ملک محمد پناہ ء سر وسوج ہم بے بہا انت۔

دہانت روڈ کوئٹہ

یکم مئی 1970

عبدالکیم

اولی بہر

لیب

چینوف

بدل: عبداللہ جان جمال دینی

زمستان ۽ نیمروچے ات ۽ آسمان صاف ات۔ بلے برپک باز کپتت، ندی نلکے ۽
ڈکنیں مودانی سراو آئی برز ۽ رکھ (لٹ) ۽ سزا ہم چوناز رکیں اکتیں پت ۽ برپک درا
آنت، ما برزیں کوھے ۽ شکے ۽ سزا دست ماں دست گپتت اوشتا تن کوہ ۽ شیوگ کہ چو
آدینک ۽ تپت چہ منی پادانی دیما شروع بوت ۽ جہل ۽ تاں دورشت گونڈیں سلیجے
کہ گراں سہریں گدے ۽ پو شے داشت ۽ ندی نلکے اوشتا ت۔

ندیژوہ پیترونہ! بہ رواں اے سلج ۽ تہہ ۽ تلشک بوراں ۽ جہل ۽ شیوگ کنن، منت
ان گرت، بس یک برے! باور یکن کہ مارا یک چانکڑے ہم مان نہ کیت!
بلے ندی نلکے ۽ دل ۽ سز ہم کپت (خوف کپت) آراوتی گونڈیں پاوارانی و کوہ ۽ بن ۽
نیام ۽ چوتہاریں چاہ ۽ درایت، تیج ۽ تہہ ۽ مندگ ۽ صلاح ۽ کہ اشکت ۽ جہل ۽ چارت
۽ تہ کشتے کہ دم ۽ اوشتا اگر چہ اے درنگ ۽ یلہ بوت باریں چون بیت، مریت یا
کہ گنوگ بیت بیا کہ بہ رواں! من ضد کرشن باند نہ انت کہ بتر سے اے لگوری ۽ کم دلی
یے بیت لاچار ۽ ناغلا جے ندی نلکے من ات، بلے چرائی دیم ۽ درات آئی منگ ۽ تہہ ۽
مرک ۽ احساس ات آزر دگشت وختے کہ من آرا سلج ۽ تہہ ۽ نادینن آئی جان ۽ بجگ

یے زرت من آراوتی بگل ءداشتن ءدیم پہ شیوگ ءیلہ بون۔ سلج چوتیر ءشت گوات ء
 شیوگ ءگرگ ات ءمے سرو دیماں چہ قہر ءست ءے ہنچو معلوم بوت کہ مے سران ء
 چہ کو پگان جتا کنت چہ گوات ءزد ءمے دمہ اوشتا ہنچو معلوم بوت کہ شیطان ءوت مارا
 وتی چا نیلانی تہہ ءداشته ءدیم پہ جہنم ءگزاں انت۔ مے چارمہ گنڈ ء چیز جو ءپیم ءتچت
 دراء حاضر ءگول چم ءمچ ءمچ کنگ ءمانستن!

ندیکہ تو منادوست ءے! منی لنت سرت انت سلج ءرفار ءست کرت گوات ء
 ہیوگ و لگو شک ءتوارنوں نہ ترینت ءے من وتی دمہ ءکشتن، آحرمان ءرستن، بلے
 ندینکہ ہنگہ چومردگ ءات، رنگ زرد، ءدم تو س ات، دست ءکتین ءاوشتارینتن ءے
 مناچار ت وگشت ءے، دُنیا چپی ءراستی بیت..... من زرہ یے ءمرشن۔

چہ کتر۔ کے ءرند ہوش ءے بہ جاگہ ءاحت، منی چمانی تہہ ء چیزے پولاگ ات ہما
 لوظ چہ منی دپ ءدرا تگ اتنت، یا آئی چہ گوات ءاشکلت؟ من آئی کر ءاوشتوک
 سیدگار کشان ءوتی دست پنجگان ءچارشن!

آئی منی باسک ءگپت و ماشریں ساعت کوہ ءایدیم و آدیم ءگشتن۔ ظاہر ات کہ ہما
 لوظاں آراگرتی (فکر) یے ءتہہ ءدور دات اے لوظاں کے ءگشت یا نہ؟ ہاں نہ نہ؟؟
 آئی نام عزت زند، ووشی ءسوال ات دنیا چہ درتین سوالاں مسترین سوال ات، ندینکہ
 پہ یک بے صبریں خہہ میں، سنبو کیس نظرے ءمناچار ت، آئی اے حبر پہ ہوش نہ اتنت، و
 پمینی حبراں دل ماندگ ات۔ اُف! آئی وش و زبائیں دیم ءچہ پییمیں جذبہ شت ء

کانتت ء چوں شت ء کانتت؟ من آئی و آئی دل ء اے حیرہ ء جوان سر پد بوتن آ چیزے
 کٹنگ لوٹت ءے، چیزے جست کنگ۔ بلے آرا لوظ نہ رستت۔ باز بے وڑات
 وڑوک ء پیرزگ چه وشی..... من یکشیں؟ منانہ چارت وگشت ءے.....!
 چے؟ من جست گرت۔
 ”بیابرواں پدالگوثن“۔

کوہ ء بالابوتن یک برے دگہ من ندینک ء کوہ ء کئد ء چارت پد امنی دیم ءے ہورت
 ہورت سنیل کرت، منی تو اے کہ آئی ء تہہ ء نرمی ء دلا سائی ات اشکت ءے وچوبت ء
 حکک و حیران ات چه آئی پیشانی ء سوال و انت بوت۔

بلے آچے یے ات؟ آ لوظ چه کئی لئنان در آحت انت؟ چه ہے مرد ء پد ء یا بنچو منی کمان
 انت؟ چاے گوں مگ ء حال ء باز حیران ات، جہر ء دامن ءے یلہ بزرگ حج صبر ء جواب
 ء دات گرت نہ کنت۔ سنیلے گرت ء نزیک آحت چه پیمان ءے ارس یلہ انت۔

بس انت نون لوگ ء بروان؟ جستن گرت!

بلے منا منا ہے۔ تلشنگ وش انت ء گشت ءے وچہ لئج ء سہرت ات۔ چون انت کہ

پد ابالابنیں؟

تلشنگ آرا وش ات۔ بلے ہنگہ چو پیر ء زرد گشت وچہ ترس ء دمہ ءے اوشتات۔
 مایسی براں لکشتن، آئی چم بہ منی لئناں سکت اتنت۔ من دزال ء پد ء داتن ء جگگ ء
 نیون گرت۔ نیم راہ ء کہ رستن آئی ہوش رددات ء گشت۔

نادیا! مناباز دوست ہے!

ندینکے ۽ نازرکیں و نزورین ناخندان ہنگہ اے گرہن پیچ نہ گرتت، اے تو ار۽ فکرے
جت..... آئی دشمن گپت ۽ دیم پہ لوگ ۽ راہدگ بوتن، بلے ندینکے پادان داران ات
و دل ماندگ ات کہ پدی ہماصر ۽ بشکت۔ من آئی روح ۽ بے صبری ۽ رامارٹن۔ نزیک
ات کہ چہ دپ ۽ لوظ دربیانت گوات بے دپ ۽ بے زبان انت! من لوٹیں کہ اے لوظ
گوات ۽ بنت دومی روح ۽ مناے پرزہ رست۔

”اگہ شمارا برف ۽ کوہ ۽ پہ تلشگک ۽ روگی انت مہربانی کن ات منا گوں و ت ۽
ہمراہ کن ات“ نون چہ ہماروچ ۽ من و ندینکے ہر وخت کوہ ۽ پہ تلشگک ۽ شستن ۽ تلشگک ۽
وخت ۽ منی لٹ سرت انت۔

نادیا! مناسک دوست ہے۔ بیاں بیان ۽ ندینکے ہے حبر ۽ اشگک ۽ ہیلاک بوت ہنچو کہ
کے شراب یادگہ نشہ ۽ ہیلاک بہ بیت بغیر چہ اے حبر ۽ زندگی نہ منت دانکہ ہنگہ آچہ
تلشگک ۽ ترست بلے ترس ۽ خوف ۽ محبت ۽ اے حبر ۽ تہہ ۽ یک خاصیں لذتے پیدا
گرتت ہماصر ۽ آئے انگہ پریشان گرتت ۽ آئی انگہ بنیات علوم نہ بوت۔ شک انگہ دو
چیز ۽ سر۽ ات من و گوات..... انگہ سنی نہ ات کہ چمن ۽ چہ گوات ۽ گجام یکے گوں
آئی محبت کنت۔ بلے اے حبر ۽ آرا پروانہ ات..... آرا چہ پرواہ ات کہ چہ گجام
پیالہ ۽ آرا شراب دیگ بیت!

یک نیم روچے ۽ ایوک ۽ دیم پہ برف ۽ کوہ ۽ داشتن شستن تہ دہستن کہ ندینکے چہ چنی

ءتہہ ء کوہ ء بالابوت ہم ءے منا پوت انت لہر زگ لہر زگ پادکلاں (پدا نکاں) لکت
 ات اتیا بالابوہگ چون سکت ات۔ چککہ خوفناک ات رنگ ءے زردات ہنچ وار خطا ات
 چو کہ کسے ء پیہ پا ہو ءدیگ ء بہرنت بلے ہمت گرت وبالابوت ء پشت ء نہ چارت ءے۔
 من آئی مطلب ء پوہ بوتن آ آ زمندگ ء چکا سگ لوٹ کہ باریں آ پر ذوقیں و شہیں صہر
 بغیر چہن ہم اشکلگ بوت؟ من دیستن کہ رنگ ءے زرد چہ ترس ء خشک ء حیران ندینکہ
 ہنچو کہ بیج ء تہہ ء نشت چہمان ءے نوز کرت ء چہ؛ نیاء رخصت کناں ءیلہ بوت "امی ژنڈ"
 بیج ء تو ارات من سئی نہ بوتن کہ ندینکہ ہما صہر ءرا اشکت یا نہ؟ بلے ہمکہ دیستن کہ ایر کپگ
 ء وخت ء باز ہلاک ات۔ آرا سمانہ ات کہ آئی صہر اشکت یا نہ؟ چہ تلشگلگ ء ترس ء آرا
 اشکلگ ء زانگ ءوس نہ ات.....

بہار گہ رست ء مارچ ء ماہ ات..... روج وڈان ء گرم بیان اتنت۔ برف ء کوہ
 سیاہ تر آن ات۔ پرچے کہ برف آپ بوت۔ مے تلشگلگ ء گوازی لکت ات بزگیں
 ندینکہ چہ کئے ء چوں ہما صہر ءے بشتلیں۔ گوات ء ہیوگ بند بوتت ء من پہ سینٹ
 پیژ برگ! ء سر کپشن۔

چہ منی سر گرگ ء روچے دو پیسر شام ء وخت ات ء روج بہ زردگ ء ات من باگ ء
 تہہ ء نشتت ان کہ آئی ندینکہ ء لوگ ء نیام ء برزیں گیزے ات انگہ سردات، گھد ء
 تل ء برف آپ نہ بوتت، در چکان ترک نہ کرتت۔ بلے بہار گہ ء کوش ء کشت
 ، کلاگان پہ شپ ء گوازیگ ء کارتت، چہ گیزے ء درزے ء من سیل گرتن ندینکہ ء
 دیستن چہ کس ء حویلی ء تہہ ء در آحت و آسمان ءے گوں ارمان وز ہیریں چہمان

چارت۔ بہار گہرے سردیوں کو آئی زردیوں و خندہ میں سرودیمان مان کات۔ برف
 کوہ و گوات و خیال و کپت و ہما حمر و ..... گیشتر خندہ یوت و اس و تر پے چہ
 و یلہ یوت ..... بزگیں جنک و وتی دستاں پنچو تچک گرت کہ پہ وتی خیال و گوات
 و منت کنت، کہ پدی ہما حمر و بیاریت۔ گوات و توار و تہہ و ٹریدت ان
 ”نادیا! تہ منا باز دوست ہے!“

اف خدا!! ندینکہ و چے یوت چلکت ہے و دیم ہے چہ گل و چٹ رگپت وتی دستاں ہے
 تچک گرت۔

چہ وشی و گیشتر زیباآت!

من پہ سامانانی و بندگ و برگشتن۔ اے حمر و نون سالانی سال گوستہ، ندینکہ کدی مینے کہ
 عاروسی انت۔ اے حمر و تہہ و چندا کیں فرتے نیست کہ آرا داتش یا پہ وتی وشی و آئی مجلس
 و وراشت و کاردارے و گپت۔ آئی سے زہگ انت۔ بلے ندینکہ ہنگہ ہما برف و کوہ و ہما
 سٹیل و ساوات، گوات و حمر و!

ندینکہ تہ مناسک دوست ہے!

نہ شموشتہ ہنگہ اے چہ زند و مجیں یا تان پہ آئی وشی، زیبا و اثر کنوک انت۔

بلے نون کہ منی عمر گوستہ چوں بزائیں کہ من آ حمر و پرچے گشتن۔ اے یب چوں منا
 سچت۔

۱۔ روس و شہرے کہ زار و وخت و پائے تحت ات انوں آرا لینن گراڈ کشت۔

سنگیں دل

میکسم گورکی

بدل: عبدالصمد امیری

شب تہارمہ ات، غم گوات ٹرند کشگا ات۔ اپس شدگا اتنت..... چہ دیر غز ہیر گیگ
 ووشیں تو ارے پیدا ک ات۔ دانیال ووتی پیپ بن دات۔ ووتی دوست (سوار) ونبیگا
 شہارت و گوشت منی یلیں براہندگ بزیر دو سے دم بجن..... منی جنک و زہیر یگاں
 اشکن گائے، گٹ یے سک ووش انت..... زاناں ترا دوست بیت بلے ووت و دیر بدار.....
 آئی چلگ ہنچ ووش بیت چو کہ منا ووتی بیت۔ آ ووتی لوپ و چیر کنگ سک چالاک انت یک نہ
 یک روچے ترا ووتی لوپ و پرینیت و بے گواہ کنت..... جنیں چو مثال یہ مار و انت اکہ
 آیاں دست پر کنے پہ شے دل و دجگا یکبر اتاب و پیچ ورت۔

سوار چار شانگ و ڈولداریں ورنائے ات۔ آہنگری و یک کلگے و ہتنگ ات.....
 شب و چہ یک کلگے و اسپانی۔ زگ روچ و دگ کلگے و بہانگ آئی کار و کب ات۔ چپ
 و چاگرد و کلگانی مردم چہ آئی پونز و رستگ ات انت و بے کساس ترست انت۔ چیا کہ
 آسک دلیر و گمراہ ات و کس و چشمیں دل لاپ و نہ داشت کہ آئی دیمادر آتک بکت۔
 آئی وائلکن ووش بخت و بیکاری و وہد و جوع کراشتت و سوزے و گوں وائلکن بخت کہ آئی
 چہمانی ارس ترمپ و رچان اتنت۔ آئی و خوار و بزگیں مردمانی کمک بازکت

ات۔ مالدار ۽ ملک داریں مردمانی اسپانی دزگ ۽ ہرج زڑ کہ آئی ۽ دست کپت ات۔
ایشانی نیم پہوت زرتنت ۽ نیم بزکار و غیر یہاں بہرکت ات۔

سوبار ۽ انگت پہ دوستی ۽ خاطر ہیج جینے گچین نہ کتکت راستی آئی ۽ شر رنگیں جنکاں گول دوستی
۽ گپ رپ جتکت بلے آیان ۽ گول بدیں نظر ۽ نہ چار تکت۔

ماہ رنگیں جنک ہم چہ آئی ۽ ڈول داری، مال داری، و شیں گت ۽ حیران اتنت ۽ پہ آئی خاطر
وش کنگا پہ دائم چاگرد ۽ کولیک پیگ ات انت۔

ورنہ ہم مزن سری کت ات ۽ پھیر پہ یک جنکے ۽ وتی مہر گیش نہ کت ات۔ بلے یک
چار وہی ماہے کم کم ۽ آئی دل ۽ وتی نیمگا کشان ات۔

باز براں آئی خیال گت کہ اے ماہ رنگ ۽ خیال ۽ چہ دل ۽ بکشیت بلے زانا چہ ازل ۽ پنچ
نیشکت کہ دانیال ماہیں جنک راد ۽ دل سوزیں عشق ۽ چہ دل ۽ درکت مکت ..... آپ
راد ۽ دوستی ۽ سک بے قرارات ۽ راد اہم پہ آئی ۽ شیدا ات ۽ آئی زہیراں گارت۔

یک برے سوبار ۽ والکن دست ۽ گت لرز و کیس زیمیل چو کہ و شیں سچار ۽ رگامی ہورال
شزرگا ات۔

شر رنگیں راد اہنچو کہ والکن ۽ ساز اُشکت چہ لوگ ۽ در آتک تچکا سوبار ۽ نیمگا میدان کت
گول وتی کد ہیں خماریں چماں ورنہ ۽ پہ نازے چارت ۽ کندان ۽ گوشت۔

”اومنی دوست تو پہ اندازے اے کار ۽ بلدے؟!“

اے شریں والکن تنی واسطہ کئے اڈ کتگ؟ سوبار ۽ کندان ۽ گوشت

”منی جندا اڈ کتگ ..... بلے ایو کا چہ تختگاں نہ انت بلکیں ہما جنک ۽ دل ۽ چہ من اڈ

کتنگ کہ مناد دوست بیت کہ منی سراناز کنت ..... ہو من وتی ساز ء سیم چہ جنکے ء دل ء
 بنداں جوڑ کنت۔ رادا چکندت آ بے ستون زیبا ء شرنکلیں جنکے ات۔ آئی ریزیں مہر
 طلاہ رنگ شپیلیں پونز چوکا نار ء کا گدیس رک (لنت) چو گل سہر ء گرمس ء اتنت۔

آئی ء وش بیت ات کہ ورنایانی دل پہ آئی ء مہر ء دوستی ء آس ء انگرانی تھا بہ سچیت و آوتی
 لوٹوکانی دلان گوں لیب بکنت ء آیاں ٹیگ بکنت! آئی چالاکی ء پہر ء ٹہل ء ناز بے حد ء
 بے شمار اتنت۔ پنجو زانت کہ سو بار آئی دوستی ء آساں چکا انت۔ دل ء جم بیت کہ کہیں
 آئی ء کھیناں ء مہر ء دوستی ء بچکا ساں۔ جنک ء جان کش ات ء گوشت۔
 ”راستیں شما واکن ء وش جن ات بلے نوکیں چیزے شما ڈ نہ کتنگ ..... تنی ساز ء
 زبیل دل ء نہ کپ انت ء جنکانی دل ء نہ چا پنت۔

چہ اے حبر ء اشکنگ ء سو بار دگر اں بیت ء وتی لنت کنتت جنک ء ملا متیں جمے
 چارتی، سرے جہل کت ء بے توار بیت گوں بازیں غم ء اندوہاں چہ رادا ء لوگ ء
 در آتک رھا دگ بیت۔ اے وہدی آئی ء چماں چہ تر مپ تر مپ ء ارس رچان اتنت۔
 گوں وتی درتیں صفتان ڈ ولداری دلیری، مردی ء زہرگ سو بار یک جنکے ء دستان لیو
 بوتگ ہما جنک کہ آئی ء ایر جنت ء سبک ء خوار کنت اے حبران آئی ء راسک تورینت ء
 ہے خیال ء فکرانی تھا تاب ء تیج دوران ات وڑ وڑ ء وسواساں آئی ء دل ء جا کہ کت .....
 وتی دل ء گوشتے، زانا جنک ء دگرے چم ء چیرا کتگ ہے گمان ء گوں آئی ء سینہ ء کست ء
 کینگ ء آس روک بیت۔

آوتی دل و جم بیت کہ نم و اندو ہاں گوں جنگ و جہیز ہاں کارکت و شمو شکار بیت ہمیشہ کال
 زورا کاں گوں دست پنجگ بیت و تا تکہ وتی و س و اسپانی دژگا لکت و ٹیک و ہر ہر
 جوڑ بیت۔

جہیں ماہے وتی دوست و پت دانیاں و لوگ و نہشت بلے حیران نت کہ ہج پیا آئی و دوستی
 چہ دل و دریت آخر پہ ناکا میں دلے وتی دانکن زرت و ستمکاریں دوست و لوگ و ہر
 گپت ہنچو کہ دروازگ و دپ و رست تھگ و سرانشت و ساز وتی سازکت و جنگا لکت۔
 آئی زیملائی تہا نا اہتی و او میت افسوز و دل و شی، خرس و دلیری، گریوگ و خون
 اوار اتنت۔

رادا چہ لوگ و در آتک، چکند گات و گوشتے۔

من شمارا گوشکت کہ انگت پہ آجاہ و نہ رستگے موسیقی و تہا چہ وت یک نوکیں ساز و پیش
 بدارے۔ سو بار و چم چہ زہر و سہر چوانار و بیتت وتی پنجگان پر نچگان ت بلے جواب نہ
 ترینت۔

ہے و ہدی جنگ و پت دانیاں رست و رنا و دیم وتی گوں آئی و گت و گوشت۔

مناتئی مغرور و پھر بندیں جنگ دوست بیت منا وتی زامات بکن۔ “اگہ آگوں تورضا
 بیت من و شال” و رنا و وتی پیشانی کر چک گت و دیم بہ رادا و ترینت و گوشت!
 گوشدار..... دُنیا و تہا شرر نکمیں جنگ من باز دیتگ بلے بید چہ تو پہ ہج کس و چو گنوگ
 و شیدانہ بیتگاں۔ چے بکناں تئی محبت و منا ہنچو وار و بزرگ گنگ..... نہیں تئی پت و دیم و بزر

گرانی مچی ءتہا کہ آ منی واکن ءسازانی اُشکنگا اُتکنگت۔ تراوتی نام گپت کنناں.....
 چے تراقبولیں؟ جنک ءنیمگا ٹٹ ءپہ ٹہلے دست شہارت تانکہ جنک ءدست ءبگریت۔
 بلے جنک ءغرور مزن سری ءجہ جت، بارگیں شپا کے پہ زور ءورنا ءدستاں جت۔ ورناء
 خجالت ءشرمندہ بیت۔ سر جہل کت ءبے انداز ہیں غماں گوں چہ او دادیر بیت۔ ورناء
 رنگ زردت گوں پر شکمیں دل غلرزو کیں پادا یک ءتہنا ٹٹ ءجو ءکرارست۔
 شنگے ءسراشت ءرودک روکا آ پ ءچارگانت!

ہے پیاورنادیریں خیالانی تہا کپکنگت تاں سے چار ساعت وتی جاہ ءچہ نہ سرت۔
 شپ بیت، ماہ چہ آسمان ءوتی جلوہان ءآپ ءتہا پیش دارگانت۔ ہادمان ءورنا ء
 چمان یک سیاہگے سرات کہ تہاروکی ءتہا آئی ءنیمگا پیدا ک ات۔ ککمیں ہزرات بلے
 اناگاہ چارت کہ گوں راداءدیم پہ دیم چنگ۔

جنک ءہما وہدی کہ ورناءیر جنک ءسبک ٹکنگت آئی ءرندا اُتکنگ۔ ورناءحیران بیت کہ جنک
 ءپوہوہ (پستولے) دستانت ءآئی ءنیمگا پیدا ک انت۔

ورنا جھ سرات ءدست پہ تہا کا نار ءسرت بلے جنک ءگوشت! او! سوہار..... من
 پتی کشکا ادانیا تنگاں۔ بلے پتی حال دیرگا اُتکنگاں کہ منا گوں تو محبت آست۔

ورنا حیران ات چہ وتی جاہ ءنہ سرات ءجنک ءاے پیاتوی گپ جنت۔
 ”بید چہ تو باز ترند ءتیاریں ورناءتکنگت بلے آیانی تہا چو تمیرکا مزار دل ءمزن جکریں مرد
 من نہ دینک۔ تو منا چو کہ وتی ساہ ءدوست ہے..... من زاناں تو اچ من سک

زہرے ء چہ من وتی بیرانی گرگ ء پاسائے بلکیں تو ہم لوٹے کے مناسبک کھٹنے ہنسی
دکشا ء میائے بلے دل جم ہے۔ کہ من ترانیلاں پہ زور ترارنگ کنناں، چچکاں ء ہنسی
پر نچاں تاکہ پیشی حبران شموشکار ہے!

چدورند منی دست ء چہ در آتک ء شت نہ کھٹے۔ تیوگا پہ راداء ساز جھنے ء آئی ء دل کش
روئے..... ترا باید انت منی دیما وتی سرا جہل بیارو منی پاداں چک۔ گڈا من منی
سانگ ء کنناں بلے اے کار ء منی پت ء دست گہارانی دیما بکن۔ اگہ من ترادوست ییال
اے کار ء ضرور بکن۔“

دوستی ء محبت ء آس بہ ورناء ء دل ء روک بیت ء بے اختیار ء دیماشت ء جنک ء دست گت
ء آئی ء لوگ ء نیمگا راہ گت انت۔ او دامتگ ء درتیں مردمانی دیما ورناء پہ برزیں گئے
توار پرکت۔

”او براتان!..... راداء وتی تہنائی ء آزاتی چہ من ء دوست تر بیت..... آئی حکم
لشنت کہ وتی سر ء آئی ء پاداں دور بدیاں ء پادان یے بچکاں تاکہ مردم بڑا ہت آئی
زیبائی ء شنگی ء دلیر ء پہلوانیں سو بار سبک ء خوار کنگ۔“
اے وہدی رادادیم گوں ورناء گت توارجت۔

زیت کن سر ء جہل بیار ء منی پاداں چک۔ ورناء پہ بچیں وڑے راداء نیمگا چم شامک
دانت ء کنڈان ء گوشت۔

”ہنچو گندگ بیت کہ راداء چہ من ء دلیر تر انت۔ بلے ہنٹیں چکاساں کہ آئی ء دل ء منی

پاکیں دوستی و محبت است یا نہ؟ آوہدی آئی و چم دگر رنگے چوانگر اسہر ترا نت۔ یک
گامے پشت و شت و کارچ چہ لاکش ات و پترندی برز برت و ہما کترہ و کارچ جنک
و دل و ایریشت۔

راداء و دیم و رنگ چو کرگ و تا کا زرد تر ت و پیشانیگ دگر پیما بیت بلے یک برے چم مچ
گت و کارچ چہ وتی جاہ کشت۔ شکلیں مہر مچ گت و ٹپ و دپے دانت تانکہ خون و
شترگ بند بہ بیت آئی رتی دیم پہ سو بار و ترینت و گوشت من وتی دلاجم اتاں کہ تو مناکشے
بلے چہ اے جہاں پہ دل و شی وتی چہاں چپت کنگایاں چیا کہ من شتراناں تو منی دوستی و
محبت و لائقے و تو چہ ہما مردانے کہ جنین و ایردتی و نہ منعت آئی جان لرزت و نازا کیں
سرے کو پگانی سراکت و سو بار و آخری نمیں چمے چارت و ساہ دات۔ ورناء ہم چ سدا و سما
نیست بید کہ ارس و رتچک و۔ جنک و لاش پہ یک چمے چارت و دیم ترینت و ہمارا ہے و
کہ اتلکت پد اترت۔ بلے اوشتا تکمیں مردماں حیران و پریشان و آئی و راہ چچ گت و چہ
خس و دیم و سرا تاں پاداں لرزگا آنت۔

زیرِ باہوٹ

میکسم گورکی

بدل: غوث بخش صاحب

روحان کریمیا کیلئے خان سولیمار گوشتش، آرا ایک بچے استت آئی نام ات
 الگا۔ کوریں تاتاری پکیر ء گوں درچک ء زردیں کہنیں بھنڈ ء تکہ ذات ء گوستکیں دور
 نوبتانی قصہ درانگا زگرت۔ آئی چپ راست ء ہماخان ء ماڑی ء بانڈم ء سنگانی سرا کہ
 گاریں نوبتانی پداباتی اتنت تاتاری آئی یک ٹولی بے زرداریں کلاہ ء رنگ پہ رنگی ایں
 پوشاکاں نندوک اتنت۔ شام دست ء دپا ات۔ روج کم کم ء زرتیاب ء نزیک بوآن
 ات۔ روج ء زردیں شینک بانڈم ء تالانیں سنگاں ء کش ء گور ء سبزیں پناں چہرکان ات
 ۔ سنگانی سر ء زردیں شلمیں پودگل سخت بیوکیں زردیں شینکاں در شک دوران اتنت۔
 کہنیں چنار ء درچکانی پناں گوات ایب دارینان ات، پن ہنچش سُران اتنت گوشے
 گوات اندیمیں آپ ء جول انت۔ کوریں پکیر ء تواریں زور ء لرزات۔ دل ء بے آسرات
 آئی سنگی ایں دروشم ء چیلک دیانت۔ در برتگیں ہر آئی دپ ء پد ء رند ء در آیان اتنت۔
 گوشداروکانی چماں گوستکیں نوبتانی ساہگ گوزان اتنت۔

کوریں پکیر گوشان ات.....

”خان بیرات“ بلے آئی ہنبلی ء بازیں سریت اتنت۔ آدورس گوں پیریں خان ء باز
 دس اتنت پرچاکہ پیریں خان ء تنے وھدی وتی زوروزکت گارنہ کرتکت۔ آئی مہر لھم ء

گرم ات۔ جنیں مدام پمانی مریت کہ آگورانی لکھمیں ء گر میں مہرے پدر پکت۔ باکے
 نہ انت آگے آئی مود اسپت بنت، دیم چل بہ بیت، کرنچ بہ بیت، حُسن زکت ء نام انت،
 دیم ء گلابی اس نازکیں پوست ء تہانہ انت۔ آدرساں گوں خان ء مز نہیں مہرے استت
 بلے خان وت کاسک کیزی اس مولدے ء زلپانی بندی ات اے جنک چہ پیپڑ ء پٹاں
 دست گیر کنگ آرگ بوتکت۔ خان ء حبیلی ء دور ء نزیک گورے ملکانی سہ صد زالبول
 اتنت۔ ہر یکے چوہتم ء وش بوئیں پھل ء زیبا ات۔ اے درستانی سند ء نیاد، واب ء
 وردن، سیل ء سواد ء ناچ، خان ء بست ء بند کنائمتکت.....

آگیشتر ء ہمے کاسک جنک ء ہمز ان ات۔ پرانی جتا میں گنبدے سمیننت کہ چہ
 آئی زر ء وشیں ندرگ چھاں کپت۔ درھیں ہما ساز ء سامان جریدہ کنوک کہ یک
 زالبولے ء پہ زند ء گل ء ستم لازم انت۔ وشی، وڑوڑیں پوشاک سہت ء رنگ پہ رنگیں
 گوہر قیمتی، ساز ء سروز، دور دوریں ملکانی زیبا میں وش لسانیں طوطی ء ایشانی سر بار،
 خان ء پر جو شیں مہر گنبد ء تہا تیوگیں روج ء آگوں ہے مہلنج ء زان پہ زان ات۔ آنوں
 چہ زند ء گرد ء ژند بوتکت ء آسرات ء شوہاز کارات۔ آئی زانت کہ آئی سر چاریں بیچ
 الگ ء وتی نکت ء ہما نام ء توار ء کم بوہکا نیلیت کہ آئی ماں ارس ء پٹاں چو نھاریں گرگ ء پہ
 زہمانی دپ ء بیچ کپت۔ الگ ء ہم کہ چہ ہے پٹاں چار وارتت چہ لٹ ء پل ء کمال ء نوکیں
 جنیں ء بُرزیں نام ء توار ء ہمراہ ات۔ آہم وتی پد پشت ء بیم ء بیہار پرانی جمپ لاشہ ء
 ہون یلہ دیانت۔

یک برے الگ ء ارس ء کشت ء کوش ء پد پر تراکت، پر آئی باز گل ء شادی بہ کنگ

بوتنت۔ ملک ء میرزا درست بچ بوتنت، گم شمیں میڑھے بوت۔ دعوت بوتنت، نشانہ بازی ء یب بوت پے اے چکاسگ ء کہ کئی باہراں کیشتر زورمان، کیز یانی چم نشانہ دارگ کمان کشگ بوتنت، شراب چو آپ ء تنگ، الغا ء بیم ء آئی دژ منانی دل ء آئی خرس، خان ء نگ ء سر مچاری ء ستا نگ بوتنت۔ پیریں خان وتی پسگ ء سر مچاریں کارانی ستا ء وش ات۔ پے پیریں خان ء چہ ایشی دگہ گل چے بوت کنت کہ آئی مرک ء پد آئی نگ پر زوریں دستاں بہ بیت۔

پیریں خان ء چم چہ قمار ء نزاتنت۔ وتی بچ ء مہر ء دوستی ء نام ء آئی شراب ء قدح لٹناں ایرگت ء دراینت ”منی دلیند! منی بچ الغا! حد تراوش نام بکت ء پیغمبر ء نام ء بُرزی بدنت۔“

گڈی سراں درس یکت زبان بوت ء پیغمبر ء نامش گلات ”خان ء گوشت.....“
 ”خُد ابا مزن انت۔ آئی منی گوسگیں ورنائی ء ش زوری منی پر میاریں دسر مچاریں بچ ء جون ء زندگ کرت۔ من وتی پیریں چماں گندیں کہ ہر دیں منی جون ء قبر ء کرم و مورینک ورنت من وتی بچ جان ء چارین خد امزن انت خد ء حضرت عیسیٰ منی بچ ء پشت پناہ انت۔ سر مچاریں بچ! بلوٹ بگو، تئی پت ترا وتی دستاں کجام چیز ء بدنت۔ ہر چی تئی دپ بگو شیت من دیوکاں“ وقاب یے شہم کنان ات وتی ہند ء چست بوت۔ ”منی شاہیں پت! منارس ء جنگ ء بدے۔“

خان چپ ات..... تاکہ چائی دل ء درہگ یے در بوت رند ء آئی بُر زء بلندیں توار ء در آخت۔“

”آنوں تئی بوت ہر دیں شاد کامی گٹ ات۔ تو آرا پوت بہر۔

بلیں الگھا چہ گل ء چست بوت۔ آئی چم چہ ہر وہد ء کیش ترپان اتنت۔ آئی دیم گون پت
ء گرت ء گوشت ”اومنی پت! من زانیں تو منا چے بشکا یگائے۔ نوں من پر شاپست برہ
ہراں“

”من بچ نہ لوٹاں“ خان ء درائینت ء آئی ہما سر کہ سالانی سال نامداری ء سرچاری ء تاج
ات آئی..... سینگ ء شکون ات۔ زوت شاد کامی گٹ ہر دو گپ چپ ء ہبرائی ء
حرم ء ماڑی ء راہدگ بوتنت۔ شپ تہارت ماہ واستال زندیں چادران جہران
چیر داتگتت، آتاں دیرا یروان اتنت، گداں خان ء درائینت.....

”روح پہ روح منی زند جہلانکیاں کپان انت۔ منی پیریں زرد چہ ساری ء کم تر درحیت،
منی سینگ ء ہما پیش ایں لہر سرد کپتہ گت۔ منی زند ء رژن ء زراب چہ ہے کاسکیں جنک ء
ورنا کنوکیں مہر ء متنگ۔ بچ! مناراست بگوش گواچنی تو بگیر ہے جنک ء بوت نہ بے؟ منی
ہلکاں صد بہر، درحیں ہلکاں بہر، الگھا آہ سردے کشت ء بچ نہ گت۔

”من چوں پیروز کنیں اگہ من اے بزانیں کہ تو آرا گلش گتہ۔ یا آترا چکانت۔
بچ! یک جنک ء دیم من ء تو پت و چک نہ مانن، چون شرآت کہ منی گہنیں ٹپاں دپ
گتیں، منی ہون چہ ایشاں چراں بوتیں..... منی بچ، حیف کہ منی زند پہ اے روچاں
ہوتیں۔“

آئی بچ چپ ات۔ ہر دو حرم ء ہیلی ء دیم اوشتا نت۔ ہر دوکانی سر جہل اتنت، تاں دیر ء
آہے پیم اوشتا نت چاریں گنداں تہارو کی ات۔ آسان ء دیم جمر پد ء رند تچان اتنت۔

گوات در چکانی تہا سہ سہ کنان ات۔ چوکہ شپانک ء نل ء تہا ڈیہی ء تو ار۔
 ”پس! منی دل چہ باز وہداں پر آئی گٹ انت“ الگھا ء نزوریں تو ارے کشت
 ”من زانیں او جواں پوہ ان کہ آرا پر تو مہر نیست“

خان ء درائینت

”من حیاں ء کہیں منی دل تر گگ ء ککیت۔“

”منی پیریں دل ء چے چے حبر انت۔“

پدا یک برے ہر دو چپ بوتنت، الگھا ء آہ سردے کشت ء گوشت“ من گندیں کہ عاقلیں
 زانت کاریں ملا ء منا ہر چہ پنت دات آراست اتنت۔ جنیں پہ مردم ء مدا م زیا نی اے
 اکہ آزیباست دومی آئی دلاں او مان ککیت..... کہ منی بوتیں آئی جو دے دل چہ کینگ
 ء چکار بیت۔ اکہ آبد شکل انت آئی جو دے دومی آں دل مانگ بیت۔ اکہ نہ زیبا
 انت۔ نہ بدزیب انت، مردم وتی زد ء پشو مان بیت۔ ء درتیں زند ڈکھیہ بیت۔

”عقل پہ دل ء در داں در مان نہ انت“ خان ء پنت دات پس مارا یک دومی ء سراتریں
 کنگ لویت خان ء وتی سرچست لت ء نفع ء نمگا پہ ڈکھیہ ایں چماں چارت۔“

”بیا ایشر ا کوشیں“ الگھا ء راہ پیش داشت خان ء پہ یک کترھے پکر لت۔ مدانے
 بخت۔ ”ترا چمن لہ چہ آئی وتی جند دوست انت۔“

”بلے ترا ہم“ الگھا ء کش وارت۔ حال منا ہم خان ء درائینت، گرانیں گم ء آرا از ہک
 گرتے گت۔

”جواں، گڈا ایشر ا پکشیں؟“ خان ء گوشت“ من آرا ترا چہر دات نکنیں چہر۔“ منا

کیشتر سگ نون نہ منہ، یا منی دل ء قتل کن یا آڑا منا بکش۔“

خان چُپ ات، بے تو ارات، چوسنگ ء ”بیا آڑا چہ تلمار ء زر ء لاپ ء تیلانک دئیں۔“
 خان ء بیچ ء ہبر زرت۔ آہیلی ء پترنت، آوتی پیشی ہندا آسراتیں غالیچہ ء واب ات،
 ہردو آئی گور ء اوشتا نت تاں دیر ء گوشے زہیراں تالان کنان اتنت۔ پیریں خان ء چم
 ء چومر و ارداں ارس پُجان بوتنت۔ آئی اسپتین بگی ایں ریش تر بوت انت۔ ترپوکیں
 ارس، آئی بیچ گوں کو ہی وقاب ء چماں اوشتوک ات۔ جنک ء پادکنگا ہما لہر کہ دل ء چول
 وراں اتنت۔ ہا آئی واپینگ ء کفناں گڑان ات، آجھہ سرات، شگر ب ء در آ یوکیں روج
 ء سہری آئی گلابی ایں نازر کیں دیم ء آئی چم چوہتم ء پھلاں بیچ پھلتت الگازانہ چہ آئی
 اندیم ات، آئی وتی سہریں لٹ خان ء نیمگا تچک کنت۔“

”منی شہباز منا تچک“

”پادامنند ترا گو ماروگی انت خان ء مدانے گشت۔ گداں آئی چم شانک دانت۔ آئی چم
 پہ الگ ء سر ء کپت۔“ آئی وقابی چم ارساں گل گل اتنت۔ آ باز شیوار ات زوت ہبر ء سر ء
 پوہ یوت۔

”من کا کیں“ آئی گشت ”من کا کیں۔ نہ پہ یک ء نہ پہ دومی ء۔ چے خما ہبر ہے چیم
 سہ؟

مخمسیں دل مند ام پنچش کنت! من ستم کا کیں۔

ہر سہ پہ آسکی دیم پہ زر ء رھا دگ بوتنت چہ رنگ راحاں گوزان اتنت گوات ہیو ہیو
 کنان ات نازر کیں جنک زوت منت، بے چہ غیرت ء آئی گوں کس ء گواہ نہ کرت

خان و دست کہ آ باز پد کپرگا انت“ چے تو ترستے؟ آئی سوچ گت۔ جنک و جہاں شہم
وارت۔ آئی وتی نازر کیس پاد نشان دات، ہون پڑان اتنت۔

”بیامن ترا گلو کنیس“ الگواء وتی دست تچک گرتنت، بلے آئی وتی باہڑ خان و گردن و
لوپ گرتنت۔ خان و چو پرگ و آ رابال آرت، آ ایشی کش و آسرات بو نگارند
در چکانی لو نہیں نالی کیشنت۔ کہ نوادے آئی چہاں زلل بدینت۔ تاں دیر و آرواں
یوتنت گڈی سر و آیاں زر و نیم ناکیں توار و اشکت، “گڈا الگوا کہ چہ دُرساں
پد ات۔ گوں وتی پت و چوش تراں گت۔” منایل کہ من دیما بریں نہ کہ من وتی جہیہ و
تئی بڈوک و مان کشین۔“

”گوز“ ہڈ اتئی مراد و بدنت۔ یا ترا پھل پکنت۔ ہر چوں کہ آ رادوست انت ہما بیت،
من تئی پت ترا پھل کنیس من زانیں کہ مہر چی اے؟“

آخر آ زر و دیم و رستنت، چہ آیاں باز جہلانکیاں زر و آپ چوسیا ہیں شپ و گوں تلاراں
بند و گلاش ات بیمناکیں زہلاں پر بندان ات۔ گوات و چہہاٹ نیم و گیش کنان اتنت۔
”ہدائی امان و“ خان و جنک گلاش گت، چکت و گوشت ”ہدائی امان و“ الگوا چنگر و
یوت۔ آئی جہل چارت چول چولانی سر و کپان و گج کنان اتنت۔ آئی وتی دست سینگ
و داشت و کجنت و کمیں پد کنزت۔ “منایتلانک بدے“ آئی گشت الگوا و وتی دست
تچک کنتت و پھل پنت۔ بلے خان آ رارپ دل و داشت۔“ چکت و چہ وتی سر و بڈ
بڈت و تلار و جہل یلہ دات جہل و چول گوں تلار و دھک و ران اتنت۔ چولانی توار پنچش

برزات کہ ہے جاگ آ آیاں نرانت آ کدی زرء بن و رست۔ آئی نہ تو ارکشت نہ
چہاٹ گت۔ خان تلمار و سر و نشت۔

”ابا..... بیاماہہ رواں“ الگھا و ٹوہیت۔ او کن خان و گوشت و گوشت ٹا پرینت،
وہد جلوکنان ات گوزان ات گوات و حیرہ حیرہ گیشتر بوان ات۔

”ابا بیارواں“ الگھا و باز براچہ بنت و کشت: بلے خان چہ جا گہہ و نہ سرت ہما جا گہہ کہ
آئی وئی متگیں زند و مراد بانٹ ات، ہر چیز و آسرے است، خان بے وں بوت پاد
آحت، آئی ایشگ و گرتی و کشک رندوک اتنت، دیم و گمانی تہاریں مج
ات۔.....

”راہگر.....“ آراہدگ بوتنت، بلے لہتیں گام زورگارند خان اوشتات ”بلے من
پرچے بریں؟ گجا بریں؟“ آئی چہ بچ و پول رگیت۔ نوں من چوں زندگ مانیں کہ منی
دوسیں زند ہمیش ات۔ من پیر بوتکن، گول من کس مہر نہ کنت۔ اگہ کس و گول تو مہر نیست
گڈاں زند چہ کارے۔

”ابا..... ترا دولت، عزت و تو ارہست۔“

”منا آئی یک چکے یا چکندگ شوہاز کن بدے، ہے سکیں چیزان من ترا بکشا کیں، اے
دوس مرتگیں انت۔ زندگیں چیز جنیں و مہر انت۔ اگہ اے گول مردم و ہمراہ نہ انت
مردم مردگے، پکیرے، شرانت منی بچ ہد اوتی برکتاں تنی سر و ساہیل پکنت۔“ خان و دیم
پہ زر و ترینت۔

”ابا..... الگھا تو ارہرت“ ابا

”تو آدمہ چہ پنت دات نہ کئے۔ آئی سرء کہ مرگ حدیت۔ تو چہ گشت نہ کئے کہ آئی

مہر غزندء ارواح پدا بر سیت۔“

..... ”منالیدہ دئے“

..... ”اوہدا“

..... ”آزانت“

خان مرک ء بانزلاں بال گراں تمار ء سرء رست۔ ء یکیں جُپ ء تہاریں آپ ء

جہلانکیاں گاریوت۔ آئی بچ ء آرا داشت نہ گت۔ آئی بلوشتیں دارگ، دارگ نہ بوت

چیا کہ نوں و ہد گوستہ گت، زر ء بچ توارے نیاحت نہ چہانٹ نہ خان ء آپ ء کپگ ء

توارا بیدہ چہ چولاں کہ لہر کنان اتنت۔ گوات بیم ناک ات.....

تاں دیر ء الگلا تمار ء جہل چارت، کڈی سرء آئی توارا پر جت ”اوہدا! منی دل ء ڈڈو محکم

بکن۔“ منا توفیق بدئے ”او آماں شپ ء تہاری ء راہدگ بوت۔ اے پیما خان سولیمہ

کلت ء آئی بچ الگلا تخت ء نشت۔

وائے وطنِ حُسکسِ دار

ولیم سرائن۔ روس

مترجم: غوث بخش صابر

آئی پکڑ گت۔ اے کوچک منی انت، کوہان چپ غچا گردگر تگلیں وطن منی انت۔ منی گس منی واپانی واہگ ہرچی ہماپیم انت ہیج بدل نہ یوتہ۔ ہماپیم روع ہماپیم داد گپت انت باگیان چومند ام غ کاہانی چاپ غ پھلانی نہالاں آپ دیانت وتی وطن چون دوست انت۔ پہکی غ سادگی غ پر ماہراہ تاک۔

آیون گلی غ ماں تران غ وتی گس غ آنگ غ گل ات۔ ہرچی زیبات ہرچی پر گوارات ڈکار غ ہجرا روکیں بوچست شب نکانانی بچک غ چڑینک، دوت کشاں بال آیوکیں دوت، پروزہ ان دوت۔ تیر مائی ممسی، انگور غ باگاں، لونجیں تلنگ، سہر سہرین پلان ٹو تگلیں تاک۔ تیوگ ہے پیم چوکہ آئی اشگ انت۔ دل غ پڑ غ آئی گین سار تے کشت کہ وطن غ دلہو دیں گوات گوں آسمی ہصلانی و شبوع آئی گین غ باز تر جاہ پکت۔ آئی دل غ گل غ شادہ غ تریشک بال گران انت۔ آئی جان وارواح غ پھیر ہشیں آسرات مندستہ۔ غنبری کوش غ آئی یک از بہ مست گرتنت۔

باگ غ کش غ تجوکیں جو غ آپ غ توار آئی گوشاں کپت۔ وتی وطن غ شیشکس غ تر و تگلیں آپ آرا باز دوست ات۔ یک برہ آئی من جہسرت، دل غ سیر آپ بوگ غ اومان آحت۔ نزیک غ پیر مردے پکال دستہ نہالاں آپ شلچکا ات۔ آپیر مردے کش غ مدان

ء اوشتات ء درائنت -

"سلام ناکو" من لہتیں گلب آپ بورین؟ "پیر مرداچک جت آئی سا یک رو برکت بچک
 دراج تربوت - آئی پہ قہارے چارت بچکندت ء گشتے "بچ تو ایدا چہ پیم آہنگے - او پکال آئی
 نیرگا کنزینت - باز جوانین آپ ء سان جیکون ء روزکانی آپ اگہ وش نہ انت گذلش
 آپ دگر کجا است قمر سکوء آپ ء منانا دراه گرت - چسکہ ہم تام کنت جہلا لاس انجلا ء آپ
 چوکا سل ء بودنت، مہلوک نزانین سالانی سال چہ پیم گوازینت - "ورنآء آپ ء کات
 کمیں شکون بوت پہ چتکاں آپ دوران گرتے - وشیں تر ونگلیں آپ ء آئی ارواچ چہ گل
 وش ء چکار گرت - آپ ورگ ء رند آئی ہدا ء شکر ء منت گپت - مہربانیں ہدامنی لاپ مرد
 بوت - آئی پیر مردادیم چرنت - مائے گل زمین ء مندوک چکس بختا ورن -"

آئی پداسر جہل گرت ء پہ چتکاں آپ تنگاں گرت - چہ وشدی ء بچکند ات - چہ لزیات
 آپ آئی لاپ ء نہداشت نہ کہ ہرچی آپ کہ آوران ات شن گیش بوآں ات -

پیر مرد حیران ات آئی درائنت، "منی چن ء تو دو کو ارٹس آپ وارت" "راستی تیلنے"
 آئی پسودات - اصل ء اے آپ مناباز دوست بیت - "آ انگت دل مانگ ات کہ کمیں
 دگہ آپ بوارت - ملک ء تیوگیں شری آزا ہے آپ ء تہانز آروک جاہ آختت - "زا
 مرک ء اومان نہ انت؟ نون بس بکن پگال ء منابدے، تو چہ کد پینگے؟"

"دوسال ء شن انت من چہ دو سال ء اے آپ ء دپ نہ جت - باز دیریں مزلاں کائیں، کتہ
 بیت کہ آہنگن جی اسریت ء ودی بوتکن ہما شہر کہ قطبی پیسک ء آدم انت، اوسی ہیں کتہ
 من باز گل ان نون منی تاسر ننگ ء خیال انت منائے ہند بازوش آحت -

آئی لہمیں چنک آپ انگت وارت و پگال پدی پیر مردے نیمگا کنزینت۔ تنی مہربانی کماش“
 تو گوا چنی باز تیک اتے من پھر کس و اتے نکس آپ ور کہ ندی ستہ، پیر مرد و پگال زرت و گشت آ
 آ یون گلی و مست و نیم ہوش روان ات۔ پیر مرد و چم تاں دور و آئی دنب و اتنت۔

آئی خیال آرت..... گھس و پتر کہ چہ پیہمیں وشی و گلے است من رد و ارت کہ چہ وطن
 و دور درشتن۔ آچہ سان فرانسیسکو و قطب و پیدا ک ات۔ وطن و کش و گور و رسک و رند
 آئی پاداں آ کر ادیم و نہ برت۔ آمزلاں بران و ڈگار و تاباں نز آراں و تی شہر و آحتک
 و پے شادیں دلے و تی شہر و گلیاں گوزان ات۔ نون شپ و روج و پاس گوں یک و دومی و
 انباز بوان اتنت۔ شام چو کو ہستانی جنک و مہپراں تامور تامور و تران ات۔ وطن و
 زیبائی چہ ہمے تاموری و در رچان ات، ہرچی نہ بدار بوان ات، آ مکن گلی و مان ترت۔
 آئی دل و اے شہر پے زند و گوا زینگا نون جوان ات۔ نون کہ عاروس پکت گوں و تی
 زہگ و جو د و آسرا تیں زندے گوا زینت کنت۔ گو چک و پھلکیں کوش و شین تر و نگلیں
 آپ سادہ دیس مہلوک دومی آچہ لو میت؟

شہر و ہرچی ہما پیم انت۔ گدا مانی نام ہما ہنت۔ گلی و بازاراں و ش ملوکیں مہلوک
 ہما ہنت۔ و ش و ش رو کیں لاری ہما پیم، موٹلاں یلیں و رناماہ دیہیں کا ڈاں آبانی کساں
 رسینگ و اومان، ہج بدل نہ یوتہ۔ آئی ہما شکل دیستنت۔ کہ چہ کسانی و گندان ات۔
 پدی سر و ٹونی دو چار کپت۔ ٹونی آئی کسانی و سنگت آدم پرانی پیدا ک ات۔ ٹونی و ہم
 آرا ہجا آرت۔ آ اوشتا اے دو چار کپک چو کشتے و ابے ات۔ عجب و یقین و دور یں
 و اب، ٹونی آئی کہنیں سنگت ات۔ آدمام یک جا بوتکت۔ بچی و اسکول و جہگ، گور و

اوڑنا کنگ میڑ ہاں یک جاہ، بائیسکوپ ء انباز ء ہمکو پگ، ٹونی آئی دیمیا اوشتوک آوون
 درامیں لواڑے بو تکت۔ بلے رواج ء سک چخت۔ آ اطالیہ ء ودی بو تکت۔ بلے ودی
 مادری لوزگیش بولی ء گرت۔

آپ گل ء شادیں دل ء گون ٹونی ء انباز بوت۔ چہ گل ء آئی دپ ء مہر در نیاحت، دست
 دروت بو نگ ء رند ہرقہ جنان کنڈان یک دومی ء احوال ء سوج ء مان آحتت۔

”مکر ء پتینک! تو انچور وچاں کجا بو تگے“؟ ٹونی ء آئی باہر پر نچت ء گشت ”پیریں ٹونی!
 چے بوشیں تی گندگامنی دپ گل ء مچ نہ بیت۔ من گوشتہ تو بند امرزی بو تگے، بلے تو
 مرے۔ تراپہ زور کشگ کپیت۔ تی ہڈ باز ڈڈین انت۔ آ گون ٹونی ء اطالوی بولی ء حمر
 دیان ء سو گندورائنت۔ او ٹونی ماں اری زبان ء سو گند زوران ات۔ گڈی سرا آ گون
 یک دومی ء زوت دوچار کپگ ء قول ء سرا جتا بوتنت۔

ٹونی ء موکل کنگ رند آ ٹونی ء باروا حیال آراں بچکنڈان دیمتر ء راہگ بوت۔ آئی پکر
 گرت کہ آ گون وتی گھنیں سنگت ٹونی ء نون پدا اثریں روج گوازینیت۔ یک برے پدا
 کور ء اوڑناگ کنگ نوک بیت، وتی وطن ء پرترگ چون جوان انت؟

زیبائیں پراہیں گھٹی ء بازاراں گوزاں آئی دل ء آحت کہ آپ وتی مات ء گونڈیں نیکی اے
 بہارت۔ پہ مات ء دل وشی ء کسانین نیکی اے بلے آئی کیسگ ء زر باز کم انت۔ جوانین چر
 درس گران انت بلے مات ء دگہ برے نیکی دیمیں آئی وتی حیال بدل گرت ء راہگ بوت۔
 دل ولس بازیں روڑنا ء نیم روڑنا نمیں گلی ء مان تران ء آ وتی کس ء مزیک ء رست۔
 نون لہتیں ساعتاں رند آ دوارگ وتی کس ء رسیت۔ وتی کسانیں گھنیں کس ء، ہا

کس ء کہ آئی مات پت، سے گہارے یک کستریں براتے، سادگیں پہنکیں زنا ے۔
 آئی چہ صد گوانز ء و قی کس دیست۔ دل درہکت یک بارگی آچونا دراہ ء چہ بھیار ء زرد
 ترات، پرچیکہ آئی اے شہر اے کس ء ء اے جاگہ ء باروالہتیں صبر بے خیال گرتکت
 انت۔ آپما چیزاں بے خیال ات کہ آرانادوست اتنت۔ آ کہ بے وڑ ء بے کار اتنت۔
 بے آروان ات۔ نزدیک ء آئی پادمدان مدان کپان اتنت۔ دل گرتتی ء جہلانکیاں ایر
 روان ات۔ بان ء دیمی درگہ لڑتکت۔ آہر کس ء جوڑ نہ کنامیتہ۔ اے بان بے وڑ ودی
 بوت، آزر ء پڑ بوت۔ آحیران منت کہ آئی پت ء تنے و ہدی چیا اے کس بدل نہ
 گرتکت۔ بان ء گندگ ء آئی کہنیں بددی پدانوک بوت۔ ہبے بددی ء آراوتی کس،
 وطن، شہر ء وش لسانیں مہلوک یلہ دیا نینت۔ آئی دل ء آحت کہ آچاے کس ء دور بروت
 چہ کم سیالی ء گم سیالی جوان انت۔ آئی دل ء گوں اے شہر ء حُب ء بیوزیں ماڑی چوریک ء
 کڈکان ہوار بوتنت۔ آنون پشومان ات کہ آئی وطن ء پرترگ ء پرچہ ردی گرت۔ مزین
 نادانی اے بوت۔ ادے سچ چیز زبانا نہ انت۔ آپ..... ہو، آپ اے ہندے دل
 جان ء ساچیت۔ بے ایوک ء آپ ء جوانی کل چیزانی بدی ء ششت نہ کنت۔

جودر آمدان کس ء چاران پر شکیں رواج ء دیما کنزان ات، بگو شے گوں اے گھس ء
 آئی سچ شریکی نہ ات، بے ہر چون ات آئی گھس ات۔ آئی وابانی ماڑی، مسافری ء منزل
 ہبے گھس ء یات گوں آئی دل ء یوتکت۔ آچودزیں تو لگ ء ترس ء لرزانت کہ گھس ء
 مہلوک ء کس درامیت اکہ دریت مناچہ دور چک گندیت۔ بے اے بددی ء ہمد ء آئی
 ل ء یک کنکے ء اے گھس ء خاہوت ء گندگ ء تریشکے دوساگی دوری ء پرانی تل ء

جورکان ات۔ کہ آتی کہول، بکندیت، آیال سراں تاں پاداں بچاریت آیانی دے
 بالاد اسی بوئے گین پہ کشیت۔ بان ء کش ء یک راہ چراگے ء تاموریں روڑ نامانی
 اوشتات، گہول، ژند، صد جتہ، صدے چاری۔ وتی کستریں برات ء چارگ ء اومان
 دل ء سر زرت آئی دل ء گوشت کہ آتی مات ء پت ء یسگ ء یک گشتاں بکندیت
 لہتیں جبر بدت، آئی حیالاں پسرینیت بچاریت کہ وتی وطن ء وتی شہر ء اے تنگ تر
 بانڈم ء بارو ء آئی دل چہ پیما انت، آئی دل ء وتی برات ء پنت دیگ ء ارمان کہ آپال
 بگوشت کہ کتابانی وانگ ء وتی رنگیں زند ء بدل ممیت۔

آئی اے جبر شو شکت کہ مروچی آئی سہی سہارگ ء رندتے وہدی تچ دپ نہ جگہ
 دوسریں روج بے ورون ء چلندتہ، آئی دل ء چہ بازیں روچاں اے ارمان ات کہ آتی
 مات ء دستانی چچکٹگیں وردناں بوارت۔ آطعام جاہ ء کھنیں چتر ء سراچارنا نونندوک بہ
 بیت وتی مکہ ن مات ء پہناداروک روک آئی دیم ء بچاریے۔ آئی مات کیشیکیں چم
 پونزیں گراں سنگین ایں شہ جن، ہر وہد ترند طبعیں ترشپ چاروکیں مات، بلے دلے بدن
 انت کھنیں یا تاں آئی دل پر دشت آئی شدہ مرت، یک کش ء آچاری بوت کہ نوادے
 آئی برات شام کزگارند پہیل ء سودا ء درایت، آتی برات ء پال ء نام ء گوانک جت۔
 اسی لہظ ء تران کنت آئی خیال دراہی ء نشکاں رندگا گلکش بوت۔

کوچک ء بے تواری ء چہی آئی دل ء پتران ات۔ دار پہ وار کوچک آئی پتھاں بے
 نما بوان ات، گوں وتی بے کیفیں شکتیں زند ء لگڑ بو آن ات۔

بلے گھس ء یلہ دیگ ء آئی پادھنکت دیمانہ شنتت، دو گین ء گر پتارو بندی گھس ء

تھا آئی مات، پت، گہارے برات انت، پہ ایشانی مند و نیادہ آمدام زحیرات آئی دل و مدام
لوٹ کہ آوتی درگہ و پٹکلیت گہارو براتماں انباز بہ بیت، جمیل و پچریت وتی نپادانی تھا سیر
واب بہ بیت۔

بلے گھس و دوری و آئی بن اصلیں حقیقت شمو شکت۔ حقیقت کہ باز بد شکل انت ہے
حقیقت و آئی پکر و دیم چہ رینت۔ گھس، شہر، زند درستانی معنی بدل کنائنت۔ آرا دران
ڈیہہ کنائنت۔ نون آاے بانڈم و پترت و نوکیں زند و بکج کمرت نکنت۔

آپا ایک برے گھس و دیم و آحت، پھلی و درگہ گوست پھلی و یک کش و آئی مات و
ٹماڑ و سیاہیں مرچ و بوٹگ و رو دتہ گنت۔ پہجار و کیں بوئے آئی گین و آحت، طعام جاہ
روژنات، آئی و ترا اندیمیں جاگھے داشت و چدر و پچہ و تھا چم شاک دات وتی مہلوک و
چارگ و جھد کمرت۔

طعام جاہ و چلن و بنا آئی د دندان کستریں گہار مار تھا رزانانی مشگا گلانش ات۔ آئی دیم
گون دیوال و ات۔ گہنیں رزان، ہے رزانانی تھا آئی دوسال پیش و ردن و ارت ات۔
ہر چیز و پیری و مرض گیت بازیں رزانے کہ آہجا کاریت، نون ورنائی یلہ دیانت۔ یک
روچے آہم پیر بیت۔ مار تھا، پال، پنیر درس پیر بنت۔ بلے آئی چہ پیری و نادراھی و
دست گیر بوٹگ و پیش چختے و شمس روج گوں وتی مہلوک و بگوازیں نہیں..... نہ کہ اے گھس
و۔ اے گھس منی نازر کیں حیالاں پلپیت، اے پیریں جبوریں گھس منی سر اتاک مان
گیجبت۔ مار تھا و دیم چست کمرت، آہم ملورات آئی چم ارساں پربوتنت۔ دل و
سگریٹ و اومان کمرت آئی وتی کوش و تلی و تلی لگاشت و سگریٹ مان داشت، دوت

گوات ء شنگ گرتنت۔ مارتھا چو گھس ء گرملین ات، گوشے ہے ویرائیس بان ء چہ مات
 چہ پلیتہ۔ باریں آبدل بوتہ اکہ نا؟ باریں آتہنگہ چو جنوکیں کارگیر ء چاریت۔ آئی دل
 ڈکھیہ بوت کہ آئی پرچہ کسانئی ء حق ناحق گوں وتی مات ء جہرتت، چہ وت و ش نکرنت۔
 پادانی تو ارے بوت۔ پال آپ ورگ ء طعام جاہ ء پترت۔ برات ء گندگ ء گھٹ
 چہبانے درائیگی بوت۔ برات ء محبت ء لہڑجت، آئی لٹفانی سراپال ء نام آحت۔ آئی
 وتی دنٹاں چپت گرتنت۔ وتی تو اریر برت۔ برات ء دشمنیں ہبرانی یات، آئی دروشم آئی
 ہون، آئی اری بو آرا وتی نیمگاکش ات انت۔

بلے آئی پئس نہ کشت وتی دل ڈڈداشت، پال ملور ملورات وتی گرتیانی تہاگار، وتی ہیدان
 اوژنا کنوک، آئی چہماں ارس شیوگ بوت انت، دل ء ہڑسلگ اوست، آئی لٹفان۔ او
 یسوع یسوع۔ یسوع، ء دعادرا آحت۔

نون آئی دل ء مات ء گندگ ء ارمان پشت نہ کپت۔ مات ء گندگا آباریں چونیں گونکی
 بکت۔ آپرت۔ مدان مدان ء ہیلی ء دیوال ء چپ گرت ء چہ گھس ء گتہ بوان بوت،
 دل ء آسمان ء گمانی سیاہیں جہر تالان بوتنت، ارس شنزان بوتنت۔ چہ گھس ء ہینکس گستا
 بوت۔ کہ ہڑوسلگانی تو ارے کس مد او شکنت، آبور بور گریاں بوت۔ آرا وتی مات پت،
 برات، گہار ء اے شہر ء محبت ات۔ بلے آچہ ہے گھس ء چہ ہے زند ء بیزارت، بدول ات
 ، آاے گھس ء دور بوت، اے گھس ء آجلت نہ کنت۔

ہون گریان ء آچہ وتی گھس ء وتی مہلوک وتی شہر بندر ء شب ء مان شانوکیں تمہاری ء
 گار بو آن ات۔

موپاسان

ترینوک: نسیم دشتی

تو منی زندہ اجبیں کسوء اش کنگا ہونا کئے۔ نون کہ من وتی ورنائی ء سال وارنگ
انت ء چچ چشد ء نہ داران گڈاوتی کسوء سہرا کنگا چیا ترساں؟ بلے ایش لہز ء بکن کہ تو
گون دگہ کس ء نہ کئے:

من وتی ورنائی ء روچاں سک شر رنگ ء زیبا میں دتگے بوتگون پمیشکا بازیں ورنائے پمن
گنوک پیتہ۔ بلے من وت ہم ہر کس ء دوستی گرتگون حب ء واہگ ء وشیں کپانی تنگ ء
کا گدیں رک مدام تھی پیگ انت۔

باز جنیں آدم وتی زندمانی ء یک رندے دوستی کن انت بلے من وتی ورنائیں زند ء حب ء
دوستی ء تہر تہرین شرابان تنگ ء وارنگوں یک برے گون من اجبیں کہ ءے بوت منی
حیال ات کہ ایش جیروہ کدی الاس نہ بیت۔ بلے پہ ایمنی جیروہ ء نشان گار بیت انت۔
مروچی من وتی زند ء پردردیں آزمانک ء پردرکناں منی آروس ء پریں سالے گو سنگ ات
منی لوگ ء ولجہ یک ہانوادہیں مردے ات بلے آ مناچ دوست نہ ات چیا کہ چشمیں دوستی
من پسند نہ کت کہ پہ گر ء دار ء سر ء پیت۔

چونا ہا منی لوگ ء ولجہ ء جوانیں شیل ء عادت اتاں بلے عقل وزانت ء بے بہرات آئی گپ
ء تراناں ہے زانگ پیگ ات کہ اے خیال آئی دل ء دماغ ء تہاپت ء پیرکاں ساری ء
مان کیتگ انت آچار ء بیچار ء ابید یکدم وتی خیال ء سر ء اوستی ایشی دی نہ چاریت کہ

حیال پر رہند انت کہنا؟

مئے گس کلگ ء توک ء ات۔ آئی چاریں میمگاں در چکانی کتار ء رستگیں کاحانی
سزیریں ندارہ باز جلوہ ناک ات۔ اویک گوئدیں گورمے ء است ات منی لوگ ولجہ ء پہ
جنگلی جانورانی شکار ء اودا کڈ (شکاری کڈک) اڈ شنگ ات مئے گور ء بازیں مولد ء
بمبھ بوتگ ء دربان ء داشتہ ء لوگ ء تہا دست چلوپگی کارگرت انت من اے
چور ہیں جنک ء رامال اسپین ء دان پنج سال ء وتی گور ء داشتگ ات۔

مزن پہوالیس بلے سک وپاداریں نیازی اے ات۔ آئی گردن دیم ء زیبائی
کدھیں چہمانی سیاہی ء وش براہ دات ہر وہد ء آئی ء ریزیں مہرمان پیشانگ ء شنگ
آتاں چونہا آشنازدہ سالی جنک ء ات بلے چوپست سالی جنک ء ات۔

ما اودا دیراں شکارگت برے برے وتی جنگل ء برے کر ء گوراں۔ زمستان ء اول
سرات یک ورنائیں مردے مدام مئے لوگ ء آحت ء شت بلے پدانا گہاں وتی رد آیلہ
داتے۔ من حیال گور نہ گت۔ اتیکس من ء سہاوت کہ منی لوگ ولجہ ء رو ء دم ء باز پرک گتے۔
آ مردیک گراں سنگینیں جوانیں ورنائے ات۔ منی موکل ء ابید لوگ ء چار چوپ ء
ہم پادے ایر نہ گت البتہ باز بر ء شپ ء وحد ء من گس ء پیش گاہ ء ترگ ء دیستون
پیشکا من گون وتی لوگ ولجہ ء اے بارو ء گپ بخت تہ مناروک روک ء چارت غرند ء
دراہنت ءے مہ ترس بلکیں داشتہ انت۔

یک بیگا ہے منی جو دسک بے طب ات منا گوشت ءے کہ بیار و باہ ء شکار ء رواں ہر
روح کلیت مئے مرگاں وارت من حیران بیتاں پسہ نہ داتوں، ہنگہ من ء برابر چارگ ء
ات کڈا من گوشت ”جوان انت سرگر من جاڑی اول“۔ منی مردسک بے وڈ ء تلک

اُت برے پاؤ آحت برے نشت، من نزانٹ پر چیا چوشمیں؟ شپ ۽ دہ کلاک ۽ منی گور ۽
اُت اوشتات گوشت ۽ ”تو جاڑی ۽“؟

من ہو گوشت پاؤ آحت ۽ اوشتاتاں:

تراوٹی سر ۽ من اوست اُت۔

اوست پہیشا کہ من روبا ۽ شکار ۽ منی ہمراہ اون۔

شپ بے وانک اُت زرد زردیں ماہ مئے گمنا کیس لوگ ۽ سر ۽ درپشگ ۽ اُت بازار ۽ چ
چہ کہ ۽ برمش ۽ نیست اُت۔

مادوئیں روان اُتیں منی مرد چپ اُت بے وتی لٹھاں گٹ چنگا اُت۔ آئی چم ایگلر ۽ آنگر
سیل کنگا اُتنت۔ باز زوت ہما گورم ۽ کر ۽ رست انت۔ آئی آپ مرہ (ساکن) اُت ۽
چولانی تو ار کبے دی گوشان نہ کپت۔ گڈ اماوتی شکاری کڈ ۽ تہا پترتاں۔

آئی وتی پتنگ پُر گٹ۔ بلٹ ۽ تو ار ۽ من گڑت اُون۔ وحدے آئی منارا گڑگ ۽
دیت ۽ دمان ۽ درائنت ۽۔ اگان ترا تر سیت گڈ او اتر کن:

انہ۔ انہ من پُت ۽ نہ آتلگون۔

شریں! مستر وتے آئی پسودات، پدا چپ بُو ت۔ وان نیم کلاک ۽ گپ ۽ ترانی نہ بُو ت۔

من پشیں بے وانکی ۽ دم برتوں پمشا آرا بخت گرت تو سدک ۽ کہ ادارو باہ کمیت؟

آیکدم ہیج لرزت گوشے کہ من آرا چینڈک ۽ پاتک تو دل ۽ مہ جیر من سدک۔

اُون کہ روباہ کمیت۔

منی خیال ۽ من گڈگ ۽ اتوں کہ منی لوگ ولجہ ۽ منی باسک ۽ رازور پردات۔ پدا گوشت

۽ آنت۔ بچار در چکانی چیر ۽ تو چیز ۽ گندے:

من بچ نہ دیت بلے آئی پتنگ ء پچک لت مناسر چارتے۔ من دست ہم اور
 چارگ ء اتوں ناگہان سے گام ء سرء یک مردے پذیرت ماہکانی ء روژناہیں شب
 تیز روان ات گوشے کہ چچک ء وہ وہ ء ات، ہے بہت ء پتنگ ء آ
 بُرت ..... آمرد چوتیر وار تگیں شکار ء تتران ء مان زمین ء سرء کپت من باز ترس اتوں
 یک پریات کے بت بلے یک تیاریں دست کے ء منی گردن ء راگت اسے منی سر
 ات۔ آئی وتی زور مندیں داستان مناچست کرت ء چچک ء لکت گداہما جون ء سرء
 چنگل داتے۔ منی سرء ہوش برجاہ نہ ات۔ بلے سدھ اتوں من بس ہمکنس زانت کہ آتھا
 زندگ ء نیلیت۔ بلے دگہ مردم کے ء چہ درگیب ء منی مرد ء سرء بیڑا ورت آراز میں
 سرء دورے دات بہکت من بچ نہ زانت کہ چہ کاریت؟ ہمیشا من کشاد کشاد ء پاد آحتوں
 من چارت کہ آئے داشتے ات آئی چوشور وار تگیں پتنگ ء منی لوگ ولجہ ء راز میں ہوسر
 چنگل داگ ات۔ آئی پٹ بروت ء جان ء راجا نکر پاچگ ء ات پدااناگہ گوشے آئی
 دگہ چیزے ء خیال آحت۔ آئی منی مردیلہ دات ء مرتگیں مردم ء راگلاش کرت آئی لٹ
 ء پیشانگ چک اتاں رند ء آہتگ ء آئی دو میں لٹنان ء چچ کرت چو کہ آساہ ء روگ ء
 چارگانے یادوستی ء ہمارا جیس تو شگ ء شوہاز کنگا انت کہ آئی دانگی کارگنگ ات منی مرد
 چہ زمین ء چست بیگ ء منی نیمگا دیت آئی کم ء باز زانتگ ات منی پادان کپت منت
 زاری لٹ ء گوشت کے منا پہل کن۔ مناتنی سرء اوست نہ ات ء من ایش جنک ء
 دوست گشت من چونیں ٹوہیں ردے وارت۔

”منا پہل کن“۔ بلے من ایش مرتگیں انسان ء ایش زندگیں جنک ء اجیں پک ء
 بوسگاں، پریاتاں، ہسگارگاں نا امیت ء گناکیں حالت ء چارگا اتوں کہ آئی سینگ ء ہتا
 لہڑ اتاں منا بچو ساہوت کہ منی ساہ بند بوگا انت ء منی دل چیر پچاں روگا انت۔

وشیں هیالے

مو یا سان

بدل: نعمت اللہ گچی

شکار و موسم آت، شام و نان اسات و پھات بوتکت۔ مار کویس ڈی۔ بر ر نیر و لوگ و یا زده شکاری گوں بہشت ورنائیں جنیں آدمان یک روژنائیں میزے و دیم و نشتگ انت۔ آہانی ہماہلیں واکتر ہم او دانشت گوں میز و سرا بازیں میوگ و پیل ایرانت۔

آمہر و بارواگپ و تران و کپت انت ..... یک مزنیں سک مزنیں بخشے بنا
 بوت۔ گپ ایش ات کہ باریں مردم دلیں مہر یک رندے کت اگن باز رنداں آہاں
 بازیں پنچیں مردمانی نام گپت کہ آہاں تھنا دلیں مہر یک رندے کرت۔ و باز پنچیں کہ
 آہاں باز رنداں گوں باز ہب و مہر گتگ ات۔ مردیں آدمان گیشتر ہمیش گشت کہ اے
 زبریں واہگ چوزیمیل و باز رنداں یکیں مردم و دل و پتریت و وہدے کہ آئی و دیم و
 اڈے پیت۔ گڈا آ آہرا پیش و دت کت۔ اگن چاے گپ و تی جاہ و بے پسوانت۔
 بلے جنیں آدمان کہ آہانی گپ چہ گند و چکاس و گیشتر آہانی وش ہیالی و سرا انت۔
 گشت کہ مہر ..... دلی ..... مہر و مزنین مہر تھنا یک رندے مردم و دل و پتریت و
 اے ڈولین مہر یک بیرے و پیا انت ہمیشا و ہدے کہ اے یک دے و سرا کپیت۔ گڈا
 آدل پنچو ویراں و دمب و در بیت۔ و پنچو سچیت کہ دگہ بچ ..... و واہگ تانکہ و ابے ہم

آدل ۽ جاگہ گپت نکت -

مار کونیز بازيں مہر ۽ دوستي گنگت - آئی گپ پہ جواني جت من شُمارا کشين کہ یک
 مردے باز رندا گوں وتي دل ۽ پُڑا مہر گرت کنت شاما گوں من ہما مردمانی نام ۽ گرت کہ
 آہاں وتارا پہ مہر ۽ دوستي ۽ گشتنگ تانکہ اے ہبر ثابت مہیت کہ دگہ دو می مہر ۽ دوستي بوت
 کنت - بلے من شُمارا کشين کہ اگن آہاں وتارا وت کشي ۽ گناہ ہر مکر تیں - ۽ پروتا دو می
 دوستي ۽ راہ اش بند مکر تیں گڈ اشما دیست کہ آچہ اولی مہر ۽ دوستي ۽ نادرا ہی ۽ دراہ بوت
 انت - تاں وتي ہکلیں مرک ۽ پد من پد کہ بازيں مہر ۽ دوستي آنی سرادور اش گرت عاشق
 یک شرابی ۽ یم ۽ انت - ہر کس کہ نشہ انت شراب وارت - و ہر کس ۽ کہ مہر گرتگ - مہر
 کنت اے گپ ایت - آہاں دا کتر ۽ را منصف جوڑ گرت ۽ گمانی دست بندی اش
 گرت - کہ آوتی ہیالاں پدربکت - دا کتر پیرس ۽ یک کونھیں طیبیے اے ات - نوں
 نوکری اے اشنت ۽ وتي ملک ۽ اہنت -

پہ دل پچارے اے باروا آراجھیال نیست ات ہنچو کہ آیدرا اینت کہ اگہ منا
 جُست کن ات - تو من تھنا یک محبت ۽ باروا زانیں کہ آتاں پنجابھ ۽ پنج سال پشت
 کپت ۽ یک روچے ہم کم تر نبوت - تانکہ مرک ۽ آرا کوئیت -

مہر ۽ دوستي آپ! چوں وش انت "یک زالے ۽ دراینٹ پشمن چونیں جوانیں
 ہیال ایت ..... چونیں دشمن ہبرے کہ مردم تاں پنجابھ ۽ پنج سال پشمن مزن ۽
 زیبائیں مہر ۽ محبت ۽ چادر ۽ چیرا ہیت چوں گل ۽ شادہ بیت آدم ۽ زند چوشر پناک ہیت -
 دا کتر ۽ کنت "بانک تو ادا ردے - آدم کہ دوست دارگ یوتگ - مردیں

آدمے تو آرازانے آئے میٹگ "درمان کو اس" "واجبہ" مونیور کو کویت "انت۔" جنین ء
ہم تو زانے آہا پیریں زال انت کہ آ کر سیانی بناں بندیت ء ہر سال اے کس ء
کھیت۔ بلے من شمارا چرے گپ ء چوں سر پد بکنیں۔

جینانی لہڑ جھل کپتت۔ چراہانی دیم ء دل پر دوشی در ابوت۔

کھئے زانا مہر تھنا ہما جوان ء شامیتبان ء گور جنت کہ آشوکیں مردمانی لائق انت.....

داکتر ء دیترا کشت "سے ماہ ء ساری پیر زال ء منا وتی کس ء لوٹا نینت

آوہدا آسکرات ء ات۔ آوتی کوٹھنیں گاڑی ء تہا ہنگت۔ اے آئی ء لوگ ء بدل ات

ایشرا یک ہسپ نیا گر گرت ہنچو کہ شما ہسپ ہر و ہدا رینگ آئی ہمراہ آئی ء دو مینیں

دنگیں کچک اتنت۔ کہ آئی ء دوست ء مہسل ہر دک اتنت ملا ساری ء ہمو داں ات آئی

مارا پہ وصیت ء لوٹنگت۔ پہ وتی وصیت نامہ ء حالانی پدر کزنگا آئی وتی زند ء تمامیں احوال

مارا دانتت۔ من ہچمہر پنچنیں ہبکہہ ء دل سرینوکیں گپ نہ ہشنگت.....

آئی ء پت ء ماتاں کر سیانی بن بستت۔ اے گنجیں گل زمین ء آرا بندرے ہم نیست

ات آوہدے کہ آکسانیں جکے ات۔ آگول وتی لینگداں چل ء لیگارا گشت۔ آ بازار ء

دپ کشک ء گورا بندر بوتنت وتی ہسپ ء سنج ء زین اش کپتت ء یلہ اش دات تانکہ بہ

لپھی۔ کچکاں وتی ہنچنگانی سرا ایر گرتت ء وپنتت۔ گڈا اے کساں سالیں گودی ء

کاہانی تہا لیب گرت ء آئی ء مات وپتاں دگ ء سر ء کہورانی ساہگاں میٹگ ء کلین کر سیانی

بن بست کسے ء ہم آہانی شپ جاہ ء روج جاہ ء نام نہ گپت آپہ وتی پچانی کر چکانی خاطر آ

دیم پہ دیم باں کش من کش ء کاہانی سراشت انت ء اے گپ ء فیصلہ اش گرت کہ لوگاں

کے بروت۔ ”کو کرسی جوڑ کنوک“، لیسیں تو اور بخت۔ وھدے کہ جنک رو درشت یاں گوں
 میٹک، پچھیں بچکے، درسی، راسی، بوت۔ گڈا آئی، پت، آرا، پہ زہر کنی تو ارگت۔ بیا، ہنگوا
 مورمانٹ، ہمیں زمیں گپ اتنت کہ آئی، ہر وھداں ہشکتت۔

وھدے کہ آٹھیر، بوت۔ آھاں آرا، پہ بن بندگی، گریانی، چنگ، نزا، آرگا راھ
 دات۔ گڈا آہر جاگہ گوں تنکانی، پ، چوری، چکاں، درسی، راسی، بوت۔ نوں گڈا آئی،
 نوکیں براہندگانی، ماس، پتاں، یہ زہر کنی، وتی، چکان، تو، ار، برجت، ”کائے، اگہ، نا، نا، شریں
 نگ! من بکندیں، باریں، نوں، تو، چوں، گے، پادشاد، گپ، جنئے۔ برے، برے
 بچکاں، آرا، سنگ، جت، برے، برے، زال، بولاں، آرا، لہتیں، پیسہ، دست، دات، (پہ، ہنگہ)
 آرا، نیک، ہورت، ہورت، چارت، اش۔

وھدے کہ آیا، زدہ، سا، لگ، ات، تو، یک، رو، چے، آ، چے، جا، ہ، گوزگا، اتنت۔ کہ آئی،
 دیست، کہ کسانیں، ”کو کوئیٹ“، اد، د، پھنا، د، کپت، گریوگ، ات۔ پرچا، کہ آئی، وتی
 وٹو، زرگا، کر، تکتت۔ آ، چر، اجنا، ورا، ن، یکے، ات، کہ آہر، و، ہدا، وش، دل، وژ، نو، داتنت۔ کہ جنک
 ، چہ، وتی، بریں، حیا، ل، و، تا، ر، چر، ایاں، جتا، لیکت۔ آئی، ار، ساں، جنک، ار، سک، پد، رو، گرت۔
 آدیم، پرانی، شت، وھدے، کہ آئی، گریوگ، سبب، سنی، بوت۔ آئی، وتی، کلیں، پوریات،
 کہ ہپت، شو، اتنت، بچک، دست، داتنت، آئی، وتی، ار، سان، ہشک، کنان، زر، زر، رتنت
 گڈا، جنک، چہ، گل، ہال، بوت، آرا، انبا، زکنگ، ہمت، بوت۔ بچک، زرانی، حساب، دست
 گٹ، ات، پیشا، آرا، وتی، بگل، کنگا، شت، یے، وھدے، کہ جنک، دیست، کہ نہ، کسے، آرا
 جت، نہ، کسے، تیلانک، دات۔ آئی، بچک، راپد، بگل، گرت۔ گوں، دل، جان،

انہازے کُرت پدا آپہ وت شت۔ گڈارندا آ بزگ ء چے رست؟ آ گوں دگہ کس ء ہمیشا
 نہ لچنگ کہ آ راوتی سھتانی مڈی جیے داتکت۔ ء نہ ہمیشا کہ آئی وتی اولی پک آ را کچتکت۔
 اے رازپہ کساں ء مزل کلاں برو برانت۔ آ تاں ماہانی ماہ ادیرو ء ہے کنڈو ہے بچک ء
 ہیال ء ات۔ پے اُمیت ء کہ آ را بلکن پدا بکندی آئی چدو چود کُرت ء چہ وتی پس ء
 ماس ء سھرے زرت ء ایر کُرت اے زرا آئی چہ کرسیانی بن ء ہنگ ء کر بھاں پھنادی
 کرتنت یا چہ ہما زران زرت انت کہ آ را اش پہ سامان ء گرگ ء دانتت وحدے کہ آئی
 واتر کُرت۔ آئی کیسگا دو فرانک ہستت بلے آئی دیست کہ کسانیں درماں کو اس، وتی
 پس ء دکان ء رنگیں بوتل ء پشت ء سہریں پالاوک ء کچلیں شرابانی میانجی ء اوشتوک
 ات۔ آ اودا جنک ء را شتر تر دوست بوت۔ رنگیں آپ ء ہنگی وتر پوکیں کلما نی جنتی توتکی ء
 آئی مہر ء تج گیشتر پاد کُرت۔ ہبر چہ کنگا سرگوست ء وہدی کہ دومی سال ء آئی بچک ء را
 دیست کہ آ گوں وتی اسکولی سنکٹاں اسکول ء کز ایب ء ات آئی وت را پنجو آئی سرادور
 دات ء زور زور ء آ را چک ء لیس ء لگت جنک ء چہ آئی ترس ء پریاتے باہند کُرت پرائی
 وش کنگا آئی وتی کلیں چپتا دیں سینٹ ء زران ء دانتت اے یک ہنجیں مزنیں مڈی جیے
 ات کہ بچک ء چم در گڈتنت ء چارگا لگت.....

بچک ء زرتنت ء آ را شتے تا نکہ گوں دلے میل ء گمانی مہر ء محبت بکت.....

گڈی چاریں سالاں آئی ہر مڈی جیے کہ مچ کُرت پک ء بدل کُرتنت۔ آئی گورا برے
 پنجاہ سینٹ اتنت برے چل۔ یک رندے تھنا پنج ء نیم اتنت۔ گڈا آئی چہ پردوی ء
 ہجالتی ء گریت ء پھرینت۔ آ سال یک ڈکالیں سالے ات گڈی سراں آئی گورا

بیچ ”فرانک“ ءیک مزنیں گردیں کرش یے ات۔ آچہ ہرہ نو دی ءسک گل ات۔ آرا بیچ
چمانی ہیال ءدگہ چچ گپ دل ءنیمت ات آپہ وتی بد لکانی ءہلا ہوش ات۔ پرائی گندکا
ادو اودا تھت۔ آچہ گل ءبال ات۔

رندا بچک گاریوت۔ آرا کالج ءراہ اش دات۔ رندا آئی گپ جنک ءراچہ اود
اودی جست ءپرس ءمالوم یوت رندا آئی چہ وتی مار گوشی ءوتی مات ءپتان ءرودات ء
موکلانی وهداں ہماراہ ءزوگے پر مات بلے آئی آرا تھنا یک سالے ءدیت ءپدا تاں
دو سال پدا ماں پدا آئی آرا نہ دیت رندا وهدے کہ آرا دیت یے پہ کھے چھے آورت
پرچہ کہ آسک بدل بوت آگوں وتی پین پینیں کوٹ ءسک زیبا ءپختہ کار بوتکت۔ آئی
وتی چمان ءڈڈت تانکہ جنک ءمکندیت ءپہ بے کماری چرائی کرا گوست پے گپ ء
آئی تاں دور وچ ءگریت ءچہ آئی رندا بندے وت کڈاں بوت۔ جنک ءہر سال اودا
واتر گرت۔ چرائی کرا گوست بلے آئی میگا دلگو شے گرت نہ گرت۔ بچک ءہم آئی میگا
وتی چم چست نہ گرتت۔ آجنک ءرا بے کساس ءدوست ات۔ جنک ءمنائکت۔
ڈاکٹراے جہان ءمن آئی مٹ نہ دیتگ۔ ءنہ کہ من ہشنگ۔ کہ آئی ڈولیس کے
ماں جہان ءہست.....

آئی پس ءماس ہدا ءمال بوتنت۔ بلے آئی وتی کاریلہ نہ دات۔ نول چہ یک
کچک ءبدل ءآئی پہ وت دوداشت اے ہنچیں کھریں کچک اتنت کہ کس ءآہانی نزیک
ءشت نہ گرت۔ یک روچے آہے میتگ ءاھت۔ آئی نا پگ ہداں کل ات۔ آئی ء
دیت کہ یک ورنائیں زالے کہ آرا وتی دلبر من انباران ات ءچہ ولجہ ”چوکویت“ ءمکان

اور کپت اے آئی جن ات۔ آئی سور کرت۔

ہما بیگاہ آئی و تارا احاکم و ڈگار و کانہل و دور دات یک شرابی مردے و آرا اور کرت
 و در مان جاہ و برت۔ و ولجہ ”چوکویت“ و بیج و راوتی و اکثری کوٹ گور ات۔ پے آئی و لگوش
 و دراہت۔ آئی جنین و راہجہ نیارت۔ آئی جری لینکڈ سے کش اتنت و آرا تارگا لگت۔ گوں
 کٹ و پڑ ادرالینتے تو چونیں کور دیدیئے۔ تو و ترا پرچہ چودلوت و کرنگ؟ نو کوٹ!

آئی و اے گپ جنگ و دراہ کنگا بس اتنت۔ آتاں بازیں مدتے و و ش و و شدل
 ات۔ آئی و ت خدمت و بیج مزے نہ لوٹ ات۔ بے جنگ و پے آئی مزد و دیگا تم کرت۔
 آئی کلیں زند پے پنچی گوست۔ آئی کرسی اڈ کرتنت و ”چوکویت“ وھیالے دل و داشت ہر
 سال آئی آرا چہ دراجین تاک و دریانی پشت و دیست آرا ہر دار و جکت و جو کے گرگی
 بوتیں آئی چرائی دکان و گپت ہے پیا آئی آرا نریک و دیست کرت گمانی ترانے ہم
 کرت۔ و کمیں زرے ہم دات ”ہنچو کہ من ہنون شمارا گشت آہے بھارگاہ و و حد امرت
 و تہی قصہ و کشک و و رند آئی چہ من دست بندی کرت کہ منی کلیں کٹ و نپاں من دل و
 داشتگنت۔ ہمارا بدے پرچہ کہ من پر آئی چوکریاب بوتگوں من و تہی لاپ و حم کز اتنگ
 پرانی سھتاں کرتنگ تاکہ منی دل و را او پارے بروت کہ اگہ منی زند وھیاتی و ناں تو منی
 مرک و رند منیھیال و بکپیت“۔ رندا آئی مناد و ہزار و سے سد و پست و ہیست فرا نک
 دات۔ و حدے کہ آئی ارواح و بلبل و بال کرت۔ من پست و ہیست فرا نک ملا یاراپہ
 کپن و دپن و دات و اند گہ گوں و تا داشتنت۔

دومی روج و من ”چوکویت“ و لوگ و شتوں۔ آھاں ہے زوتاں از ر بندی کرتنت

غ دیم پہ دیم ء نشکنت - آہانی درمانانی بو آتار ات ء آوش ء وژ نو د ء نشکنت آہاں منانا
دینت۔ غ ”کرشی“ ء پہ من چکش کرت من آرانہ زرت گدا من پہ زبیں وڈے ء وتی
داستان بنا کرت ء آہان ء گر یو ایگی اول کرت.....

وہدے کہ ”چوکویت“ سنی بوت کہ اے چوک ء ولا کنڈیں دار تراش ء گمائی دوستی کنگ
آہنجو ہرم گپت کشے کہ جنین ء چرائی نام ء توار، مزنی ء عزت ء پنجنیں مڈی کے پچ گپت.....

آئی جنین ہم برانز گپت۔ ء رہنگ ء لگت۔ پنڈوک! پنڈوک! پنڈوک!۔ ابید
چرے لوزاں آئی دپ ء جج نہ آہت۔ آپاداہت ء میز ء چپ ء چاگرد ء دراج دراجیں

گام جنگا لگت۔ آئی یونانی کلاہ آئی گوشانی سرا گپت۔ آ لنگ ء لگت۔ ”بچاردا کتر!
اے گپ پہ مرد ء چونیں گندگیں گپ ایت۔ مردم چہ بکت۔ اف! اگہ من آئی زندہ
چرے گپ ء سنی بوتیوں۔ من آراجیل کنائینت..... من ترا کشین آہچہر درنیاحت.....

من چہ وتی گران ء سنگینیں گپ ء جنگا ہشک ء حیراں منتوں۔ من نہ زانت کہ
چوں کنیں۔ بلے منا وتی کار کنگی ات من درامت ”آئی منامیارمان تریٹگ کہ من آئی

کلمیں مڈی ء ترا بدیں۔ آدو ہزار ء سے سد فرا نک انت۔ من چہ وتی اے گیانی جنگا ہے
مالوم کرت کہ اے شمارانہ ووش یوتنت۔ پیشا منی دل کشی من اے زراں گریبانی سرا بھر
بکنیں.....

آجن ء مرداں منا چم سک دانتت ء پہ بے صبری ء چارگ ء لگنت۔ من زر چہ وتی کیسکا
کشتت اے بزگیں زر کہ سھر ء سوس اتنت۔ ہر ملک ء ہر کالب ہیگ اتنت۔ پدا من

جست کرت۔ ”شما چہ فیصلہ کرت.....

”چوکویت ء لوگی ء“ پیر ادپ ء زبان گرت ء گشت بلے اے جنین ء گڈی ارماں
انت منیھیال ء ایشی نہ ڈورگ سک گران انت۔“

مرد ء اے گپ ء راکمیں گانڈ گرت۔ ”چرے زراں ماہر و ہدا پہ وئی چکاں چچی ء نہ
چچی گران۔“ ”من پہ نا دکشی پسودات ہر چچی شمےھیال انت۔“ آئی درائنت آئی ایشان ء
تی سرادور دا تگ پیمشا مناش بدے من ایشان نیکیں کارے ء دیم ء دمنیں.....

من زران ء آھانی دیم ء ایر گرت ء پدی بوتوں دومی روج ء ”چوکویت“ منی گورا
اھت۔ ء پہ ہور کیں دپے گشت یے آ جنین ء واگنے ہم ادا شتگ تاں؟ تو آراچوں کنے؟
منا کار نیست من گشت۔ اگہ تو برے بہ برے من وا ہمیشی برگ ء اہنگلوں۔ من ایشرا وئی
مبہد ء چلن یے جوڑ کنیں۔

آر وگا ات۔ بلے من آراتوار پر جت۔ آئی یک پیریں ہسے ء دو چک ہم ہستنت۔ ترا
ایشانی کار نیست چوں؟“ آ اوشتات۔ حیران منت ء درائنتے انا! من ایشاں چوں کنیں؟
آھاں وئی دل ء پیادر ء دست بکت۔ پدا آ کندگا لگت ء وئی دست ء پمن تچک کرت
من آئی دست گپت۔ من پر تو دگہ چہ کرت کنیں یک ملکے ء تھا باند انت کہ داکتر ء درمان
کو اس وت من وت دشمن مبن۔“

کچکان ء من وئی گورا داشگنت۔“ ملا ء پسیل مزن انت۔ ہسپ آئی وئی گورا
برت۔ چہ واگن ء چوکویت یک کہینے جوڑ کرت ء آئی چرے زراں پنچ ایل ء دگے ”باند“
گپت۔“ اے یکیں محکمیں دوستی انت کہ من وئی زند ء دیستگ۔ داکتر چپ بوت۔ مار
کو نہیں گوں پرارسیں چھاں گین سارتے کش ات راست انت۔ تھناہمے زال ء زائنگ
کہ محبت چہ ایت۔

تھکے بندیک

مویاسان

بدل: نعمت اللہ گچی

سودائی ء روج ات چہ گوڈرویلے ء کلیس دگاں بزگرگوں وتی جنین آں بازار ء نیرگا
 آہگا اتنت۔ مردیں آدم لہم لہمی ء رواں اتنت۔ گوں آیانی چنگ ء نزوریں پادانی ہر
 جزگے ء آہانی ہون دیم ء چوٹ تران اتنت آیانی پادانی چنگ ء چوٹی چہ سکین کار ء جگ ء
 گرانی کہ چرائی آیانی چپیں کوپگ برز شکلت ء آہانی ڈیل ء بالاد بے ڈول بوتکت۔ چہ
 گلہہ ء رنگ ء وهداں پہ جوانیں مزے ء ہٹانی پراہ تچ شانگ ء چہ ملک ء کلیس ست ء
 درد نیں مزدوری ء سبب اتنت آہانی موش داتلیں سبزیں جاگ ہنچو تر پقت گشے ششکت
 ۔ جامگانی آستونک ء گردن دوج کر تکت ء آہانی ہڈیں جانانی سرچو گواتو یگا گوات
 گچکت۔ ء تھنا آہانی دست ء پادوراہنت لہتیں ء راگوک مہار اتنت لہتیں ء راگوسک
 آہانی زال بول دلوتانی لنگا پہ شک شت کشان اتنت۔ تانکہ آروت تر برینت۔
 آہان ء مزنیں سندو کٹور گوں اتنت۔ کہ چراہاں برے برے چپک یاں بنانی
 سر دراہنت۔ جنیں آدم چہ وتی مردیں آدماں کیشتر گشاد ء چاڑکھ اتنت۔ آہانی کماں
 میانیں جان یک چادرے ء تھاماں پتا تکت ء آچادر آہانی گورانی سرا ترک جتکت۔
 آہانی سرا اسپتیں گدماں پوشکت کہ گوں دانچک ء گمایانی موداں لچہ تکت چریشی
 سر برگواش سراات۔ پدا یک وگین ءے گوست۔ اے اجب سفان ء جلان ات ایشی ء تھا

دومردیں کرپہ کر نشکنت ءیک جنیں آدمے آئی تھا جدا نشکنت آئی چہ پھناد ء سر نشکنت
ء دیگن ء چیسک چیسکاں گوش دارگات۔

گوڈرویلے ء بازار ءیک مزنیں مچکائی یے ات۔ اے مچی ء تھانی آدم ء دولت ہو
انت۔ دوتاں شاہ سیر تریں بزگرانی کلاہ گوں برزیں ٹھباں ء جنیں آدمانی گوشوانی
کبک چہ مچکائی ء سر برودی انت۔ زند ء بارگیں چڑسیک ء جگاھاں تر سناکی اے پیدا
گرتت بلے برے برے اے کوکار کسے ء کندگ ء ٹھک ء تواریا نکہ گوں لوگ ء پیل
بتگیں مادگ ء بانسگ ء چیراگار بوتنت۔

دولت ء مردمانی گند ء گس۔ شیر ء شیلانچ ء ڈولیس آھرے درتگیں چی۔ کد ء ہا
جگاھ ء ہید ہنچیں نہ دشیں بُوھے کنگا انت کہ آرازمینداریں مردم زانت ء بس۔

”بریونے“ ء ولجہ ہاشی کوے ہنوں گوڈرویلے ء سر بوتکت ء بازار ء ہیدگاروگ ء ات کہ
آئی یک تھکے بندیک دیست کہ زمین ء سر اکتکت۔ ولجہ ہاشی کوئے مال ء بارواپکائیں
نارمن لے پیات۔ آئی ہےھیال گرت کہ ہرکار آمدیں چی چنگ ء ساگ بیت
آگوں سک جنجالی ء جھل بوت پرچا کہ آرا آلماسک ء نادرائی ء کپکت۔ آئی بندیک ء
تار ء چت ء کم کم ء پتایگا ء لگت چیا کہ آئی دیست کہ ہسپ ء سنج ء زین جوڑ کنوک ولجہ
ملاڈین وتی دروازگ ء دپ ء اوشنوک ات ء آراچارگات۔ آپیشتر اسپ ء نوار ء لاپ
کش ء سادانی جوڑ کنگ ء کارانی تھا شریدار بوتکت ء موت من وت و ش نہ انت پرچہ کہ
آہر دوگپ ء سک دل ء آروک انت۔

ولجہ ہوشو کوے کمیں پشل بوت۔ چیا کہ آئی دشمن ء آراچہ ہاکانی تھا یک نکر

بند کیے چنگا دستت۔ آئی وتی چنگیں جی ساری ء وتی جاگک ء چیرا چیر دات۔ پداوتی
 شلووار ء کیرگا ء کرت۔ ء گل زمین ء ہنچو چارگ ء گلت کشتے آ چیز کہ آ چارگا ات تیجیاری
 در نہ بھتکت۔ آئی وتی سر جھل کرت ء بازار ء نیمگا رواں بوت۔ درد ء آئی سرار اکیہتر
 جھل کنا بھتکت۔ آزوت بے ء شر ء تھا دلگوش جگا کنان ء مداں مدان ء روانیں چچی ء
 تھا گار بوت۔ بزرگرت ء اھنتت۔ چہ رد کنگ ء ترس ء وانگ اتنت دل اش کرت نہ
 کرت۔ باپاری ء چمانی تھا چارگا اتنت تانکہ آئی رپکاں یادوت ء عیباں در بگیجنت۔
 جنیں آ دماں وتی سند پادانی دیما ایر کرتکتت۔ سھر بلیں مرگانی پاد بستگ ء جم اش
 در گوتگ اتنت ء زمین ء سر ایر اتنت۔

(وحدے) آیاں وتی مرگانی لوئگ ء گپ اشکت انت وتی سردیں نھر اش گوں
 پر استیں دلے ء گشتت۔ یانکہ گراک ء کشگ ء پدا نھر ء کم تر کنگ ء گپ ء سر ازوت
 فیصلہ کنگا ء رندہ کم کم ء ردانیں گراک ء راتوار اش برجت ہ گشت اش ”شر ولجہ
 آتھر نے! من ترا ہمنکر ء دیمیں۔“ بازار کم کم ء دمب ء در بوواں بوت۔ وچہ اچھیلیس ء توار
 ء ہا مردم ء دست اش کٹ ء ہشکا فشتکتت۔ وتی دکانانی تھا تالان بوتنت.....

”جوڑیں“ جاگھ ء مزین بان چہ مردم ء پرات۔ ء ورگ چرگ ات ہنچو گندگا اہت
 کشتے واڑے چہ ہر وڑیں سواری ء پرات۔ ریٹری یک ہسپی نانگہ، دوہسپی نانگہ واگن چہ
 لیگاری ء زرد زرد چیزے ہچنگ ء چیز ماں واتکت۔ آہانی دار وچو دوست ء پیما برزامک
 اتنت یا جھل ء زمین ء سک اتنت ء شکون دیم اتنت۔

شام کنوکانی دومی نیمگا یک میزے ء سر مزین جل دانے چہ سھر میں اشکر پرات

واہرات۔ اے راستیں دست و مرمانی پشتاں جواں گرم دیگا ات۔ سے درپ چرگا اتنت
 کہ کسی مرگ کپوت و پسی لنگ اتنت۔ چہ برہنگیں گوشت و کبابانی زرد تر تگیں پوست و
 پیکانی چرگا چہ چل و تھا ہنچیں چڑیگیں پا آہت کہ مردم و دپ و آپ دات و چہ گل و بال
 بوت۔ درتیں کو نہیں مردماں و لہجہ جوڈین و گورا و رگ و ارت و لہجہ جوڈین شراب خانہ و
 واہند و ہسانی سر و سودا کنوکیں لپنگا ہے ات بلے آراز رہست۔

درکابی دست پہ دست و پنچو ہو رک بوتنت کشے سوپ و شراب اتنت۔ آھاں دھل
 و بارواگپ جت گشت اش کہ زید پہ سبزی و شرانت بلے گلہ و جواں نہ انت۔ ہم نکر ہے
 لوگ و دیم و پسیل و تھا دھل و توار گرت چہ لہتیں بے گذریں مردماں و ابید اندگہ کل گوں
 پڑیں دیان دزماں من دست و دروازگ یا تاک و نیمگا تچاں بوتنت اوسی جا چہین و دھل
 و جنگ بس گرت گوں لرزگی توارے و وتی بے ردیں گپ و جا رہے جت۔

گوڈرویل و سندوک و اے بازار و تھے کلیں مردمان و حال دیگ بیت کہ مردوچی
 سب و نہہ و دھنچ و دھدہ نیز ویل و سڑک و سر اپوست و یک سیاہیں ہوا ہے گار و یونگ
 گوں درگیچک و دست بندی انت۔ کہ ایشان زوت ہاکم و دفتر و یا مینے ویل و لہجہ
 فارچون ہو لبریک و راسر بکت۔ آراہست فرا نک چنوک دیگ بیت۔

پدا مردک شت۔ دھل و گرانیں توار و مرد و بار پدا و دردگہ جا گھے و ہمشنگ بوتنت:
 آنوں ہے معاملہ و بار و اسنگ سک و لکشت و گد و منج اش کرت۔ کہ باریں و لہجہ ہو
 لبریک وتی ہوا و درگیچت اگہ نا؟ پرا گز اکت۔ آوتی کافی و درگا اتنت کہ ہم نکر
 پراشکانی یک مستریں دروازگے و دپ و ودی بوت۔ آئی ہست گرت ”بریوٹے“ و لہجہ

ہا جا حکم ہمدانت؟“

ولجہ ہا حکم دری نیمگا کشکت پسودات ”من ادا اول“ افسرء درانت ”ہا حکم اولجہ
 ہلاک ہے۔ بلے گوں من تاں ہا کم ء دپتر اکائے ناں؟ ہا کم گوں تو تراں کنگ لوہیت
 بزگر ہیراں منت ء ہبکہ ء وانگ یوت۔ آئی وتی برانڈی ء شراب ء گلاس یک گت
 تنکت ء پاداہت۔ اے رندی چہ سہب ء پیپا چوٹ تراں۔ پرچہ کہ چہ دم ء بالا آرگا رند
 (اے ڈولیس بیماریں مردے) اولی لہتیں گام باز سک بنت۔ آرنڈان ء رھاگ
 یوت۔ ایش اول من! اے من اول ہا کم یک کرسی ء سرانٹنگ ات۔ ء آئی راہ ء چارگا
 ات آیک رھتیں ء گرانیں ء وتی ہند ء نام ء دپیں مردے ات۔ گون وتی زند زندیں
 گالاں آگشت ”ولجہ ہوشے کوے ترا بنز ویلی ء دگ ء سرا مینویلی ء ولجہ مول بریک ء گار
 گر تگمیں بنو ء چنگا دیتکش۔“

بزگر ہیراں منت ء ہا کم ء نیمگا چارگا گت۔ ء آوتی سرا اے شک ء سبب ء کہ چرائی آئی
 ہپت ء دگ ء یک ء ہم نہ جت سک تراں کپتکت.....
 ”من..... من..... من بنو اچنگ؟ ہاں تو! اتی جندا“ راستی! من جچی ء

سھی نہ اول“.....

”بلے ترا دیتکش؛

”مناد دیتکش؟ کئے کشی کہ آئی منادیتگ۔“ ”مونشیو ملاؤین مہسی سخ ء زین جوڑ
 کنوک۔

پیر مردسر پد بوت یات ء کپت۔ ء چہ زہر ء سھر تر ت ء بند کیے ولجہ آئی منادیت

کہ من اے بندیک چت۔ “آئی کیسگ ء پتت ء بندیک ء تھک ء درکت۔

بلے ہاکم سدک ات وتی سرء سرینت۔ ”ولجہ ہوشے کوے منا باور نکنت۔ کہ ولجہ ملا
ڈین ء یتیمیں راتیں مردے اے بندیک ء بٹوا بکشی“..... بزرگ ء زھر ء زھر وتی

دست چست کرت ء پتت ء پتت گپ ء راست کنگ ء واسطہ آستونک لانچنت ء گشت، ولجہ
اے سچ راست نہ انت منا حدائی سرانت من اے گپ ء وتی ایمان ء رنگ ء

خاطر اہو جنیں۔ ہاکم ء درائنت، وحدے کہ توچی اے چت۔ تو چودوک ء پیا جک
بوت ء غتاں دیراں ہاکانی تھا چارگ لگ ات ءے کہ بلکیں پیسہ ء پیسے بن ء کپنگ۔

پیر مرد چہ ترس ء ہجالتی ء گلگیر بوت ”کئے چوگشت کنت..... یک ایمانداریں مردم ء
بے عزتی ء کے چشمیں گپے جت کنت آئی دست ء دپ ہشک بوتنت کس ء آئی گپ باور

نہ کرت آگوں ملا ڈین ء دیم پتت آت آت آت گپ ء راست کنگ ء سر ازوردیگا ات تاں
یک کلاک آھاں یک دوئی ء رابد ء درکت۔ ہوشے کوے ء جندے گشگ ء پدا آرا

پیش۔ چرائی ہچی در نہ کپت۔ رندا ہاکم سر پیر بوت ء آئی آرا پاد ترپ دات ء گشت کہ من
سرکاری وکیل ء جت کنین ء گڈارندا ہکے دینیں۔

اے ہبر شنگ بوت وحدے کہ پیر مرد چہ ہاکم ء دفتر ء دراہت۔ آرا مہلوک ء
چپ ء چاگرد کرت ء پتت ہیراں ء ہبکھی چرائی جت اش کرت۔ آ بندیک ء گپ ء

گوشت۔ کس ء باور نہ کرت ء آئی سراہندش.....
آرواں بوت ء ہر جا گھہ کہ وتی براہند گے دیست اوشتات زنگ ء ماسیاتے آورت۔ وتی

کیتو ء چپی کرت ء پیش داشت تانکہ مہلوک بزاں آرا ہچی گوں نیست۔ ہر کس ء کہ دیست

گشت اش "بروسراپین استرگ سرا"

آسک زہر بوت۔ آچہ زہر ء سھر تریتکت۔ کہ آئی سرا کس ء باور نہ گرت۔ نہ
زانے کہ چوں بکت۔ ہر وھد امنو منوے گرت۔ شپ کپت آراروگی ات۔ آگوں وتی
ہمساہگان رھا دگ بوت۔ آئی آھاں ہما جاھ پیش داشت۔ کہ اودا آئی بندیک ء مگر
چمکت۔ درستیں راھ ء آئی ہمے گپ جت۔ بیگاھ ء آبر یوٹے ء اھت تا نکہ مہلوک ء را
اے گپ ء پکشی گوں۔ بلے ہر کس بے باور ات۔ ایشی آرا شپ ء تپی کرت.....

دومی روج ء یک بچ ء وھد امور یس پامیلے مینو بلی ء واجہ ہولبر کیے ء ہوا گوں آئی تھے
کلکس چیزاں آورت ء سر کرت۔ پامیلے چہ دیمانو یلے ء مستر واجہ بریشن ء نوکراں یک
بڈی ات۔ آمرد ء گشت کہ من اے چیز کشک ء سرا چمکت۔ بلے من وانگ نہ
زانیں۔ پمیشا من وتی واز دار ء گورا برتگ انت اے گپ کر وگوراں تالان بوت۔
بزکاریں ہوشے کوئے ء حال رست۔ آگل بوت۔ آئی وتی قصہ دل ء آورت۔ آئی
سوب برتت۔

چہ اے گپ ء گیشتر منادر وگ ء تور اتگ۔ چہ در وگ ء بندگ ء گند تر دگہ چچ شرم ء
گپ نیست۔

آئی تمایں روج ء گوں ہر کس ء ہمے گپ جت گوں رھگوزی مردماں۔ گوں شراب
خانہ ء تھے ہما مردماں کہ شراب ء تنگا اتنت ء دومی یک شنبہ ء روج ء چہ گر جہا
در آھتگیں کلکس مردماں آنوں چپ ات بلے یک چیزے ء آرا پریشان کرتکت۔
بلے نہ زانے چہ اے ات۔

اے گپ ء گوشتدارگ ء رند مہلوک ء توازہ کرت آھان ء باورے نہ کرت۔ آئی بھنج
ھیال کرت کہ گشے مہلوک آئی باپشت ء ملنڈ کشت۔

دومی ھپنگ ء سہ شنبہ ء روج ء آ گوڈرویلے ء بازار ء شت۔ پرچہ کہ آراے گپ ء جنگ
ء ھب ء کجکت۔

ملاڈین وتی دروازگ ء دپ ء اوشتوک ات۔ دہوے آرا گوژگا دیست کندگا لگت
..... پرچہ؟ ”آ کر کیٹوٹ“ ء یک زمیندارے ء کرانشت۔ آئی آراچہ گپ ء کٹینگا ء
پیش من لاپ ء مشتے جت ء دیم ء دیم گشت اے۔

”تو مزین بدذاتے اے۔“ پدا آئی آراپشت پر کرت بزگیں ہوشے کوے ہیران ات
کہ آراپرچہ بدذات اش گشت وحدے کہ آجورڈین ء شراب خانہ میز ء دیم ء نشکنت
آوتی بسائت ء آرگا لگت۔

مینو یلیز ء ہسپانی سر و سودا کنوکیں مردے ء آرا توار جت ”بیا..... بیا..... پیریں استرگ
سر..... اے کھنیں رپکے من تھی تھکیں بندیک ء باروا شرزانیں.....“ ہوشے کوے
تک ء تک بوت۔

”بلے بئو ادراہت“۔ دومی مردا پودات ”بس کن ناکو.....“ یکے جنت اے غ دومی
حال دنت۔ ہرچون انت تو ایشی تھا گون ء گوں۔

بزگر ہشک ء ہیراں منت۔ آسر پد بوت کہ آراے ملامتی سرا دیگ بوتگ کہ بئو آئی چہ
وتی ہمر اے ء سر کنگا ھپنگ آئی ء نہ منت میز ء دیم ء کلیں مردم ہندگا لگنت آئی وتی نان

واری نہ گرت ۽ آہنگ دکھا کھانی تھا دراہت ۽ درشت گت گیرات۔ آئی دل کیشتر ۽

وتی نارینی، هارسی ۽ سرشکت پرچہ کہ چرائی آرا ملا متی سرا کپتگ ات۔ بے آئی دل ۽

ہنکت پہ اے هارسی ۽ سوب ۽ چرت آئی سر بریں هیال ۽ پدا آئی ۽ بے گناہی ۽ ثابت

کنگ نہ بونگی گپے ات۔ پرچہ کہ مہلوک آئی ۽ تیزی ۽ سر پد بوتکت۔ ۽ ناھلیس شک ۽

آئی دل دور دانکت پدا ہر وھدا آئی کار ہمیش ات کہ آئی ہر روج وتی قصہ آورت طہر

روج نوکیس ثبوت ۽ گیش تر ۽ محکم تریں بیان ۽ ترندیں سوگند۔ کہ آئی تھنائی ۽ وھدا وتی

دل ۽ آورتنت قصہ ۽ تھا ہورے کرتنت آئی کلئیں هیال ہے گپ ۽ نیمگا ات۔ آرا پنج

سدک ات گشے آئی ثبوت تچک ۽ ساپ نہ اتنت ۽ آئی ۽ کلئیں بھٹ ۽ تران نزور اتنت۔

مہلوک ۽ آئی باپشت ۽ گشت ”اے درھا دروگیں گپ انت“ آئی ہے حیال

گرت۔ وتی دل ۽ حیرت و ترا بے سوتیں۔ هیالاں رنجینے آدم ۽ دیم کٹ۔

نون لچ ۽ ملند کنوکیں مردماں پہ وتی دل ۽ وشی ۽ آرا بندیک ۽ تھک ۽ جست اش کرت پنچو

گند ۽ یک سپاہی یے جنگ ۽ بروت گدا مردم چوں چرائی جنگ ۽ گپاں جست کن انت۔

آئی ۽ دل کہ چوٹپ ۽ ہازگ ات۔ نون نزور گشت دمبر ۽ گد سراں آوتی پناداں کپت۔

آ جنوری ۽ اولی روجاں مُرت ۽ مرک ۽ ساہت ۽ ہم آئی ۽ وتی بے گناہی ۽ جار جت ۽

گشت۔ یک تھکے بندیک..... تھکے بندیک..... پچار!

ولجہ میٹو!..... ایش انت.....“

دی وال

ژان پال سارتر

بدل: عبدالحکیم

مارا ٹوہیں اسپتیں بانے ء تہا تیلانکش دات۔ منی چہاں تری مری کرت۔ چیا کہ
روژ نائی ء سگ اش نیست ات۔ دمانے ء رند منی چم پہ یک میزے ء کپت۔ او پما چارین
مردماں کپت کہ آمیز ء سرا ایریں کا گد ء کوا بہاں چارگا ات انت۔ ہر چارین مرد فوجی نہ
ات انت۔ ہے مردمانی پشت ء دگہ بازیں قیدی اوشتا تک ات مارا برت اوگماہاں ہوارش
کرت۔ چریشاں من بازیں مردے پچار کارت او ایندگہ من درس نہ کرت انت۔ آزانہ
درملکی ات انت۔ منی دیما دو گرد دیہیں سہرگیں مردم جلیگ ات۔ ہر دوکانی دروشم یک
رنگ ات۔ او انچو دراش کرت کہ اے فرانس ء مردم انت، کستریں مردگوں وتی پتلون ء
گلاش ات۔ اوسک سر بیر گندگ ء کاتک۔ سے کلاک انچوشی ء گوست، منی سرگوات کنگ
ء ات۔ گوش ء مناسر چرے ء گپنگ ات۔ بلے اوتاگ گرم ات۔ مناسک وش بوت۔
چہ گوستکیں ہشت پاس آن ما آتچ پہ چم نہ دیسنگ ات۔ او یک پیادرہگ ء اتیں، گاٹ ء
سپاہیان قیزی یک پہ یک آورت او پیش کرت انت۔ ہے چارین مردان ہر کس ء را آئی
نام اوکار ء جست کرت۔ اوبس۔ برے برے ادو ادوی جسے ہم کرتش او گوشیش ”تو سلاح
او تیرانی کار کنائنگ ء سازش ء گوں بوتگ ء؟ یا نکہ تو ہے ماہ ء نہہ ء صباہ ء سرا کجاتے او چہ
کنگاتے؟“ بلے آیاں پداوتی کتلیں جستانی جواب گوش نہ داشت یا کہ انچو درا کرتے کہ

آگوشدارگ ء نہ انت۔ تان دمانے ء چچ اش نہ گوشت۔ اوپدا نوشتہ کزگا گت انت۔ ہمیشاں نام ء راجست کرت۔ ”توانز نیشکل بریگیڈ ء بوتگے“۔ آئی ء بیڈ منگ ء دگ ہے گوشت کرت۔ چیا کہ چائی کوٹ ء کیسگاں انجیں کاگد دراتنگ ات۔ البت آہاں جوآن ء دگ چچ جست نہ کرت۔ بید چر آئی نام ء، آئی انچو کہ وتی نام گوشت۔ اسے نوشتہ کنگ ء گت انت اوہاں شریں ساہتے ء نوشتہ اش کرت۔

”منی براس جوزی انارکٹ اے“ جوآن گوشت اوٹمازانے کہ آیدیاں نہ انت۔
مناگوں سیاست ء کارہست اونہ من ء گوں سیاسی پارٹی آن“

آہاں چچی نہ گوشت۔ بلے جوآن گوشان ء روان ات۔ ”من چچ نہ کرتے۔ او من پہ دوہی ء کر تکیناں سچک نہ لوئیں۔“

آئی زبان بہ لہہ بوت۔ اولنئے لرزگ ء گت انت۔ گاٹ ء سپاہی ء پانچلاں گت۔ یک کر ابرت اونون منی ہاری ات۔ ”تئی نام پابلو ایما انت؟“
”ہو“

مردک ء کاگدان ء چارت۔ ء چہ من پولت“ رامون گرس کجا انت؟“
”من نہ زانین“

”تو آراچہ ہے ماہ ء شش ء بگرتاں نوزدہ ء وتی لوگ ء چیر دا نگ۔“
”اتا“

ایشان ء تادمانے ء نوشتہ کرت پداگاٹ ء سپاہیاں منادر ابرت۔ نام ء جوآن دو سپاہیان ء گوں ات انت او ما یکجا رہا دگ بوتیں۔ راہ ء نام ء یکے سپاہی ء ء راجست

کرت۔ ”گڈا؟“

سپاہی ء گوشت ”گڈا چے؟“

اے انچو جست پرس کنگا ات انت۔ یاں فیصلہ کنگا انت“

”فیصلہ“ سپاہی ء پہ کلکوئی درائینت۔“

”باریں اے گو ما چون کن انت؟“

سپاہی ء درائینت ”حکلم ہمو داشے کوٹوے اندر ء گو شدارینگ بیت“ مئے کوٹو اسپتالی دراجیں

اوتا کے ات۔ اوسک سردات، مادرا ہیں شپ ء چہ گہرا درہنت، روج ہم شرتر نہ ات۔ من

چہ گو سنگیں پنج روچاں یک انچین کسانین جا ہے ء بند بوٹگ اتوں۔ کہ آمزمنین دیوالے ء

ہونڈے ء پیا ات۔ اودو سے پشت ء سر جوڑ بوٹگ ات۔ بلے جاہ نیست ات۔ قیدی سک

باز ات انت۔ ہر جا کہ ہونڈے رست آہان قیدی آن ء بند کرت۔ چونامن پہ وتی سری

جاہ ء زہیری نہ اتوں۔ اوداں چوش گہتر نہ ات۔ بلے اودان من ایوک اتوں۔ او ایوکی ء را

کہ کمیں دیر بگوزیت۔ مردم ء را پہ وتی جندا بدکیت بلے ایداں ما باز مردم یک جاتاں۔

جو آن اصل گپ نہ کرت یکے وا آرا ترست اے اودو ہی سک کسان ات۔ چہ بگو شیت۔

بلے نام جو انین گپی این مردے ات۔ او آئی سپین ء زبان ہم ہوانی زانت۔

اوداں یک نیچے ایرات ء چار تگر دتالان ات انت۔ ماتاں شرین ساہتے ء بے تک ء توارا

نشمیں، بلے نیٹ نام ء گوشت۔ ”ما شگین یار“۔

من گوشت منی دل ہم انچو گو شیت، بلے منی خیال ء آ اے گونڈیں زبگ ء بیچ نہ کن انت“

”ہو آہان ء گور آئی چہ ضدے است: بید چریشی کہ ملیشیا والائے ء برات انت“۔

من جو آن ء چارت، بلے انچو دراکرتے کہ آ گو شدارگ ء نہ ات۔

نام گوشان ء شت۔

”تو سنی اے کہ ماں سارا گوسا ء اے چون کن انت۔ مردم ء دگ ء سر ء واپین انت ء لاریاں چرابانی سرا گوازیعت۔ مارا مر اکش ء جتگیں مردے ء اے حال دانتت او گوشتے کہ تیرانی زوال نہ کنگ ء یہ چوش کشت۔“

من گوشت ”بلے پیڑول تو خرچ بیت“

منا پہ نام زہر آہگ ء ات۔ آرا چو گوشگ نہ لو تگ اتے بلے آ گوشان ء شت ”اوا فر اے دراہیں کاران ء دگ ء کرا اوشتا تگ او چار انت دست اش کیتوان انت او سگریٹ کش انت۔ پرتی خیال ء اے ڈول ء یاران یک زو کن انت۔ انا چوش ہم نہ کن انت ..... برے برے آتاں یک یک کلاک ء دگ ء سرا کپتگ ء نہر دنت۔

من گوشت ”منا باور نہ بیت بلے آگن آبانی گورا تیر سک باز کم بہ بنت گڈا گپ ایت۔ روژنائی اے چار کڈک ء اتک او برزبان ء چپیں نیمگ ء یک دگھ ٹولگے پانچ کنگ بوتگ ات کہ چرائی گوات ہم اتک او برے برے آزمان ہم گندگ بوت، چونناھا اے ٹولنگ بندات۔ کہ اوداں آہاں ٹولنگ ء گونی ایر کرتنت۔ ہے ہونڈ ء چیرا کونکہ او اشکر ء مزین چید گے است ات۔ اے ہند پہ اسپتال ء گرم کنگ ء کار مرز بوت۔ جنگ ء شروع ء نادراہ چہ اسپتال ء در کنگ بوت انت۔ او اے کونکہ ہمودان پشت کپتت۔ برے برے ایشان ء ہور ہم تر کرت۔ چیا کہ آہے کڈک ء بند کنگ ء بے خیال بوتگ انت۔

نام لرزگ ء لگت۔ او گوشتے ”منا سردی ء گار کرت من واسنرتوں یا حضرت عیسیٰ۔“ آپادہت او ورزش ء لگت۔ پدا آئی جاگ ء زچک پانچ بوت او آئی اسپتیں سینگ او سہرین پٹ درا بوت انت۔ آدل بالی ء وپت او وتی پادے برز کرتنت۔ اولکتری ء لگت

بلے آئی زندہ لگیں جون انکتہ درہگات۔ نام چون ء تیار آت بلے آئی چربی چہ گوشت ء
زیات ات، من وتی دل ء گوشت کہ آئی جون ء ہاگیں گوشت ء تہا تو پنگ ء تیر یا نکتہ
سوٹ ء سرون انچوماں کاہنت گوشے کہ نیمگ ء مزین چہے ء تہاروگا انت۔ اگن آلاغرا و
بارگ بند بہ بوتیں تو منالم ء اے ڈولیں خیال نیا تلگ ات۔

حالینی چوسک گہر نہ ات۔ بلے پمئی خیال ء منی باسک او کو پگ گون نہ ات انت۔ برے
برے منا گمان بوت کہ منی چیزے گار انت۔ من ایدا او دا چارت بار یں منی کوٹ کجا انت
بلے پدا منا خیال اتک کہ منا ایشاں کوٹ نہ دا تک اے ناوشیں یا تے ات۔ آہان مے بیج
در کرت انت۔ او وتی سپاہی آن دات انت۔ ادا ا یوک منی پشک او سردیں زین ء پتلون
پہاشت انت۔ بزاں انچیں پوشاک پہاشت کپتت کہ نادر ہاں آہاڑ ء پرش کن انت۔
دمانے ء رند، نام پادا تک او منی کرانت ہیسکا گت۔

”چون کمیں گرم کہتے؟“

”اللہ من نہ زانین۔“

شام ء ہشت بیج ء وہدا یک میجرے گوں دو کسان ا تک آرا کا گدے دستا ات سپاہی ء را
پولتے اے سے ایں کسان فی نام کے انت؟“
”ستین بک، ابیتا، مابل“

میجر ء وتی چشمک چماں کرت۔ او کا گدہ ہور تی ء چارت

”ستین بک، ستین بک، ہو۔ ترا موت ء سزا دیگ بیت۔“ ترا باندا تیر باران کنگ بیت

او پدا گوشے آد کہ دو بینان ء ہم

”چوش بوت نہ کنت، من گون نہ اوں“ جو آن گوشت میجر ء ہسکی ء آرا چارت، ء

گوشت ”تئی نام کئے انت“

آئی گوشت ”جوآن میر بل“

آئی گوشت ”تئی نام ہم گون انت۔ تراہم ہے سزا دیگ بوتہ۔“

جوآن گوشت ”بلے من قچ نہ کتہ“

میجر ء وتی کو پگ سر۔ بنت۔ اود یے گول من و نام ء کرت۔

”شما باسک ء۔“

”باسک کس نہ انت۔“

مردن ہر ابوت۔ منا گو شکش کہ ایداں سے باسک انت۔ خیر من دراہیں روج ء آبانی چیا

رندا بگریں۔ ہو۔ شما بز ان نون ملا نہ لوئے

ماہچی نہ گوشت۔

آیآ گوشت ”بلجیم ء ڈاکڑے دمانے ء رند شمیرگا کیت، او آرا اختیار دیگ بوتہ کہ شپ ء

ہمدان بہ بیت“ آ فوجی سلوئے جت ء شت۔

نام گوشت ”من ترانہ گوشت، بیچار، انچونہ بوتہ؟“

”ہو بلے“ من گوشت، ”بلے گول اے کسانیں زہگ ء چوش مکر تین اش“

من اے خبر پر آئی دل ء و ش کنگ ء گوشت چونا منا اے بچک دوست نہ بوت، آوت

چر و سگ دپ ء دیے ات۔ پدا ترس اولرز ء ایشرا گندہ تر بد جلوہ کرتگ ات۔ اودرائیں

آزہانی شکے کشک ات۔ سے روج سر جو انیں زہگے ات۔ ائنا چو خراب نہ ات، بلے نون

چو پیریں جن ء ات او انچو درا کرتے گوش ء ایشی کسان سالی پہ چم نہ دیتہ، اونون اگن یلہ

اے بدینت۔ آپدا اور نانہ بیت، پریشی بڑگ بوگ چوشمیں خرا میں خبرے نہ ات، بلے منا بڑگ بوگ سک تورینیت او منا پہ پد روی ء جذبہ ء سک بد کیت۔ آئی دیتراچ نہ گوشت بلے آئی شکل زرد تر ات، ڈغار انشت اوزمین ء کروندگ ء لگت نام وشدلیس مردے ات۔ آئی بچک ء دست گپت بلے آئی وتر اپہ زور چیلینت او خلاص کرت۔ او وتی دیسے دگ ڈول کرت۔

من پہ حلوت گوشت ”ایوک ء بلے نہ گندے چون انت؟“

نام پہ دل نہ کشی، منی حبر زرت، آپچک ء راتسلا دیگ لوٹ ات۔ چریشی آئی وہد گوشت او آرا وتی بارو افکر کنگ ء موہ نہ رست۔ بلے منا پر آئی زہر اتک، من ء پھمر مرگ ء خیال نیاتلگ ات او مرگ ء خیال ء سو بے دی نیست ات، بلے نون سو ب دی است ات۔ او بید، ایسی دگ چے ء خیال اتک گت۔

نام پدا وتی دپ دڑی شروع کرت ”تو کدی کسے ء راجکے؟“

آیا منا بخت کرت، من جی نہ گوشت،

بلے آئی گوشت، من اگت ء ماہ ء شش مردم جتہ، پر وشتہ، آئی اے حالت ء راما رگ نہ لوٹ ات۔ او من زانت آپر چا ایشر امارگ نہ لویت۔ منی جند ء ہم اپشرا پورنی ء نہ مارت۔ من گوشت باریں مردم ء سک توریت یا نہ؟ من ء تیرانی خیال ابھت او آہانی وتی خون ء تہاروگ او سوچک ء منا خیال اتک۔ اے دراہ چہ ہتھیں حبر الییدات انت، او پدا مارا دراہیں شب گون ات۔ ہمیشکہ مانچ نہ گوشت دمانے ء رند نام بے تک او تواریوت او من آرا پہ نیم چمی چارت۔

آہم زرد تریتک ات۔ او اصل ختم ات۔ من وتی دل ء گوشت ”ہمیش انت نون بنا بوتہ“ نون شب ء سیاہی ء ماں شانگ ات۔ چہ ہا کسانیں رنگاں مرمر انکسیں روڈ ٹائی ء کسانیں برمشے تہا اتک۔ او سر برا ایریں سیاہیں اشکرانی جو ہاں آزمان ء چیرا پونگے ء پیادرا کرت۔

من چہ بانء برزیں کڈک ء یک استالے دیست۔ شب الہم ء پہک او بر فناک انت۔
 درگاہ بتک، یک سادگیں مردے گوں دوسپاہیاں اندرا اُتک، آراوردی پرات۔
 آئی ماراسلوٹ کرت، او گوشے ”من ڈاکڑاں اول من ء موکل انت، کہ شمارا، اے ڈکی
 این ساہتاں مدت بکنیں۔“

آئی تو ارناوش نہ ات۔ او مردم ء را دوست بوت۔ من آراخت گرت۔ تو ایداں چے لوئے؟
 ”من شے دستاں اول۔ او ایدا اتلگوں کے شے ڈکی این ساہتاں تاں وتی وس ء
 آسودگ بہ کنیں۔“

”تو ایداں پرچا بہتگے؟ اسپتال چہ دکہ مردم ء ہم پرانت۔“ آئی پسہ دات ”منادیم دیگ
 بوتہ او پداپہ اشتاپ گوشے شاتمباک چکت ات۔ مناسگریٹ او سگار دو کمیں گوں۔“
 آئی پمانگریزی سگریٹ چک کرتت بلے مانہ زرت من آرا چمانی تہا چارت۔ انچو درائے
 کرت کہ آرا بداحت من آرا گوشتوں تو ایداں پہ مئے تسلا دیگ ء نیاہتگے۔ او من ترازا من
 من تراہاروچی کہ منا کپتس گوں فاشسٹاں اہما فوجی بیرکانی تہا دیست۔“

من انکتہ دکہ گپ جنگلی اتوں۔ بلے گوں من بچیں حمرے بوت، منا ڈاکڑے او دے بوگ ء
 یا نہ بوگ ء ہچ پرواہ نہ ات، چونامن اگن یکے ء سرا بہ کہیں آرا چویلہ نہ دیمیں بلے گپ جنک
 منی دل ء ہچ نہ لوٹ ات من وتی جم ہم تریشنت دمانے ء رند من وتی جم چست گرتت
 ڈاکڑے بچیں وڑے ء منا چارگ ء ات سپاہی تگردے سرانندوک اتنت۔ دراج اولانگریں پیڈرو
 گوں وتی لٹکو کاں لب کنگ ء ات۔ او دوہمی ء وتی سرسرنیت۔ دانکے داب مہ کہنت۔

پیڈروانا گت ء ڈاکڑے راجست گرت۔ ”پر تو چرا گے بیاریں؟“

آدگرے سرسرنیت کہ ”ہو“ اے دوہمی مردم بدنات۔ بلے آئی سردیں میلیں چہاں منی خیال

ء سہرا گرت کہ آرا عقل نیست۔ پیڑ رو دراشت او پداوئی اے زرت آورتے او ہانچ ۽
 کندے ۽ ایرے گرت۔ ایسی روژنائی شر نہ ات بلے چہ نیستی ۽ گہ ات۔ ماساری ۽ چپٹ
 تہاروکی ۽ اتنت۔ مس تاں شریں ساتے ۽ چراگ ۽ چھت ۽ تہی نیمگ ۽ شانگد انگلیں جوہان
 ۽ چارتوں۔ من وتی حیالانی تہا گار بوتوں، بلے من اناگت ۽ جاہ سرتوں، روژنائی ۽
 جوہان گار بوت۔ او منا ہنچو معلوم بوت کہ من گرانیں بارے ۽ چیرا چیر ترینگوں۔

اے مرگ ۽ خیال نہ ات اوترس ہم نہ، ایشر انا م نیست ات، منی دیم چگا ات۔

من و ترا چندینت او وتی دوئیں سکتان ۽ چارت، نام وتی دیم دستانی تہا چیر
 واتگ ات اوسرے جہل ات۔ من آئی اسپتیں گردن ۽ گل دیست، کسانکلیں جوآن چہ
 درساں گندہ ترات، آئی دپ پانچ ات او گرانزلرزگ ۽ اتنت۔ ڈاکڑ ۽ شت آئی کوپگ ۽
 وتی دست ایر گرت۔ زانہ پہ تسلا دیگ۔ بلے آئی چم سارت اتنت من دیست کہ بلجیم ۽
 ڈاکڑ ۽ دست جہل کپت۔ او آئی دست ۽ سربوت۔ ڈاکڑ ۽ آئی دست وتی دست ۽
 زرت۔ بلے جوآن ہچ کمار نہ گرت۔ پدا آئی جوآن ۽ دست سے لنگوکانی نیام ۽ داشت او
 پشتے گوں مس کرت چہ وتی کیتو اگھڑی اے در کرتے او چارتے۔ پدا آئی دست اے یلہ
 دات۔ او آنچو جہلا کپت، کشے ساہے من نہ ات۔ ڈاکڑ شت گوں دیوال ۽ تگد دات۔ او
 ناگت چہ وتی کیتو ۽ گونڈین کاپی ۽ در کرتے او انچو ہشتہ ۽ گت گوشے آرا سکلیں اہمیں
 حمرے یات اتگہ او آئی فیصلہ آرا ہے دمان ۽ کنگلی انت آئی لہتیں سطر ہشتہ گرت۔ من
 وتی دل ۽ پہ زہر کنی گوشت ”بلے اے بے پس کیت منی دست ۽ برگ ۽ چاریت۔ من آرا
 اول جو انیس شہماتے ہے شو میں دیما مال زبریں“

۔ Fascist۔ ہا سیا سی لیکہ ۽ منوک ۽ گوشت کہ آہانی خیال ۽ استمان اور یاست شہینی آرمی آجولی ۽ دہتر انت۔

آنیاتک۔ بلے من دیست کہ مرد منا چارگ ء ات، من وتی سرچست کت او آرا پھمانی تھا
 چارت۔ آئی انچو پہ بے کماری جست کت۔ ترا ایدا گہر نہ کنت۔ ”آوت چہ سردی ء
 چنگ ترا تک ات۔ من گوشت ”منا گہر نہ کنت“

آئی وتی چم چہ من اصل دور نہ کرتنت۔ من انا گت پوہ بوتوں، من وتی دست دیما
 برتنت۔ من چہ ہیدا میس اتگ اتوں، اے بانڈم ء تہا ماں زمستان ء کتر ء ہشکلیں روچاں
 چش ہیدا من وتی دست مودانی تہا برت۔ منی دراہیں مودتر اتنت، اومنی جاگ گوں جان ء
 لچینگ ات، منا کلا کے بوت، کہ ہیدا اتوں، بلے من نہ زاتنگ ات، او اے منا فقلیں ^{بیلجیمی}
 دراہیں چیز دستگ انت، پمشکا منا چوش چارتے۔ آئی وہد یکہ منی دیما ہیدان ء چرگ ء
 دیست۔ تہ آئی الم ء وتی دلا گوشتہ، کہ ٹرس پہ نادراہی ء کہ سردر کاریت تو انچو درا نگازی
 کنت، او پدا آئی وتر ادیتگ ات کہ آراز مستان ء گہر اے کرت چو ہمک جان سلا متیں
 مردم ء تو آئی پریشی پھر بست۔ من لوٹ ات کہ آئی سرا پروشیں بلے من چہ وتی جاہ ء نہ
 کنز۔ تکتوں کہ منی زہر کنی او شرمندگی ہر دوک گار بوتنت او من بنج ء سرا پہ بہ کماری کپتوں۔

من وتی دست مال ڈرت او گردن ء پھک گرت۔ او اے ڈول ء وتر اتسلادات کہ نوں
 منا وتی ہیدانی خیال گورانت۔ آہانی ناوشی ء مس جوانی ء مارگا وں۔ بلے منی دست مال تیوگ
 ء تر بوت۔ ہیدا نگہ چرگات انت۔ پہ تریں دست مال ء پھک کنگ ء حج مانا نیست
 انت۔ منی گلگ سک ہیدات انت۔ اومنی تریں شلوار گوں بنج ء لچینگ ات۔

انا گت جو آن تران ء گت۔ ”تو ڈاکڑے اے؟“
 بیلجیمی ء گوشت ”ہو“

”اے درد کنت..... تادیران؟“

بلجھی ءچو کما شیں مردم ء گوشت ”ہاں! چہ؟ نا، نا،

اصل نا..... اے زوت ہلیت“۔ آئی انچو تران کت کہ آپہ زرمال گرو کیس گرا کے ء راوش

کنگا انت۔

”بلے من..... گوشت کہ برے برے آدورندان تو پنگ جن انت“، بلجھی ءوتی سر

سرینت۔ ء گوشت ”ہو“ برے برے چوش ہم بوت کنت۔ کہ اولی تیر پشیں جاہے ء ماں

نہ یاہنت۔ تہ دوہمی رنداں پدا تیر جن انت“

”آوتی تو پنگ آں دوارہ پر کن انت اونون تو پنگان جن انت“

آئی فکر کرت او گوشت“ گڈادیر گوزیت“

آراڈک ء ایذا ء بیمنائیں تر سے ء مان شائنگ ات۔ او یک پیماہے بارو فکر کنگا ات۔ آئی

سنہ ہم انچو کسان ات۔ من اے بارو ازیا ت فکری نہ اتوں۔ شہ ایذا ء ترس ء من ہید نہ اتوں۔

من پادا ہتوں اوتاں اشکرانی جمپ ء شتوں، نام جاہ سرت او منا پ زہر کنی چارت۔ منی

کوشانی چسگ آرا ناوش بوت زانہ..... من نہ زانت کہ باریں منی دیم انچو ہائی ء

زردانت آئی ہید پچرگ ء ات انت۔

آزمان ء گیوار چہ استالاں سمبہگ ات، تہاریں کنڈ انون ہمارو ژنائی ء برمش دی

نیاتک۔ پہ شپ جنکس گرون ء چارگ ء مناوتی سر کمیں برز کنگی ات اوبس۔ بلے اے

شپ چودوشی ایں شپ ء نہ ات۔ کہ من چہ عبادت جاہ ء بان ء آزمان ء من زمین بہرے

دست کرت۔ ہر پاس ء پہ من یا تانی نوکیں چہرے آورت۔ سہب ء سرا پہکیں نیلیں

آ زمان ء منا اٹلانک ۱ ء تیا بانی یات ء پرینیت ۔

نیمروج ء برمشنا کیس روج ء مناسیو مل ء کیف جاہ ء ترانگ دات ۔ کہ اوداں من وئی پسند ء کیف ، گوں زیتوں اوبادام ء تنکت ۔ بیگاہ ء ساہگاں کہ ماں شنانت ، منا ہما تہاریں جہلیں سیاہگ گیراتک کہ گوک میڑینگ ء گردیں پٹ ء نیم ء راماں شانے ۔

تیوگیس دنیا ء اے رنگ ء ماں آ زمان ء گندگ سک مشکل ات ، بلے نون من آ زمان ء ہر چینکے پچاریں ، اے منا بچی ء ترانگ ء دور نہ دنت ۔ اے منادوستر بوت ۔ من بر ترا توں او نام ء گوراشتوں ، شرین ساہتے گوست ۔

نام مدان مدان ء تران ء لگت ۔ آ راگپ جنگلی ات ۔ اگن چوش مکر تین اے ، آئی وئی چند شموشت ۔ پمئی من ء آ گوں من تران ء ات ۔ بلے منشی نیمگانہ چارتے ، آ منا چارت نہ کرت ، من زرد تریتگوں اودھید چو کز اتوں ، آ راترستے ۔ مادونیں یک پیم انت ۔ اوچہ آ دیک ء پ یک دوہمی ء گندہ ترانت ۔ آئی بیلجیمی ء راجارت ! زندگین ء را ، آئی شہ من جست کرت ، تو سر پدے ” اوپدا گوشتے “ من سر پد نہ ہیں ” من مدان مدان گوشت ” پرچانہ ؟ چے ایت ؟ “

” گوں ما چیزے بوگی انت ، بلے من نہ زانین کہ چے ایت ؟ “

نام عجیبیں بوئے دیگا ات ، اومنا انچو معلوم بوت کہ منا بونوں زیات بوگا انت ، من گوشت ” تو کیس دیر ء وت سر پدے “ ۔

آئی پدا گوشت ” او اے سہراندانت من اگن بہ زانتیں کہ چے بوگی ات ۔ من دلیر بوتوں ۔ گوش دارا ! آ مارا گس ء دیما برنت ، شر پدا آ مئے دیما اوشتنت ، چینکہ مردم کوشتی ؟ “

Atlantic اوقیانوس ء مزین زر

”من نہ زانین بیج یا ہشت۔ بلے زیات تا“

”جوان! بزبان ہشت بنت، کسے گوشت شست بگرات او من چم ہت گندین کہ ہشت تو پنگ۔
دپ گوں من انت من وتی دل ء گوشتین کہ من دیوال ء تھا بہ رویں من وتی پشت ء گوں دیوال
ء کتیں۔ بلے دیوال نہ سریت۔ پدا من وتی وس ء زور جنین بلے دیوال ہما نکا انت۔“

انجو کہ مردم ء وسپوک بکپت۔ من ہمینکہ زانین او من اے درائیں حبراں وتی خیالانی تھا
گندگا اوں۔ گندے تو ہم انجو بدہستیں“

”شرانت، شرانت۔ من ہم ایشرا زانین“ من گوشت،

”اے سک تورینیت او تو یک حبرے زانے، آدپ او دیما تیران پردارنت۔ دانکہ مردم
ء شکل خراب بہ بیت۔ آئی پہ حسد گوشت“ من نپاں ساری ء مارگاؤں۔ منی سرء گردن چہ
یک کلا کے ء درد کنگا انت۔ دل دلیں درد نہ انت۔ گندہ ترانت۔ او باندا من ہے درد ان
مارین او پدا ہے؟“

من زانت کہ آئی دل ء چہ ات۔ بلے من بیج نہ گوشت بزبان من نہ زانت۔ من ہم درد ان
مارگا اتوں۔ وتی تیوگیں جون ء نپانی درد ان۔ بلے من و ترا گوریشان یک نہ کرت۔ من
چوہائی ء اتوں۔ بلے ایشان ء من مزین حبرے نہ زانت۔

من گوشت ”پدا تو پھلان گو جگا بے“

پدا آ گوں وتی جندا تران ء لگت او یک کش ہما بیلیجی ء چارگا ات۔ بلے آ گوشدارگ ء نہ
ات۔ من زانت کہ آید اچیا اہنگ ات۔

آ مئے گپانی گوشدارگ ء ہدوک نہ ات۔ آ مئے جونانی چارگ ء اہنگ ات۔ ہما جونان
کہ سا ہش مان ات۔ بلے کریاب انت او مدان مدان ء مرگا اتنت۔

نام گوشان ء روگات اے چوہینا کیس واپے انت، تو فکر کنگ لوٹے وتی خیال ء کہ خبر
چے اے بلے ہے چے انچو در لکشیت.....

توتوت ء چھیت اوگار بیت۔ من وتاراوت گوشین کہ رنداچ نہ بیت۔ بلے من سر پد نہ میں کہ
اے چے ایت۔ بلے دمانے ء من سر پد میں او پدا اے موژارو بیت۔ گارہنت، من پدا فکر
کنین، خیال کنین..... دور ء باروا، تیرانی او تو پنگ ء تو ارانی باروا مس میٹر نیلسٹ اے اول۔
مناتئی سو گندانٹ۔ من گنوک ہم نہ اول۔ بلے جی اے ہست من وتی لاشہ ء گندا گوں۔
اے چوگران نہ انت۔ بلے من ایو کیس مردموں کہ وتی لاشہ ء گوں وتی جند ء پھماں گندا گوں
، منا فکر کنگی انت، او ہے فکر کہ من چد ء پد جی نہ گندیں او اے دنیا دوہمی آنی بیت۔ باپلو! مارا
چو ہے فکر کنگ نہ لویت؟ باور کن من سرا یک شے پہ چیزے ء نیل ء گوازینتہ بلے آ چیزاے
نہ انت۔ اے مارا یلہ دنت روت او ما پریشی وترا تیار گرت نہ کنین۔“

”چپ ء کن“ من گوشت ”تو لوٹے کہ من ملائے بلوٹا کنین“؟

آئی پسہ نہ دات، من زانت کہ آ پیغمبرے ء ڈول ء وترا پیش دارگ لویت۔ منا پابلو
گوشت او بے سر میں تو ارے ء تران کنت۔ من اے دوست نہ بوت۔ بلے آ رستانی
در این مردم زانا انچو کن انت منا کنین انچو معلوم بوت کہ آ مس ء بو اکت چونا ہم منا پہ
نام ء چنداں ہمدردی نے نیست ات۔ اونوں ہواریں مرگ ء نیون ء ہم زیات ہمدردی
ء سو بے نیست ات۔ من گوں ایندگران دگہ پیم بوتکوں چوش کہ رامون گرس۔ بلے من
جو آن او نام ء نیام ء ایوک اتوں او من اے دوست تر بوت۔ بلکنہ گوں راموں گرس ء من
زیات جذباتی بوتین اول۔ منی جذ بہ سک سردانت او من ہے ڈول ء بوگ لوٹ ات۔

Materialist: انجیں مردم کہ ہے دنیا او ہدے شے آل مطیت اود کہ بدیں او چیریں ارواحی گپ آن نہ منیت

آئی وتی لوزجات ودر کرتنت بلے سرا بریں وڑے ء۔ آگپ الم ء پرے سوپ ء
 جت کہ آ و تراچہ فکر کنگ ء رکینگ لوٹ۔ آئی انچو مس ء بوکرت کہ پیش درد ء کہنیں نادراہ
 ء بکت۔ من زانت کہ آ راست گو شیت او ہرچی کہ آئی گوشنگ ات، من ہم گوشت کرت
 مرگ قدرتی شے ء انت۔ او مناچی قدرتی معلوم نہ بوت۔ اشکرانی جپ۔ بچ یا نکہ پیڈرو
 ء بدیں صورت۔ بلے مناہاشے وش آقت کہ آہانی بارو انا م فکر کنگ ء ات۔ ما دراہیں
 شپ ء ہر بچ منٹ ء رندیک و ہداں فکر گت۔ من آراچہ جم ء کو سان چارت۔ اے اولی
 رندا ت کہ آ منا عجب لگت۔ آئی دیم ء رامرگ ء مان پتا لگ ات۔ منی مغروری پرشت بور
 بور بوت۔ گوشگیں ہشتمیں پاساں من او نام کز پہ کز اتاں من آئی گپ گوشدا شکتت او
 گورائی گپ دی جنگ ات بلے من انگت زانت کہ منی او آئی نیام ء ہوریں بچ جی نیست
 انت اونون مانچو یک پیم ات انت۔

گوشے ماجاڑیں براس ایں۔ چیا کہ مایک جامرگ ء ایں۔ نام ء منی دست گیت۔ بلے
 منی نیمگانہ چارتے او گوشے“

پابلو.....

من حیرانوں.....

من حیرانوں.....

حالینی اے راست انت کہ ہرچی کہ کلثیت“

من وتی دست چرائی دست ء خلاص کرت او گوشت

با“ وتی پاواں بچار، کچکت“

آئی پادانی چیرہ ہاک چو لچ آت، او آئی شلوار و پادگ پٹوک کنگا اتنت۔

آچ لرت، او گوشتے ”اے چے اے“؟ ”تو وتی شلوار و تہا میزگ آے“

آئی پہر کنی گوشت ”من میزگ آے اول، مناس آے نہ گپتہ، مناس معلوم ہم نہ انت۔

بیلجیمی مئے کرا اتک او پہ منافعی جست لے کرت ”تو نادراہتہ نہ لے“

نام چچ نہ گوشت بیلجیمی آے میٹگیس جاہ آرا چارت او چپ بوت

”من نہ زانین کہ اے چے انت؟ نام پہر کنی گوشت ”بلے من ترسگا نہ اول، مناس

سو گدانت من ترسگا نہ اول“

بیلجیمی آچ پتہ نہ دات۔ نام پاداہت یک کنڈے آشت او مس لے کرت وتی جاگ آے

بٹناں بند کنان آہت او چچی آے یک کنڈے آشت او بیلجیمی نوشتہ کنگ آگت۔

ماہر سے آرا چارتنت کہ آزندگ ات۔ آچوزندگیس مردماں سرت۔ چوزندگیس آے

ولگوش کرتے۔ آماں اے بانڈم آچوزندگیس مردمانی آچہ سارتی آدرہگا ات۔ آئی جون

ہمانی فرمان آت او سیر و خوشنودات۔ او ماں ایندگران نہ زانت کہ مارا جون آجسدے

گون انت یا نامن وتی پتلون آچارگ لوٹ۔ کہ باریس منی پادانت کہ نہ بلے مناسہت

نہ بوت۔ من بیلجیمی آچارت کہ وتی خیال اے گور ات وتی پادانی سراوشتاتہ، اولم آوتی

دیم آرو چانی بارو افکر کنگ آت۔ ماہر سیں بے حونیس ساہگ چو خون واریس مرگ آئی

خون آچونسگ آتیں۔

آگڈ سرا کسانکلین جوان آگوراشت۔ آئی گردن آدست اے ایر گرت خدا بہ زانت آوتی

ڈاکڑی کار آگزرانی پیلوی آچش گرت یا کہ پرے کسان سال آبیگ گرت۔ آگن آرا

بزرگ بوت تو درائیں شپ اے اولی رندا انت آراپہ کسے بزرگ بوتگ ات۔

آئی جو آن و گردن او سر و دست ایر مشت۔ بچک و ہج نہ گوشت او آراچم اے سک
 دات انت۔ بلے دمانے و رندا آئی اناگت و ڈاکڑ و دست وتی دوکین دستانی نیام و
 زرت۔ او انچو دراکرتے کہ سہرگیس گوشت ہے۔ پھر رنگیں اشکرے زوزے و نیام و
 انت۔ من گمان گرت کہ نون دوکین آئی نیام و چے بوگی انت۔ او منی خیال و نام ہم
 زانت۔ بلے بیلجیمی دانی سر پد نہ بوتگ ات۔ دمانے و رندا بچک و سہریں پزوریں دست
 وتی وپ و آرت او آراگت پاچک و لگت۔ بیلجیمی و وتی دست چیلینت او دیوال و نیمگا
 درشت، دان دمانے و آئی ہز رنگیں چماں مارا چارت۔ او پد اناگت گوشے پوہ بوت۔ کہ
 ما آئی وڈیں انسان نہ ایں۔ من ہندگ و لکتوں یک سپاہی اے جاہ سرت، دوہمی و اب
 ات اوچم و پانچ ات انت۔ بلے آہان و روک مان نیست ات۔

منی ہے و ہداں گوشے دم اہت او من چاڑ کہ بوتوں۔ اونون من نہ لوٹت کہ صحب یا
 مرگ و بار وادگہ خیالے دلا بیاریں اونون دل و جیروگ و بچے مانادی نیست ات۔ پکن
 بیدلوزان یا ہورکی و دگہ ہج نہ منگ ات۔ اگن منانی شے اے دل و بیاتہیں تو ہما دمان و
 تو پنگ آن و دیستوں کہ دپش گون من انت۔ من پست واران کشگ بوتوں او پدا
 زندگ بوتوں۔ یک برے من حالینی انچوز انت کہ من مرتوں دان دمانے و اب کپتوں۔
 آمانا دیوال و نیمگا گران برگا ات انت۔ او من پہرم و دستندی کنگا اتوں من اناگت ہج
 لرزت او در یہہ کرتوں او بیلجیمی و چارگ و لکتوں۔ دل و گوشتوں و اب تھا من کوکار کرتے۔
 بلے آوتی بردتاں گوں گوازی کنگا ات آئی ہج نہ دستگ ات۔ اگن من و پسگ بہ لوشتیں

من کمیں وپت ہم کرت۔ من چه گو سنگیں دوشپ او دور وچ آء یک پیا آ گاہ اتوں اونوں
من وتی مسک جنگ ات۔

بلے من لوٹت کہ زندہ دو کلاک زیان مہ بنت۔ آ گور بام آ کایت منا پادکن
انت۔ من واپنگی آ آہانی رنداروین چونکہ پس قصاب ۽ رندابیت۔ بلے من حیوانے ۽ پیا
مرگ نہ لوٹت۔ من پہمگ لوٹت۔ او پدا منا چه نیمنا کیس و اباں دی سک ترست۔ من پادا
ہتوں کمیں کشتوں وتی خیالان بدل کنگ ۽ پہ وتی گو سنگیں زندہ یا تانی تہا کپتوں، یا تانی
چندی ایس چہ منی خیالانی زراچول جنان ۽ شتت، و شیں نا و شیں یات ات انت۔
آ و ہداں من ایشان ۽ انچوزانت، منی دیما چہرگ او واقعہ یک پہ یک آ ہگ ۽ آنتت، منی
دیما گونڈ و کیس نو ویلر ۽ دیم ات۔ شہ منی ناکواں اے یکے ۽ دیم ات اور امون گرس ۽ دیم
ات۔ منا وتی تیوگیس زندہ گیر اتک۔ 1926 ۽ من تال سہ ماہاں چون بے کار اتوں،
او من شہ گون ۽ مرگ ۽ سنداں سر بوتکتوں۔ منا گر بناڈ ۽ تیاب ۽ دیما گوازنگیں شپ
ئے یاد اہت۔ من تال سے روچاں سچے نہ وارنگ ات۔ من سک زہر ابوتوں من مرگ
نہ لوٹت۔ منا پرے خیال ۽ حدگ اہت۔ پہ وشی او شاکامی ۽ چوں چو گونک سرگردان
اتوں۔ پہ جنین ۽ او پہ آ جوی ۽ چون گونک اتوں۔ پرچا؟ من سپین ۽ را آزاد کنگ لوٹت
من پی یا مارگال ۽ راساڑات او انارکسٹ آں گوں کپتوں۔ اوسی دیوان او مچی آنی دیما
گشتانک داتوں۔ من ہرچی ۽ را انچو پہ دل زانگ کہ گوشے من نیران اتوں۔

ہے ساہت ۽ انچو دراکرتے گوشے منی تیوگیس زندہ منی دیما انت او من خیال کرت۔

”اے بیرگیس دروگے انت“ ایسی نون سچے فائدہ نیست چیا کہ اے کلتہ۔ اونوں من

حیران اتوں، کہ من چون سیل و سواد کرتگ ات۔ چون پہ شہکارگ کون بزکان ہندجک۔
 من وتی چوچی لنگک ہم نہ سرٹیک ات۔ اگن من بزانتیں کہ من چوش مرین۔ منی زند منی
 دیما ات۔ چوہیلک ء دپ گیر ات۔، بند ات، بلے ایشی تھے ہر چیز سلامت ات۔ نہ
 کٹیگ ات۔ یک ساتھے ء من ایشرا مارگ لوٹ اوگون وت ء گوشگ لوٹ۔ کہ اے
 زیبائیں زندے انت۔ بلے ایشی باروا من فیصلہ کُرت نہ گت۔ اے بس کردے
 لکیر اتنت۔ من وتی تیوگیں وہد نمیرانی ء را، بے سوب کنگ ء گوازیگک ات۔ بلے ہج
 جی ء سرپد نہ بوتگوں، من ہجی بے خیال نہ کرتگ ات۔ چشمیں باز شے اتنت، کہ من
 شموشت کرتنت، انچو کہ منز الینہ ء تام یا نکہ کا دیز ء تیر مای روچاں گوٹڈ وکیں ہنگے ء تہا
 جان شودی بلے مرگ ء درستان ء بے تام کرتگ ات۔

اناگت نیلجھکی ء شریں ہبرے سجت۔ او مارا گوشتے ”منی دوستان! اگن فوجی کار
 مستر منا اجازت بہ دینت۔ تو من شے دوستان ء شے شمے نیمگا کلہ ءے یا نکہ نشانی اے
 اگن شاہدے پچائینگ ء تیاروں؟

نام ء زبان ء چیرا گوشت: ”منا ہج کس نیست“ من ہج نہ گوشت نام تاں ساتھے ء واہج
 نہ گوشت بلے پدا منی نیمگا چارتے ء گوشتے ”تو پہ کونشا ہجی دیم نہ دیے“۔

منا چشمیں نازر کیں لیکہ نہ وش بنت۔ بلے منی جند ء رد کرتگ ات من سرشپ ء گونشا ء گپ
 جنگ، بایدا ت، من چشم مکتیں۔ من تاں سالے ء گمانی بوتگ اتوں۔ سرشپ ء پدا پر آئی
 دمانے ء گندگ ء من چون ہدوک اتوں! ہمیشکہ من آئی گپ جنگ ات۔ ہدوکی شے من
 زوراک بوتگ ات۔ بلے نون آئی گندگ ء منا ہج خیال نیست ات۔ منا گور آئی ہج گوشگی

نات۔ من آرا امبازنگ ہم نہ لوٹ ات من چہ وتی جسد ترستوں، کہ زرد ترستگ اوبہ
 چکرات، اومنا ترس ات کہ آئی جان ہم منا انچو ترستیت۔ من کہ مرے کونشا زار جنت،
 گریت، تاں لہجس ماہ زند پر آئی بے تام بیت، بلے انگت منا مرگی انت اومن مرے۔
 منا آئی قدیں چم گیر انگت۔ آ منا ہر دینکہ چارت آئی چمان منا کلہے دات، بلے نون من
 دلجم اتوں کہ صہر ہلتہ۔ اگن آنون منا چاریت تہ آئی چارگ جندہ چہمانی تہا پر و شیت۔ اومنا
 سر نہ بیت۔ من ایوک اتوں۔

نام ہم ایوک ات۔ بلے منی رنگ ء نا۔ آئی کمر زانی بتگ ات او بیچ ء سک چارگ
 ء ات۔ اوبشکر یتگ ات۔ زانا ہبکہ ات۔ وتی دست اے شہارت اودار ء را انچو دست
 جت گوشے کہ پر آئی دست جنگ ء اے پر شیت، دست اے زوت کش ات، اوما وڈا
 نشت نام ء بدل ء اگن من بوتنیوں۔ تہ من بیچ ء را دست نہ جنت۔ اود تراوش آل نہ
 کرت۔ بلے اے ہم آرتستانی بے عقلی آن چہ یکے ات۔ من ہم زانت کہ اے شے دگہ
 وزدرا کن انت۔ آزیات لڑہتگ اتنت اوتنگ ترا نت۔ چومر یگ ء نہ اتنت۔ پمن ہے
 بازات۔ کہ من بیچ ء را، وتی ء را اداشکرانی چیدگ ء را چارت۔ اومرگ مارت۔ چونامن
 وتی مرگ ء باروا..... شرمی ء خیال کرت نہ کت۔ بلے من آرا ہر جا اود ہر کنڈا
 دیست۔ ہر شے ء سرادیت انچو کہ چیزے پہ کپیت آہمودان کپتہ۔ انچو کہ مردم مردکیں
 مردے ء کرا چون ہلوت کن انت۔ اونا م ء بیچ ء را دست نہ جت، بلکہ نہ بیچ ء سراسہرائیں
 وتی مرگ ء را دست اے جت۔

من انچیں حالتے ء تہا اتوں اگن منا کسے ء بگوشیں تو بے توار ء وتی لوگ ء برو، ترا تہی

تو گیس زند دیک بوتہ۔ من انکتہ انچوسارت بوتوں، کہ است اتوں۔ اگن مردماں نمیرانی
 ۽ گہولی آپ یلہ بدنت۔ پر آئی لہتیں ساہت ۽ او بازیں سالانی چم ۽ چاری یک پیم انت
 من پہ چچ چیز ۽ ہدوک نہ اتوں بلکنہ یک پیسے ۽ بے تک وتوار اتوں۔ بلے اے بے تک
 وتواری سک بیمناک انت۔ آو ہم شہ منی جون ۽ سبب ۽ منی جون، آرا من گور آئی جند ۽
 چماں چارت۔ او گور آئی جند ۽ گوشاں اشکت۔ اونون اے منی جند نہ ات۔ آوت ات۔
 وت لرزات من آرانون درس نہ کت۔ آرا در گجگ او گندگ ۽ پہ منا آرا دست جت
 انچو کہ دگرے ۽ جون ۽ مردم دست جنت۔ برے برے بلے من آرا مارت کرت او
 مارت کہ نون اے آنہ انت۔ انچو کہ بالی گراب ۽ مردم سوار بہ بیت۔ او آگوات ۽ تہا
 سر میڈکائی بوارت۔ او برے برے من وتی دل ۽ در ہلگ اشکت انت۔ بلے انگت منا چچ
 پیسہ نہ بوت۔ منی جون ۽ ہر چچی پر من راہ دات، آہم تمام نہ ات۔ چونا آگیشتر بے
 سدات۔ او منا ہشکائیں بارے معلوم بوت۔ او انچو دراکرتے کہ گوں من نہ دشمن چیزے
 لچتہ۔ او منا ہے خیال بوت کہ گو ماناوشیں ناہارے بستگ اش۔ یک وارے منا خیال
 اہت کہ منا چتلونے پا دا انت۔ چارتوں آہم ترات من نہ زانت کہ اے ہیدانت یا مس۔
 بلے من انکتہ ہم شت او مس کرت۔

نیلنجیمی ۽ وتی گھڑی در کرت۔ او چارات او گوشتے، ”نون سے او نیم انت“ اے
 کوٹک ۽ پزانت چوش کرت، نام جاہ سرت، مارا چچ خیال نیست ات۔ کہ وہد ہم گوزگ ۽
 انت۔ شپ ۽ مارا بے شکلیں، او تہاریں ہڑا بنے ۽ ڈول ۽ ماں پتا نگ ات۔ او منا اے ہم
 یات نہ ات کہ شپ کدی چہ وہدی شروع بوٹگ ات۔

کسانکس جو آن گر یوگ ء لگت آئی دست پہ دست لگشت او کو کار کرت۔ ”من مرگ نہ لوئیں“ ”من مرگ نہ لوئیں“

آئی دست برزا کرت۔ دراہیں بانڈم ء تہا تہت او پدا انگردے سرا شکون دیم ء دور دور داتے او ہڑوسلگ ء لگت۔ نام آرا پہ پر سیکس چماں چارات۔ بلے آرا تسلا دیکھ انچو کیس خیالے ہم نہ داشتے اونون اینکہ جنجالی ہم نہ کرزت۔ اے زھگ ء شہ مازیات کو کار کرت۔ بلے چومیزگا مارگ ء نہ ات۔ آنچیں نادر ہے ء ڈول ء ات۔ کہ آوترا چہ نادر ہے ء پتہ رکینگ لوئیت۔ بلے نادر ہے بیدتہ زیاد تر سناک انت۔

آئی گریت او من شری ء دیست کہ آرا پہ وتی جند ء بزرگ بوگا انت۔ من یکہ سیکندے ء گر یوگ لوٹ ات۔ بلے من دگہ پیم بوتوں منی چم پہ بچک ء اڈوسلگ او آئی کو پگاں کپت، آسرگ ء اتنت۔ مناے ڈولیس کار پہ بنی آدم ء دوست نہ بوت۔ من پہ وت او نہ پہ دگراں دوست بوت۔ او من گوں وت گوشت۔

”من پہ پہکی مرگ لوئیں“

نام پادا ہتگ ات او چہ ہما گردیں کڈک ء روج ء روژنائی ء چارگ ء ات۔ من پہ پہکی مرگ ء جزم گر تگ او منا ہے خیال است ات او بس۔ بلے شاکہ ڈاکڑ ء مارا وہڈوس انگ ات۔ من مارات کہ وہد پہ بال انت۔ او پٹ پٹ ء چچک ء انت۔

دانی انکتہ تہار انت کہ نام ء تو ار منی گوشاں کپت ”تو آہان ء اشلنگ ء اے“۔
”ہو“

مردم بان ء دیم مارچ کزنگا اتنت

”اے ٹکٹ اے وہدی چہ لوٹ انت، تہارو کی ء آ تیر جت نہ کن انت“ دمانے ء رند ماچی
نہ اشکت، من نام ء گوشت۔

”نون روج انت“

پیڈرو، گاسان ء پاد اہت اوونی اے کشت۔ اوگوں وتی سنگت ء گوشت ”پہنیں آفتیں سارتی“۔
در ایں بانڈم چو پھر ء ات ..... مئے گوشاں تیر کاری ء دوریں تواری اہت، من
نام ء گوشت ”ہمیش انت بیج انتے ..... منی خیال بان ء ہما پشتی نیمگا کنگا انتے“
نام چہ ڈاکڑ ء سگریٹ اے لوٹ ات بلے من نہ لوٹ ات منی دل ء نہ سگریٹ کش ات او
نہ شراب چہ رند آہاں اصل تیر کاری بند کرت۔

”توزان ء چہ بوگا انت“؟ نام منا گوشت

آ انگت دگہ گپے گوشگ لوٹ ات۔ بلے چپے کرت او دروازگ ء نیمگا چارگ ء لگت۔
دروازگ چچ بوت، یک لیفٹنٹ ء گوں چار سپاہی آں تہا پترت، نام وتی سگریٹ
دورات۔

”شین بگ؟“

نام چچ نہ گوشت۔ پیڈرو آرا نشان دات۔

”جوآن میر بل“

”مگر دء سرا“

”پاد آئے“ لیفٹنٹ ء گوشت

جوآن نہ سرت، دو سپاہی ء آرا بگلاں گپت او شتارینت بلے انچو کہ یلہ اش دات ڈنار اکت۔

سپاہی لہرزگو بوتنت۔

”اے اولیٰ ناجوزیں مردم نہ انت۔“ لیفٹنٹ ء گوشت

”شما ہر دوک ایشر ابرے آ اوداں وت اوشتارینتے۔“

دیم اے گوں نام گرت ”بیا کہ روان۔“

نام سپاہی آنی نیام ء روگا ات۔ اوجو آن دگہ دو ء چار دست او پادر گرتگ ات او آت
رندا اتنت۔ آنہ تشگ، چمے در گرتہ تکنت۔ اوارس گلانی سراجان اتنت، من ہم جان
روگ ء تمچگ گرت۔ بلے لیفٹنٹ ء مناجلت۔

”تو ایتائے۔“

”ہو۔“

”تو ہداں نند، آ رندا پہ تو کاہنت۔“

آشتنت۔ نیجی اوجیل ء دو کیں سپاہی دی شنتنت۔

من ایوک اتوں من نہ زانت گوں من چے بوگی ات، بلے من لوٹ ات کہ اے زوت
زوت خلاص بہ بیت، من ہر ساعت ء رندا تو پنگ آنی یک کشیں تو ار اشکت او ہر تو ار
جسکینت، من لوٹ ات کہ کو کار بکنیں او وتی موواں بہ روستینیں بلے من وتی دستان درشتاں
وتی دست چتلون ء کیتوال سی داتاں، پرچیکہ من پہکی و ترا دارگ لوٹ ات۔

آ کلا کے ء رند منی رندا اتنت۔ منازرش او اولیٰ بادگیر ء برتش۔ ما کسانین اوتا کے ء ہتا
پترتیں، اوداں سگریٹ ء بو ات او گرم ہم سک ات۔ دو افسر تندوک اتنت، سگریٹ چنگ
اتنت، او کا گد اش کٹ ء ایرتنت۔

”تو ایبتائے؟“

”ہو“

”راموں گرس گجانت“

”من نہ زانین“

ہے مرد کہ مناجست ء پرس کنگا ات، پگیس زنڈس مردے ات۔ چشمک ء چیرا آئی چمن نہ

سرتنت۔ آئی منا گوشت

”ایدا یا“

من نریک ء شتوں پاد اہت ء منا باہران گپتے او انچو منا چارتے۔ کہ آپہ چارگ منا زمین

ء چیرا دیم دنت، اومنی باہر ء راگوں وتی پورئیں زورا کچتے۔ آئی منا ٹپی کنگ نہ لوٹ

ات۔ بلکنہ اے لیب آئی پہ منی ایر دست کنگ ء گرت۔ او وتی دپ ء ناوشیں بوئے منی

دماگلاں ماپرینگ لوٹ ات۔ ماتاں دمانے ء ہے ڈول ء اوشتا تیں منا حدگ گرگی

ات۔ آمر دے کہ مرگی انت، آئی ترسینگ سک گران انت۔

اے لیب ء کار نہ کرت۔ آ منا تیلانک دات۔ او پدازشت، آئی گوشت ”تنی ساہ ء بدل

آئی ساہ انت، تو اگن مارا آئی ڈس ء بدئے، تو ماتر ایلدہ دئیں۔“

اے مردمان ء وتی اپسی چا بک دست ء اتنت او ایدا او داسٹت او کچت۔ بوٹانی

توار ڈوت کلگی ات، چوزوت نابے شمن او دمانے رند۔ آہانی گردن جہل ات او پوڈ تیکیں

کا گدانی تھا چارگ ء ات انت۔ دانکہ دگہ نام در بگیب جنت۔ آہانی رندا بہ تچنت، آہان

قید بکن انت۔ یا نکہ بکش انت۔ آہان پہ اپہین ء آد کیں روچاں لیکہ وسیم داشت۔ او

ایند کہ چیزانی باور اہم بہ آہانی اے گوئد و کیس کار مناسک تو رت انت۔ من چہ آہانی
بوت نہ کرت، من وتی دلء گوشت اے رچنگ انت۔

پچیس مردانکہ منی نیمگا چارگا ات، وتی بوٹان ء پہ چابک ء جنگ ء ات۔ آہانی
درائیں سرورپانی یک غرضے ات۔ آیش ات کہ آوتر ازندگیں او زورا کیں ناہارے
جوڑکنگ لوٹ ات،

”واگذا؟ سر پد بوتے؟“

”من نہ زانین؟ گرس کجا انت؟ من گوشت“ منی خیال ء آسا ڈریڈ ء انت۔ ایند کہ
آفسر ء وتی دست مدان مدان ء چست گرت۔ او اے ڈول ہم آپہ زانت کنگا ات، من
آہانی دراہیں کسانکیں سرء پران ء کہ چارت من حیران بوتوں کہ دنیا ء تہا چشمیں مردم
است کہ آوتا پے چشمی وش کن انت۔

”تراما پانزدہ ملٹ ء موکل ء دئیں جوانی ء فکر بکن“ آئی سبک سبک ء گوشت۔ ”ایشراچ
شودگ جاہ ء بہ برت او پانزدہ ملٹ ء رند بیارتے۔ اگن انکتہ نہ گوشت گوں ہے جاہ ء
کشگ بیت“

آہاں وتی دراہیں کار جوانیا زانت انت، ماراتاں یک شپ ء من بانڈے ء دانتش، پدا
نام او جو آن برت او کوشتش او مناتاں کلاکے ء چم ء چارش کرت۔ اونوں مناماں چچ
شودگ جاہ ء بندکنگ ء انت۔ ایشاں الم ء وتی درچ ء بند سر شپ ء گیشینگ انت۔ آہاں
وتی دل ء گوشتہ۔ کہ اے ڈول ء مردم ء ہوش روت او پدا آشہ من حمرے کشنت۔

بلے آسک ردانت۔ چچ شودگ جاہ ء من یک کسانیں دارے ء سرانشتوں۔ من سک

زور آتوں من نون فکر جت۔ بلے آہانی دکت ع باروا، چونامن زانت کہ گریس چہ شہر چار
 کلو میٹر دور گوں وتی ناکوز ہکاں نشہ۔ من اے ہم زانت کہ من آئی باہوٹ جاہ ء نہ گوشین
 گوں دانکہ آ منا ایزامہ دینت۔ اوپہ منی من ء آہاں پشین خیال نہ داشت من زانت کہ
 ہر جہر گیشینگ بوتہ۔ اوہے گیشینگیں راہ بند ء سراکار بوگ ء انت پمشکہ منا چوزیات ہدوک
 نیست ات منابس وتی جند ء کرد ء سر پد بوگی ات۔ من گرس ء دست ء دیگ ء بدل ء
 مرگ لوٹ ات، پرچا؟ اونوں منارا امون دوست ہم نہ ات، منی پر آئی دوستی ہما و ہداہلاس
 بوت کہ بام ء سر منی مہر پہ کونشاء ء مرمت ہما و ہد کہ زند ء منی واہگ خلاص بوت بے شک من
 آئی سک عزت گرت آد لیریں مردے ات بلے پے سبب ء من آئی بدل ء مرگ نہ
 لوٹ ات۔ آئی زندہ منی ء زیات مانا نہ داشت او کسی زند نہ داشت مردماں اش گوں
 دیوال لے ء بست او تنا و ہداں تیرانی آما چش گرت تا نکہ آہان ساہ بہ داتیں نون تری من
 بہ ہیں، گرس بہ بیت یا نکہ دگہ کسے ہج فرق نیست۔ من زانت کہ آپہ پین ء مقصد ء شہ من
 زیات کار دنت۔ نون من گوشت، پین او انار کی ء خدا برات چچی ء مانا نیست۔ انگت من
 آہانی دستا آتوں من گرس ء دست ء دات ء وتی جند ء راجہ ائینت گرت کت۔

اوپہ منی خیال ء اے دراہ تواز ہے بلے اے منی منوکی ات من وتی دل ء گوشت
 من سکیں منو کے اوں۔ او من ء یک عجمیں وشی ء ماں رُپت۔

آہاں آہت او منا پداہما دوئیں افسرانی ء برت۔ شہ منی پادانی چیرا مشکے درشت۔ منا حدگ

آہت من چہ ہے سپاہی آں یکے ء را گوشت ”موشک ء را دیتنے؟“

آئی جواب نہ دات..... آسک مونجا مونجا ات چیا کہ و ترا منیں مردے لیکت اے

من حدگ لوٹت۔ بلے وتی حد گوں داشت، من ء ثرس ات، کہ اگن من یک وارے
 شروع کرتوں۔ پدا بند نہ بیت۔ ہے سپاہی ء بروت داشتگ ات من پدا آرا گوشت "وتی
 بروتاں بہ تراش، احمق" اپن اے عجب ات کہ آوتی پناں ء بلیت۔ کہ آئی دیماں
 بچت۔ آئی منا لگتے جت بلے پہ دل نا۔ اوچپ کرتے۔

افسر ء بخت گرت "جوان گڈا، تو فکر کرتے؟"

من آہاں انچو چارت کہ مردم یک بچیں بولک گلے ء بچاریت من گوشت "ہوسنی اوں کہ
 آ کجا انت۔ آ قبرستان ء چیر انت، قبرے لحد ء تہا یا نکہ گور کوشے ء کڈک ء تہا۔
 اے انچیں تو از ہے ات من گور اہاں پمشکہ کرت۔ کہ باریں اے چون زوت زوت پاہ
 کاہنت۔ وتی لاک بنداں ترند کن انت۔ اوچون پہ اشتاپ ء حکم دینت۔

او حالینی اے مرد ہا دمان ء اوشتانت "بروان مولیز شہ لفتشٹ پوینز ء پانزدہ
 مرد بگر۔ اوتو۔" ہے ہورتیں مردک ء گوشت "من ترایلہ دیائیں، اگن تو راست
 گوشکائے، او اگن تئی دروغ بوتنت، اوتو پنے رد دیگ ء چوش کزگائے گڈا من گوں تو انچو
 بکنین تووت زانے"۔ من ء گوں گاٹ ء سیاہی ڈیلہ اش دات۔ او یہ کوکار ء درشتت،
 من ء دم پہ ساعت حدگ آہت۔ کہ گور ایشان من شریں تو از ہے گرت اودان رونت۔
 ہر قبر ء دپ ء بچ کن انت۔ سنگاں دور کن انت دراہیں قبرستان ء پہ سر زورنت۔ من وتی
 دل ء گوشت، اگن ایشان چم وت بدستیں اوں چون وش بوتوں۔ او و تراچون مزن
 لیکوں سپاہی گوں وتی بلے فاندگیں بروتاں او وردی آن قبر پہ قبر زندگیں مردے ء
 در کجک ء چون سرگردان آہت۔

نیم کلاک ء رند چٹکیں زنڈیں مرد ایوک ء آہت۔ من گوشت کہ اے من ء
کوشگ ء حکم ء دیگ ء پے آہتہ۔ آدگہ ہمو داں قبرستان ء بنت۔

افسر ء منا چارت۔ او گوشت "ایشر ء گول ایند گراں دراپہ برت فوجی کاروائی کہ
خاص بنت گڈ اسر جمیں عدالتے ایشی فیصلہ ء کنت" من سر پد نہ بوتوں۔ کہ ایشی مطلب
چہ انت۔ من بست گرت،

"بلے آ..... آ من ء نون کوشگانہ انت"

"نا، نون، اورندا ہرچی بہ بیت من آئی ذمہ دار نہ اوں"

من انکتہ سر پد نہ بوتوں "بلے پرچہ.....؟"

آئی ہیج جواب نہ دات، وتی کو پگ چند یقت او ڈن ء شت۔ مناسپاہی آن گس ء دیم ء
بُرت۔ او داں صد قیزی ء کساس ء بوتنت۔ زہگ، زالبول، او پیر مرد ہم گون اتنت، ہمو دا
یک کا ہی کو نگے است۔ من ہمیشی تھا گردگ ء لکتوں۔ حیران اتوں کہ اے گل چہ بوگ
ء انت۔ نیمروج ء مار اورگ اش دات "سے مردم ء منا پول گول گرت۔ من آہاں درس
الم ء گرت بلے ہیج جوابوں نہ دات۔ من نہ زانت کہ گجا اوں۔

برگاہ ء وہداں، دگہ وہ نوکیں قیزی اش آورت۔ من گار شیا ء ہجہ آورت۔

ہمو داں نان اے پھت آئی گوشت "تو چونیں بختا ورے ئے مناتئی زندگ ء گندگ ء ہیج
امیت نیست ات"۔

من گوشت "منامرگ ء سز اش دات بلے پد ابدل بوتنت۔

او من نہ زانین پرچا؟"

گار شیا گوشت ”من ء دونج ء وہداں گپت اش“

”پرچا؟“ من وتی دل ء گوشت گار شیا ء گوں سیاست ء بیج سروکار نیست۔

من نہ زانین ”گار شیا گوشت“ اے بس ہر کس کہ چو آہانی ء مکنت آرا گرانہ۔ آئی وتی
توار جہل جت۔ او گوشت ”ایشان گرس ء ہم گپتہ۔“

من لرزگ ء لکتوں ”کدی؟“

”مروشی صحب ء۔ آہم گرگ بوت۔ رہ شنبہ ء آئی گوں وتی ناکوز ہکاں حمر سے ہسرا ترا

جرا کرت۔ آہانی جاہ اے یلہ دات۔ آرا چیر دیو کیس مردم سک بازات۔ بے آ کسی منت

واری ء زریگ ء تیار نہات۔ گوشتے من ابیتا ء جا گہہ ء شت او ترا چیر ادات۔ بے آرا ہم

کپتگ اش پمشکہ من و ترا قبرستان ء ڈکیں۔“

”قبرستان ء“

”ہو چو نیس بے عقل اے ات۔ آ مروچی ہموداں شنتت، چش الم ء یوگی ات۔ آرا گور

کوش ء کڈک ء دہستش۔ آئی لہتیں تیر ہم جنت۔ بے گرجاہ بیت۔“

”ماں قبرستان ء!“

ہمی خیال ء دراہیں روز میں چرگ ء ات۔ پدا من چارت تہ من بنا نشتکتوں۔ من

شہکارگ ء حدتوں۔ او پدا کوکار ء لکتوں۔

انصاف و تحت

سمرست ماہم

بدل عبدالحکیم

پر وئی واریء چوں پہ صبر چم و پائے تبت! بے صبر پر اہاں نوکیں چنے نہ
یت۔ پیشیں صبر آحاں باز رنداں درنگ ات ہر سیگاں مدام پہ جو انردی اے باہ
ٹیلینگ ات اسی سائیں عمر پہ ہنچھی گوازینگ ات۔ کلئیں زندمانی پرے کتر ہے ہیل و
گوتگ ات! نون! نون! نون ساہت آہت۔ باریں چے بیت! آدی چم و چارنت۔ گوں
سدکی۔ اگن گوں و ت سکتی نہ۔ بے اہیت و ہمت و گوں!

شہ زحما تیز و مود و نالا بارگیں راہ اش کچنگ ات او حما و حداں کہ گناہ و ووش
رنگیں پل چوں پہ حد وک شنگ بوتنت گناہ و ووش رنگیں دروشما آحاں رہت پت نہ کرت۔
دل تر سگا اہت بے چم چہلی میار ات۔ اونوں زیر و کنڈگاں پر۔ من راہ کتینگ ات مسافر
وتی منزل و سر بوتگ ات۔ نین مزدوریت۔

ہر سے جوانیگا یک دگرازان ات۔ گالور چیا کن انت سدک انت! بے
ساہیں جو نانی اندرا شکرے ساہ کپتہ خلاصی ورتگاری و ساہ۔ اڑھیل و خلاصی و ساہ۔
مروچی دیما مدائیں زندانت۔ چوں درفشگا انت۔ اگن چند روچئیں زندے
راہ اش بکچتیں۔ مروچی آھانی دل و حال خدازانت۔ مرشی گنوخ چنگ تبت۔ یا دل اش
تر کینگ ات! مروچی ہنچو ہبکہ و بے سدانت۔ نہ زان انت۔ مرتگ انت کہ زندگ انت

پہنیں ہج کارے شاہانی دستانہ بوتہ۔

کہ و ترا بر جن انت.....

پریشنگ سنت مستاگے گوں انت ساہت اتکہ دیما روئے۔ وتی کار پداں گندگ ووش
انت پہ زانت وش انت شہ وتی فرض ء بے یال نہ بوتگ انت۔

کتر ہے یک نیمگا بوت انت مزینں مچی ءے ات۔ ہر ٹک ء بولک ء تنگوں ورا
سر مچاریں چوٹ بروت دیم پہ انصاف ء تحمار وگا تنت۔ کشے بیمنائیں مزنیں جگے ات۔
سکین وہ وہ ء کو کار و جگائے ات!.....

بلے بے تواریں کو کار و جگائے ات۔ ہج نہ ہلوکیں سر پہ دیم پہ تحت ء انصاف ء تحت ء
روان ات انت۔ زابلول ء زہگ گوں اتنت۔ چہ ظلم ء زوراں چیر تر تکیں چہ شدہ گیون ء
لنگڑیاں مرتکیں۔ چہ ہوپ ء نادرا بیان مرتکیں۔

جنگ ء جدلاں فنا بوتکیں.....

بزاں ہر رنگیں بنی آدم اے چوکائی ء چولو کا بازار انت۔ بلے ایدالے آزمانی درگاہ ء ہج

ہمیں حیرانی ء ہبکی نیست ات بلے اہے جنگ ء کو کار ء بگاہ ء سوب ء آحانی جان ء

تر سے کچنگ ات زرد تریتگ اتنت۔ چو بیدار زگا انت۔ چہ گار ء گم ساری ء ترس ء

جان ء میری دوئیں آپی جہاز نیا سوار اتنت۔ جہاز ء راٹار پید و نیا گرگ گرت ء دوت ء را

بازیں کاراں پروشنگ ات دت سک پہ پدوک گرت انتے۔ آسانی ہر جان بوت ساہے

مان ات۔ پہ اُمیت زندگی ات پہ ودارے۔ پروتی مہر حال اے رست آبیروں بوتہ دل

ترک بوت کڈاں بوت و دور و پھیں کوڑ و الیودات۔

جان آگن وتی لوگی ء رکھینگ ء جہد مہ کرتیں تہ وت پشت کپتگ ات۔

چونائے زال آراسک نادوست ات دل ء بنائے زانت۔ بلے ہر وحد آئی پرمانایت
 کلیں ناز ء تہروزے پورا کرت ات۔ آئی اکس ساہ کندئے ساہت ء جن یوگا بستیں تہ
 چندے متگ ات۔ بلے مڑا اے کرت ووت نادوستیں جن ء وڑالی بوت۔ واری اہت
 پرشتگا دیم پہ انصاف ء تحت برتنت۔ تن یک ساہیا ولجہ ء آوانی نیمگا ہج کمار نہ کرت۔
 راستیں حبر ہمیش انت کہ آراجوسکا جنگ ات ساعت اے ء رند فلاسفرے اہتگ ات پر
 وتی فیصلہ ء گوش دارگا.....! وانصاف ء گرگا۔ زندمانیں ولجہ ء را گوشتے اودیم پہ دیم ء من
 ترانہ منیں۔“ پرے گپ ء تہ بادشاہانی بادشاہ تنگ نہ بوتگ ات۔ بلے فلاسفر ء روئے
 زمین ء حالت گیر اہت۔

ہمانا ہودگ ء ناشرین گوشتن آرایا د اہت انت ولجہ ء نہ منگا ہر نو دنہ بوت۔ دلا
 حیرات گوشتے۔ دگنیا ء حالت یات کائنت۔ تہ ”پیلویں زوراکی“ و ”پیلویں جوانی ء کے
 نیت دلیل دیرگا لگت ء گوشتے۔ کئے نہ زانت بدی من دنیا ء زندگی ء سلامت انت۔ گدا
 ولجہ بدی ء داشت نہ کنت۔ چہ طور اسر جہیں زوراکی ء ولجہ انت۔

آگن بدی زندگی انت۔ تہ پیلویں جوانی ء چہ طور ولجہ انت.....

پیلویں زانت کارا پہ اے نوکیں گالورے نہ ایت۔ بلے حبر ء گنگد او گوش دارگ ہمم آ سیا
 جواب کنگ حقیں حبر ہمیش انت ولجہ ہرچی زانت بلے اے پوجی ء پسو ء دات نہ کنت۔
 آدی دووویکجا کنت پنچ نہ بنت۔

فلا سفرء و تى و ڈيس فلا سفرانى پيا همت كرت ء گوشتے گڈامن چشيس ولجہء چون بچہ كارين

کہ سر جمیں قوت ء ولجہ نہ انت ء پیلوین جوانی ء مالک نہ انت۔

مدام زندمانیں ولجہء پسوندات۔ دیکے ہے سنیں سائیگانی نیمگاترینت۔ آپہ عاجزی ء

امیت ولجہء حضورء اوشتوک اتنت.....

دنیا ء زند چون کسان انت۔ بلے زندگیں مردم وتی باروا چوں بازہر

کنت..... او..... مر تگیں مردم کہ آئی دیماچ نہ ہلو کیس زیندانت۔ شماوت زان ات کہ

چینکہ بے پاندگیں ہر گرت کنت۔ بلے قصہ کوتاہ آواں چو وتی حال دات!.....

جان ء میری ء عاروس بوت۔ تاں پنج سال ء گوں مہر ء محبت ء آوانی سال گوست انت۔

جان ء روٹ دپ کپت گونخ بیت مہر ء محبت ء درشانی بنکیو بیت۔ روٹ ہر دہ سالگ

ات شہ جان دہ سال کستروش رنگ ء ماہ دیمیں دُتکے ات۔ انا گاہیں وش رنگی ءے گون

اتے ہنچو دروشاوش رنگ ات ہمے پیا پیم ء زانگ ء شرنگ ات..... اے ہنچو پہ دیمیں

واہگ ءے نہ بیت۔ کہ آوان ء مان شانگ ات۔ دلا گوشت اش دنیا پر اواں ناہنگ پتہ۔

شہ! ل ء ن ابد اجویں تواریخ پر اواں یکجا بوت ء اے رنگ۔ اے کپتہ.....

گوشتے پہ یک دگر اچوں حانی ء شہ مُرید اے تنت یاں چومست ء سموء رچنگی ء رند مہر اپوہ

بیت انت۔ دل گراں بوت انت خانوادہیں مردم انت۔ وتی عزت یقین سدک ء ایمان

ء عزت چاگرد ء پاس۔ رنج سیاد وارثانی یاں چون کن انت۔ جان حیران انت۔ یک

بزگیں نا پوہیں جنگو ءے کہ چون یلدہ دنت۔ او..... روٹ سُر کر تگیں مردے آراچے کنت

..... زانت اش میری آوانی مہر ء خالاں سکی ات.....

میری دل شک حسد و کینگ و لہڑے و کو باہند گنگ ات پہ کے؟ پروتی دوستیں مردا آئی
 سے صد غم شش رگ و یک سی نہ ات۔ کہ آئی دلا چوشیں یال ئے پاداحت کنت۔ برے
 برے سند و میل و شک اے بوت۔ دلے سہت۔ دل و مستریں مڈی دست دوت
 روگا کنت۔ دلا بچیں دردے چہ مہر و دردا زیات سوچاک انت۔ برے برے دل و
 چیزتے آہن آ من و یلہ دنت تہ من زندگ بین؟ چون زانتے کہ آ بے چارگ و دست
 و دت نہ گرت۔ انا گا ہیں باہندے و آ را بے وار گرت۔ چون آ را دی ملا متی نیست۔ دُعا
 کرتے گرتے گونڈل گونڈل و آرس کپت انت۔

جان و روت ہر دوکان میری و بزرگی دیت بلے چون کن انت۔ سکین دراجیں
 و چہلیں جہدے ات وارے وارے دلان نزوری گرت دل و آس و برا نزان ہڈے جگ
 سہگ ات۔ بلے بغانہ بوت انت گوں بدی و جنگ اش گرت دل اش ترگا اکت۔
 بلے پاکد امنی و سراپہر ش بست پہ مرو چیں روچا اش ایمنیں زنداش دیم حونی کنگ ات۔
 او پہ دلجہ و دیم و سر بوگا.....

روث و دل و مہر و لہرے پر کنگ ات۔ و گہ مہر و جاہ اش نیست ات۔ و گلو ش یے خدائی و
 نکلیں کارانی نیمگا گور کرت۔ بلے گون سنگیں دلے و چو او بزرگان و نان دات و رودینت
 کردے روش رند آئی ماہیں دیم و راغم و آس و سہت۔ ماہ دروشمی نہ منت نرم و نازر کیں
 اتارک سیاہ تربیت۔ چو آئی دلیگا سکی و ترندی و راہ و راندہ ب زانتے۔ درد واری کرتے
 بلے پہ بے دروی گد سران کینگ۔ دت سری ووت زانتی آئی و مستریں مڈی اتنت۔

اوجان وتی روچاں میلنگ ء ہت۔ مرگے دوا ء نھنگ ات۔ دل تنگ ء ملورات۔ سبب
 جو انردی زیند ء نہ دشین ساہتے تیلانک دات انت زند ء ہج مانا مطلب نہ داشت
 جھدے کرت۔ سوب ء سوب کرت دلانے ہج نہ ہلو کیس وش نیاتکی ء ات۔ پر وتی
 جنین ء چون اپرائی سک مہربان ات آئی نیم گامد ام دلگوش ات۔ فرنگی ء خانوادہیں مرد
 ء پیا آئی ہرچے ناز ء تہروزے پورا کرت.....

میری جوانیس وفادار بس جنے ات۔ مرد ء پرمان ء ات ہج بر مردار ایر نہ جتے کہ چو لوک
 ء شیدائے بلے دپ اے ہر وہداں چہ گلگ ء پرات۔ ترشپ ترشپیں حمرے کرت۔ پیا
 وتر املامت کرتے۔ بلے آئی وس ء حمرے نہ ات۔ مردوش نہ بیت چون کنت ساہے پ
 مرد ایر تنگ ات بلے سہنگیں ء بر سہنگیں زیند وزیند ء داہگانے دیست دلانے ارش کرت
 گوشتے آدشیں روج مہ گندات امن ء چوش گار ء گسارے تنگ.....
 ہو ہر بیم بوت۔ جو ریں نہ دشین زندے گوشت ہج گناہ اش نہ کرت اونوں آوانی مزد
 دست دپائت.....

داستان ہلت بے تک تواری ء ماں شانت ہنچوشے! پائیں درگاہ ء مکسکے ضم نہ ژونکیت
 ”دو ذرخ ء بر اواتے“

پائیں لٹفانی سراہے لوزے اتنت اے حکم پہاے ڈولیس مردماں؟
 بلے آئی دیم تہار گشت۔ وتی دلا گوشتے! پر کجام ساہت ء من اے درفشو کیس روج
 ناہیبتہ کہ بے پادیں ء جھند میں زر ء سینگ ء برمش دنت ء برف جز شک انت من

برزسریں کو جانی سرا.....

ہنگ و ش زیملیں سازان جنان پہ جہلگاں کیت بیگاہ ء کوش سوزیں ڈکاراں

مرزیت.....

ولجہ ء گوشت ”چو کہ استال من چات ء لردیں آپ ء اندر اروشنا انت من آ زمانان نہ

انت.....

سہیں ساہگاں وتی قصہ گوشتگ ات.....

ہوشتو کے اتنت نہ وشیں داستانے ات۔ بے سذ کی ء دل جمعی داستان اش پوری ء

گوشتگ ات ولجہ ء ہپ کرت.....

ہنچ کہ ملام روکیں نالے ء راہپ کنت..... گنداے بزگیں روج کجانت؟

ہچی نیست..... گوشتے! من حیرانوں مہلوک جنینی ادا او دایان ء اینکہ مزن پرچے

زانت اگن منی کتاباں بو انت تہ وت سہر ابیت۔ کہ من انسان ء انسانیت ء نوزوریانی باروا

سک دل بوتگوں.....

نوں دیے فلا سفر ء نیمگا ترینت۔ کہ ہنکٹاں وتی پکرگا ہوشتاک ات.....

مدام زندگیں ولجہ ء گوشت چو نیں نون منے..... پیلوں زوراکی ء پیلوں

جوانی چون پہ شرمی یکجا کرتنتوں.....!“

شاعر

سمرسٹ ماہم

ترینوک: نسیم دشمنی

من مزن نامیں مردمان گوں زیات واہگ نہ دارمیں اونہ کدی منی دل ء اے حیال
 بُو تہ کہ من گوں مزن گندین مردمان دست من دست بباں چوش کہ منی باز سکتانی عادت انت
 وھد یکہ منایک مزنین منصب دار یا مردم اے ء دوچار کپرا گشتت تہ من
 نیونے کنین ہے پیا کہ ٹور ء مناں سینٹ آنا ء دوچار گجگ ء ارادہ کرت تہ من چہ وتی سرہ
 پرینت سینٹ آنا ہمارد ء زمانگ ء ہنچین حالتان گوں دوچار کتگ ات۔ کہ مردمان ماہرن ہ
 ڈولیس شاعرے ء ساہ پہ پوز ء رسیگ ات آئی ہم وتی زندمانی ماہرن ء پیا گوازینت آئی
 شاعری زند ء آدیک انت او ہے شاعری آئی مرنی ء سوب بوت من آئی شاعری ء
 ڈولداری ء نگد ء شرت نہ کنیں بلے وھد یکہ اولی وار من آئی شعر و نت انت تہ آھدی منی
 عمر ۲۳ سال ات او منابے کساس وش بُو ت۔ آئی شاعری ڈولداری ء تپنا کی ء باز رنگ
 رنگین حیالان پرات۔ آئی شاعری ء منا گوستکین یا تانی وش و شادمانی ء پرینت ہمنکس وش
 و شادمانی کہ من وتی ورنائی ء دیستگ اتون ء بس :

منی حیال ء سینٹ آنا اے ناموری ء چٹ حقدار انت۔ کہ آراہسپانوی کشوکانی میگا
 رنگ آزمانگ ء آئی شہد و شکلیں شعرانی گال ہرہسپانوی ورناء وپ ء آنتت ء منی سکتانی
 گور ء مدام آئی گپ ء قصوات۔

من ٹورے را بست گرت کہ نون اے شاعر گندگا چون انت۔

”زریبا“ آئی پسودات:

من گشت آئی گورے آئی بت اُست:

ناگہاں ٹورے افارے جتے دراینت کہ ”دریکتین منی کرے آئی بت بوتین“ ٹورے منا
گشت کہ وھدیکہ سینٹ آنا عمر سی پنج سال ات تہ آئی بت ۽ کشک ۽ تارا تہج جنجال نہ
گرت بلکین آئی لوٹ ات کہ نوکین پساندگ آئی پیری ۽ نابلکن ورنائی ۽ بت ۽
بکند انت ..... من گون سینٹ آنا اے خیال ۽ ہم تپاک اتون چیا کہ من
زانتون کہ آوتی ورنائی ۽ بے کساس شرنگ بو تہ آوستونک کہ آئی ورنائی ۽ گوزگ ۽
پیری ۽ آھگ ۽ وھدے کشک انت۔ جو ان سہرا کنت کہ گجام بدین چمان آئی ہما کسان
۽ چار اتگ کہ یک وھدے آئی شرنگی ۽ زریبا ۽ منوک اتاں بلے نون؟

بلے وتی سنگت ٹورے سرے پرینت ۽ ہمیشی جلن اتون کہ من وت گون اے مزین شاعر
دچار کپان کہ آئی شعر من مدام ونگ انت ۽ آئی دشین شاعری مرچی ہم منی دل ۽ دماگ
۽ تہاشک انت پیش کپت دچار کپک تو من اے خیال کرتوں کہ یک روج اے گردان ۽
”عیش جاہ“ ۽ روان کہ اودا شاعر ولجہ مندوک انت منی حیرانی ۽ حد نہ ات کہ ہماروچ ۽ من
عیش جاہ ۽ شتون تہ بیگاہ ۽ منایک کا گدے رست اے کا گدوت سینٹ آنا ۽ دیم داتگ
ات۔ ۽ منی عیش جاہ ۽ روگ ۽ حال منی ہمبل ٹورے پیسر ترا داتگ ات ۽ نون نیون کنگ
چہ منی دس ۽ ڈن ات ابیدایشی کہ آئی بکندین:

آہوئل ۽ کہ من خشک اتون مزین بازار ۽ ات بہار کہ موسم ۽ صعب ۽ سرے اے
بازار شریب ناک ۽ ڈولدار ات من شہر ۽ حدو ۽ ہیل ۽ چہ ڈن در آحتوں تہ دگانی سرے بے وانکی

ءمان شائنگ ات ۽ کدی کدی سیاہیں پوشا کافی تہا لہتیں جنین چوکوہ سری کبگ ۽ لڈان عیسائی
 مسیتان چہ دیم پہ لوگاروگا اتنت۔ عیش جاہ یک کرانیں شہرے ۽ ات اودا گام گام ۽ سرہ
 عیسائیانی مسیت اتنت ۽ مسیتانی برزیز تا کچھان مرگان کدو بستگ ات۔ من یک ساتے
 اوشتانون ۽ گوزو کیس حرائی یک کتارے ۽ سیل کنگ ۽ اتون آیانی سر ۽ مزین مزین گواگ
 ترانتوں کہ چیا پراتنت یک زماگ اے شہروتی مٹ وت بوتہ ۽ سینٹ آنا ادا یک زندری
 ماڑی ۽ مندوک ات من مزین ماڑی ۽ نمادارین دروازگانی نزیکا اوشتانون ۽ مزین شاعر
 بارو ۽ فکر کتون..... من ٹلو جت بلے باز دیر ۽ چہ رند ہنگت دروازگ چچ نہ بوت من
 پداٹلو جت تہ یک پیرز الے در آحت من آئی وتی گندو کی کاگد (ملاقاتی کارڈ) دات ۽ گشت
 کہ مناتی ولجہ ۽ گندگا لونائینگ۔ آئی آہن ۽ دروازگ چچ گت اتنت ۽ مناتہا برت۔

اے بان کمین سارت ات ۽ ہامزن نامیں شاعر ۽ گریبی ۽ اندازگ ام ۽ جنگ
 بوت پرچا کہ بان ۽ نیسی بہر پرشتگ ۽ حراب ات بلے دومی نیمگاسپاہ ۽ ڈولدار ات من ساری
 ۽ سنی اتون کہ سینٹ آنا گریبی شاعر ایت بلے آئی ایسی چچ بر پروانہ گت۔ اے چت
 پیداوار ات کہ نون آوتی زندگی ۽ پہ بزرگی ۽ حواری گوازیگانہ۔ بلے گریبی ۽ چہ بے سماہ آئی
 پراہن بان ۽ تہا یک دراجیں میج ۽ ایرات ۽ آئی چپ ۽ چاگرد ۽ کرسی جنگ ات میج ۽ سرا
 لہتین رو ۽ کمین مہتا ک ایرات من پکر ۽ اتون کہ اے شاعر ۽ دماگ ۽ چے چے حیا کتیت؟
 وحدیکہ سگریٹ ۽ دو تان بال دیان ۽ آ اے بان ۽ مندیت ۽ شعر پر بندیت.....
 اے بان ۽ کلیس چی آ شاعر ۽ مزنی ۽ احوال ۽ دیگا ات من دل ۽ گشت اے شاعر وتی تمام عمر
 ۽ ہے بان ۽ گوازیفیت..... اے ویرانیں بلے جلوہ ناکیں بان ۽..... منا گہر سردی

یوت دہنکس ننگ ء دل سیاہ بوتگ اتون پداترس ہم منی جان ء کپت من سگریٹ من
 دات ء کشکا لکتون - من وہد ء سرء اتلگ اتون اے بے چڑکائی پمن عذابے یوت من
 پادانی تو را اوش کمرت منی دل سک جنگا لگت مناترس کپت پدامن چارات پدیانکائی سرء
 یکے ایر آہگا ات منی گندوکی کا گد اے دست ء ات آئی بالاد باز دراج ڈیل نزور ء لاگرات
 آئی دیم چوکو نہیں فیلی دنان ء رنگا ات سرء مود ء پٹ اے دگہ وڑا اتنت بے مچاچ اے سیاہ
 ء براتنت ء اے مچاچانی چیرء آئی جم زیات ترسناک اتنت - من حیران بوتون کہ اے عمرء
 آئی ء جم پرچے چوسیاہ ء ترپناک انت؟ آ منا روک روکا چارگا ات چوکہ بچہ نیاریت آئی
 سیاہیں بچ پوشنگ ات ء گندگا سک بیم ناک ات من ہے اندازگ جت کہ برور آئی اچ وتی
 شعراں باز کسانی دل آگاہ گتہ ء آبیشک یک بے دروریں شاعر ایت ..... پدیانکائی
 سرء ایر آیان آ منی نزیکا آ تک آئی جم چوشاہینی پمان بچ شانت انت پمن اے گوٹدین
 چکا سے نہ ات پرچیا کہ من گوں یک مز نہیں شاعرے ء دیم پہ دیم اتون من کمیں شرمندہ
 بوتان بے قسمت ء شری ء من پیسرء چیزے گپ ء رپ شوہاز کرا تک ات ، ولجہ ایشی من
 دنی ویش نصیبی زانین ء پہر بندین کہ تو گون یک در آمدے ء اتلکس مہربانی کرت کہ آئی ء
 تئی ذولین یک مزنین ء ذور بیانین شاعرے ء دیدار نصیب یوت :
 منا بنچو سماء بوت کہ آئی ترسناکیں جم منا کلاگ زیرگا انت ء یک دمان ءے ء گد
 آئی لٹانی سرء یک بچکندگ اے شہم ات ء پدا آئی چوگشت ولجہ ! من شاعر اے نہ اون بلکدین
 سوداگرے اوں ء پڑم ء مود ء با پارکنین تور وء ، سینٹ آنا ہے لین ء دومی لوگ ء نندیت :
 نون من زانت کہ من ردیں کسے ء آتھلون :

چاشت

سمر سٹ ماہم

بدل: تاج جمالی

نمائش ء منی چم پر آئی کپت من شت ء کز الے نشتوں گڈی رند ء کہ من آزادیت نون
بازیں و حدے گوستت ء منی گمان ء اگہ کسے ء آئی نام مہ کہتیں، مشکل ات کہ من آئی
بزانتیں آئی پہ وژ دلی وراکینت!

بازیں سال گوستہ کہ مایک ء دگر ء دیستکن و حد چون گوزیت چما کسے ہم نون دگہ پئی ورن
نہ بوت۔ ہما و ہد گیر انت کہ اولی گشتاں من شمارا دیست؟ مناپہ چاشت ء ورگ ء لوٹیت۔
چو منا گیر نت؟

پیت سال پیشتر من پیرس ء زندگانی ء روچان گوازی نگاشن۔ "لاکین" ء محلہ ء منی
گوٹڈ کیس آپارتمانے (فیلٹے) ات کہ ادیرہ ء نر یک ء ات۔

آئی منی کتابے وینکت ء آئی بارو ء وتی خیالاں پمن نیشنگ کرتکتت۔ من پیوہ
دائن ء باز منت وار یوتن۔ ء باز و ہد گوست چہ آئی نیمگ ء مناد کہ کاگدے رست پنشکت
کہ چہ پیرس ء راہ ء گوزیت ء دل لوٹیت کہ گوں من کتر ہے تران بکت، بلے و ہد باز کم
ات ء بید چہ پنچشہبہ ء دگہ یک ساہتے ہم آزات نہ ات۔ صحب ء "لوگز ایورک"
گوازی نگی ات۔ ء دل ء میل ہمیش ات، کہ بزانت کہ آیا چہ ایش رند فوبوت ء گوٹڈ
چاشتے ء ورگ ء سر ء منی مہمان بوت بنت؟ "فوبوت" ہنچیں رستوار نے کہ اودا فرانس

نا تو (پارلیمان و باسک) نان ورنٹ نمئی روگ اووا اچھنی وس نمئی ہمنکے ڈن ات کہ
بھر خیال نمئی نیاحت۔

بلے منی سر ہوش شکت۔ ذیکتہ ہمنکے ورنٹ اتن کہ بانکے ورنٹ جو ابے دات نہ
گرتن۔ ہنگے اے کار و ہیلاک نہ اتن۔ گون من ہشتاد فرانک (طلا و فرانک) استت کہ تامہ
و آخر و منابس اتنت نمئی معمولی این چاشتے وورگ وچہ پانزدہ فرانک و کیشتر فرج نہ
بوت۔ اگر دو ہفتہ وورگ کافی موارتیں ہرچی و شون جوان بوت۔ من کا گد و پسو و داتن کہ
وتی دوست و پشپنہ وروج و دو انزدہ نمئی نیم ساعت و رند بہ (فوبوت) و دیت کنین۔ انکے
کہ منا انتظار ات ہمنکے ورنٹ نہ ات۔ نمئی ووش وروشی و کیشتر پرہیت ات۔ اصل و چل
سالگین بانکے ات کہ اے سن و جنین مردم و پر امن۔

گئی منیں جنینے ات وچو کہ در ابوت منی بار و تران کنگ و نیت و داریت۔ من
پہ شوق آئی گپانی اشلنگ و راضی بوتن و ہدیکہ وورگانی مینو (ہوئل و ورگانی نامانی کا گد)
آورتنت۔ منا ترس و زرت پرچہ کہ وورگانی بہا چہ منی اندازہ و بازگیش اتنت، بلے آئی منی
ترس ورا کم کرت و در اینت من مدام چاشت و بچی نہ ورن۔

من چوخیال جو اب دات۔ ”اوہ، اے چہ ہرے!“
من پچہر چہ یک چچی وے و گیش نہ ورن اگہ من و جست کنت۔ مروچاں مردم باز ورنٹ
من بلکہ کمنکے ماہی بورین، نزا منین ماہی دارنت، یا نہ؟

بلے شرسال و اے موسم ماہی و نہ ات وورگ و مینو و سر و ہم ماہی و نام و شنگ نہ ات۔
بلے من چہ پیش خدمت و ہست گرتن کہ ماہی گونش است یا نہ؟

بلے یک شرین تازگیں ماہی ء آور تگنت اے اولی ایں ماہی یے ات کہ پہ آوان آخت
 من بخت کرت کہ تانکہ ماہی تیار بہ بیت دل جی کئے میل کنت یا نہ؟ آئی جواب دات نہ
 من چہر چہ یک جی ء گیش نہ ورین۔ بلے ہاں خاور یار وارت، خاور یار ء جی عیب مان
 نہ انت۔“

منی دل کیکے جہل کپت، زانتن کہ چہ خاور یار ء بہا ء جنجال ء در کپت نہ کنین، بلے آرا جی
 گوشتن نہ کرت ہر چون کہ ات پیش خدمت ء پر ماتن کہ خاور یار بیاریت۔
 من پہوت ء چہ درساں ارزا نین ورگے کہ اسپتین گوشت (پس ء گوشت) نکرے ات۔
 گچین کرتن۔

آئی گوشت ”منی ہم ء گوشت ء درگ چہ عقل ء درانت من زانین کہ چہ اے رنگیں گرانین خوراک
 ء درگ ء درنشا چون کار کرت کن ات۔ من لاپ ء پر گنگ ء لونوک نہ ان۔
 پداتنگ ء حمریات بوت۔

آئی گوشت من گوں چاشت ء درگ ء جی نہ تنگین من زوت جواب ترینت۔ ”من ہم
 ہے رنگ ء“ بلے آئی وتی حمر ء پدالیہ ندات ”بید چہ اسپتین شراب ء فرانس ء اسپتین
 شراب باز بہ انت، درگ ء ہضم کنت۔“

من پد اہم پہ مہمان نوازی ء جستن کرت۔ ”شمے میل چہ انت؟“
 بلے نون کیشتر خوشنودی پیش ندانتن۔ آپ دوستی گوشت ”منی ڈاکٹر نہ نیت کہ چہ شامپان
 ء ابید چیزے دگہ بتگیں۔“

۱۔ خاور یار یک خاصیں ماہیگ ات کہ باز لذیذ و بازرگان انت کیشتر چہ روس ء قطعی آ پاں پیدایت۔

منی گمان ء کمکے منی رنگ بدل بوت۔ نیم رنگے ء پرمان واتن چه بے رضائی گوشتن کہ منی
ڈاکٹر ء مناہٹ چه شراب ء تنلگ ء منع کر لگ۔

”گذاستی خیال ء تہ چه ورے؟“

”آپ“

آئی وش وش ء خاور یار ماہی وار ت ء ہنر (آرٹ) و موسیقی ء ادبیات ء بارو ء تران
گرت۔ بلے من آ پکر ء تہا اسن کہ خدا بزانت ورگ ء بل چنگہ بیت و ہدیکہ بس ء
گوشت رست آئی مناسک ملامت کرت۔

من گندین کہ شما گرانین چاشت ء ورگ ء ہیل کر نکت من شرزانین کہ اے جوانین
کارے نہ انت۔ پر چه منی ڈول ء نہ کن ات۔ بس یک جی اے نہ ورت؟ انشاء اللہ
اے دستور شمارا دوست بیت۔ و ہدیکہ پیش خدمت پدا برترت ء مینو ء آدرت من گوشتن“
من چه یک جی یے ء گیشتر نہ ورین۔

آئی چواحقائی ء پیش خدمت ء اشارہ کرت۔ نہ، نہ، من چاشت ء جی نہ ورین۔ بس یک
لقہ اے ء چه گیشتر جی نہ لوئین ء آرا ہم پہ مجلس آرائگی ء خاطر ورین۔ منی خیال ء جی نہ
ورین۔ بلے ہاں اگہ شرت ترین مار چوبہ! بیت بے مار چوبہ ء ورگ ء پیرس ء یلہ دمن باز
افسوز ء حیرے ”نون پہ راستی دن جہل کپت۔

دکاناں مار چوبہ بان دستکن۔ باز بے کچ گران انت۔ ء چنت واران، چه آوانی گندگ ء
دپن چه آپ ء پر بوتت چه پیش خدمت ء جستن کرت کہ بانک ء میل پہ مار چوبہ بھانت
مزنین مار چوبہ وارنت یا نہ؟

۔ مار چوبہ اطالیہ ء مردمانی مشہوریں ورگے کہ چوما بچک ء درابیس چیز انت بلے چه

مائی چک ء باز زندہ انت۔“

وتی و سء باز کوشش ان کرت کہ آرا آمادہ کنین کہ بگوشت ”نہ“ آئی ہر اہیں لنگانی سرء چہ کل
ء بٹھند گے نقش بوت، مناد کجی دات کہ آدانی مار چو بہ پہ مرنی ء جوانی ء کچین انت۔

منی مہمان ء آہ سردے کشت ء گوشت۔ منی لاپ ء جاگہ نہ منت بلے شتا کہ نون اسرار
کت۔ عپے نہ داریت۔ لہتیں مار چو بہ ورین۔ ”من پرمان داتن“۔

زائین باز مردمان ء مار چو بہ دوست نہ بنت۔ راستیں حمر ایش انت اے گوشت کہ شتا
ورت شے دپ ء تام ء بارت۔

ماچار گاشن تانکہ مار چو بہ چکت۔ من لہرزگ بوثن۔ نون حمر اے نہ ات کہ پہ ماہ ء
متنگیں روچاں دگہ چتکہ زرمانیت، بلکہ حمر ایش ات کہ آیا انکہ زرگوں من اتت کہ درگ

ء بہا حلاص بیت؟ اے پمن میارات کہ اگہ دگہ فرانک کم بیت ء من مجبور بنین ء چہ مہمان
ء دام بکنین۔ اے کار ء وت ء را آمادہ کرت نہ کنین۔ شر زانتن کہ گو من چتکہ زر است ء

نیتن کرت کہ اگہ بل آئی چہ کیشتر بوت۔ دست ء بہ کیتو ء بہرین ء پہ کچی پریات بکنین ء
چست بہ بین ء بگوشتن کہ منی کیسگ ء درتکت۔

البتہ باز بدیں حمرے بیت۔ اگہ آئی ہم زرداشت۔ آوہد اتہنا کارے کہ بوت کرت
ایش ات کہ وتی گھڑی ء اودا ایر کنین ء بگوشتن کہ پدا کائین ء زران ء دئیں ء خلاص کنین۔

مار چو بہمان ء آورتنت، باز جوان گرسکت ء اشتہاء تیز کنوک اتنت، آپ بوتگیں نہمگ ء
بو ء منی گین ء حرکت دات۔ آشو میں جنین ء دستن کہ چون مار چو بہ ء کمران ء وتی دپ ء

مان کرت ء پہ لذت ایر برت ء آخر خلاص کرت۔

من جستن کرت، ”کافی؟“

جواب دات ”بلے یک آئس کریم ء کافی ء۔“

نون حمر چہ احتیاط ء گوشتت۔ پرمان داتن کہ کافی یے پمن ء کافی ء آئس کریمے پہ
آئی بیارنت۔

ہنچو کہ آئس کریم وارت گوشت! ”زانت کہ من یک چہی زانین ء آچی ایش انت کہ مردم و ہدیکہ چہ نان ء سر ء پاد بیت۔ بزانت کہ کیکے دگہ ہم وارت کنت۔“
 من پہ باز نرمی جستن کرت ”شہانگہ شدی ست؟“

”آہ، نہ شدی نہ اُن۔ زانت من چاشت نہ ورین۔ من کافی ء گلا سے صُحْب ء ویکے شپ ء ورین بلے چاشت ء چہ یک چہی ء زیات نہ ورین من پہ شہا گوشتن۔“
 ”بلے سر پند بوتن۔“

رند ء عجیبیں واقعہ اے پیش آحت ہما دمان ء کہ ما کافی ء راہ ء چارتن پیش خدمت گوں بشمڈ گے ء کہ امارا متوجہ کنگ ء پہ دروشم ء نقش بتگ۔ اے میز ء گوں پیسٹریانی پرین سہدے ء آحت رست اے پیسٹری جنکانی بے گنا ہیں دروشم ء سہری ء اطالیہ ء سوزیں سرزمین ء ندر گانی رنگ ء دشتیش۔

بلے آہد پیسٹری ء ورگ ء نہ ات۔ خدا بزانت کہ آپیسٹریانی بہا چات منی مہمان ء ہمارنگ ء کہ حبر دراج کر تکت ء بید چہ ریشی کہ ہوش ہمودا موجودات چہ پیسٹریاں یکے چت۔
 بل ء آورنت و ہدیکہ من ادا کرتن دیستن کہ کیکے زرمندہ کہ یک نا چیزیں الغامے (ٹپ) وات بکنین، آئی چم بہ ہما سے فرا نک ء کہ پیش خدمت ء بہ میز ء سر ء اشتن کپت انت۔ حیران بوتنت ء من زانین کہ وتی دل ء منا خیسس زانت۔ بلے و ہدیکہ من چہ ہوئل ء در آحتن تیوگیس ماہ منی دیما ات ء منی جیب ء یک شاہمی ء ہم نہ ات۔

ہما و ہدے کہ بہ رخصت ء بوگ ء دستان ء گپتن آئی گشت ”منی طریقہ ء اختیار پکنت چہم چاشت ء چہ یک چہی ء ء گیش مہ ور۔“

من پہ ترندی جواب داٹن چہ ایشی شر تریں کارے کنین ء بیگا ہی شام نہ ورین و ہدیکہ عکسی ء سوار بوت گوشت ”چہ کی ابا ز چہ کی منیں مردے ات۔“

ڈیکلی عبت

ای۔ دی لوکس

بدل۔ کریم عشقی

من دینگہ ترا نگہ و کپان منی جان لرزیت ہے وڑا منی سنگت۔ ماہے خبر
 ات انت، کہ جن، پری، پر شنگ و غیبی زور، اے کل چہ انت و گوں بنی آدم و زندہ چہ طور
 ہوار انت۔ گدانت۔ بے گندگ نہ بنت۔

چشمین گپ بے نف انت بے تام نہ انت:

اے بیگاہ و ماہلیں سنگت ڈینی و لوگ و شنگ و تران و اتیں، چہ ماہر کس و قصبے، حالے،
 تجربے ہرچی کہ اشکتہ سر و گوستہ، آدوت۔ چہ در آداں کہ گوں ما شنگ اتنت یکے روڈن
 وائے پجاروک کنا نینت یک لاغریں زرد گیس بچک اے ات کہ سک گوں دلگوش ہے
 گپاں گوشدارگ و ات۔ لوگ و واہند ڈینی و پرائی و دلہڈی و لوٹ ات آئی و گپے بے
 پر مائیت، درائینت و ترا چشمین قصہ و تجربت گیر نہ ایت۔؟؟ ہو دمان و پد پسونے
 وات بے چو اے دکہ قصہاں نا۔ چشمین قصبے نا، کہ یک و چہ دوئی و دوئی چہ سکی و
 اشکت و چشمین ہم نا کہ شامکتاں آدوت۔ من زاناں کہ باز بر و مردم چہ گواچن و
 آزماک و گیشتر باورکت۔ چونائی و ہو، بے پنچیں گواچن بیت۔ کہ چہ آزماک و تادار
 ترانت۔ من گوں شامچیں قصبے کاراں کہ منی سر و گوستہ و اے قصہ ہمیش انت۔ مروچی بیگاہ
 و توام بوتہ۔ ماں گوں آئی دست بندی کت کہ زوت ہے قصہ و بنا بہ کت۔

”ایک ءدوسال بیت کہ من گریٹ آزمانڈ سٹریٹ ءیک کو نہیں لوگ ءے ءنندوک اتاں
 چہ من ساری ہے لوگ ءیک دہقان اے نندوک بوتگ ءائی ءواب ءوتاک ءراجوانی
 ءا سہیں رنگ جنگ ات چنمب ءناس ءے بان ءمنی تحت ءحد ءیک جاگے ءدون
 لو اتگ ءدور آتگ ات ہے برتگیں جاگہ سنج ات کہ گشے مردی بت ءہدا اوشتوک
 ات۔ برابر مردی رنگ ء۔ بلے بنجیں مردم ءے کہ نا کہ من دیگ ات ءمنی نزء اے
 وڑیں مردم اگن است ات۔ گدا یک واہما کہ آئی ءبت منی وتاک ءاوشتوک ات۔
 صوب ءبیگاہ شپ ءروج ہشت ءپادا اتکاں ہر وقت بے بت چارات، کم کم ءمن گون
 ہمیشی ءہنچو ہم تب بوتان کہ منی نزء اے منی ہمیل ءہمراہ ات عجب ترین گپ ایش انت
 کہ ہنچو کہ پیشیں سچ لڑانت کستر بنت دگہ ذول بنت۔ اشی ءچہرگ ءدروشم پچہر بدل نہ
 یوت“ یک برے کہ من ءکمیں نادراہئی ءے ءکپنگ ات من دگہ کارکت نہ گت۔!

بیدوانگ ءدل ءجیرگ ءے توکاں اے بت ءگون من ءکیشتر پیڑات ءمن ءکیشتر
 گون وت ءبت یے من بکشاں منی حیلانی مہار ہمیشی ءدست ءیوت نون ایشی ء
 پیشانی پہ وڑے ءپونز پہ نزوہ ءے سچ ات:

من چہ وتی نادراہی ءدراہ بواں بوتان بت ءویل ءوسواس منی چکت ءودان یوت نون
 گشے من پہ اے بت ءواہند ءگنوک بوتان من ءے ہوسواس بوت کہ ہرچ پیم بیت ہے
 بت ءجسہ ءے مردم یا ہما مردم ءے کہ بت انت آرادر بلیجاں من شوہاز ءدرکتاں من گشے
 دل ءسدک آں کہ بنجیں مردم اے الم ءاست ءمنی آئی ءقسمت ہوار انت۔ نون منی کار
 ہمیش ات کہ ہمودا کہ مردم یکجا بہ بنت۔ وعظ ءے بہ بیت مچی ءمیڈے ءے بیت، سیاسی

پارٹی یے مچی کت۔ فٹ بال لیب بیت۔

ریلوائی ٹیس، مسافرانی سرکپک ۽ ایرکپک ۽ ہندو چشمیں جاگے نیست ات۔ کہ من ہمووا
نہ نھاں بلے نون من انچک زانت کہ دنیا ۽ چہ وڑ چہ وڑیں مردم است ات۔

اے شوہاز ۽ سر پہ گنو کی کت، من اے دگہ کلیس کار شموشت ات، بازارانی دمکاں،
ہموواں کہ مردم گیشتر گوزنت مدام اوشتاگ اتاں مردمان من ۽ گنو کے زانت ۽ پولیس ۽

منی سر ۽ شک بوت کہ پرچہ من دمکاں اوشتاں ۽ مردماں چاراں۔ من پھم جنین نہ
چار اتنت، مردین، مردین، مردین“ آئی ۽ وتی دستگ گشے دمبر تگت ۽ پیشانی ۽ برت ۽

جہل گت۔ ۽ قصہ پدا بنا گت، منی در کپتگ ۽ آباڑ ہی موٹل ۽ سوارا ت، پکا ڈلی ۽
رودر آتکی تک ۽ روگ ۽ ات۔ من پہ رنگ رنداے کپتاں۔ ہے دمان ۽ انا گت دگہ

بارے ہوٹل ۽ چما دیم ۽ ہو رک ۽ پیدا ک ات۔ گپت تہا دور کت ہما موٹل ۽ رندا ۽ دات ما
ہے جہد کت۔ کہ پیسری موٹل چہ مئے چماں اندر مہ بیت ماں داں چارنگ کر اس سر

بوتیں۔ من میدان کت پہ پلیٹ فارم ۽ من وتی مردم دیست کہ گوں دو جنیں آدم ۽ یک
کسانین جنکے ۽ فرانس ۽ روگ ۽ چین ۽ لانچ ۽ ات۔ من وت ۽ برت دیمتر ۽ کہ گوں

آئی ۽ گپ بکناں بلے چہ من ساری سنکٹاں چپ ۽ چاگرد گت۔ من خبر گت نہ گت ۽
آدیم ۽ کنزان بوت ات دیم پہ ریل گاڑی ۽۔

”من ہم پہ اشتاپی ٹکٹے زرت کہ آداں آپ ۽ بروت۔ ساری ۽ رینان ۽ بلے
نو لک ون ۽ چہ من پیسرا گوں وتی سنکٹاں آپی گراب ۽ سوار بوت ۽ مز نہیں پرا یوٹ سیلون

۽ کہ بازیں کیمن ہوا اتنت شت نون زانگ بوت کہ آرنڈین زردارے ات۔

منی تیر کھی ودان ات۔ من ء بھنجو زرگون ات کہ من ء باؤ لگنے ء پھارینت گت اش، من
 جزم اتاں کہ راہ ء الم ء پھیل ء سواد ء در کھیت، من دپ ءے کپاں بو لگنے ء نوں پرکت
 ء سوار بوتان ء ہائی ء سیلون ء دپ ء نھٹاں۔ نون من ء تھنج ء سرینت نہ گت، شیم کلاک ء
 پھیلوں چچ بوت، ولجہ کارگوں جھکوئی ء در آتک منی دل ء در حک ءے ڈرت، کھشے
 مرکب ء چہ انجن ء ہم کیشتر سرینگ ء ات۔ من چچ رونہ وارنگ ات چہرگ ہا ات بت ء
 کلیم دروشم ہائی ء پیشانی دراجیں کر چک یک یک ء من اے چارات ء یوز ء سرکپک ء
 بوت۔ من خیال گت کہ وھد ہمیش انت اکن ناگڈ اچھر دو بر نہ بیت:

ولجہ! من ء پہل کن منی زبان لرزگ ء ات وتی کار ء ء منا پیش ہمارے؟؟ من سک
 گنان لوناں کہ گوں توے ولجہ ء خبر بکناں:

”کھشے ہبکہ بوت پھارے کت ء من ء کارڈے شہاورت وت گوں جھکو ء برز ء سرکت
 ہر کس زانت کہ من ء گنو کے لیکت اے ء ہے خیال گت، کہ من ء سلاے بدنت:

”من کارڈے زرت پہ اشتاپی شت جاگے نشت ء ونت منی سرگشت چہماں سیاہی آورت
 پرچہ کہ ایش ء نوشت ات مسٹر آرمانڈواں نام۔ نندوک انت پھیرگ امریکہ ء، چہ ء رند
 من ء تھنج ہوش نہ کنت! بیداشی ء کہ وہدے کہ من سار گت من ..... دارو جاہ ء نادراہ
 اتاں، لہتیں روچاں ہمودانا دراہ کپتاں۔ مروچی ء چہ ماہ ءے بیت کہ من چہ اودا بیرہ
 گت۔ آئی ء دمان ءے آتھ نہ گشت مے اے بیگاہ ء سجائیں دیوان ء گپاں اے کسانمین
 زرد کیں بچک ء قصہ تامد ارترات مے درستانی چم پرانی ء سک اتنت:

”من پداگریٹ آزمانڈا سٹریٹ ء نھٹاں“ دمان ءے ء رند آئی ء پدا ہنا گت۔ ہنجو کہ

رستان پت و پول و سوہار پدان انت کی سوہار ایش انت کہ سن بزاناں منی بت
 واہنت کے ات چہ کارکت۔ من پیڑک کا گدروان دات۔ غم بخت کت، امریکہ، احوال
 کاران و نویت، لندن و امریکن آئی و مات و پت انگریز بوتگ انت۔ غمات پت
 لندن و مندوک بوتگ انت۔ بلے لندن و ڈس و نشان اش چہ بوتگ؟
 اے بخت و من و پسو نہ ریت

”ہے چیم و روج گوزان بوت انت تاں زیکیں صُحب و من سک دم بُرتگ ات و پتگ
 اتاں داں بے و ہد و سک دیراں، اے و ہدا کہ من بُست کت، روج و برا نربان و پتگ
 ات، ہنچو کہ منی عادت ات من چم کہ ہنچ کت انت اولی پدابت چارات، ہبکہ بوتان
 و ہدیکہ من دیست کہ بت ہنچو کوردیم ات۔ کہ ہیلہ یے گندگ بوت۔ گوٹگیں شپ و اے
 ہنچو رڈنا ات۔ کہ بگش و ہنچ کہ گوشے گان گوں من و تران و ات۔ بلے، اے صُحب و
 کتے ساہگ ات۔

”منی کتے سرگشت من ہیران و تپہ کھی در کپتاں، بیگاہ و احوال تاک بہا بوگ و انتت:
 احوال باکافی مزنیں احوال و ایش ات۔ کہ امریکہ و مزنیں مالدار و موٹل و ڈوک
 وارت۔ من پہ اشتاپی تاکے بہا گپت و ورت۔ احوال ایش ات کہ ٹیمبرگ امریکہ و
 زنڈین زردار مسٹر آرمانڈ وال گوں وتی ہمایاں وتی موٹل و سوار چہ سپینسر یا دیم پینا و
 روگ و ات کہ آئی و موٹل و دگ و یگن و ڈوک وارت مسٹر وال سک ٹی انتت:

من پدا وتی لوگ و آتکاں، ہنچو کہ تپہ کہ و ہنچو حیران کتے گاں منی چہمانی دیم و
 سیاہی و و مانشا تگ ات۔ و بت و دیم و نشت چارت منی چمے سک اتنت کہ بت گار

بوت پدارتد ترے احوال تاک در آتک انت۔ اے احوال اش مان ات کہ امریکہ مالدار
مسز آرئلڈ وال بیران بوت پدا آ بے وانک بوت۔

عجب انت مردم ء سر در نہ روت۔ کمال انت چشمیں قصہ ہم بیت؟؟؟ مانتکیناں
درائنت۔ ”ہو“ پدا آئی ء درائنت“ اے قصہ ء لاف ء سہ عجیبیں گپ است۔ اول ایش کہ
ماں لندن ء بانی ڈیکی ء دون بچو بکڑیت کہ چرائی ء امریکہ ء مردم ءے بت جوڑ بہ بیت ء
اے پت گوں ہما مردم ء بچو بندوک بہ بیت۔ کہ ہرچی کہ مردم ء سر ء بہ نینت بت ء سر ء
جوڑایت۔ دومی گپ ایش کہ ہما مردم ء نام ء بہرے ہم گوں ہما جا گہہ ء نام ء دیک بہ بیت
ہموا کہ آئی ء چہرگ ء بت چہ غیبی زوراں جوڑ بیت۔ بچو نہ انت، بلے.....؟

ماں دوستاں گوں آئی ء تپاک گت ء مئے جن ء پریشنگ ء غیبی زورانی بارو ء تران دگہ
جوان تریں ماں ترے ء سر بوت۔ آہم پہ روگ ء نیشٹ ء چست گرتے۔ گدا اے قصہ ء
سکی گپ چہ ات؟

”اوہو..... من ء پہل کن ات۔ من بے ترانگ بوتگ اتاں۔ اے قصہ ء سکی عجیبیں گپ
ایش انت کہ اے قصہ نیم کلاک ء۔ ساری من وت جوڑینگ ات۔ اچہ نون من ء موکل
انت۔“

مئے درستانی بے ہوشی..... وہدیکہ ماسارگت، ناقصہ آروک گندگ بوت۔ غنا کہ روڈ
کن ویٹے۔

گنوک

ہمینگ و سے

بدل: نسیم دشتی

مانٹر ٹیسن عجب جلوہ ناک ات اوٹیسن ۽ روژنائیں ہوٹل ۽ پلگاریں میزانی
سرء و ش بوئیں پھلانی گرئچ ایر اتنت، نقشی اس کرسی پہ ننگ ۽ چوش بدنہ اتنت کہ مردم
زنگ ۽ یے بخت اودیوال ۽ یک کنڈے ۽ گھڑیال یے درتنگ ات اویک کیف جاوے
ہم است ات۔

دو جمال شراب سنگ ۽ ات ات۔ اے و ہدی ڈن ۽ سک برف رچک ۽ ات۔ دگہ جمال
یے پترت، گوشت ۽

سمپاں اورین ایکسپریس، سینٹ مارلیس ۽ ٹیسن ۽ اوشتاگ کلاک یے بگوزیت، گدا
کیت جمال ۽ گپ جت ۽ پترت ہوٹل ۽ داشتہ ولجہ وھیلر ۽ گور ۽ اتک آئی ۽ درائنت۔
”ایکسپریس کلاک ۽ بگوزیت، بون درکیت، من پہ تو قبوہ بہاران“

”ہو! بلے چمانی واب ۽ مہارت۔“

”گذا تووت بگوش“

”شرین، کمک بیار۔“ ولجہ وھیلر ۽ پمہ دات۔

”مہربانی“

آئی ءمبده خانہ ءچے قبوہ آورت ولجہ وھیلر ءڈن ءسرسکت ءچارٹ، وانگہ برف حسکت
رچک ءآت

”توانگریزی ءابیدوگہ زبان ءگپ جت کئے“

”ہو، من فرانسسی ءجرمن زبان ءہم گپ جت کنان۔“

”شراب تنگ ءئے“

”ناولجہ، اے ہوٹل ءپہن اے گپ ءنہ من انت۔“

”تمباک ءکار ءکن ءئے“

”ایش کار ءمن ہم پہریزاون“

”شرکن ءئے“ ولجہ وھیلر ءدرائینت۔“

آئی ءتاک ءڈن چارت، پداقبوہ ءے گٹ یے تنگ اُتے۔“

”داشتہ“ آئی ءجنک تو ارگرت، دمان ءے ءرند جنک ءاحت ءپرس ات۔“

”ولجہ، بگوش، وتی کار ء۔“

”من ءتئی جنڈ پکار انت، آئی ءپسہ دات“

”بچار۔ من ءگلاگ مدہ گر“

”راستی۔ من راست گوشان“

”من ترا گوشان چشین گپ ءمجن“

”نون گپ ءرپ ءبل“ ولجہ وھیلر ءگوشت،

نیم کلاک بگوزیت گاڑی اداسر بیت، بروین، پہنایس بالا خانہ ء ترا صد فرائک دیاں

”توسر پد نہ بے۔ من جمالاں حال دیاں“

”من ء جمال ء۔ اوسپاھی ء کار نہ انت من ء تو پکارے۔“

وھیلر ء درائنت۔

”ولجہ پادا برو تو گپ نہ زانے، جنک ء بیہار دات۔“

”من چیا؟ تئی جنڈ برو تو کہ روئے من وت سر ء نہ چیز ان“

داشته شت، وھیلر ء ہورت چارت بکندے گوں جمالاں آئی ء زنگ ء جنت، بلے بیچے
نہ گوشت۔

”جنک“ آئی ء پدا تو ارگرت، داشته اتک

”دل سیاہ بے بلے شراب ء شیشگ یے بیارگون“

ولجہ۔ شرین

وھیلر ء چمے سک اتاں۔ دانکہ جنک شت، پدا آحت ء آئی ء میز ء نزیک ء اوشات۔

”بچار، نون من ء دو صد فرائک ء دیگ ء بیج عذر نیست۔“

”گوں من پھیر پشش گپ مجن، اش کتے“

”تو زانے دو صد فرائک (فرائسی کلدار) بازانت“ جنک ء وتی مورک مجینت، اد پ زہر

گوشت ہے۔

”دو صد فرائک۔ منی نزا ء تو سک، گندگین مردے اے۔“

”من کہ گندگ ء اون، گڈ اتو چیانہ روئے تو ادا نہ بے، من گپ نہ جناں“
 ”داشته“ کیف جاہ“ ء رها دگ بوت و لجه و همیلر ء کیف نوش ات ء چکندت۔
 ”داشته۔“ آئی ء پیدا گوانک جت۔

”بگوش۔“ چے لوئے

”تئی جندهء من ترا سے صد فرائک دیان“

”تو زرداریں مرد مے۔“

”سے صد فرائک سوزر لینڈ ء“

جنک شت، او و همیلر آئی ء چارگ ء ات، یک حمال اے پُترت، ہے حمال ء و همیلر ء
 ارد آ ورتگ اتنت۔

”ولجہ۔ گاڑی پیدا ک انت“ آئی ء فرانسیمی زبان ء گپ جت۔

ولجہ و همیلر پادا تک ء اوشتات

”داشته۔ آئی ء گوانک جت

”من ء شراب ء چنکس زردیگی“

”نفت فرائک“

ولجہ و همیلر ء ہشت فرائک میز ء سر ء ایر گرت۔ جنک ء رخصت کنگ ء رند ڈن ء

در آست۔ بلے جنک یکپارگی آئی ء چارگ ء ات او دتی دل ء گوشت ء۔

چونین گنوک ء من چشمیں گنوک وتی عمر ء نہ دیستگ۔ یک ہنچا کیمین، ارزا نین کارے ء

سے صد فراٹک دیگ و ہدوک ات۔ ہما کار کہ من باز برع بے مزد و پیریا، پہ جب گنگ۔
 ادانہ بالا خانہ نے است ات اونی دگہ پہنا میں جاگہ کے درع روگ و وحدہ موم نہ
 ات۔ او ولجہ و ہیلر ریل گاڑی و ٹیسن و اوشتا تک ات پہ ریل گاڑی و چم چارات دل
 ہے ہلکٹ و ات کہ ادے یک کلاک نے و درد و لی و دگہ تاوان کے نہ دات، و روگ
 چرگ و دروشم کن، شرابانی زر بس مفت فراٹک ات۔ ہنگتہ یک فراٹک نے بخشش دات۔
 اگاں سجا میں فراٹک نے و بدل و پتا و پنج سنہ نام بخشش بداتیں گداہست و پنج سنہ نام
 پداپین پشت کپت۔ اے حساب درسان شرتر ات۔ سوئزر لینڈ و یک فراٹک نے فرانس
 و پنج فراٹک و بروبر ات۔

الم میں گپ نون پدرانہ۔ ولجہ و ہیلر پیرس و روگ و ات او آئی و چہ جنک و گیش زر
 خیال گور ات۔ اے ٹیسن و مدام آتنگ ات۔ ایشے ساری و زاتنگ ات کہ اے ہون۔
 نہ بالا خانہ نے پر..... اونی پہنا میں جاگہ نے۔ آئی و مدام سارینی او ہوش و بودین
 گپ جت۔

انگور و در چک

میخس برانڈ

بدل: امام بخش بلوچ

اشتاپنی و گپ دگہ چ نیست ات۔ ابید ہمیش کہ آیار اسک تن و گپکت۔ نگ و تہلی یے
 زرتگ ات۔ کٹھے کہ چنکے وادے وارنگ۔ ٹونی و لوگ و سر ہیک و سارت و شیر کنیں
 آپ و رسگ و امیت و وتی نک و گول لہر و تر کنان وورانے مدان مدان و گول وتی
 آپس و دیم و روان ات۔ آیار اشتاپنی و چ زلورت ہم نہ ات پرچا کہ آئے کز انگت
 پریں پست و چار کلاک و وحد است ات و مہلوک و راہم آئے کٹکیں ہون و چ سہب و
 پیر مالوم ہیک و چ خطر نیست ات و چہ آیار نہ ہم دگہ چیز و ساہت دیر ہیک المی ات۔
 بمسٹریٹ و راہ سپاہیانی مچ کنگ و و ہدر کار ات۔ واگہ آوتی پرز و پور و کنگ و حُب و
 ایوک تان آئے رند و بیت۔ پداہم آیار اپکر کنگ و چ ہاجت نہ بیت۔

چہ یک کلاک و گیش گوستگ ات۔ وورانے ٹونی و لوگ و سر و گواتچر و گندگ و ات۔
 بے دراج و پراہ پہناتیں زمین و سر و رنکیں انگور و در چک آیار چہ بالو و برزگ و
 در چک و پیر گندگ و نیکنت۔ پرچا کہ آجہلگ و اتنت۔

ٹونی و باز و گول آیار کٹکت۔ کہ ہور و موسم و چات ہے جہلگ و سوب و چہ آپ و
 ہرنت۔ ہور گواریت پٹانی ریک ہور و آپاں چوشیت ریک و چیر و کور کین زمین و سوب و
 آپ جہل تچان ہے جہلگ و تہا کاہنت و یکجاہنت ہتم و موسم و چاتانی آپ ہم ہشک

بنت۔ بلے ٹوٹی چاتانی ہشک بیگ ء چہ باز پیسرا آہانی آپ ء یک یک پئے گوں پہاں
 کشائیدیت۔ ء آسن ء ٹانکیاں پُر کنت۔ اے ٹانکیانی بُن ء آسن ء نلی اُست اُنت اے
 تلیانی سوب ء کمو کمو آپ انگور ء در چکاں دات۔ کہ داں زمستان ء آنگ ء آزندگ بہ
 ماہت نومبر ء ماہ ء شروعات ء ہور ہم گوارگ ء بنا کنت باز وھدیں تنگیں ریک آپاں انچہ
 چوشیت کہ زانگ ہم نہ بیت کہ اداہور ء گورنگ۔ پیسرا کہ ڈورانے ادا اُتکنت آئے چہماں
 ریک ء آپ ء راجوشگ ء ندرہ دیستکت بلے ہتم ء روچاں آچہ ء پیسرا شہر نمکت۔

ڈورانے ء چم آپ ء ٹانکیانی سر ء کپت۔ گشے کہ آیاراکارون ء گنج دست کپت۔ بلے
 یک اناگاہ ء چہ آئے جان ء اید پنگ ء شروع بوت۔ جہلگ ء گوات بند بیگ ء سوب ء
 ساہ پر نمکت۔ روج سک گرم ات ء سوچانک اے روچاں در چک ہم پڑ مردگ گندگ ء
 اکتت۔ آہانی سر ء انگور اش چت ات شراب اش کش اتنت ء میں در چک
 گوں حشگیں تاکاں اوشتا تکت۔

چہ جہلگ ء در کپت ء دومی نیمگ ء روج ء سر ء ہشک پتگیں ہشتاں گوں جوڑ کتگیں دیوال ء
 تہا ڈورانے پُترت ء ٹوٹی ء بان ء دیم ء پچیں جاگہ ء اُتک ء اوشتا ادا سے نیمگ ء
 نما مداریں پُھل رستکت۔ آہانی سر ء زندیں ء مز میں اسپتیں پُھل سک ڈولدارنت۔
 ڈورانے ء اے پُھل ء نام نزانکت۔ اے پُھلانی بو ہم سک وش ء شرأت بلے ڈورانے ء
 اے پُھلانی وشبودوست نہ بوت۔ ء چہ پُھلانی بو ء آئے شُن ہم گیش بوت آیاوتی آپس ء
 لگام یلدا ت ء بان ء تہا پُترت۔ چُل ء کش ء باز کو نہیں دو ڈلو ایرات چپیں دست ء ڈلوچہ
 آپ ء وراتیں دست ء چہ شراب ء پرات ڈورانے ء چہ چپیں دست ء مٹ ء آپ زرت

وتی دست ۽ گلاس ۽ تہا ماں کت ۽ سار تی ۽ مزگ ۽ زرت۔ ”اوٹونی“ آ یا گوانک جت بلے
 آئی تو ارچہ ہشکین نگ ۽ لرزان ۽ دراتک۔ آ یا گلاس چہ آپ ۽ پُرگت ۽ تنگت شہکارگے
 جت گت بلے ساپ گت ۽ گون ساپیں تو ارچہ گوانک اے جت ”ٹونی“ چہ باز دور ۽ یک
 تو ارے آئی گوانک ۽ پسوء آحت آپ ۽ دو می گلاس ۽ تنگ ۽ گون ڈورانے ۽ راوتی
 پچانی سر ۽ بدنگیں ریک ۽ بو آتک۔ یک ساہتے آ یا انچو و دی بوت کہ گر میں گوات چہ آئی
 جان ۽ چچاں در آگ ۽ انت ۽ بان ۽ تہاری آ یا ورگ ۽ انت۔ ہے ساہتاں ٹونی ۽ داریں
 پا ۽ سنگیں زمین ۽ سر ۽ آگ ۽ تو ار اتک۔ ڈورانے ۽ کندات۔ ٹونی گون وتی دار ۽ نطقی این
 پا ۽ لڈان ۽ اتک ۽ رست آئیے تپنگیں دیم ۽ اید شہم کنگ ۽ تنت۔

”اوڈک منی شریں ڈک“ چہ باز وچاں رندا تنگ لے۔ تنی گنگ ۽ چہ جولیا سک و ش
 چنگ ات۔“

جولیا ادا نہ انت۔ ڈورانے ۽ وتی دپ ۽ چہ آپ ۽ گلاس ایر گت ۽ جت گت۔ او آ نو
 گالچ ۽ شنگ۔ ادا سک گرم انت۔ من آ یا راکشت کہ تو نو گالچ ۽ برو۔ اودا گوات بند نہ
 بیت۔ ۽ تو چہ گرم ۽ بیچ۔ آ یا گریت۔ بلے من پہ زور دیم دات۔ ”تو چہ کشت آ یا گریت؟
 ڈورانے ۽ جت گت.....“

او آ یا گریت۔ جولیا۔ چون شرانت ٹونی ۽ گون مہر ۽ درائنت ”اوسک شرانت۔ ڈورانے
 ۽ کشت ۽ آپ ۽ گلاس ۽ جت گت۔ بلے داں دیر ۽ آ یا آپ نہ وارت۔ ٹاک ۽ دات ۽
 کشت ٹونی! منی اپس ۽ ہم کہیں آپ بدے۔ ٹونی گون وتی داریں پا ۽ لڈان ۽ ڈورانے
 ۽ اپس ۽ را آپ دیک ۽ جت۔ ڈورانے تا ت ۽ سر ۽ تچک بوت۔ ۽ ریک اے پشتا برکت
 ۽ کو کہیں روج ۽ روژنائی ۽ شہم کنو کہیں ریک ۽ دھنز ۽ منج ۽ ندارہ ۽ چارگ ۽ ات۔ آئیے جان

لاپ، آ پاں چوسگ، آت۔ غ آ یاراسک کون، پکتکت۔ چل، ہیرا اتانی تو آ آ پ
گوشاں پیداگ ات۔

کمودیر، رند ٹونی، تو آ چہ چل، سر، آتک۔ تو چہ ورے ڈک، "منی، کرا کمولدی، گوشت
ہم آت بلے آ ترادوست نہ بیت۔ ہیرا! من پہ تو میکسیکو، مٹرا، جوڑ کناں۔ سک و شکت
غ گرم من تنی دل پسند، زاناں۔ منی، کراپ، تو سک شریں شراب ہم آت۔
ڈک! چشیں شریں نان کہ من پچاں جو لیا ہم پتک نہ کنت۔ غ کر گوشک، ہم انتظام
بکناں؟

"کر گوشک چو نیس؟ گوں تپنگ، چہرواں جنگیں؟"

"اناں۔ من کر گوشک، گوں تپنگ، تیراں شکار کناں۔"

"تو کر گوشک، گوں تیراں جنے؟ ڈورا نئے، گوں ہیرانی، بخت گت۔ او منی کرا تپنگ

آت۔ منی تپنگ، تیرانی دیم، ہرچ کر گوشک کثیت۔ پدازندگ، نزوت تو زانے کہ

منی پاددار، کنت من دور شکت نکناں۔ غ آہانی رند، درک، کپ ہم بیت نکنت۔ مناں

گوں سک شیواری، زانت، ایشان، جنگ کپیت سر پد یوتے؟ سہب، کہ روج شہم

کنت۔ اے منی لوگ، نزدیک، کاینت۔ غ وتی گوشاں سُرین انت۔ من تیر، تچک

آحانی پیشانی، سر، جناں۔"

چہ۔ چہ؟ کر گوشک، پیشانی، تیر؟ ڈورا نئے، کشت، سک ہیراں یوت۔ وتی پیشانی

اے پریشک دست اے چست کت۔ سار یا دیم، ترینت۔ غ رند، پیشانی، ٹونی، ورگ

آرت، انت، غ دار، یک کسانیں میزے، سر، ایرکت، انت، پد ورگ، نشت، انت۔ کش،

دیوال ء سرء ایریں قندیل ء روژنائی ٹیبل ء سرء کپک ء ات ٹونی ء چہ ورگ ء پیسرتی
دست ء دیم ششنگت۔ ء آئیے نر میں گلاک پست ء تنٹ۔ ریگستان ء اینکرگ آپ ء
کہ ٹونی وتی دیم ششنگت۔ چہ پست ء پنچ کلدار ء ہم گیش رست نہ کت۔ وگ سک
وش آنت۔ ٹونی ورگ اذ کنگ ء سک ہوژارات ء شراب ء حالی یو کیں گلاسانی اشتاپی ء
پرنگ ہم آ یا زائنگ ات

اے باز کو نہیں شراب یے۔“ یازده سال کو نہیں پت ء دستانی کشلیں۔
شیشگ ء چست بکن ء آئیے تہے شراب ء بچارتہ ترا سوریں رنگ ء تہا بزیں ناسی چکیں
رنگ یے گندگ ء کنیت۔ پت ء کشیگ ات۔ کہ اے بزیں رنگ شراب ء تہا گوں وحد
ء مدت ء کنیت۔

”تہی پت ء مرگ چوں یوت؟“ ڈورانٹے ء بخت گت ٹونی ء وتی دوکیں دست بڑزا
چست گت انت ء بے تواریوت۔ کسے کہ آ چیزے ہشنگ ء ات۔ ء وتی ہیالاں یکجا
کنگ ء ات۔

”پت ء راریک ء وارت۔“ مناں آئیے اپس رست بلے آ ہم مرتکت۔ آئے آ پدان ء
بن ء یک منگے ات۔ بس چہ ادا پنچ میل دور ساہ آ یار ایلہ دات۔ جون واریں گو توانی
بال ء مارا لوم یوت۔

پنچ میل۔ بس یک کلا کے ء منز لے! اوہ حد! ڈورانٹے ء گشت ء گوں ہیرا نہیں چہاں ٹونی
ء راجارت۔

چہ اپس ء کپک ء گوں مرانت؟
”اناں ریگستان ء ڈورا چتن ء مرانت ء دراحانی مرگ یکیں وژا بیت۔ ساریا آ وتی جاگ

ء و زانت گنجپیر اک ء چوش آپ سارتی ء اُمیت ء کش اُنت۔ بے آہانی جان ء پوست چہ
 گرمی ء زیات سچیت ء آہانی نزاں ہرچ نیمگ ء آپ تچگ ء اُنت آگوں وئی دستالی
 زور ء ریک ء کونڈ اُنت۔ چم ء پونز اش چہ ریک ء پر بنت۔ ء کوکار ء چیمال جن اُنت۔
 ریک ء کونڈگ ء چہ آہانی لنگوکانی نانکن پر شدت گوشت ء ہڈاش در کاہنت۔

ٹونی ء گپ داشت اُنت ء شراب ء یک زندیس گلے تنگ
 تور گیستان ء بیچ برکے ء راجہ تن ء مرگ ء ندیتگ گڈا تو چوں زانے کہ چہ مرگ ء پیر
 آ کوکار ء چیمال جن اُنت۔ ڈورانے بہت گت۔

آہانی مردگیں جون ء دیم ء کوکار ء چیمال ء نشان گندگ ء کاہنت۔ ٹونی ء گشت۔ بزی
 وئی گلاس ء چہ شراب ء پر بکن۔ مترس ادار گیستان ترا بیچ گت نہ کنت۔ پت ء مناں
 ریک ء راجہ اے جھلگ ء دور کنگ ء سوچ داتگ۔ ادا ماگوں باز مزہ ء وشی ء نھنکیں۔ تو
 وت بکش ناں؟

اوڈورانے ء وئی پشک ء بیگ بیچ گت ء گشت۔
 گوں باز وشی ء مرگ ء ما ادا نھنکیں۔

اے کپاں چہ رند آتات ء سر ء وپت ء و اب کپت ہب ء چہ پینگ ء تواری ء آئیے پم چہ
 وشیں و اب ء بیچ بوت اُنت۔ آئی چم آزمان ء سر ء کپت اُنت نیلگیں ساپ ء پراہیں
 آزمان یک ساختے آئی اچھو معلوم ہوت کہ چہ برز ء جھلگ ء ندارہ کنگ ء اُنت۔
 آپا داتگ۔ ٹونی ء یک دستے ء پینگ ات ء دومی ء یک کر گوشکے چہ گوشاں کپتکت ء پیداکت۔
 تو دیست ٹونی ء کندان ء گشت۔ سبب ء سر ء نہاری اُتک ء مئے دروازگ ء راجے۔

ڈورانے ء کر گوشک وئی دست ء زرت ء چارت شرنگ ء پزوریں کر گوشک یے اُت۔

تیرے گوں سرے ذیک وارنگت اے نشانہ اے گندگ ء چہ ڈورانے ء جان ء پوت پاو
 اکتت - چہ ناری ء پیر آ نیا جان ششت - بلے پداہم جان پوت نہ پوت انت
 ناری ہم چوشپ ء شام ء سک وش ات سچی آس ء سرے پتکلیں کر گوشک ء گر میں کافی
 آ حال ناری ہلاس نہ نکت کہ روور آنگی در ء چہ روج ء براز اکتت ء آہانی ایہ
 در اکتت

نوئی وتی تپنگ ء بدے - چاران یے چون انت
 ڈورانے ء کشت او تپنگ ء پچار بلے ایشی ء نام ء داگی کمں - "نوئی ء کندان ء کشت ء
 پازدہ وار کنوکیں تپنگ ڈورانے ء داتے
 پرانت؟ ڈورانے ء بخت کت -

"اولوگ ء آگ ء گوں من چہ درائیں کاران پیر تپنگ ء پر کنناں -"
 نوئی تو گوں من ء بیہ - ڈورانے ء حکم دات - آپہ لوگ ء ءن اکتت - چہ گرم ء
 ڈورانے ء ایہ درائیک انت بلے زیت ہشک بوت انت -

"نوئی نوں مناں گوں تو ہرابی کنگ کپیت - تو اودا منی دیم ء بوشت - ء یک گام یے ہم مد
 نر - ء نمیں شری ء گوشدار مجسٹریٹ مروچی منی رند گیری کنان ادا کنیت ء ریت - آپہ پوت
 لوپوتی بہراہاں چہ تی آپ ء مانکیاں آپ زیرایت - ء منی پشاکنیت - سر پد یوتے؟ -
 بلے آ منی رند گیری ء ہماوحدی کت کت کہ آیا آپ گوں ہیت - بلے آیا آپ زیت -"
 اوڈک اے تو چہ کشت ء اے تو چہ کنگ؟ مجسٹریٹ چیاتنی پشاکنیت - نوئی ء بخت کت -"
 بلے تو مترس من ترا یک ہنچیں جاگھے ء پیر دیاں کہ اودا تراچ کس ہم دیست نہ کت -"

بھڑیٹ ۽ را آپ رسگ نلوئیت۔ من دگر تچ نراناں ڈورانے ۽ کشت ۽ تیر ست دخت۔
 تیر ۽ چہ در اھاں پیسر نر یک تریں ناکی ۽ من ننگ کت آپ گوں اسپت ۽ بار گیس ۽ پیسہ ار
 ۽ در آتک ۽ رتک ریکیں زمین ۽ آیار اچوست ٹونی کونڈانی سر ۽ کپت ۽ پریات کت۔
 اناں۔ ڈک اناں۔ "ڈک منی باغ ۽ بچار۔ سبزیں انگور ۽ در چکاں بچار اسے چرن ۽
 مرانت۔ "اگہ تو ایشاں چارت نہ کنے تہ وتی چھاں بند بکن۔ نوں کہ من بنا کنگ۔ داں
 آخر ۽ رساں۔"

ٹونی دیم پہ چیر کپت۔ آیا وتی دیم ریکانی تہا چیر دات وتی گوشانی سر ۽ دست یے ایر کت
 انت۔ کہ ٹپنگ ۽ تو ار آئے گوشاں میت۔ ڈورانے ۽ یک پہ یک ۽ تیو گیس نا نکلیان ۽
 تیر جت ۽ ننگ کت انت۔

آیا ٹونی ۽ را حکم دات کہ منی آپدان ۽ بذیر ۽ چہ ڈلو ۽ سار تیں آپ ۽ پر بکن۔ ٹونی ۽
 حکم اشکات۔ وتی دارین پاد ۽ سر ۽ اوشتات چاریں نیمگ ۽ چارت چنے انگور ۽ در چکاں
 سک دانتت۔ چہ نا نکلیاں انگت آپ رچک ۽ ات ۽ ریک آپ ۽ چوسگ ۽ ات۔ ٹونی ۽
 آپدان زرت ۽ بان ۽ تہا پترت.....

ڈورانے وتی اپس ۽ سوار بوت۔ ٹپنگ ۽ چپین کوپگ ۽ کت ۽ راستیں دست ۽ وتاس ۽
 زرت۔ سر جال ۽ ٹونی گوں آپدان ۽ چہ بان ۽ در آتک ڈورانے ۽ وتاس ٹونی ۽ نیمگ ۽
 داشت ۽ چہ آیا آپدان ۽ زرت پر چاکہ آیار اشک ات۔ گجا بیر گرگ ۽ ہا تر ٹونی دگر
 کارے مکنت۔ بلے ٹونی ۽ چم ہم برزا چست نہ کت انت۔

"ٹونی! تئی تہا بس ہے یکیں بدی است کہ تئی تہا بیر گرگ ۽ لھڈ نیست۔ اگہ کسے ۽ گوں

من پیش بکو تیں۔ انچو کہ من گوں تو گنگ۔ باور یکن من آ نیار اچور وگ ء نیشکنت۔ بلے
یک توئے کہ تیج نہ گوش ئے ء بے توارے۔

ٹونی ء کٹے کہ آئی گپ ہم نہ ہشکت دست انگور ء در چکانی نیمگ ء دراج کت انت ء
گشت یے اوحد اچہ نئیں اے مرانت؟

ڈوار نئے ء وتی کو پگ سرین تنت۔ پدا آ کیا آپدان سرینت۔ پے اے چارگ ء کہ
پرانت۔ یاناں بلے آپدان انچو پڑات کہ چہ سرینگ ء ہم آپ چہ وتی جا گھ ء نہ سرت
انت۔ ڈوار نئے ء اپس ء اچا بک بخت ورا دگ بوت۔

ٹونی ء لوگ ء چہ نیم میل گوزگ ء رند آ کیا تپنگ دور دات اے بیکاریں بار ء زیرگ ء چہ
پاندگ؟ ڈوار نئے ء یکیم ات۔ کہ ٹونی گوں وتی دار ء پاد ء داں ادا پے تپنگ ء ہاترانہ
یت۔ بلے یک میل ء کچ گوازیگ ء رند آ کیا چک جت ء چارت تہ ٹونی ء رادیت آ کیا
چہ ریک ء سر ء وتی تپنگ چست گنگت۔ ء آئی ء نیمگ ء چارگ ء ات ڈوار نئے ء
کر گوشک ء پیشانی ء گوں ڈیک وارنگیں تیر ء نشانگ یات اتک ء چے آئی جان ء اید
ہنگ ء شروع بوت ء نئیں آ نیاز انت کہ ہرچ نیمگ ء اگہ آ بلوئیت گشت کنت۔ بلے پدا آ
اے انور ء باغان گشت نہ کنت۔ نئیں اودا پے آئیے پیشانی ء ورگ ء یک تیرے آئی راہ ء
چارگ ء انت۔ بلے ہمے ساہت ء مجسٹریٹ ء آئی ہمیرا ہانی آگ و پدا بے مراد ترگ ء
ھیال ء چہ آ نیارا کندگ آتک۔ مجسٹریٹ ء آئی ہمیرا ہاں ٹونی ء لوگ ء شراب ء کمی نہ
بیت۔ بلے بے آپ ء گجام انسان اے ریگستان ء سفر گنگ ء تو پی ء نہ کنت۔ بلے اگہ
آئی کراپہ سواری ء خچر ء اپس بہ بیت۔ ڈوار نئے ء وتی پرین آپدان سرینت۔ اگہ بلوئیت

آچہ انوں آء آپ آء تنگ بنا بکت - بلے آئیآ آپ نہ تنگت - چه کمیں تن آء اے ساہتاں
آیآ را سک مزہ آنگ آء ات -

آئیآ ریکانی سرء ڈور راہ سرء جم شاک دات انگو آنگو کچکتکت - دور آ زمان آء نزیک آء نزیک
آء جھلیں سیاہیں کشک کوہانی ڈس آء دیگ آء اتنت - داں دیم آء سہب آء آ اے کوہاں
ریت .....

چه یک جھلیں گنڈے آء یک گرک یے ذرا تک آء تچان آء دیم پہ وت شت - انچہ لوڑ
ہاک آء نج گوات آء بال کنان آء روت - آئی سوریں زبان ڈن آء ذرا تنگت - یک انا گاہ
آء ڈورانے آء جنیں بدن ہشک بوت - آئیآ آپدان آء دپ پچ گت - آء دپ آء سک
دات - آئی تہا بوھے اتک ڈورانے آء ہیال گت - بلکیں چه باز دیراں آرد آء تہا ایر بیگ
آء گرمی آء سوب آء بوکنگ آء انت - آئیآ دگہ پچ ہیال نہ گت آء تنگت بلے آ شراب تنت -
آئیآ چم چست گت آنت آء دور آ زمان آء نزیک آء کوہ آء سیاہ آء دراجیں گہکریے آ چارت
آنت - بلے آ انوں ہم ہم منکرگ دور گندگ آئیگ آء اتنت - ہم منکرگ دور کہ سہب آء گندگ آء
اتنگت تنت - بیس آ چار کلاک آء سفر آپ آء یک پٹے نیست آء شراب آء چه پریں آپدان -
منی حال ہمیش بیگ لوئیت - ڈورانے آء گوں بے وسیں جوش آء گشت - من کہ آئی سرء
پسہ گت - بہرات شالا گوں باز کوشت آئی آئی آء وتی دل آء تہا چست پیگیں لہڑ آء راداشت آء
پسلہ یے گت کہ داں نیمروچ آء شراب آء یک پٹے ہم نہ وراں نیمروچ آء ہم آ یک گلے
دات - اے وڈ آء گوازی آء کثیت - آئی نزاں باز ساہت گو تنگت ات بلے وھدے آئیآ
وتی گھڑیاں چارات ہمیر ان منت - پرچا کہ ساہت دہ ات - آئی زھرگ باریں گجا

تنت۔ آپدان ءدپ ءچچ گت ءشراب تنگیت۔ آپدان ءدپ ءبندگنگ ءگول آئی تن
 مہیش بونگ۔ آئیآپدا آپدان ءدپ چچ گت ءدل ءتب ءشراب وارت نہیں آپدان سک
 سبک ات۔ یک بھرے آئی آپس ءدیم ءتریت ءلوٹ کہ پدا برو۔۔۔۔۔ بے پیشانی ءسر
 تیردار تگیں کرگوشک ءہونی این دیم آئیے چمانی دیم ءگردیت۔ آئیآھیال گت۔ انگور ء
 درچک مرگ ءانت۔ آہانی سبزیں تاک رچک ءانت ودارھشک بنگ ءانت۔۔۔۔۔
 پونئی ءاے انگور ءدرچک ہم انسان اتنت۔ ءڈورانے ءانگور ءدرچکانی مرگ ءکار
 تنگت۔ ہدا؟ آئیآچم کوهانی نیلیں کشکانی نیمگ ءشاک دات انت۔ آئی ساہ درآنگ
 ءانت۔ بلکیں چہ بھری نگ ہشک ءسوب ءآترس ءلرز ءانت۔ تن ءسوب نہ۔

روح گوزان ات۔ آئی لاپ ءدر دے ءماندات دلے برگردگ ءانت۔ گشے کہ انوں
 ثانیہ آئیآجہل ءچار ات۔ آئی گوش ہونین اتنت۔ آپس ءرابازیں گت جنگ ءچہ
 آئی پالونک فہی بوتکت ءنیں چہ آٹپ ءہون رچک ءانت۔ آپس ءرتار ہم ست بوتگ
 ات ڈورانے ءرانیں ہیال بوت کہ آچہ دیران آپس ءتاچینگ ءانت۔ لگامے چک
 ات آپسے داشت

آپس ءوتی پادچچ گت انت۔ ءاوشات۔ آپس ءسر جہل ات ءلرزگ ءانت ڈورانے
 چاہیں ءایر اتک دیستے آپس ءدپ چچ انت ءزبانے ڈن ءڈر اتنگ۔
 آپ اے مرایت من ہم چنگہ نازانت اول ڈورانے ءریگستان ءتوام نہ بیوکیں بے
 تواری ءتہا گشت۔

وال کہ روح ءبرکت بنگ ءآپس ثمرت ڈورانے ءابید دتاس ءدگ دراہیں سامان گول

اپنی عید ات انت عوت پادان ء دیم ء روان بوت۔ چہ کلا کے ء گدا آ نیا دتاس دوروات
 اے ہم نیں پہ آ نیا یک گرانیں بارے ات آئی لنگ ہم ژند بوت اتنت۔ ء دیم ء روگ
 جواب اش داتکت۔ آ نیا جم بڑا چست کت انت ء آ زمان ء راجارت یک ساتے استال
 پہ شری ء شہم کنگ ء اتنت بے پدا چوسورا سہتیں رنگ ء آئیے چمانی دیم ء اتکت۔

آریکانی سر ء تچک بوت۔ جم بے بند کت انت ء جان ء گرمی ء کم بنگ ء انتظار
 کت۔ بے گرم ات کہ کم نہ بوتکت اے تہاری ء جم بندی ء تہا ساہ کشگ ء چہ انچو دی
 بوتکت ات کہ گوں گوات ء ریک ماں پونز ء تہا پترگ ء انت

آپاد اتک ء مدان مدان جزات پدا نیا گامان ترند کت تہ تک۔ نوں آ نیا راہر ساہت عیات
 آ نیک ات کہ ریگستان ء تہا چتن ء مرگ ء پیسر مردم گنوک بنت۔ آئی ء زبان گوات کچکت
 ء ژند بوتکت۔ چہ ایشیا پیسر کہ اے سہما ژند بہ بیت ء کت ء بند بکت۔ پرچے ناں آوتی زبان
 ء میریت؟ ساہ ء نہ آنگ ء چہ آنمریب ء ہون ء تنگ ء چہ آئی ء تن ہم کم بیت۔ بے پدا
 آ نیا ہیال اتک کہ ہون سور انت۔ چہ آ نیا تن ہتم نہ بیت۔ بلکیں گیش بیت۔

کسانی ء آیک برے گوں وتی پت ء یک کوہستانی گیا بانے ء چہ گوزگ ء ات۔ اودا
 آہان ساپ ء تیشگیں آپ ء چہ پر یک تلاوگ بے دیستکت چو آ دینک ء شہم کنوکیں
 تلاوگ آئی ء آپ چو برپ ء سارت ات۔ انوں ہما تلاوگ ء مدارہ آئی چمانی دیم ء
 گردگ ء ات۔ آ نیا آ زمان ء چارات۔ بے استار گندگ ء نیکت۔ تہار ء سک تہار
 ات۔ آ نیا ریگستان ء چشمیں تہار ء بیمناکیں شب چچ برند۔ بستکت۔ آ نیا ہیال کت آئی
 چمانی روک کم بنگ ء انت۔ آئی ء جم کور بنگ ء انت چہ اے ہیال ء آسک ترست ء دیم

دل و ماں اُتک سہب کنیت ء آدوریں کوحانی نذارہ وتی منزل ء دیست نہ کنت۔ راہ
زناگ ء چہ حمد اچپ ء چاگرد ء چاریت ء دال کہ مریت۔

استارگار انت گوات بند انت گوات ء بندی ء سوب ء چہ پیشتر گلیمں جاگہ ء بو پیداکت
آنیادتی پشک چہ جیک ء گپت ء گول ژپگ ء درت۔

انگت ہم آ زمین ء گندگ ء ات۔ اگہ چہ آ زمان ء استارگار تنت۔ آنوں کوری ء نزدیک
ء انت۔ انچو کہ یک مشک یے ماں کور چاتی ء بکپیت ء وتی زند ء چہ نا امیت بیت چہ ایشی
ء گیش آنوں آ ییار اہم زند ء تچ امیت نیست ات۔ اوہ! اے اطالوی شیطان شراب ء تہا
انہیں زہر ہوارنگ ء زان انت کہ انسان ء وجودیا آئی دست ء پاداں بریکار کنت۔

نوئی ء شراب ء تہا کور کنوکیں زہر ماں گنگ خداوت آ ییار کور بکت۔ آئی گوشاں آپ
رچک ء توار ء تہمیں توارے خشکت۔ اے نرم ء نازر کیں ریک ء جال نندگ ء توار ات
اے انچو نازرک ات کہ گول دستاں کوندگ چنگ ات۔

رند ء بازساہت۔ رند ء تمیری ایں ء بے استاریں آ زمان ء چہ ہور ء گوارگ شروع کنت
۔ ساریا کمو مردمانی گپ ء توار پداؤر باز مردمانی گپ ء توار ء شور ء سہب ء باز اسپانی
تچک ء توار ء تہمیں ہور۔

اے ترند تہمیں ہور ء تہا مزنیں مزنیں سردراہیں مزن پاناتیں۔ جون واریں گو تو۔ رو
ایرگی امریکہ ء اچپی ہر یگستان ء بال کنان ء کجاگہ ء گچ اتنت
آجاگہ

کہ اوڈوراٹے ء جون کچکت

گناہ و سزا

یوسف سبحانی

قاضی عبدالرحیم صاحب

منیٰ ء آہی ء باز کو نہیں دوستی ات۔ آویرا نہیں کو چک ء تہا من وقتی فرصت ء وہ ہمائی ء گور ء گوازیں تکت۔ آئی ء نام ابراہیم ات۔ مزن حبر زانت ء قصہ آرگ ء تہا باز ہو شیرا ات۔ اگر چہ آہی عمر باز ات۔ بلے وقتی ہڈ ء بندانی مضبوطی ء سبب ء آبرا بروتی چو کیداری ء فرض ء رادا کنگا ات۔ اے بری کہ من کو چک ء اتکوں تہ من دیت یک چیز اے کم انت آخر من ء رایا ات تک کہ آگاریں چیز ہما گنویں جنیں آدم انت۔ من چہ ابراہیم ء جت کت۔ کہ نا کو ابراہیم آگنوک بگت؟ ہنچوش کہ پیسہ ء کدی کدی گار بوتکت ء پدا ظاہر بوتکت۔ اے بری ہم ہنچوش انت یا نہ؟

ابراہیم ء جواب دات کہ ولجہ نوں تو وقتی متنگیں زندگی ء تہا آہیارا دیت نہ کنے پرچے زاناں امرتہ؟ ابراہیم ء جواب دات کہ آسنگ یعنی آہیارا وتارا وت سوتک۔ اللہ ایشی ء ء مادر ستانی سرارحم بکت۔ گڈا ابراہیم ء آس ء راگوں وق غمز دیں چہرہ ء تادیراں چارت۔ ء پدا یک دراجیں آہ سردے کش ات ء گوشت یے۔ دنیا۔ من ہم افسوس کت۔ ء منیٰ نگا ہانی تہا ہما گنویں جنیں ء صورت گنڈگا اتک کہ چہ پیسا کساں کسانیں بچکاں آہیارا تنگ کتکت۔ ء پدا گوشکٹش او گنوک چہ آس ء وتارا پھریز اے حبر ء اٹلنگا چہ رندا آگنوک ہنچو ترستکت کشیدگاں کہ آ آس ء تہا چگا انت گڈا آفریاد جنان تکتکت۔

دور جنگل و شکت۔ من و را معلوم ات کہ اے جاگہ و تھا ابراہیم آہی و سرازن مہربان
 ات۔ آہی و رگ و اب و دگہ چیزانی خیال داری آہیا برابر است ات۔ من خیال کت کہ
 پیا رگیں گنوک و زندگی و چہ آس و چکا تر سکت۔ بلے پداہم آہی و موت چہ آس و بوت
 یعنی حیرانی و حیرانیش انت کہ آیارا و تاراوت سوتک۔ ضرور آبرگ و گوسگیں زندگی و تھا
 جنہیں یک غم یے اتلگ اے خیال و آہگا چہ رند من چہ ابراہیم و بخت کت۔ کہ نا کو ترا آ
 گنوک و گوسگیں زمانہ و چیز یے حال معلوم انت یا نہ؟ آیک گنوکیں جنیں آدم یے ات
 ابراہیم و جواب دات۔ بلے نا کو من چہ تو دگہ بخت یے کنگا اوں۔ یعنی آہی گنوک و زندگی
 و چہ پیر و زندگی و حال۔ منی اے بخت کنگا چہ رند ابراہیم خاموش بوت و کمیں دیر و رند
 آہیا گوشت کہ ہو من آیارا زاناں۔ شری و سرازاناں ہما و ہداں چہ زاناں۔ کہ آچہ باز
 جنیں آدمایا زیات عقلمند شیوار نرم طبیعت نیک دل و شر عادت ات۔ ہما و ہداں چہ کہ آ دنیا
 و مزنیں و ش قسمتیں جنیں یے ات۔ آیک آسودگیں و وشخالیں جنیں یے ات۔ آہیا را
 زندگی و تھا دگہ چچ غم و پریشانی نیست ات۔ ابیداج موت و و چہ وتی مرد و پیر یگیں جنیں
 و کہ آہی و نام زہرہ ات۔ زہرہ مزن زبان دراز و بد عادتیں جنیں یے ات۔ آہیا
 سینہ و (گنوک و نام) سرا باز حسد و ارتکت۔ حالانکہ حسنیہ چہ وتی نیمگا زہرہ و راشکایت و
 موقعہ نہ داتکت۔ بلے زہرہ چہ وتی بدیں طبیعت و سبب و چہ سینہ و چچ پیم و و ش نہ بوت۔
 بلکہ ہر و ہد و آہیا رانقصان دیگ و کوشش و ات۔ چہ زہرہ و بدیں طبیعت و آہی و مرد باز
 نالان ات۔ اے واسطہ آہیا زہرہ و رادگہ لوگ یے دات و وتی گوں وتی نوکیں جنیں
 سینہ و دگہ جاگہ یے نشنتت کمیں روچاں رند حسنیہ و را خدا ہا مردیں چک یے دات۔

زہرہ ء را بچک نیست ات۔ وھد یکہ آہیا دیست کہ حسنیہ ء را بچک یے بُو تہ۔ نون منی
 مرد پہ کا چہ من شت پے سبب ء آستک ء کباب بوت۔ ء ہر دہاں جنگ ء حیرہ کنگا لک
 ات۔ آخر کار آہی ء مرد باز جنگ بوت۔ ء آہیا زہرہ ء را اطلاق دات۔ پے حمہ ء حسنیہ
 وش نہ بُو ت۔ بلکہ آخست کہ زہرہ ضرور بیر گرگ ء کوشش ء کنت۔ پر چیا کہ آہی ء
 طبیعت ہنجوش انت۔ کہ آخاموش نہ ندیت۔ آہیا ہے لوٹ کہ وتی مرد ء بزوریت در
 شہر یا بروت۔ تاکہ چہ زہرہ ء فساد ء ایذا رسانی ء چہ بہ بخت۔

طلاق ء چہ لہتیں روچاں رند وھد یکہ دوئیں جنیں آدم یعنی زہرہ ء حسنیہ یک جا گہیا دیم
 دیم بوتنت۔ گدازہرہ ء حسنیہ ء را گوشت۔ انوں تو تہنائے مزہ بکن ہنجوش کہ تو ء آہیا
 منار ابر بادگتہ۔ من ہم شمار ابر بادگناں۔

من آہی خونناں وراں ء من آہیا ایش داراں کہ روزگیش انت۔ من تہی چکت ء را چورا
 (یتیم) کناں ء شے اے وئیں روچاں ء گار ء گسار کناں۔ حسنیہ وتی لوگ ء آتک۔
 بلے آہی ء دل چہ زہرہ ء حمہ راں باز رنجیدہ ء غم زدہ ات۔ روج ایرشت۔ شپ ء تارکی
 شگ بُو ت۔ حسنیہ ء مرد ء آگ ء دہد بُو ت۔ بلے آنہ آتک نہ شپ بوت۔ بلے آپد اہم
 نہ آتک نوں حسنیہ ء پریشانی زیات بوان اتنت۔ آچہ لوگ ء در آتک ادا وداں ہر جا کہ ء
 کہ آہیا معلوم ات آہیا تلاش ء جستجو گت بلے آہی ء لوگ و لہجہ ء حال آہیا را کس ء نہ
 دات۔ ء فجر ء و ہد ء آپد اگوں وتی تا مرادیں دل ء پریشانیں خیالاں وتی لوگ ء آتک
 آکجاشت اے پیا آکدی بے گواہ نہ بُو تہ۔ انون کہ آہیا وتی پیسری جنیں ء را اطلاق
 داتہ۔ چہ آہیا رند یک شپے آہیا درانہ گوازیٹک۔ چوش بیت کہ زہرہ ء چیزے دشمنی گتہ۔

پنوش کہ آیا پیسہ منار اپا تراپ داتکت۔ دومی روج ہم شت شپ اتک سر شپ ۽ یکنیا
 دروازگ جت حسینہ دیم پہ دروازہ ۽ تچان ۽ شت۔ آھی یقین ات کہ آھی ۽ لوگ وجہ
 انت۔ آھی زوت زوت دروازگ تچ گت۔ آھی ادیست کہ یک چوکیدارے آھی ۽
 ایت پر شنت۔ آھی ۽ نک تہل بوت۔ چہ دپ ۽ حمر نیک۔ آدو کیں چوکیدار ۽
 درایت کہ تچو کیں کور ۽ چہ جون یے (لاش) سرکاری مردمان ۽ دست کچگ کہ آھی
 چہرہ (دیم) خراب بوتکت۔ ۽ بند بند پر شنت کہ آھی ۽ بچا آرگ (شناخت) باز مشکل
 انت بے سرکاری مرمانی ہے خیال انت کہ آتی لوگ وجہ (مرد) ۽ لاش انت حسینہ گنگ
 بوت۔ پر آھی ۽ زمین ۽ زمان گردش ۽ اتکت۔ آھی اوتی سر ۽ راسرینت۔ ۽ چوکیدار ۽ را
 گوشت ۽ منار معلوم انت۔ پدا لوگ ۽ تہاشت ۽ کیں دیر ۽ رند پادا تک وتی چک ۽
 گوشت یے کہ من یک ضروری کار ۽ واسطہ زہرہ ۽ لوگ ۽ روگا اوں۔ جلدی پدا کایاں تو
 لوگ ۽ چہ درمنیا گدا آچہ لوگ ۽ در اتک بازار ۽ شت۔ یک ڈبہ یے گاسلیٹ ۽ یک
 باکے بہایے زرت۔ ۽ دیم پہ زہرہ ۽ لوگ ۽ روانہ بوت۔ زہرہ ۽ لوگ چہ شہر ۽ کیں دور
 یک گور ۽ جنگل ۽ نیک ۽ ات۔

چپ ۽ چاگرد جنگلی در چک ۽ بوگک ۽ مچ شاخ ۽ بند اتنت۔ حسینہ ۽ چاریں
 نمک ۽ چارات گاسلیٹ ڈبہ۔ جہل ۽ ایرکت۔ ۽ لوگ ۽ چاریں میمگا تیل پر ریتک
 کمنی دیراں رند آس چست بوت۔ چاریں میمگا لوگ ۽ بن گت۔ لوگ ۽ لوگ ۽ تہے
 درایتا چیز سٹک انت۔ بس دیم تر ۽ چچ نہ بوت۔

من حیران ہوتوں کہ ابراہیم ؑ اے دردناکیں قصہ نیم بنگ پر چیا گت۔ اسے واسطہ من
چہ نا کو ابراہیم ؑ بخت گت۔ کہ تو اے دراپیں قصہ ؑ تھا اے چیز بیان نہ گت کہ گڈا حیران
گنوک چون بوت؟

ابراہیم ؑ آھے کش ات ؑ گوشتے۔ سینہ پدا جلد وتی لوگ ؑ شت۔ بے لوگ خالی ات۔
آہی ؑ چک اودانہ ات.....

من بخت گت۔ کہ گڈا چک کجا شکت؟ ابراہیم ؑ جواب دات کہ چک تہنا ات ترس ات
آوتی مات ؑ شوہاز ؑ زھرہ ؑ لوگ ؑ شت۔ وھد یکہ چگا ات۔ آہی ؑ چک ہم ہا لوگ ؑ
تہا ات۔ آتک یعنی آہی ؑ مات ؑ آہیا روتی دستاں سوتک نون تو سر پد بوتے کہ آچون
گنوک بوت؟

من ہما وھداں دیست کہ ابراہیم ؑ آس ؑ راروک روک چارگا انت۔ آہی ؑ دیم ؑ دیم
پیشانی ؑ کر چکاں یک بیم ناکیں صورت بے اختیار گت۔ ؑ پدا آہی ؑ آرس آہی ؑ دیم
چکراں بوت انت پدا آہیا وتی پیسریگیں سوال دومی بر ؑ گوشت کہ نون تو فہمت ؑے کہ آ
پر چے گنوک بوت۔ آہی ؑ گنوک یوگ ؑ تھا حیرانی ؑ حیرانچ نیست بے مزن حیرانی ؑ حیر
بیش انت۔ کہ من پر چے تیزگا گنوک نہ بوتگوں؟.....

تو پر چے گنوک ہے؟ من بخت گت آ گنوکیں جنین ؑ گوں ترا چہ تعلق انت؟ من آہی
لوگ ولجہ (مرد) اول ستلگیں چک ؑ پت۔ دور وچ ؑ چہ لوگ ؑ پے واسطہ گار بوتگوں کہ
وھد یکہ من پدا بیایاں۔ وتی چک ؑ رابکندہاں کہ ستلگ ؑ پر بوت ؑ ووتی جنین ؑ رابکندہاں
کہ گنوک بوت۔

من بخت گت گڈا آلاش کہ سرکاری مرمان ء دست کپتکت ۔ کئی بوتہ ۔ ابراہیم ء جواب
 دات کہ آدگرے ء لاش ات ۔ آہیارامن کشکت آمنی دشمن ات ۔ من آہیارا ایک
 پوشیدہیں جا گہیا برت ء آہیارا کشت ء آہی ء دیم ء راہنچوش خراب گت ۔ کہ کس آہیارا
 پچاہ میاریت ۔ کہ کئی لاش انت؟

پدا من آہیارا تچو کیس آپ ء تھالیہ دات ۔ من اے دراہیں کارمزن کمال ء ہوشیاری ء
 سراکتت ۔ ء پیشیں ہج نشانی نہ اشت کہ منارا گرفتاری ء خطرہ ء ترس بیت ۔ من چہ وتی
 جرم ء گناہ ء چہ فارغ بوتوں ۔ منارا پورا یقین ات کہ کس ء را اے باروا شک ء شبہ
 نیست ۔ شہر ء کجام طاقت یے مجرم ء پد ء زندانی سراغ ء گیت نہ کنت ۔ چنانچہ تاروج
 مروچی منی جرم ظاہر نہ بوت ۔ ء کیا ہم منارا آجرم ء سزا نہ دات ۔ حال یک ہنچنیں
 طاقت یے ء مزنیں ہستی یے ضرور است ات کہ آدراہیں حبران چہ معلوم دارات ۔
 ء منی دُرسیں کار ء کرداراں گندگا ات ۔ آہیا منی گناہارا دیت ء منارا آگناہ ء سزایے
 ہم دات بلے سزاف چونیں سزا؟

(انتخاب نوکراچی ء منت ء)

زردیرانت

کرش چندر

بدل: مراد ساحر

نہہ ساعت بیت

باب الہند ءو بصورتی ءو آ باز کم بیت۔ لچیں زہگ درک ءو دور کنان ءو وتی
 نو کرانی تہجی ءو موٹراں سوار بیت لوگاں شت انت کلارکاں وتی جن ءو چکان ءو پہیل ءو
 سوادے لانچاں سوار کنائینگ ءو ”پکوڑا کاجا“ ءو کوپرائے آپ ءو وارینگ ءو ءرند چرچ
 گیٹ ءو راہ گپت۔ گجراتی ءو مارواڑی سیٹھانی منشاں کہ وتی یارانی ملاقات ءو وہدالم ٹکٹ،
 آوتی ہمدراہی ءو پدا اسپتیں پوشاکاں گوں، نوکیں ترپنا کیں کوشاں ژیرچ، برج کنان ءو
 آتک ءو رست انت ءو پدا آیاں وتی یاران ءو چووام ءو کتابانی ڈول مہر گپت۔ وارزانیں
 ہوٹلانی راہ اش گپت۔ کسے جوہو ءو شت۔ کسے وکٹوریا ٹرنس ءو توک ءو کسے کولابے ءو کسے
 ٹیکسی ءو سوار بیت۔ کسے اسپ ءو گاڑی ءو، کسے نیم سونین موٹراں ہمک منشی ءو گور ءو یک
 کتابے ات۔

یک کتابے آئی ءو ماں دوکان ءو بند گنگ ءو آتنگ ءو دومی کتاب ءو رانچ کنگ ءو روگ ءو ات
 آئی ءو دل ءو شیر باز ءو وظیفہ ات۔ ءو پ ءو شراب ءو کنش۔ چمانی تہا براہنگلیں زنا ات۔
 نہہ ساعت ءو نیم بیت۔ باب الہند ءو سرادانگ دانگے مردم سر تکت۔ نیم عمر ءو جنین ءو
 مردین کہ آیاں وتی ورنائی ارمانانی ویرانہ ءو گوازینگ ءو ورنند، آرام ءو زند ءو گوازینگ ءو

حالت اش حاصل کنگ ات۔ پچارگانی دل و چہ زر و ویشیں تیاب و بہہ پاد آگیک نہ لوٹ
 ات و پد ایشیں زرا کہ ہمک دمان آئی و تیاب و ہزاراں ماہکانی شہم کنگ و ہنت۔ و
 انگریزی ساز محبت و سوت جنگ و ہنت۔ و عطاہ رنگیں چول شپ گران و تاج ہوٹل و
 ہک رنگیں چہ افغانی روژنائی و چہ ہزار رنگیں تراشکیں لال مروردانی پیم و ترپگ و
 ہنت۔ و دیر چم حیا لے، زر و لاپ و اوشتا رنگیں آگوانی تہاوش و ش و ناچ و صحبت و نر میں
 تو آ آگیک و ہنت۔ و دیم و ہر نیمگ و زرتالان بہ بیت۔ و عوتی دست یار و بارگیں سرین
 و عو یار و عمر چلن سال و برز بہ بیت۔ و عوتی عمر پنجاہ سال پکار ماہے پنج سد کلد ارہیت شش
 زہگ ہنت و یک کسانیں موڑے! گڈ اتووت بکش نہہ ساعت و نیم و کئی دل چہ باب
 الہند و پاد آگیک و کشیت۔ برابر نہہ ساعت و نیم و کہ باب الہند آدراہ معلوم بیت۔
 باب الہند و دیم پدیم و تاج گرین ہوٹلانی ترپنا کیس پیش جاہ و ناچ سک زور بیت۔ کم
 حیثیتیں خانوادہ مدام ہشت ساعت و کایت و رست بلے مز میں سیٹھ و زردار، لیڈر و
 سروک، مزین مز میں زرگر، ہرہما مز میں دز، کہ دو یا چار کارخانیاں، پنج ہفت ہزار
 زدورانی، لکھانی کلد ارانی و اہند انت نہہ ساعت و نیم و چہ رند عیش و عشرت جاہاں
 کیت۔ ارزائیں پوشاک اش پر بنے پہک و صافیں لٹفانی سرا یک شیر کنیں پچکند گے،
 چہ زر و سحرانی رژنائی و چہ ترپنا کیس چم گران قیمتیں انگریزی شراب و بے ساری و اوژنا
 کناں ہنچہ کہ ”لال سو کنگ پول و“ آپی پری، نیلیں آپ و سراناج کنان چشیں شر رنگیں
 چم لکھانی مردمانی چمان و کور کنگ و رند، نیں ترپنت۔ چشیں پہکیں و شبو لکھانی بے ایما
 نیاں و لہڑ و یک، چہ آ یانی شیرگ و در کنگ بنت۔ اے رنگیں پچکند گ لکھانی دلانی و اہگان

ء ساڑینگ ء چہ رند پیدا کنگ بیت۔ سیٹھ ہمبھد کم قیمتیں پوشاک پوشنت، آیانی یاران ء
 ، ہمبھد گیش ترپنا کیں ء زیبائیں پوشاک پر بیت۔ ء سھر ء لڈنگ بنت۔ چہ
 بوڈورنگ ء وتارا سنبھنگ اش بیت۔ سیٹھ مند رء گوں وتی زال ء پچی ء روتنت بلے تاج
 ء گرین ء گوں وتی یاران کاینت ء ہر موٹرے کہ یک روچے کار مرد کنت، اندک روچے
 آئی ء بدل کنت۔ مروچی سیٹھ رنچھوڑ لال، یانیتاجی کی کا بھائی، لولال، جی زرگر، یاسین
 بھائی پیر جی اسپ والا، کہ گرین ء کثیت، آئی ء سھرین رنگ ء پیکارڈ موٹرے گوں بیت
 ء سبز کوچلیں یارے! ء دومی روچے ء کہ آ کثیت، گڈا آئی ء سیاہیں بیوک ایٹ موٹرے
 گوں بیت ء اسپت رنگیں جینے بلے موٹرے آئی ء یارے ہر دوکانی ماڈل نوک بیت۔ کنگ ء
 انگریز چہ ہندوستان ء شنگ انت۔ بلے مزنیں ہونلانی تہا دود ء ورگ ہنکت انگریزی
 رسیت پوشاک ہم انگریزی انت۔ شراب ہم انگریزی، ناچ ہم انگریزی، ء زبان ہم
 انگریزی، پدا ہم اشنگ بیت کہ انگریز چہ ہندوستان ء شنگ انت ہر یک ہوٹے ء
 ”میزے“ سرا، ہر مزنیں سیٹھے ء بغل ء ترا یک زنڈین ٹرتیں انگریزے الم ء گنگ کثیت۔
 یہ ظاہر پہمگ پنت کہ اے زنڈیں صاف سریں انگریز مروچاں اداچے کنگ ء انت۔
 وھد یکے گوں تو درستی ء راستی بیت گڈا معلوم بیت کہ

(۱) سیٹھ بنا پستی ء ”میزے“ سرا مسٹر ”جونز“ شنگ۔ سیٹھ بنا پستی ء کارخانہ ء مسٹر جونز ء
 انگریزی کارخانہ ء موٹرائی ”پرزہ“ جوڑ بنت۔ ء ہمے وڑ ء اے موٹران ء ہندوستانی
 پوشاک پر کنگ بیت۔

(۲) سیٹھ منی بھائی روگھٹ ء میزے سرا مسٹر اسمتھ شنگ ڈرائیور ء کمرہ ء کاینت ء چ بنت

وئی سراں جہل کفت ء بادشاہ ء را سلام کفت۔ جشی میں ڈرا نیور جست کنت۔“

مہر و اتو مرد چچی چے آورنگ؟“

مہر و گجراتی ایت۔ آیک کیسگ برین دز ایت۔ چہ پیست ء پنج سال ء بمبئی ء ہے کار
بار ء کنگ ء انت۔ کسی ء کیسگ ء برگ گنا ہے نہ انت۔ ہمک شریں تجار، ہے کار و بار ء
کنگ ء انت۔ ہمک مزنیں کارخانہ دار ہنجوش کنت۔ ہمک مزنیں زردار ء کار ء کسب
ہمیش انت۔ مہر و ء ”زرد“ اے بابت ء برابر چکلین راہ ء انت۔ آئی ء دل ء تھا ایمان ء
قدیل ہنجو روک انت۔ ہنجو کہ بر لا مندر ء تہہ ء روکیں چراغ۔ شش ہپت براں جیل ء
روگ ء ہم اے قدیل عورژن کور نہ بیت۔ اے روژنائی چوپہ آسانی کور کنگ نہ بیت۔

ہمک جیل عروک، اے ہبر ء الکا پی ء سر پد انت.....

مہر و جواب دات ”سے صد و نیم.....

یک صد کلدار اینگو بیار!.....

مہر و یک صد کلدار، آئی ء جژن ایر کنت.....

سو جن سنگھ! تو چے آورنگ؟.....

سو جن سنگھ راجپورت ایت۔ آ بمبی ء کوکین بہا کنت بلے چہ ایشی ء چے بیت۔ تو چے
کھے زانان زحم پہ منک ء قوم ء عزت ء واسطہ جنگ بیت۔ زحم جنگی ہم پہ زرع ہا تر ایت۔
سپاہی بیچارگ وت کجا جنگ کنت۔ آپسرا بھرتی کنگ بیت۔ پدا جنگ ء چوپ ء چیزے
زہند سوچ دیگ ء چو سواری اسپ ء ڈول ء در آرگ ء ہزار کنائینگ بیت۔ پدا آئی ء را
شراب چار یگ ء آئی ء دست ء تفنگ دیگ ء آئی ء را کشگ بیت کہ برومنی زہگ سدو،

محمود، رحمان، لکشمی، بہ مڑات ء مڑیت انان بزاں مڑائینگ بیت۔ ء پدا آئی ء قبر ء سرا
 یک مڑنیں دروگے ء ماڑی اڈ بیت۔ یک مڑنیں لیڈرے ء گل ء دشیانی سر بلند بیت۔
 یک نکے ء پاگ ء ڈمبل بڑ بیت۔ بلے کون یک ادنا کیں سپاہی ءے بیت یکیش ء کدی
 آزادی ء سپاہی بیت۔ کدی جمہوریت ء کدی قوم ء عزت ء کدی دو دور بیدگ ء
 دراصل ء آئی ء زند ء نہ عزت کنیت، نہ دود ء ر بیدگ، نہ آزاتی نہ جمہوریت، ء آدی
 دوستیں چیزانی ارمان ء مان دل ء زیریت ء وتی شد یگیں لاپ ء داران ء مریت۔ ء دنیا
 آئی ء رار اچوت کشیت ء آئی ء تو سیپ کنت۔ سوہن سنگھ ہم یک ر اچوتے ات۔ آچہ
 زخم ء شکل ء بیزارات۔ کدی کدی آئی ء کشت ات۔

”منی پت ء پیر کانی زمانگ باز شرأت۔ آیاں زخم زرت ات ء در آتک اتنت۔ ء
 پروتا کسانیں بادشاہی ء جوڑاش کرتت۔ بادشاہی یے اگہ نبیت ات، یک کسانیں
 جاگیرے، یا کسانیں ڈگارے! چیزے نہ چیزے آیاں ء رست ات.....“

مردچاں زخم ء دست ء کنگ ء عوض ء داں جیل ء جتیر ء درشک ء ابید، دگہ چے زیت؟
 کئے زخم ء دست ء بکت اگہ م۔ م سپاہی بہ بیت۔ گڈا ہم زخم جنگلی ء گجام کلات ء ماڑی
 رست۔ ہشک ء ہوا دگیں شت کلد ار انت کہ رست چہ ایشاں چک ء چور یگانی راشن پورا
 نہ بیت۔ مردم گد ء پیچ اش کو پر بکت۔ چکاں چہ کجا بوانیہیت پیریں پت ء چہ کجا درمان
 ودار و بکت۔ جن ء گوشانی واسطہ سھر ء چلنب اثر کجا بیاریت۔ مردچاں گلی ء دشی ء نہر
 ہنجوش گران انت۔ کہ شت کلد ار ء پگار رداریں ر اچوت گل ء لاکوٹے دشی ء یک
 کیا سے شادہ ء یک ساعتہ ہم ودی کت نکنت.....“

در اصل ہے چارہ بچارہ کنگ و رند سوہن سنگھ راجپوت و زخم و دوستی یہ سنگ ات
 "کوکین" و بہا کنگ بیچ سنگ ات۔ پر چیا کہ "کوکین" و بہا کنگ و زر باز رست ات۔
 آخر ہتی میں لیڈر سیاست دان چه کوکین بہا کنگ و شرت رت ات؟ پیشی دھر و بادشاہ و وزیر
 سیاست دان و ت زخم جت ات میں مروچاں زخم جتی و زر نہ رست و ہمیشا کوکین بہا
 کت۔ مسٹر اسمتھ و امریکہ و "درمان" جوڑ کتوکیں مز میں کارخانہ ایت۔ مسٹر اسمتھ منی
 بھائی و "درمان" جوڑ کتوکیں کارخانہ و ڈاکٹر انت و مروچاں دیسی درمان بہا کت۔

(۳) سیٹھ یاسین بھائی اسپ و والا و بچی و کہ لاگر و بارگ بندیں غیر ملکی ایت آ یورپ و
 فرانس، اٹلی، سویٹزر لینڈ، برطانیہ، و امریکہ و ہم "درز نے" ریڈیو و کارخانہ و اہند
 انت۔ چه آئی و رند معلوم بیت کہ یاسین بھائی اسپ و والا مروچاں ماں ہندوستان و یک
 ریڈیو و کارخانہ یے جوڑ کتوکیں و انت بقول آئی و اے کارخانہ و تہا استمانی ریڈیو جوڑ
 بیت۔ اے ریڈیو پہ ہندوستان و مردمانی بودنا کی و انت۔ و بازار زمان بیت۔ ایشی و
 قیمت یکسد کلدار بیت۔ ہندوستان و اولی میں استمانی ریڈیو کہ آ برطانیہ، فرانس، اٹلی و
 مز میں انجنیرے اڈکتگیں بیت۔ اے چونیں گپ جنت؟ مے ریڈیو! ہے جمہوری و
 استمانی ریڈیو؟ برابرہ ساعت و ناچ و گڈی بازی بیچ بیت، ناچ یازدہ ساعت حم بیت،
 پیشا ہمیتھد ناچ و صحبت کنگی انت بکن ات شراب ہمیتھد اورگی انت بے ورات۔
 بارگیں سرینان و ہمیتھد پرنگی انت بے پرنج ات۔ بے پرنج ات کہ گل و شادہ و راشن تا
 یازدہ ساعت و رست چه آئی و رند راشن و دوکان بند بیت، و انگریزی ساز بندے ماترم
 و سر و لرزینیت و بے تواریت۔ سیٹھا پاریاں تجاراں، شنیر بازار و دلالاں گڈکت اب۔

تخت! انگریزی ساز و الحانانی بچی و رُنب کن ات و گل و شادہ و دشمن ساعتمانی سر اسٹیم
 بہت، کہ چومہیت ہے دشمن ساعت چہ دست و بہ لکشدت دوئیں دستانی مال گٹ و کئی کن
 ات و گٹ گیرے کنت۔ بنا انت کہ آچہ شہما بنگریت و بے گواہ بہیت پر چیا کہ لے گل و
 شادہ و عمر گنگ انت۔ پمشاناچ و صحبت کن ات، ناناچ و صحبت کنان ہت۔ ہے یکیں گرو
 اچپ و چاگرد و! سرتر و پرتز کنان و ہے جاہ و! چاہے جاہ و ڈن در میا ات۔ پر چیا کہ
 چہ ایشی و ڈن پہ شہما مرگ انت، موت پہ شہما اوشتا تگ! وہ ساعت و ناناچ و توک و یک
 در اچیں و مزین گیراج و تہا سیٹھ پھول چند کہ وتارا فول چند ہم کشیت ڈی سوٹو موڑ و
 سوار بہت در کپیت دیم پہ گرین و نیمگ و۔ آئی و روگ و رند، گیراج و توک و شہرین ہتی
 یے رُوک بہت، تنگیں دروازگ و تہی نیمگ و سیٹھ پھول چند و پکار داریں حبشی میں
 ڈرا نیور، گول و تی زرد و وچیں جبہ و یک مزین کرسی یے سراضتہ گندگ کعبت۔ سیٹھ و موڑ
 و چہ چہاں اندیم بیگ و کوکار کنت و کشیت بادشاہ و تی تحت و سراضتہ وک انت، سلام
 بکنت کچکاں!

و پدا کچک یک یک، دو دو و گیراج و تہا حبشی میں پانزدہ شانزدہ سالے انت، ولہ نوکس
 مالے! دستی بجنے نشان بہت! سیٹھ! چونین لوٹے؟ مارواڑی، گجراتی، مراٹھی،
 پنجاب، کشمیر، مدراس، راجپوتن، کشے زاناں اے صوبائی و قومیت و لعنت زنا و تہا ہم
 ہست ات!! لہتھدا کشگ و ہم کسے و دگوش نکت ات۔ گدا آئی و و تی آخری کھت
 کار مردگت ات یوروپین مال بیاراں؟ انگریزی، فرانسیسی، پرتگیزی، ولندیزی، اطالوی،
 رومانوی، ترکی، پوش، جرمن، کڑے بڑے بکنت شراب بواری نیٹ۔ موڑ، بچا پنیت

سینہء مزا بکنا بنیت! ہے جاہء کہ آکشان ء رست ات۔ گذ اشرفین شرفین سینہء مردم

.....
فکین دیما کت انت

شرفین ء کار باز نیکیں کارے ات۔ بزاں کمیشن آکھٹی ء یا شیر ء بازار ء دلالی ء۔ ہنچو
کہ یک مردے چیزے بہا گپت۔ او دومی مردم بہا کنت۔ اے دو بینان ء و ت ما
وتاں دو چار پر بنیت۔ ء و تی کمیشن ء نقد کنت۔ آخر بیچارگیں شریف چہ ایشی ء ابید
دگہ چے کنت؟ ہے کار ء شیر بازار ء دلال ہم کنت۔ کہ بیگاہ ء قیمتی ایں موٹراں سوار
بنت۔ ء تاج گرین ء کایت۔ ء چہ شریف ء جنین بہا لوٹت جنین، ہم چو گد ء تچ ء
درون ء پیم ء بہا گرگ ء بہا زیرگ بنت۔ آیانی قیمت ہم کدی گران ء کدی ارزان
بنت۔ کدی ٹانا ڈیفرڈ ء قیمت گیش بیان انت ء زہرہ ء من گشاں اشی ء حیران بیگ ء
چے حیرانت؟

اک سوہن سنگھ ء زحمیلہ داٹگ ء کوکین بہا کنت۔ من گشاں باز شرف کنت۔ بادشاہ نہر دگے
جنت ء کشیت سوہن سنگھ تو چے آ ورتگ.....

اشنت ولجہ تی دیم ء ایر انت، سوہن سنگھ جواب دات۔ ولجہ ء دو صد کلدار چست کنت۔

اے پشمنداں بہر۔ سوہن سنگھ بادشاہ ء درائنت شریف! مروچی تو چے گنگ؟ بادشاہ
گول شریف ء بحث پُرس ء لگت ات۔

شرفین مز نہیں بد معاشے ات۔ اصل ء آبد ماشے نہ ات مردم بد ماش اتنت کہ چہ آئی ء
جنین اش لوٹت ات شریف ء ہے کار ات کہ آئی ء مردمانی طلب پورو کنت ات۔
شرفین یک ڈولیس ڈی پارٹمنٹ اسٹورے ات۔ کہ او داہر ڈولیس مال رست ات۔ ہنچو کہ

سیاہ و اسپتہیں قانون و ہر تہمیں چیز رسیت، ہے ڈول و شریف و گور و ہر وڑی کہ جس
 رست ات۔ ہمک رنگ و ہر قوم و ہمک عمر و باب الہند و نزدیک و الکووی و ہر ملک و ہر
 گوات و آ، ہمک روج پنج و نیم ساعت و آ تک ات و اوشتات ات۔ اسپتہیں قیض
 سیاہیں کوٹ، و سیاہیں کوشیے و پاد و گت ات۔ و در آتکت آئی و گراک چہ در و ہر
 آ ورت ات نزدیک و گشت ات و گشت اتے قیمت ارزان بیان انت۔ کدی کوہ نور
 قیمت کم بیگ۔ سے صد و نیم و رستگ و رام پیاری و دو صد نیم انت۔ و تماشا و گپ
 اشنت۔ کہ، ہے کہ ہمیشانی طلب کنوک کنت، ہمایانی گشگ انت کہ اشاک اسپتہیں
 چکلہ و نہر یک ڈول و جہل و ہرز بیت۔ و اے حمر دروگ ہم نہ انت۔ پر چیا کہ دوہیں
 بازاران ہمایکیں سیاسی و سماجی کاروبار پد بیگ و انت۔ پمیشا کہ گوسگیں روچاں یک
 دگری و گشت کشار، کہ زوران ات، ہر وڑیں مال و نہر سک کم چنگ ات۔ بیچارگیں
 شریف و راہم وتی مال و نہر کم کنگ کپت ات۔ پدا کہ اولی جنگ و زمانہ ات و قیمت
 ہرز بیان اتنت ہشت و نہہ کلد ارزیر و کیں جنکے و نہاد شصت و ہفتاد کلد ار ات۔ پے
 سبب و باز دلالاں سودا شہیر بازار و بدل و چکلہ و گت ات۔ آیاں ہشت گت ات، کہ
 زہرہ و نہر چے انت؟ گران انت یا کہ ارزان ہما ڈول و آیاں وتی مال و سودا گت
 ات۔ زہرہ و قیمت ہرز انت۔ ہمے ڈول و آیاں وتی کر پاس و نہاد گران گت ات۔
 اگہ قیمت کپگ و انت۔ گدا حماد و آیاں وتی و طلا و بھا کنگ شروع کت ات پر چیا کہ
 حمر آخر ہما سھر و طلا و انت۔ مال اگہ کو کین ہنت، یا جنین، یا کہ والسیا سینٹ شریف کہ
 وتی نام و توار اشکت! لرزگ و گت چہ آئی و دپ و ہیلہ و در آتک و ابہ و پدا گت

بیت۔ چیاہر نہ کنے، نمک حرام ء اولاد، بادشاہ زہر گشت گشت یے۔ ولجہ، سپاہی ء منا
گت، پر یں روج ء من تھانہ ء بیتگاں۔

کیا گت ترا بادشاہ ء برانز گت غبخت گرت۔ سپاہی ء ترا گت منی مردم ء را.....
راست گوشت۔ بادشاہ ء مردم ء سپاہی چون گت گت کنٹ! حیرانی ء وا گے ات۔

ولجہ، آنوکیں انسپکٹرے ات۔ آہم تھانہ ء پچاہ آرو کے نہ ات ولجہ شریف ء چو تو لگ ء
دناں در آدرتت ء گشت دگہ برے آپشیں رونہ وارت۔

ولجہ در اہیں گپ شربیت، مات ء پت!

"ہوں" بادشاہ سلامت ء چکلندت، ء چہ وتی نیمگا پنجاہ کلداری یے چست گرت دات۔

کتنے پرواہ نیست دیکہ سر شپ انت۔ بروپون ء پھل ء سرا یک نہ یک حداء بندہ ء ترا
دست کیت حداروزی رسان ایت۔ آدر ء ڈنگ ء ہم نگن دنت ء دلار ء ہم!

ہمچکا آیانی چم پہ من کیت انت۔ بادشاہ سلامت چہ وتی کرسی ء جہہ سرات۔ ء کوکارے
گت کتنے۔ تو کئے ادا چیا آتنگے؟

چم ہمری کونس چیری ء نہ رست۔ بادشاہ ء آڑی واڑیاں کارچ ہاکا پتت ء چپ چا گرد ء
منا گراش گت۔

من گشت، من لہزانت بیاں۔ قصہ۔ ہشتہ کنناں۔ وت اشکناں ء دگراں ہم گوش واریناں

ااپہ قصہ ء شوہاز ء اتنگ اتناں، پر چیا کہ مروچاں بیج جاہ قصہ دست نکپیت۔ ہر قصہ ء

کہ بست ات۔ بزاں ہر رنگیں خیال ء ڈولداریں دوستی یانی، جنتی پری یانی، شروک

دیکیں والہانی، درین وڑیں کندگانی او ہما واہگانی کہ چو قندیل ء روژنا انت۔ ہما قصہ ما

تہار دکیاں ایر ہنگ انت۔ او آئی تہاز ہرہ اور چنگ ء آئی شریگی ء راکشک و قصابی
 دکان ء چو گوشت ء وڑ ء بہا کنگ چنگ او من تہارو کی ء یاں من روژنائی لوٹاں، من غلام
 راں من ہنگ ء کنگ لوٹاں او چہ حقیقت ء ہنچ نریکاں کہ من قصہ گو شدارگ لوٹاں۔
 بادشاہ توتی قصہ ء گوں من بیار تو حق ء دل ء تہارو کی ء بادشاہ ء ہما تہارو کی کہ چہ صدائی
 سالان آدم بو اولاد ء ہر اسامیل انت۔ تئی عزت ء شان چہ اندگر بادشاہاں ہیج ڈول ء کم تر
 نہ انت۔ ہما کہ تاج ء گرین ہوٹلاں ماں قیمتی پوشاکاں سبک گام ء وٹش روا جمیں حورماں
 گوں ناچ ء انت۔ اے دست بستگیں غلام تئی تا بعدار انت۔

بادشاہ چہ منی تو سپاں بے حدوش بیت، آئی ء وتی آڑی داڑیان ء رخصت گت۔ پچک
 ء بے تواری بیت۔ بایدات کہ آ مناجست بکنت، من چہ آئی ء بخت کنگ شروع گت۔
 ولجہ تئی نام؟

سلیمان

ولجہ، تو کجی مردے ءے؟

ابی سینیا ء

ملکہ شیباء ملک ء؟

ہو

اودا تو چے کارنگک؟

گلام اتاں

گلام؟!

ہواٹھی تھا حیرانی ہے گپ بہت۔ منی زندہ تجربہ ہمیش کشیت کہ انسان کا ظاہر و گلامی و
رسم گارو گمسار سنگ بلے تاہنکتہ گلامی و رسم گار نہ انت۔ آتاہنکتہ گیشتر ملکاں بہت
انت انسان تاہنکتہ بہا بیگا انت۔

من گشت۔ اے واقعہ کے نہ انت، اے گشتا تک ایت گوش بدار۔ سلیمان و گشت من
شاہی ماڑی و ادنائیں گلامے اتاں۔ ابی سینیا و آیکا پیسر من مانگا یگا و یک حبشی
سردارے و گلام اتاں۔ وھدے کہ اطالوی و حبشی جنگ بیگج بیت۔ من گداری کت و
اطالوی یاں گوں شور بیتاں۔

من پہ ساڑ ایک گشت، ولجہ تو برابر چو بادشاہانی پیم و گپے گت۔ سلیمان و گشت من
اطالوی و گوں شور بیتاں۔ یک اطالوی کرنل یے منی سرا سک مہربان ات۔ آئی و منارا
وتی هوری و روم و آورت۔ روم و منی دوستی گوں مدد و شمس جتکے و بیت، مرد ماں منی
کشگ و لائک بست۔ پر چیا کہ من حبشی یے اتاں اوہنکت ہما ڈول و گلام اتاں من چا و
داجتاں و یک آپی گرا بے ہندوستان و آیکا ات۔ من ادا آیکا رند پھول چند و ڈرا نیور
بیتاں سیٹھ منی سرا ہمچک اعتبار کنت کہ وتی جنین و سرا ہم اینچو اعتباری نیست۔ من پہ
خلوت جت کت سیٹھ و کار و بار و تہاتی چے قد احصہ انت؟ بادشاہ جہہ سرات۔ ہاں،
تراچون، معلوم انت؟ راست بکش زیت بکش؟؟

ولجہ پنچوش، پہ حیاں، پہ عقل و زانت!!

بادشاہ سلامت و اٹھ لونجان بیت انت۔ گشتے دراہیں جہد و جپا من کنان او کمائی و سد و

تہا ہفتا و سیٹھ زیریت۔ غمی منار سیت!

بس دگر یک جسے تراکناں، من گشت
کشتے، بکش

تو توئی ہم کاراں گوں چو کچک ء پرچی پیش کائے؟

چوشی ء ابیدھج کس بادشاہ بیت نکنت۔ بہادر بیت نکنت۔ اگہ من گوں ایشاں کچک ء وڑ ء
پیش میایاں۔ اے گڈ امنی برابری ء دعویٰ ء نکنت۔ تو تو زانے بادشاہی ء تمہا برابری کج
انت؟ اگاں کہ مئے تمہا کے جدا ء چک نہ انت۔ درست انسان ء اولاد انت۔ بلے پدا
ہم منا بادشاہ جوڑینگ ء گوں آھاں گشگ کپیت کہ من شاہ سلیمان ء اولاداں شاہ
سلیمان ء ملکہ شیباء تخت سلیمانی ء سر امنی حق انت۔ سر پد بیٹے؟

من گشت ہندوستان ء بہت پادا تلگ کہ آئی ء تئی وڑیں بادشاہے رستگ۔ ہندوستان ء
مزن مزین پیغمبر آتلگت۔ بادشاہ آتلگت، بلے تئی گپ چہ دُرستاں جتا انت۔ تو تخت
سلیمانی ء وابل تما میں دنیا ء تخت ء واہندو لائق ء۔ ہمک تخت ء تمہا ہے شری ہست انت
کہ تئی بادشاہی ء مان انت حد اتئی عزت ء شہرپ ء روج چہ روج زیات کنات۔

من ہمچک گشت ء بادشاہ ء پاداں کپتاں، پدا پادا تک ء پشت کائی گام جتاں چہ گیران ء
ڈن درا تکاں ء باب الہند ء نیمگ ء رہادگ بیتاں۔

باب الہند ویران ات۔ دریا ء چول بے مھری سرک ء کز ء دیوال ء ڈیک ورگ ء بریہ
بریہ بیگ ء پدا من دریا ء اوار بیگ ء انت۔ سرک ء کر ء تاج ہوٹل ء دیم ء نوکیں موڑ
وتی اڑو ہاکیں دروشتاں گوں اوشتا تک انت۔ گشے کہ تر سناکیں دیہہ انت۔ من پکر کگا
لگتاں۔ تخت ء تشو دے چے فرق ہست، اصل ء اے دنیا ء تھاچ فرق نیست، ہرچی کہ

سنگار و تخت انت ہما غریب و متشو د بیت۔ انسان پر چا د نیکت۔ بادشاہ و گلامی و تہا بہر و
 بانگ انت۔ تہر تہریں سوال چہ منی دل و پا د آ یگا آنت۔ غزہن و را چو دریا و چولانی پیما
 چ راہ نہ رسگا ات۔ غنا اُمیت بیگ و دیوالاں گوں ڈیک و رگ و پدا و اتر کنگا ات۔
 انا گاہ منی دیم و برزیں تاج ہوئل و روژنا مین قندیل گور آس بیت انت ووش زیمیلیں
 ساز بے تواریت بیت انت۔ من حیال کت دست ماں بارگیں سریناں۔ بگل بیت انت۔
 لسیں باسک پرچگ بیت انت۔ تنگیں لُٹ گوں برو بریں لونساں ڈکتت۔ شراب و
 بوچومسک و زباد و تاج و تہاریں قبرستان و ہمک کند و زر ان انت او انسان گجا و اب
 انت؟ او دریا اینچونز یک بیگا ابید ہم بے وس و لا چار انت چیا؟

روگ و من چہ تاج و دیمتر، ریڈ یو کلب و نیمگا در آ تکاں دریا ہما ڈول و چول جنگ و
 ات۔ او برابر تیاں و دیوال و گوں سر و ڈیک وارینگ و ات۔ من پہ نا ایتی گشت ہنی ہج
 نہ بیت، ہنکت دریا بازو در انت۔ سک دیر!!.....

انا گاہ و من گوں چیزے و ڈیک وارت۔ ترنبر اتاں، پردگے بکپاں۔ منی گد چہ آپ و
 تر بیت انت۔ اے دریا و مزین چولے ات۔ کہ چہ دیر و آ تلگ ات۔ گران و زمبرشت
 کناں، تیاں و دیوال و سر گوزان و سر و ک و سرا اتک و منی گدی تر کتت وشت۔
 من چک جت و چارت۔ تاج و دیم و تمائیں موٹر ہے گرونا کیں چول و مقابیل و آ تلگ
 آنت۔ اونین اے چول سزان، دور کناں کندان، لیب کنان، پدا دیم پہ دریا و روگا
 ات۔ او آئی و کندگانی تہا منا ہنچو معلوم بیت گشے زانا کسے انسان و سوب و مغروریں
 سوت و کشگا ات۔

گورکن

اشرف محی الدین

بدل: کھل

شپ و آخری پاس ات۔ آسمان سیا ہیں جمرے و تہہ و گارات۔ ہور و یک
 شزگے خلاص نہ بوت۔ کہ آدکہ پہ رند و ات۔ یک گھپ گھپ کنو کین لالینے پہ خوار
 چنت مردم و راراد پیش داراگا ات۔ شش و غفت مرد اتنت۔ آوانی کو پگ و یک جنازے
 ات لالین تر یک و گوں مرگ لوٹ۔ بے روک کنگ بوت۔ ایش زوت زوت
 قبرستان و نیمگ و روگا اتنت، ترمپ میت و اکتھیں چادر و سر و شپ و رچکا اتنت
 زانا مردگ و پ گریوگ کس نہ ات۔

قبرستان و تہاری سک تر سناک ات ترمپ و گوات و روحان و تالان کرنگ ات۔ کہ
 کوکار جنگ اتنت۔

میت و یک نیمگا ایر کنگ و رنداج ایشان یگے و پ کلف و پڑ و توار بخت۔ کسے ات؟ کسے
 کسے؟ یک یہنا کیں توارے اکت چو کسے کہ مردگ ہتریت و فریاد بخت۔ ایدایا میت
 آورکن۔

میت بیج وقت و پ آرام و نیلوت۔ شپ و اب و نیلوت۔ چشمیں وقت و مرنت کہ دگران
 خوارکن انت رنگ و کپ کسے اشکک بوت۔

پدا یک انچشمیں مردے دیم و اکت کہ اچ آئی گندگ و جان پڑ بوت۔ کسے مرنگ
 آئی پہ دک وڑے جست کرت۔

بے وار شیں میت۔ یکے و جواب وات۔

ہزاران ات ایدابے وارثیں میت قبر نہ بنت من بے زرء کار نہ کنین۔ ”براس شپ انت“
 گور کن ء گوشت کہ ایشی کسے وارث نہ انت۔ تو من چون کنین؟ مناپست کلد ار گرگی
 انت وتی گور ء جنگ ء مزد ء بکران ہما وخت ء کہ اے بے وارث ء وارث پیدا بوت انت
 ہور گوارگات۔ دگہ کجا بھنیں تی جاگہ ء آحتن، تنکہ منازرنہ رسیت من قبر نہ جنین، پیر مرد ء

کک جو اب دات بے وارثے گڈاپست کلد ار چہ کم قبرے جنگ نہ بیت!
 شاہ صاحب! بے وارثے کفنہ پہ چندگ ء بو تگ نول دگہ پست کلد ار اچ کجا بیاران؟
 گڈا دگہ جا ہے بہرتے شاہ صاحب ء پہ لاطمعی گشت۔

زرا شرم نہ کنیت یک ورنائے شاہ صاحب ء دیم ء گیت زانے اے بے وارثیں ورناتن
 سے روج ء کشتگ ات تپ ء کشن ء آیا کشت نون اچ تی دست ء قبرے ہم نصیب ء نہ
 بیت۔ آخر پر تو ہم یک روچے مرگ بہت۔

چہ گشتے۔ زرد رکت اکار کنین اگہ نہ بروت ا“
 ولجہ ایشی ورنائی ء ترس ء بکن۔

مے ورنائی کجامنت کہ ایشی پشت کپیت

ایش انت یک ورنائے وتی دست ء گھڑی ء دات ایشا وتی زرائی بدل ء بزور پیریں مرد ء
 گھڑی دستی گرت۔ ء قبر ء جنگ ء لگت قبر تیار بوت مردگ ء قبر ء تہا ایر گرتنت۔ گور کن ء
 داب ء کپنگ ات آہاک ء گچگا اشتاپ ات کہ یکے ء تو ار جت دیما یے چچ کنت؟ بے

وارثے کسے دیدار کنتے؟ چچا دیر کنا مینیت۔ گور کن کپت او اے شریعت ء حکم انت!

دیم اش چچ گرت۔ دراہیں مردگ ء جوان مرگ ء پہ ارمان کزگانت کہ گور کن ء چم مردگ ء
 صورت دیم ء کپت آئی بلائیں فریادے جت ء لاش ء سر ء کپت۔ منی بے وارثیں چک تو
 مرتے ابو کہ من نہ بوتن۔ اچ ایشی پیش کہ مردم آیا چست بکشت آئی ساہ دات۔

چوشیں زیملاں

قاضی نذر الاسلام

بدل: محمد اسحاق

تو منی پر اریس پچماں چہ دیرے یا چہ حکمیں راہء!

منی واہگانی ساہ! منی اے دیریء چہ وتی ساہء ہم نزدیک بز ان نوں تو گوں
نوکیس سادیء بندگ بوتگے، تی بشکندگ نوکنتء ارس نوک۔ تی واہگانی پیلو نوکنت۔
چووش زیملیں شہراں ہشترتء لوٹ ہم مقدس انت۔

بلے زاناں کہ منی زیملانی سرگجا بوتنت؟

منی بانگ مروچی منی واہگانی پیلو نہ بیگ تی واہندے دادانت مروچی منی خیالانی جھلیں
امبازاں تی وشیانی ماڑیء بنیاد چست بیت سھبء بے برمشی من اشکت۔

مادگے ٹیلوانی وشیں توار۔ من ویرن گوں زندء ناکامیء ایکو۔

بانو! تو حدائے میارے۔ وقتء کنگا گوں گوازی ہم ٹکت۔

نی تو نوکیں مخلوقیء

آگند تی ماڑی ہم نوکنت۔

برگاہء بیم ناکیں تھاریء تہاروگ روگا منسا بیت کہ دنیاء تہا ہما مرد ما بے نصیب تریں مردم
کے بوت کنت۔ کہ آئیء کلء چراگء روک کنگا پے یک ورنائن کاڑے بیت۔

چہ آسمانء پرائن سینگا، یک روژنائن استارےء گوں آہر سیں چمان منا اے ترانگء

پرہیزت، وڑائی بے تواریں لو ات اے لپ جت کوست۔

بیگاہ اے بلے یلکیں استارتی غماں سلکیت۔

اگ اے تہارویں بیگاہ اے یک مساپرے چہ وتی ہندو جاگا اے پدگہ میتگی مساپری اے در بیت۔
اے من آئی اے چہماں بیگاہ اے استار چو جگر اے ہون اے بہ تلو سیت۔ تہ ہما زانت کنت کہ چوشیں
سکرات اے وکت اے آئی اے ذہن اے پکر اے چہ حال بیت؟

من چہ ریک و بن سیاہ ڈناں وتی سفر نیگ کتا۔ بے برمشی اے بے تواری اے اے حالت کہ دل اے
توار ہم پہ جوانی اے اشکنگا آئی کنت۔ بے نزا ناں کہ در چک اے کجام شاہ اے سرا پوت نا لگایت
کہ آئی و شیں زیمیل چو کر پاسا چست بنت اے منی خاموشیں دل اے کلکلی کنت۔

ہنچو کہ شپ ویرانیاں مان شانیت، استار من ردا آزمانی زیملاں پر بندنت۔ ہم اے وڑا
منی دلے تہا ہم گارین آزمانک اے شمو شکیں قصوجاہ جنت۔

منی ساہ اے منی جان، چم یک دردی اے گر یوان انت۔ اف منی دل اے چیرن ٹومبگ!! بے حسابن
ٹومبگ!!! پہ حدائیگی گوشت کہ من وتی دل اے و شیں اے تہلیں قصوماں چون بہ شمو شال۔
ہنچو کہ سیاہ مار وتی مار موگ اے آئی اے ترپنا کی اے شمو شت نہ کنت من ہم وتی درود غمانی
موگ اے فراموش کنت نہ کناں۔

من آچہ کسانا اے زانت۔ چہ ہماروچاں کہ بینگ مسکان آئی اے بورزات اے پہ ایوکیں
روچاں چم داشت۔ ہما وهدی کہ تنزگا ورنائی اے چول آسودگ اتنت۔ ہما وهدی کہ ماہ اے
روژنائی ہنگا گوں سیاہن جمہرانی کو کران گوں بند اے گلائیشت اے تدیگا من زمینا سر نہ
بوکت۔ اف! آہم کو کران گوں بند اے گلائیشت اے تدیگا من زمینا سر نہ بوکت۔ اف آہم

چون رچھت۔ آئی ء کل گوں منی کلا دیم پہ دیم ات۔ ما گوں یک دگرا مہر گتکت۔ منا ہا
 ودا آئی ء زلورت چنگ کہ منی دستاں پہ کسی ء جنگ ء کچک داتکت منی جنگ ہم دے
 وریں جنگی ات۔ نپت ء ودا، آئی ء جنگ چلیزگا مناسکین وشی یے اتکت۔ بلے پہ گناہ
 میار جنگا منی دست کدی ہم چست نہ بوتکت۔ آئی ء ہم نراناں، گوں منی اے روی ء چ
 دوستی یے استت کہ اگن دو سے روچا من آئی ء محبت، آوت کندانا اتکت
 گوشتکت..... تو زاناں زارے دو سے روچن کہ تو منا نہ جنگ ء من وتی مورک
 بجینگ ء گوشتکا انانی منا نہ جنگ لچ کیت، چریشی ء گد من وتا گوں وتی دیم ء ایرن چنی
 آن گوں مسلما کرتکت۔ دانکہ اے منی داتکتیں درواں بہ شمو شیت۔

کتاباں چہ شرشریں نکش ء درگ ء دیگ منی ہمروج کارت چیا کہ منیھیالا چد ء وش تریں
 یکی دگے جی نیست ات پمشکا مکتب ء ہم من مدام کتاباں حراب کنگا پہ گرسی آئی سرا
 اوشتارینگ بوتگاں۔

یک روج اے من چہ وتی کچی ء پہ ہے ایتا گریت کہ آزلور ء کیت ء منی ارساں گپت۔ بلے
 آئی ء چ نہ گوشت۔ من گوں وتی دستانی زور ء آئی ء رچلیزت۔ زانا کہ آیدر دوت ء گریتے
 ، آئی ء ارس کہ ترنت چہ زہرا منا گوشت یے تران نہ بیت؟ دراہن موردا نگاں پروشمانے
 تچک بے۔ من آئی ء بڈ سارت ء گوشت گنوک! پہ ہنچکیں دردی ء کوکار کنگ!

دگے یک برے من آئی ء گوازی جاہ ء دراہن چنی شنگ ء شانگ کتاں چے بری آئی ء یہ
 دل گوں یک حسکیں واری ء منی لنکووت جت ء زیمی کتنت آئی ء چرے جنگ ء منی لنفان
 وت پہ وت یک بشکند گے ماں شانت۔ وت اتک ء منی میدے سارناں ء گوشتے منا

پہل کن، من رو وارتا، پدرو بوت؟
 چہرے رو چا گڈ یک روچ اے منی شنگ شاکلیں مودے سارتاں غ گوشتے اوا چوینے
 موداں پچارے گوشے زاناں جنک و تر اناں جنک بیگیے جسمیں۔

اے سیاہ ڈنیں راہ و کمیں برگا گڈ منی دلا جست گت، گڈا چہ بوت؟ دل و دستونک گوش و
 اے ملور، تھار و حاموشین بیگاہ و تی کوشمو شگ لوٹ۔ بلے زاناں باریں چیا منی کنگلین
 زباناں سرے مانت۔ کہ ہنا ہنا!! من آروچی گوں تر راہ برنگ۔ تو مناسک دوست و۔
 چہرند نیمنا کمیں حاموشی و تہاوش زیمیلیں تو اراں جہہ جت غ آوانی سحاریں ہراں رو
 ورا تک و واس و گوں ڈک وارت غ یک مزن چست و ایرے بیگیے اش گرت۔ غ منی مدام
 ٹی ٹی اروح ہم گوں ہے وش تو اریں زیملاں ہو تو ر بوت۔

ہے پیامے روچ و شپ گوں تھل تھلیں وشیاں گو سقت دانکہ یک و حدے و گوں ورنائی
 و دو چار پکت۔ نی آچار وہ سالی دتکے ات۔

زاناں باریں گوں چونن نمی و آئی و جوانی ماہ گیشکت چہرے غم و آتکو رگات چہ آئی و
 درداں منی ہوش ہم گار و گم سار بوتکت بلے شکر کہ ہے زوتاں مناسا بوت کہ اے جان
 لرزگ منی زند و روم و داریت۔

دیریا کہ وہدے چہوتی مستی و زرمبشمان ایر کثیت، آئی و دلا گوشے چیزے چیزے جنت۔
 لکے آگن آزاتی و چکن ساداپہ زور گر نچ دنت۔ آئی و وش و شیں واہگانی تہا یک گر و چیلے
 چست بیت چہرے واہگاں جنک و مر و ساز و زیمیل جاہ سرنٹ۔ ہم اے ورا کہ کسے زند و
 راہ بندی و بکت، گڈا مے آزاتی باغی بیت و تہا ہی و بادی و پیادوی بیت۔

من ہم اے تہہ ماں تھیں حیالاں گوں دو چارتاں کہ یک انا گاہ ء یک گوانی ء ٹپا رگی ء تہہ
گوشت ء شت۔ ہما کہ تو ماں دلا جاہ داتا آئی ء زلور شوہا زبکن۔

اے زہر ء تھلیں برمشا گوں ردوار تکیں رنگ ء حسن ء سوگ دارگ بوت۔ پر شتکیں و اشکال
آئی ء امبازاں آزاتی ء دروشم درواہت شنت۔ گڈا آپہ وتی دل ء واہند ء شوہا زہ
درا تلگ۔ وتی دلا گوشتے آگن من وتی زند ء ہمراہ ء در نہ گیجاں، الما وتی راہ ء شموشاں
اے آزاتی ء بندی ء حیالاں آئی ء دلا سورین آس ء انگر مانداشت۔ بے راج ء بلج
میاراں جار جت ء گوشت۔ وتی سرکشی ء یل کن۔ ما اے پولاتن دیوان تھی راہ ء سرا
اوشتا ریختا۔ بنا کنے چد ء آدم روے۔ چرے دیوالاں بازینے دریا ء گور ماں لڑینت بے
آسن دیوال گوں شرتگ ء گور ماں ہم لڑینگ نہ بوت۔

راج ء اے بدیں کاراں منی دل ء وشی سستکت۔ من حیال گرت کہ آئی ء دوستی ء آس
سرا نمب ء تر مپا چیا ایر مر مپچاں! چیا نہ من آئی ء یات ء چہ وتی دلا فراموش، بہ کنناں بے
ارمان من ہنجو آئی شمشگ ء جہدا کنناں، آئی ء دوستی ء آس منی زچی کن دلا بن دنت۔ بے
پرچے منی دل ء جوش مدام چوش شرتگ ء بوجیگ پہا لرز ان بیت۔ چے من دانکہ زندگاں
اے آس ء تہا سچاں ہر جان موتک آران بیاں؟

زر ء چول کورے نیمگا روگانقت۔ کور گوں تیز تر ندیں زر مبشاں دیم پہ ایدا آئیگا انت۔
بے افسوزیت کسانہ دیت۔ آسراے بوت اے ہر دوئیں شنگ ء شانگ بوتنت ء وتی
راہش گیت۔ کئے زانت کہ اے دوئیں کدی گوں یک ء دگر ادو چار کپنت ء ہم گلائش
بنت؟

چہلشیء گڈ مئے دو بینانی دو چاری نہ بوت۔ پہ قضا ماڈک وارنگ ہم چہ راج ء لچ ء میاری
 چہاں چہ چیر یا چہ گوات گراسرونک کتکت۔ بلے آؤ کہ اے کمیں دیدائے انگرانی سرائیل
 پر شاکت۔

خج سال گڈ!

یہ روچے من اشکت کہ آئی ء سور گوں مہنگ ء مزمن زمیندارے بی اے پاس بچا گوں
 بیکیں ء سورے گومانے ما پرے دوستی ہم کتکتیں اے زانت ء گوں منی دل سرائنگ ء ایر
 بوت ء گوشے کسے شیشکیں دلا ہر دگ ہر دگ کنگ انت۔

بلے وحدے زانتوں کہ آئی ء زند زر ء تلایانی امبازاں بیت من وتی دل ء درد ء غمانی
 شوگ ء جہد گت۔ بلے اے پاہو چھپے؟ آماں سھر ء وشانی ماڑی ء بانور بیت، روت
 بلے منی گنکیں دل چھپانہ نہیت اف قسمت اے حمرانی خیال کنگا گوں منی دل گوں موتکاں
 وکشی بیت ء منی وئی وکشی جنجالانی نشک ودی بیت۔ من گوں ہماوند اے تران جت ء وتی
 وشیان بھر کنناں ء چہ دگراں بیراں گراں مجاز و سر چاری منی سرائنگ برز ترکت۔

منی بانک وش حال بیت۔ اے خیال مدام منی دلا چست ء ایر بیت۔ یک روچے انا گاہ ء
 منی دل ء رنج ء غم ء سوچک ماں وشى ء آرامی ء بدل بوتنت۔ گوشے زاناں منی ویران ء
 سوتیں دنیا ء وشى ء تمبورگاں شورے پیدا کتکت۔ بچار کمیں کہ مزمن ارس ریچی ء چہ رند منا
 نوکن جہانے رستا داشپ ء روج ء جنجال گم ء کسار انت۔

اے کجام نر ء سحر کنوکن سازن۔ اشى ء منی مدیکی بے دروید دلا رانا پرینت ء واب
 کتکت۔ اف چہ ہنچو روچا نر ء اے وشیں زیمیل کجا بوتکت؟ آروچی من نیم شپ ء سیاہ ء

ہیمنائیں تھاری آچے بے دس اے شہر گوشگائمان۔

واہگاں جہانے شنگینگ زہیر ونگ گڈاچہ بازیں جہدار سنگ ء دوستی زہیر ونگ جنگ ء
 وحدامن دیست کہ دراجیں ء دیریں ڈنا بیگا ء ساہگ گوں یک دگر آوار بیگ ء
 جہدائست۔ ء دیر باز دیر دانکہ نظر کار کنت بانین لوگانی تھاچہ دوست درائنگ ء گوں
 گواتا خونگت۔ اشنانی گندگا گوں منی گیمرتگیں دل چہ غمانی بار ایر مرمت۔ دریکت منی
 کلاہم چراگ ء بن دیو کے بیوتن! چہ من بدنصیب ء کل ہے تھارو کی ء مدام وتی سراغ
 بھت پدامنازانت بیت کہ چراگ ء دیماہائی ء کہ گشان وتی دیما داتہ نشتا۔ ارمان کہ
 اے گوں وتی گریوکیں درد ء دلا،..... ایوکن چہماں گوں منی نزیکا بہ آتگیں۔ من ہم اے
 خیال کنگا اتوں کہ یک انا گا ء گوں گوش ء گوات ء در چکانی شنگیں تاکان برمشے کت ء
 یک وشیں آوازے منی گوشانی تھا پترت مساپر مترس۔ نوں تی بھرے برترار سکن۔

منی دل ء تار یک پارگی ء زنجھت ء گوشتے اے حمران بل انو بگوش کہ گڈاچہ بوت؟

آوہدی ڈن ء چہارین نیمگ ء چوقہر ستانا بے تواری ء تر سنا کی ء مان شائنگت۔ مصیبت ء
 تکلیفاں گوں چروکیں دوستی ء ہم منی چہمانی واییں مچاج ژر نظلیت۔

ارسیں چہمانی پردگ ء سرا پشکلچنگیں نقش پست بیائست۔ آئی ء سور ء روچاچہ پوسر منی
 آئی ء گوماولی ء گڈی ملاقات بوتگت۔ ء آئی ء گوشنگت منی سور ء حال وازار سنگت بگوش
 نوچہ بیت؟ من گوشت تو آسودگ بنے۔“

اٹھنگا گوں گوشتے کتوست ء دل ء چن چارے درائنگ آسمان ء روژنائن استاراں یک
 پارگی ء بش کنت۔ گڈا آئی ء گوشت، اے چن بوت کت منی پوس امیگ ء تی گپ

نون چون بہینت۔ چچو رو چاچہ گڈ من آئی ءوشیں تو ارا شلکت آئی ءملورین مچاچ جارجنگا
 انت۔ کہ آ سو گیکنت۔ من گوشت منی ساہ! من دراہ فہمتگاں بلے باور کن گمانی ءگول کہ
 نئی سیا دی بندگ بیکنت۔ آ مناچہ زیات ترا شرب دنت۔ پتئی دس ءآ سیدگ کزگا ہرج
 ہمیں جہد کنت او داروگا چہ گڈ تو مناشموش ء۔

گویشگا وامن اے گپ گوشتاں۔ بلے گڈ امن حیاں کت آ مناچہ زیات وانندون، ہوشیار
 زن۔ شر رنگ، وہاپ لاپ تریں بوت کنت بلے آئی ءحب ءدوستی چہ منی مہر ءگیش
 بوت نہ کنت۔ اے حمرانی بازیں پکر کزگا چہ منی دل ءدرائیں آس وانگر یکجا جم بوت۔ ء
 یک آ سی آپرے بوتنت۔ ءمن گوشے ہمانی ءتہا برتگاں بے سارین شرابی ءپیا۔ آئی ء
 منی لٹوک وتی نرم نازر کیں لٹوکوانی گوما زور پر دانتت۔ ءگوشت ہنا! ہنا! کدی ہم
 نہ!۔ من گول بے واہگی ءگوشت ہنا ہنچش بیت۔ ترا مناچہ جدائی زورگ کچی۔ ہما
 وہدی منی سر ءہوش چہ زوری ءلرزگاننت کہ آئی ءدپ پدایچ بوت ءگوشتے منی دوست!
 تو ہاروچ شمشتان کہ تی ترندیں دست منی بڈائتاں مرچی ہم ہما پیا بکن۔

وحد ءزمانگ ءبازین پشکچنگیں بر منی دل ءکتاب ءتہا ودی بوتنت منی مغروری ءوتی
 ہتاراسر دات۔ مناگٹ کنگی انت من گون کندوکیں دپے ءآئی ءرا گوشت اگہ ترا باور
 نہ بی گڈ ابرو مرچی من حکلیں حمراتی دیما ظاہر کنناں کہ مناچہ تو دوستی نیست۔

اے گپاں منی دل دات ءآئی ءچہ بیدھی آسکاں دورکت ءگوشت۔ چے گوشتے؟ من
 درائنت ہوئوچو روچا من ترارد داتگ۔ راست گوشاں کہ یک روچے ہم مناچہ تو حب ء
 دوستی نہ ہوتا۔

اے گپانی اُشکنگا چہ گڈ پہ زھر گوشتے برو! نکل منی دیما چہ منا ہم گوں تو دوستی نیست
جلا دے ء بید لے ء دیرا چہ منی دیما منی من سگھت نہ کنناں۔

چو گو شگا گوں آچہ منی چہماں دیر بیت۔ ء من اُشکت کہ کسی ء چکر وارت ء رپ لوگا کہت۔
آئی ء دپا چہ اے دردنا کیں تو اردرا تک ”ماتی“۔ کور ء ہما دستا یک میدے پردوزیل
زیملے آرگاست۔ من ہم گناتی ء سُر اگوں سُر ملا نینت ء گوشت او مید چشیں زیملوں میار
شیشگیں دلاں پرورش۔ منی اے غمناک ء بے مرادیں زندا کہ بے مرادی ء ماں آئی ء مر
چوترونگا بستگ۔ اشی ء بیار ماں تیاب ء سر کن یا گوں وتی چولاں بھر۔

دل ء تہا گیر تگیں پھل زرد ء ہشک تر اتاں چے آئی ء اے فھمتا؟

ہما کہ من چہ وتی خیال ء پھما شر تر زانت۔ وتی ساہ ء ہم دوست تر داشت۔ آئی ء
وہدے غمانی نیکی دیگا پہ من وتی دل ء کنگ پیش کت۔ زاناں چیا آروچی منی دلا
درھلگے مانت۔ بلے ارمان! آئی ء زانت۔ منی دل پہ ماہ رنگ ء ندر بوت۔ بلے اگ
آشمو شگ ء وتی دوست بزانت گڈا چو من چہ اے جور ء جپا ء در اُتک کنناں منی ہما زند کہ
من خون ارس ء آس ء تہا بڈتا آئی ء کامیابی کجا چیرنت۔ ارمان کہ اشی ء چہ زیات
نیز گارن چہ بوت کنت؟

آئی ء سور بوت اودا گند آئی ء سھر ء ماڑی ء تہا رنگ پہ رنگیں چراگ روک روشنائت
یکے منی کلیں کہ من تہاری ء امبر شتائن۔

شپ بیگا گون یک پہ یکا دراہیں چراگ روک بنت بلے منی کل چہ چراگ ء زبہرن۔

دومی بہر

گنوک

شیر محمد مری

آسمان نمازان ء سہری تہا سہری ء گوں وتی دیم ء اچ روج ء شودی میں پچھاں
 پیرگات۔ بلے استار شمسکس آسمان ء دل دورین ارسانی ڈول ء لرزگا آنتت۔ خدا بخش
 جیل ء تکس کوٹو ء بشتہ ء مروچی وتی چکی ء ورنائی ء وش ء سونا کس وخت ء سنتاں گیر آرگا
 بت جیل ء گونڈین ء تکمین کوٹو ء تہا بگیر اچ یک پر شمسکس ڈیوہے تی خدا بخش چ سنگت
 بست۔ لاچار بے وسس ڈیوہے ء پہ وتی شب ء پند ء گوازینگ ء وختے وختے اچ دل ء
 زہر ء یک بارگیس دوتے کشتی، دوت اچ در کپگا پر کوٹو ء کوہیں دیوالاں گوں مان کا بہت۔
 پہ وتی شب وتی سنگت ء مونجہیں یک سیاہیں کشکے گوں سیاہی ء جوڑینت۔ ء کشک کہ پر
 ہر آدکس قیدی ء جیل ء سیاہ دلیس حال دات بلے خدا بخش وتی چکی سنگت ء ورنائی ء وہا
 ہاں گیر آرگات۔ خدا بخش اچ وتی جاگہ ء کڑو پیتہ اٹنگ کوٹو ء سک ء سوگہیں آسنین
 بچروئیں دپ ء جکت ء پہ دوئیں دستاں سخاں گپت دیر باز دیر آسان ء تہا چم تک گتہ۔ ء
 گوسکس روچاں پولگات بلے دہک مہ دہکی خدا بخش ء خیالانی نگاہ گوں بے دسی ء گڑت۔
 (اُشت) جہل ء آہنیں دروازگ ء مان کا تکنت۔

خدا بخش ء وہابی در یہ گتہ کہ چکی چون رُنبان ء گوستہ۔ پہ یک تاچ آتکہ گوں نوک ورنائی ء
 ہوار پیتہ۔ چکی لیب گوں چکی سنتاں گوستت۔ نین بروت ء ریشاں سبزگ گتہ۔ خدا
 بخش مروچی کین دری ء لنگڑی ء زوراں داران ء آنکو نو ز دہی سال ء پہینگا گوں برو تانی

سبزگ، دل، بکودیرمجاں یک چیزے پولت، غوہاب، ہے رنگیں دنیا کے، تہاٹت۔ کہ،
 دنیا نہ پجارتی۔ خدا بخشوت ہم سئی نہ ات۔ بلے یک حبرے، خدا بخش موبجالت۔ کہ،
 چہ ایٹی پیش سدو، بگوگوں من، ایب کت۔ ما آتی دست مردنٹی بانکو بک دات۔ نمین
 سدو نے گون منا اولی ڈول، ایب کت۔ اونہ جوانی، کھندیت (حندیت) خدا بخش،
 یک حبرے تی ہم چارتگ کہ نمین سدو، ٹوک دی اچ اول، گران پیتہ۔ جرگ، دی
 مزنیں فرتے بلکہ سدو نمین کہ ہر وخت جنزیت وتی سری، پلو، ڈوبر، جک، دات۔ دو
 نوکین چی سری، چیر، دی چغلی جتت۔ نمین نے سدو ایوک، چریت نے شپاں گوں
 چکاں ایب کت۔ خدا بخش، دی ہے بندی چک، ناسی زانتی دردے محسوس کت کہ
 اولا بکوسدو، کاتک او منا اچ لوگ، بہ ایب، چکتی۔ من بازیں وختاں نہ شتاں۔ بلے نمین
 من روان سدو، چکاں کاراں۔ ایوک، دوپہ دوئی، ایب کتاں۔ یک دری زورے
 چکت۔ خدا بخش پاداں داشتاں۔ خدا بخش، دل، روح، صلاح، وت پوت پرشت۔
 خدا بخش، گیر آتک کہ چون یک روچے آپ، گلا لکانی شودگ، کور، آپ شتگا کہ سدو دی پہ
 جرائی شودگ، کور، آحت۔ گوں سدو، گاماں خدا بخش، ہے رنگ محسوس پیتہ کہ سدو گل
 زمین، پیوشان، پیدا گت۔ خدا بخش، جان لڑتہ۔ دل، ناگمانی، وناحق، درپگے
 زرتہ۔ خدا بخش، وتی گلا لکان میٹ نہ متکت کہ سدو، توارکتہ کہ جڑے پچے شودگی انت
 دے من شودانش، گوں سدو، ٹوک، بتہر خدا بخش، جان، ہڈو، بند نیم ساہ پیتہ۔ چو کہ مردم
 چک، نپت کپیت خدا بخش لڈولماں کپتہ کہ جراں دیاں یا مدیاں۔ آخر پشتی (چادر) لائک
 گتہ۔ جڑکتہ آدرتہ ڈولے گورا، کتکتی۔ سدو، چم چرینتہ گوں پاد، خیر، خیال کت۔ گوں

جیل آء سدو چم وتی دیچی اچ لُج آء بنا کھلتی۔ پوہ پیتہ کہ مروچی تھام زور بخت۔ کہ منی چمانی
 پلکان پہ زور ڈگار آء جنگا انت۔ حالانکہ بازیں سال من آء خدا بخش گول لیب آء دست مروچی
 آء گوار بخت۔ یک گھمیں زورے آء ناگمانی آء خدا بخش دپ پتہ۔ لرزان و پیرزان آء گوشتی:
 سدوتہ من مایکان من شان پیچے مئے لوگ آء لیب کنگ آء پہ نیائے؟ اور وچ آء دی کہ منا
 گندے نے نوکے نے توارے کنے۔ بلکہ منا گندے چماں دی بنا کنے۔

گول ہے بہر آء پول کنگ آء دو ہید آء تر مپ اچ خدا بخش آء دیما تر کتہ زمین آء ہوار
 بخت۔ خدا بخش آء کہ نگاہ کڑوکتہ دیستیکہ سدو آء دیم آء دی ہیدانی لہلکت۔

بات آء رفتار کہ تاہے ہند آء بخت۔ اچ خدا بخش آء چماں دو تر و نگلیں انوسی (ارس) جیل آء کوٹو
 آء ملا خانی چک آء کپکت۔ جیل پارو دار آء ہکل داتہ کہ قیدی شب آء یازدہ و جکت۔ تو پرچہ
 گور دپ آء جکت۔ استاراں لیکھکے؟ برو و سپ خدا بخش گول وت آء گالات خدا بخش آء
 لہلگیں چم دیر ماں بجاں جیئے گندگانت۔ گوستگیں روج یک پہ دوئی آء رند آء گول دل
 مارنیں یا تاں آء تلگیں وخت آء گوزگانت۔ یا تانی بے پریں بال تاہا ہند آء آتکہ کہ ہما کور
 آء کج بخت۔ کہ خدا بخش و سدو حمر و اقرار کھکت۔ خدا بخش آء سدو حمر گیر آتہ کہ یک
 زمستانی جگر سوچیں آپ بندیں جڑے وریم وریم آء گول استارانی شاہدی آء وتی ذالی گیوار آء
 دست ایرکتہ۔ قول کتی کہ ”مرگی الگی کوڑی حمر گور آء برگی انت“۔

وخت ناوختاں دو تہی ایں دلاں اچ بے لُج بے حیا کیں آء زور اکیں رواج آء دیر جاہے ماں
 نبروچ آء گر ماں، جاہے ماں زمستان آء گوک تہا ریں نیم شپاں، جاہے ماں سوئیل آء
 چارہی مایکان آء وتی قول پالنت وخت پہ وتی رنب آء زمین جکت۔ تماشا کنگا آسمان بے

حیا بے لجھیں بھاگیہ (دولت مند) رواج و چک و خند گات۔ چمانی اک و ہماں رواج
 آتکہ کہ سدو و ساگ گوں محمد علی و پیتہ۔ محمد علی باز مزین زمیندار و بھاگیہ و ات۔ پنج ہزار
 روپی روکیں داتہ۔ چڑھ محمد علی سدو و بت و صورت کپتہ۔ بے صدو و دل عزیزیند و سودا
 لاگوں یک پوریاتی این ورنای و پیتکت۔ خدا بخش و نا پوہی و شتہ محمد علی گال گتہ کہ محمد علی
 مئے مرنے۔ مئے خلق و بھاگیہ و زمیندارے من بازین و ختاں گوں تو پوریات گتہ۔ تہ
 نمک و اڑتہ و تو مئے مات پتے ترا حق نہ انت۔ تہ سدو و مگر۔ پرچہ کہ سدو و او مٹی دانی
 روحانی و زمیندانی سودا اولایتہ۔ مئے دوئیں تہی نہیں دلاں کڑو (جتا) مکن۔ دو سٹکیں دل
 بے قراریں روحانی نیام و مکپ۔ بے کرو و کوریں رواج و شکیدار و خند تہ و جواب تریتہ۔
 گھبرو! گنوک پیگے۔ تہ یک لوج و لنگڑیں پوریتی اے۔ سدو و ڈولیں زال تہی رنگیں پنڈو
 کافی لائق نہ انت سدو و سردانین چم (چو آسک و چماں) چم بوریں بوت (بوز۔
 دیم) شریں دست لوغاڑیں سغر (سر) نوک مودیں و شیر سنہر و کیس ورنائی ہے لائق
 انت کہ سدو و ننگی و زرز و گنجان لب کنت۔ او کوڑو و مراداں گیرت و ڈہ انت۔ کہ پداگوں
 ہے پنڈو کیس دپ و ہے رنگیں مزینیں لوکاں مکن۔ سدو و پنڈگ و نہ رعیت۔ بلکہ سدو و پنج
 ہزار روپی گوں من تول گتہ پیتہ۔ ہے خشک و جوریں ننگان اٹھنگ و گوں اچ خدا بخش
 چمانی اک و تہارے لیٹہ۔ زمین اچ پادانی چیر و در کپتہ۔ جان دی لرزتہ۔ خدا بخش گوں
 پر شتکیں پاداں گڑو توتی لوگ و آحتہ۔ آحتہ و چچی و توتی چتر و چک و شتہ۔ خدا بخش و بے
 دنائیں چیریں مات و حال داتہ کہ مروچی من پہ سدو و ساگ و ویل و کھینگ و کہ سدو و
 لوگ و شتکہ۔ سدو و سردانیں چم اچ بے باوریں گریوگاں ریو پیتکت۔ منا اچ تہی پول

دی تھی کہ خدا بخش دراہ ات؟ ہنداٹ بترا خدا بخش، دل، ایک آ سے روک پیتہ۔ ایک
 ہر تیں دوتے در کپتہ۔ خدا بخش نے چکے نے کپے پشتی تا تودتی چتر چک، اپتہ۔ چتر
 ہر تیں ہنگرو (اشکر) پیتہ خدا بخش دراہیں شپ اے پہناد و آں پہناد پیتہ اتق وہاب
 آہک، نگ، و لٹخیں پیتہ۔ ایک ناگمانیں زورے، خدا بخش وتی اتق چتر، کڑو پیتہ۔ وتی
 تو پگ زرتہ سر کپتہ۔ بے وت دی سنی نہ پیتہ۔ کہ من تا نگور وگاں پا دوتی دی سدا و لوگ
 ہنگ و اشتاپی کڑو ایر بیگانتت۔ پشتی جھنڈا گتہ۔ سدا و سر اندی، آتہ و جتہ۔ سدا و سری
 ہایتہ راستی دست، کرے آنی لوفا زیں سر چیر داتہ۔ سار تین ساہیان کشگت۔ سدا و چہ آئی
 سائیاں، پادوش، سار کتہ۔ ماری ریس کپتہ چو درینی امرتہ۔ خدا بخش پجارتی ہر دو میں
 دل زہیرانی ہوار بیگانتت۔ ہمکر نڈیک بیگانتت کہ یک دوی، دلانی در پگ اشکت۔ دلانی
 آس اتق ہر دو بینانی چہماں زرتیں انرس بہیتہ۔

گوارو کیں جز و ڈول، شلپگا گتت۔ انرس شک پیتہ۔ چڑوسر کیائی برو آرات۔ جو انیں
 ساعتے، چہ پد سدا و سر کان، وتی رکھ اتق یک دوی، ایک (ایوک) کنگ، کوشش گت۔
 بے سر کیاں گت پر پختہ۔ پہ کلائے سدا و مروار دین دفتانانی نیانگ، لڑزان زبان
 جزرتہ۔ زنگدن پر شکین زبان، سدا و دپ، اتق دن..... گ..... اگدی مزین
 سڑکی نئے نیام کپتہ۔ ٹوک سستی۔ اگدی بازیں وساں گوتار گتتی دیدگ خدا بخش، دپ
 اتق در کپت ج..... ی..... اگدی جھٹے، بے نگ، نا میں آسمان، دوزہیریں دلانی
 لاچاری، بے وی، انرس بھیگنتت۔ آخر سدا و گوشتہ، کوزی، لنگڑو میں دریں روان،
 گوں بے لچ، بے حیا میں لب (ولور)، ٹھیکیداران مروچی مارا، پہو کوستہ۔ دیدگ

اے مارا گوں زر و زور اں کڑ و کنگت۔ مگہ مے زیند و دل و وہاب اچ ایشانی زر و زور اں
 دیرو سکت۔ محمد علی دتی زر و زور و رستری چنگلاں گوں منی بت و سوہنائی و دتی گتہ نہ
 کنت۔ بے مارا خدا دی کڑ و کنت نہ کنت۔ خدا بخش گوں ہے حبراں بتر پر پیتہ بے ٹوک و
 تو اور چپی و سد و زور و گوں دہکہ داتی پدائیلہ۔ سر پکتہ گڑتہ دتی لوگ و آحتہ۔ مات و
 یک رلی و توک و کپتہ نارگ و ات۔ چپی و آہتہ مات و سر اندی و چکت۔ دستی مات و
 کر شک کر شکیں دیم گوں ہر ساہی و گوسگسں ڈکاں گیر آرگانہ۔ خدا بخش و ہے معلوم
 پیتہ کہ مات کشگانہ انت ”منی بچ اے منی دیم و کر شک ہے بھاگیہ و میٹر کیں بے لچ و بے
 حیائیں نظام و گوں بازیں لنگڑی و پوریانی ڈکاں کنگت۔“

اگدی اچ خدا بخش و چند و پ و ہے حبراں در کپتہ۔ گڈتہ سد و دی ہے بے لچ و بے حیایاں
 گر یو۔ منتت۔ اچ منا کڑ و کنت۔ دل و فیصلہ گتہ کہ من رواں دتی مات و کر شکوئیں بے
 حونیں دیم و و لعلیں سد و انرسانی مٹ گراں تو پک و تیر ماں گتہ۔ سر پکتہ آحتہ محمد علی و
 گلو در وازگ و پ و جکتہ۔ تاک کڑ کینتی، محمد علی در کپتہ، بے پول و بے پرس خدا بخش و
 دوئیں دست کڑ و پیتہ۔ و در اچ چکنت۔ ناگمانی و چڑنگانی روشنائی و یک دھکائے پیتہ،
 گوں دھک و محمد علی شلنجی لڑتہ زمین چک و کپتہ۔ محمد علی و پ و د۔ کپتہ خ۔ و۔
 آگوں خرکائے و سارت پیتہ۔ خدا بخش زور و زور و یک ناہکہ وے جت، ”مٹ وے، مٹ
 وے منی مات و دیم و کر شکانی مٹ وے، منی لعل سد و انرسانی مٹ وے، لنگڑ کیں دریں
 چکانی۔“ دومی بر و اگدی حندتہ، و ٹو پک چکتی راستی ہمسایگ زال و چک آحتت۔ ہر کس
 و غلغلہ ماں آحتہ۔ یک پوریتی پیر مردے اچ خدا بخش و پول گتہ۔ خدو! اے تہ چے
 دھندے گتہ! خدا بخش و جواب ترینہ کہ من ہج دھندے نہ گتہ۔ اگہ شاد دھند گندگ و

باہرات شاد دھنداں دیست کنت۔ برہات منی مات ء بے حونیں دیم ء کرشکاں گندت۔
منی زیند ء کوڑی ء لعل سدو ء انرساں ء رینویں چماں گندت۔ اے بے حیائیں ء چم
جہلیں لب ء رواج ء گندت۔ بھاگیہ ء سیر کنی بزرگ ء سرداراں گندت۔

بازیں مردمانی دپ ء در کپتہ کہ خدا بخش گنوک پیتہ۔

خدا بخش جرگہ ء جھکڑیاں پیش پیتہ۔ جرگہ والی کر ء کوریں نظام ء واجگاں پول گت۔ خدا
بخش محمد علی تہ کشتہ؟۔

بلے کہ من کشتہ؟ من پہ لاپ سیری ء نہ کشتہ۔ من وتی مات ء کرشکانی من کپتہ۔ من پہ سدو ء
کشتہ۔ پہ لنگڑو کیں دریں مردمانی من کشتہ، شے کلانی نیمگ ء من گارانت۔ جرگہ ء کز دو کوری
فیصلہ داتہ کہ دہ ہزار روپی حون ء چار دہ سال قید با مشقت سزا، مردوچی سری شب ء چار دہ سال
ء اچ صرف یک نیم شے گوستہ۔ خدا بخش ناگمانی در یہہ کتہ، دیستی کہ من جیل ء کوٹو ء بنداں۔
گوتگ و شتگیں روج گوں وش ء زہریں وختاں دروازگ ء اچ ٹیلے آتکہ وتی بسترہ ء
چک ء پتہ ء محسوس کتی کہ جان ہے رنگ پرشتی انت کہ ہر بندے ایک ء (ایوک ء) درد
کشتہ، یک منتگیں نگا ہے، بے وس ء وتی وائیں لا چاریں سنگت ڈیوہ ء نیمگ ء کتی ڈیوہ
دی پہ من گرگ ء سار تیں دو تاں کشتہ۔ بلے..... شب گوستہ پنج بچہ گوں
گلزانی سری بانگ ء جیل ء بیل بسنگ ء مان آتہ۔ قیدی پہ نماز ء وضو ریل پیل ء وتی
کوٹواں در کپتکت۔ قیدیاں بجیا خدا بخش دیتہ۔ کہ اے مرد ہساگ انت۔ ء ڈگار ء
آپ ء سرا یکیں نور محمد ہم چکتی انت۔ خدا بخش شتہ چجگ ء پتہ کہ تی قیدی ئے اچ نور محمد ء
پول گتہ۔ کہ تو چے ء سر ء جیل ء آتگے، نور محمد وتی قصہ ء شروع گت۔ کہ من ذی وتی ڈگار ء
جوٹ ء بہانیز گاتاں چو نیم روج ء وخت ء من کھین آرتہ۔ لٹ ء سر ء ریتگ ء چم پنجو وتی

دیم کہ کر ڈھنگاں تہ من دیستہ کہ منی سنگت خدا بخش و مزین بنو و مزین کلیر و در شک و گول
 جری میں مردے لڑکنت۔ من رنمب زرتہ۔ ہلشان و پوشاں و گول ہجگ و من اتقا
 بیڈگ و کانار کشتہ۔ غساد گڈتہ۔ نین کہ من ہیڑتی و خیال گتہ۔ تہ من پجارتہ! اسے سے شہر
 و منڈے (جنگے) کہ نام سدوانت۔ سدو و رکھ (لٹ) بر شخند گانتت۔ گیوار گول ارماں
 مشتی ات۔ لڑاریں چم پتی آنتت دیر باز دیر ماں مجاں آسمان و برزی ہو رگیں سبزی و فلک
 آنتت۔ من جھت گتہ دست و گپتہ۔ گوانک جتہ لوڑینتہ۔ سدو! سدو! بلے سدو منی گوانک
 و چہ باز دیر شکت۔ من سدو و سہری کشتہ و تاتہ۔ سدو و چک و داتہ و آحتہ و تی ڈھاگ بہتہ
 و لوگ و نیمگ و راہی پینگاں۔ ماشاپی آتکہ سدو و مات دیتہ حال داتوں گول حال و
 ایشان پرات (فریاد) و بوکڑ و زرتہ۔ منا گپتہ و جیل و آرتش۔ گول ہے حال و خدا بخش
 جکتہ۔ یک زور اکیں واہوئے جتہ و مزین دروازگ و نیمگ و گڈ کپتہ۔ گول ہجگاں و تی
 سر آسنیں دروازگ و جتی قیدیاں جھٹ گتہ۔ داشتہ خدا بخش و تار اچکتہ و پہ زور و گوشتہ۔
 من و یلہ دنت۔ من رواں ہمودارواں کہ مرچی منی زیند و ایتانی دنیا اعل سدوشتہ۔ من ہموداں
 رواں کہ ہما ڈیہہ و منی مات و بے حوئیں دیم و نے کر شکے اونے انرس بنت۔ من ہما ڈیہہ و
 رواں کہ ہمودا مڑم پہ زراں بہا مہا۔ بھاگیہ و سیر کینی بے حیا میں کر دکوریں نظام مہ بیت۔
 کپتہ جیل و باروداران خدا بخش و دست پاد بستکت۔ ڈاکٹر آحتہ لکھتہ و داتی کے اے قیدی
 گنوک پیتہ۔ کر و کوریں، گنگ و گنوکیں راہ بند و خدا بخش گنوک گتہ۔ بلے دامروچی و ہما ڈیہہ
 مردم خدا بخش و ڈگار و مزین کلیہ و در شک و کہ سدو و تار گنودات و کشتہ۔ پہ و تی مراداں
 پیرانی متاں کشت۔ کلیر و حسکیں نانمب دانی گول سر گواتاں زور زور و شاہدی و دنت۔

(بلوچی اگست 1956ء)

بے مرادیں ماسی

ط۔ روحی

ماچہ شہرء کمبیس دور شنتاں کہ دگ (سڑک) ء کڑء مارا یک کھڈے نظر اُحت
 یغین گوات ہنگہ مئے پیشانی ء چکت موسم ء تہازند ء درائیں کیف موجود اتنت۔ اچ دور
 ء آپ رہ چانی (آبشارانی) شعر ء و شیں توارکات۔ یک خاصیں وڑء مسکین بوئے بہ موسم
 ء تل تل ء تالان ات۔ موسم ء ہرندارگ ء چاپ جت۔

یک گونڈیں ساعتے ماہما کھڈل ء دیم ء اوشتاتاں ماچے گندن کہ یک اسپت کو چکیں
 (اسپت رنگین) ماسی ءے حاک ء کونزگے ماں دست ء چہ کھڈل ء درکت آئی جم برماکت
 بے زیات خیال نہ گرت۔ ہزارانی مسافر اچ آئی اے کھڈل ء دیم ء گوستنت۔ آہا چار
 راہ ء سرء نشتت کہ چہوداں ہر روج انسان گوزنت۔ آئی وتی یک جتا میں دنیائے آباد
 کرت ء نشتت آراچے معلوم ات کہ اے مسافر کئے انت؟ گجا روت؟ پرچے روت؟
 اے ماسی ء عمری ء پنج ء چہل سال ء نیام ء ات۔ مگ چہ آئی چہمانی ایشک ء آشک ء سیاہیں
 نشان ء کر نچان آئی اہتتیں جان ء بوسیدگی ء ہنچو معلوم بوت کہ آچہ ولی عمر ء پیر پیر بوت،
 من دوئی وار ء محسوس گرتن کہ آئی مئے نیمگ ء پہ بے پرواہی سیل گرت ہنچو معلوم بوت کہ
 مئے ڈول ء بے میار میں انسانان ء آئی بازوارزند ء چار راہانی سر ء دیستہ۔

من آئی نظر ء تہا یک خاصیں جہلی ءے دیستان۔ نا اویتی وتار کی ء خاصیں جمرانی یک
 کبکے آئی چہمانی تہادر ابوت۔

من وتی براہندگان ء مجبور کرتاں کہ یک کمبیس ساعتے ایداں بوشتاں۔ من وتی

یک براہند گے ء گشتاں ”ولجہ! شہاے ماسی ء منت کرت نہ کنت کہ آمارا پہ یک
 ودوگنٹہ ء وتی مہمان بکنت۔ منی براہندگ ء پہ اوگانی (پشتو) گول ماسی ء گپت جت ماسی
 ء چمانی گرو شک ہنگہ زیات بوت آئی ہنچو زانت کہ آئی سرء مایک باز گرانیں بارے
 دور داتاں۔ من وتی براہندگ ء گوستاں کہ ہرچون بیت آہے ناو مہتیں ماسی ء زندہ
 حالان معلوم بکنت چہ بازین گرو گپ ء پد ماسی ء وتی دستا تک پہما جت ہنچو کہ آئی وتی قنہ
 شروع کرت آئی گول پڑ بس چمان وتی زہگ ء نیمگ ء چارت کہ آہہ دگت (سڑک) ء
 سرء لوج ء یلب کنان ات۔

من یک ماسی سے یاں۔ ماسی سے اتاں دگہ ماسیانی پیم ء۔ ماسی چہ کساننی ء ہنگہ
 ڈن ء قدم ایر نہ کرتے تاں کہ منی سرء انچیں خواری سے آحت وکپت کہ تامر وچی کیں روج ء
 چہ منی زندہ سرء آئی سائیگ نہ ثلیت من پہ ہنچ ڈولے نون دوار چو ماسیانی ء زندگ بوت نہ
 کنان۔ من یک سائیگے یاں کہ ایدایا اودا سُر ال من اے کو ہانی تہا بید چہ تر سینو کیں
 ساگاں دگہ تھی نہ گنداں۔ منی اے تہا ریں گس ء روج ء برانز (زیر) ہم روشنائی کرت نہ
 کنت اے منی زہگ منی زندہ تکہ انت مکہ ہم چکر ء زور انت۔ منا اے دنیا ء تہا ذراہ
 گرگ نظر کا ینت منا کستے چمانی تہا رحم و مہربانی و مردم گرمی (انسانیت) ء ڈرگے نظر نہ کیت
 منا انچو معلوم بیت درندگیں نہا کہ انسانانی لیس ء شکل ء اید اودا سُر نت ء ترنت اے دراہ
 دز، رہن ء ڈنگ بخت کہ صاف ء پاکیں پیچ ء پوشاک پوشتہ گنت ہر جا چو ڈنگ ء رچنت ء
 پاک دامنیں جنکانی لچ ء آبرو ء راہ ء سرء لنت۔!

منی عمر ہنگہ سیزدہ سال پورا نہ بوتکت کہ منی پس ء جو فہ ء کپت ء حرص ء زرت آہے وس ء نا

دوست۔ ہاں وقت پہنچے بوت کہ ایک نیک و نمان ہم مارا نصیب نہ بوت منی ماس ہر وقت
 تصدق و کھاب بوت۔ چہ غریبی و نادراستی ہر دست و مے کس و حج روشنائی کے نہ بوت مے
 کس ہر یو اللہ حج حد گ و ہا کہ نہ اشکت آخر آنک احت آئی وتی دل ہر ہر ایک گرانہیں
 گئے ایرت و ایک ہنچیں فیصلہ نے گرت کہ آ منی ہر بادی و آئی خود کشی ہر سوب بوت۔ مے
 شہر ہر میں مردم و ایک کسان زاتیں جکے ہر حاجت کت۔ منی پس و وتی وراہیں مجبور بیان
 و گواہ جت و وتی دیم و ایر گرت و منا ہے مز میں مردم ہر خدمت و پیش کرت۔
 من گوں شہر عرض کرتے گاں کہ آ وقت و منی عمر سیزدہ سال ہر ات منی بدن ہنگہ نہ پکت ات
 منی خیالاتی شہوت اندازہ و جت کت و گوں و نکاں پہ گس و گوازی کنو کین و مز میں
 مردم ہر خدمت و پیش کرتت من مروچی زانت کنین کہ من آ وخت و باز حیران تاں کہ منا
 اے مردم نکسین ٹو حسین گسے و پر پے برنت۔

منی پس و منی ماس ہر دو گوں من گون اتنت، منی پس و نگاہ بہ برزیں محل و مازی و اہتہیں
 دیوال و نکران کچت و پدی کاتنت آئی حال ہنچش ات پیش کہ یک بادو کیں شرط بنے
 وتی گدی میں گوازی و سر و وتی پشت کچنگیں مڈی و بہ شرط و ایر پکت۔

من آ وقت و ز گے اتاں و وتی پس و دل و اندازگ و جت گرت نہ گرتاں۔ مروچی جت
 گت کنناں۔ آ باز یک غیرت مندیں انسانے ات۔ مکہ کہولے و لہتیں زندگانی
 چنڈائیگ و خاطر و آئی منا بہ یک نہارے و وپ و دور دات و دست و بہا گرت۔ منا چہ وتی
 پس و گلک نیست۔ بلے چہ وتی شو میں بخت و ضرور گلگ داراں۔ اے دنیا کے تھانا و اداری
 و مفلسی چہ پچان مز میں گنا ہے۔ چہ غریبی و دست و مردم پے نہ کنت؟ مفلسی و تھا کہ چہ

ملکنے تو ذلیل ہے۔ زردار اگر ہرچی بکنت بکنت تو آیا نہ کسے جچی گوشت نہ کنت۔
من ہے ٹوہن گسان کہ داخل بوتان تو منی دل ء باز ترس کپت من وتی پس ء لنگک ء
گپتاں کہ منی پس ء چکٹ ء وتی لنگک ء راحلا س گرت۔

منی جنک تنی گس انت۔ من سر پد بوتان اٹنکس ٹوہن گس چوں منی بوت کنت۔ مے
ڈولین مردمان ء چوکیدار ہم چشمیں گسانی تہا پہ روگ ء نیلنت۔ اے تو یک مز نہیں جا کے
ء گس معلوم بیت منی چوں بوت کنت؟ منایات نہ انت کہ اے گس ء تہا چنکس کوئی
(کمرہ) اتنت وقتے کہ چہ زند ء شوئیں روچان شکست وار تلکس مے اے گوئیں قافلہ
اوداں رست تہ بازیں مولدے مے دیم ء در کپت بکت چہ یک کوئی ء بہ دوئی گس ء چہ
دوئی ء بہ سکی ء وقتیکہ چہ سکی ء بہ چارمی کوئی ء شتاں۔ منی پس ء چمن سستت آئی گڈی
وار ء منی نیمگ ء سیل گرت من تن مروچی نہیں روچ آئی پمانی ارسان ء بے خیال گرت
نہ کناں۔ آئی دپ چچ ات آ منا چیزے گوہگ لوٹ مکہ گوہگ نہ گرت آپ گٹ ء پڈ
گر یوگ لوٹ مکہ گریت نہ گرت۔ دست کمیں ء بُر ز بوت ء چہ آئی پد دروازگ بند بوت
منی ماس گون من گون ات پشامنی دل جم ات مکہ من چہ ٹرس ء لرزتاں اٹنکس ٹوہن
گس انکہ ساز ء سامان۔ ایٹی تہا انسان بکت؟ ساعے گڈے گندان کہ پختے ماسی ہے گس
ء تہا آحتت پمن زبیا ء جوانیں چچ ء لیس آورنت من اے پچاں کہ دیستاں بازوش
بوتان منی کسانی گوں زنڈیں ء ڈڈیں پچان گوستت۔ بلو کین ابریشمی کین پچان ء کہ من
دیستان من چہ گل ء خندتاں۔

اول منا طلستا نہ ء تہا برتش منی جان ء اش ششت چہ ایٹی پدا منا ہما پچانش گورادات دو

مولدان منی سرء پہ جوانی رستت ء گو پتنت منی جان ء سرء و شس بوجتنت ۔
من ہبکہ ء حیران تاں کہ منی اتنکس پر چے خدمت ۔ چے منا عاروسی (بانور) اے جوڑ
کنت منا یک بے ء دیوونی کنت ۔ منا اے گپ ء ہچ گت ء گمان نہ ات ۔ من کہ
آبرہشی میں پچاں دیستاں چہوشی ء گنوک اتاں منی ماس چٹ (بالکل) چپ ات آرا
مرک ء چپی ء گپت ۔ من حیران تاں کہ منی پچان ء گندیت ء پر چے و شس نہ بیت آپمن و
ترا پر چے ندر و صدقہ نہ کنت بلکیں آ گول ماں کست ء کینگ کنت ؟ من چٹ عاروسی
جوڑ بوتان چہ ایشی گڈ منا ہوش نہ کپت کہ چنکس دیر ء پد یک بدرنگیں شکلے زند ء پتار و پیں
مرد کے چو نہار ء تہا آحت درا ہیں مولدان وتی سر بر آئی دیم ء جہل کرت ء سلام دات ۔
آزڈیں ء بے وڑیں مردک ہورت ہورت ء مناسیل کنگ ء گت من کہ اے مردک ء
دیستاں منا چہ آئی بد آحت ء نفرت آحت مگہ آئی چو خرس ء (رچہ ء) وتی دنستان درا
کرتت ء مناسیل کرت منی دل ء ترس کپت من لرزتاں پر چے کہ منا معلوم بوت کہ ایذا
ہے حزنیں مردم ء حکم بیت :

اے نہار ء وتی مولد ء اشار و کرت یکدم ء باز جوان جوانیں وڑ وڑیں نان ء ورگ آ ورتنت
ہا کرنت ۔ گوشت ء برہنگیں رانے منی دیم ء ایریش کرت من ایرنگ ء برہنگیں ران ہچ
نہ ہنگتاں پمشا زوت زوت بہ ورگ ء لگتا ۔ پداوش بوئیں کبا بانس منی دیم ء ایرکت باز
وڑ وڑیں چیز ایر کرتنت من حیران تاں کہ چے بوریں ء چے مہ وریں ۔ زند ء تہا اولی میں
وار ء چو وارت ۔ من آ روج ء دیستاں چنیں و شیں ورگ مگہ منی ماس ء ہچی نہ وارت من
تہران تاں کہ آپر چے چشمیں جوانمین ورا کان ء نہ وارت نان حلاص بوت ء پدا منا یک

مزنیں کرسی یے ء سرء خندارہ بنتت - ساری ء من گشت کہ بلیکس من ترین آرتے مرد
 نشنگان ء من چیر ء دست جتاں باز نہیں جا ہے ات مزنیں مردک ء منی اسے حرکت ہوا
 دیت خندت ء منا آئی خندگ باز بے وز معلوم بوت ء بد لگت - ساعتے ء رندیک ء گوش
 حمرے گوشت ء منی ماس ڈن ء شت من ہم یاد آقتاں کہ گوں وقتی ماس ء در ء در کپاں
 مولد ان مناداشت ء نہ اشت کہ ڈن ء برواں اے وقت ء منی دل ء اثر سے مان کپت منی
 درائیں بدن ء تہا لرزگ کپت من ہبکہ تاں کہ اے مردک پرچے منا نکس ورا ہیبت کیے
 پدیستاں کہ مولد ڈنگانی (بوتلانی) تہا بند سہرین آپ آورنتت ء منا پتنگ ء گوشت
 من خیال کرتاں کہ شربت بنت پیشازوت گولم کنان ء شتاں - مگہ آشربت تھل انتت
 چہ شربتانی گولم کنگ ء پد پین بیج ہوش نہ منت ہما وقت ء کہ منا ہوش آحت من زانت کہ
 منی دراہیں جان ء آج زرتہ من ژند کپتہ تاں دیستاں کہ دو مولد منی ہما پچان ء ڈن
 برنت ہما کہ من ساری ء گور ء کرتتاں - من نہ زانتا کہ منی ہما بیج پرچے ہونیں انتت بے
 ہوشی ء تہا منا آیان دگہ پوشاک گور ء دانتت -

چہ ہماروچ ء رند من ہما ٹوہین کس ء تہا منتاں منا مولدے ء گوشت کہ تنی پس ء ڈگار
 لکرے رستہ ء منا پس بو نیمگ ء نفرت پیدا بوت من مولد ء را گوشتاں کہ منی دیم ء دگہ
 برے منی پس ء نام ء نہ گئے -

من تن دو سال ہے جنت ء ڈولین کس کہ پین چو جہدم (دوزخ) ء انتت تہا
 بوتتاں - آخر مزنیں مردک ء اے حال رست کہ من زہگے ء ماس جوڑتاں ، منا چہ ہما
 مزنیں کس ء درش کُرت ء گوں یک نابزانتت ء بودلائیں مردکے ء نکاح اش دات -

لنا آحتن ء ہے کھڈل ء تہا کپتاں۔ اے زھگ ہما مز نہیں مردک ء نشانی
 انت۔ من ہے زھگ ء رو دینہگاں، منی مرد منا ہر روج شگان جت، من چٹ تنگ بوتان
 ہر روج چہ گر یوگ ء فریاد ء دگہ چارگ نہ منت۔

آخریک روچے مرد ء ہم مناشت ء عشت نون من ء اے زھگ بس من ء ہے
 یکین زھگ کہ یک مز نہیں مردکے ء نشانی انت۔ من پوریات کنان ء نان دوران ء اے
 زھگ ء نان دباں۔

بلے! منی دل ء عشت ء من شمارانہ گوشتاں۔ کہ منی پس باز دیر زندگ نہ منت۔ آکی
 خود نشی گرت باید ہم ہمیش ات کہ آ خود کشی پکرتیں شاملیکین چہ منی اے دستاگ ء بازوش
 بوتک مروچی من وتی قصہ ء را ہما مردمان ء اشنکنا نیناں کہ دانندگ ء تعلیم یافتہ ء سر پدی
 کت کہ زندہ تہا مزن مز نہیں گپ جنت ہما کہ یہ مردم گری (انسانیت) ء نام ء دنیا ء روشن
 کت باز کم مردم بست کہ چہ منی اے قصہ ء سی بست، مکہ من وتی قصہ ء شمارا گوشتاں مناشے
 لک ء ضرورت نیست، من یک مز نہیں مردے ء گس بانک۔

چہ لیشی ید آئی حدت ء پدا حاک ء کونزگ ماں دست ء گپت ء دیم پہ چمگ ء آب ء
 آرگ ء عشت۔

گر میں سا ہگ

مراد ساجر

کینگی ء و تی اُشتر ء بار ء کلونٹ پہ ہشتاد کلدار ء بہاگت۔ کلدار دستمال ء لہب
 ء بستت ء لاک ء ماں جنت اُشتر ء کونڈ بست تنٹ ء بازار ء تنگ ء بر زاد بیت آئی ء
 چیزے سامان گرگی ات آئی میتگ ء سوداگر ء دکان ء چوشیں الکاہیں سامان نیست۔ عمر
 قضاء ء وقت ء آئی چہ بازار ء وا تر گت۔ ہرج سامان ء تو شگے کہ آئی کچتل ات درست ماں
 لچاں کت بست اُشتر ء رہت پر کت کونڈ بوتگ بست تنگ شرمہر بست ء دیم پہ و تی میتگ ء
 رھا دگ بیت۔ بازار ء چہ در آتک اُشتر جو کینت ء سوار بیت، اے وقتی مغرب ء تہاری ء
 ماں شاتنگ ات اُشتر پہ و تی دل ء میل ء بارگ ء چپ ء چوئیں راء گلاٹ بران ات ء
 روگ ء ات، مردم کہ ایوک بیت آئی ء بازیں خیال کاہنت کینگی ہم خیالانی رنگ راہاں
 بر زاد بیت ء غشت ء ہما گو سکیں روچانی و شیں ساعتاں شت ء رست! ہے خیالاں آئی ء را
 گونڈیں ساحتے یک جنتے ء برت ء رینت بلے اے خیالانی جنت چند ساعت ات ء
 دمانے ء رندا پد ء ہما اُشتر ء سمر ء سوار ات ء یک سیاہیں وڈے ء ایوک ء روان ات، نمین
 آئی ء و تی دلگوش شب ء استارانی نیمگ ء ترینت، لکت استارانی چارگ ء۔ دل ء خیال
 گت کہ اے تہاریں شب ء اے استار چون تر پگ ء انت! اداں کسے ء اشانی پیداگ
 بیگ ہم یات نہ بیت؟! اے استاراں بازیں حبرے یات انت اے پیر ہم نہ بنت! اے
 چوتر پناک انت چیا؟ ہمچک ء شعر ء تو ارے آئی ء گوشاں کپت کمیں دیر ء گلگے دیم پہ ہے
 راہ ء پیداک ات گلگ ء ساربان یک پردردیں ء سوزناکیں شعرے جنگ ء ات آئی ء
 شعر ء سرحال ایشت۔ (ع)

بیا کہ زہیر منارا نیلختیں

رُنب رُنب ء جنک کائنت آپ ء

چوش صباح ء سارتمیں گوات ء

من ء کس نذنت تخی شونذات ء

بیا کہ زہیر منارا نیلختیں

شعرواں ہمدار سنگ ات کہ چماہاں یک زندگ دے ء کوکار گت ء گشت ، بگوش اڑے
بگوش سکہ دل ! کہ اے دیر سیریں راہ ء سیاہیں شپ پہ بے تواری نگوزت کینگی ء خیال ء
چہ استارانی تپاسگ ء بیر وکت دیم پہ ہما شور ء کوکار ء نیمگ ء شت کے ء کثے زانا آئی
نیاں ء تار دست جت بخت ! آئی ء راجنگ ء نہ اشت ۔ گت سک بلند ء وش ات ہمے
وش گئی ء آئی ء مز نہیں دردے دل ء دانگ ات آئی ء سار بان ء شعر ء پسو گول اے
گلان بنا گت :

باغانی کپوت وش آوازیں

بے توار ء وتی روچاں گوازیں

امروز ء وفا نیستیں بازیں

بیا کہ زہیر منا نیلختیں

کینگی ء درد مندیں دل ء چہ دراتلکیں اے چاریں گال شپ ء سیاہ ء تہاری ء درزاں بیت
اشت ء ہما گلگ ء سار بانانی گوشاں ایر کپت بخت ، ہر دو نمیں نیمگ ء یک بے تواری ء
ء ماں شانت ! دانکہ گلگ ہم آتک ء رست یکے ء دار بخت اڑے ولجہ تو چہ کئی مردمانے ؟
کہدا شہسوار ء کینگی ء جواب ترینت ۔ تو چہ بدن ء پیدا کئے ؟ کینگی ء گوشت ہو ۔ کلونٹ
ہے نہاد انت ہاریں ؟ ہشتاد کلدار کینگی ء گشت ۔ ترا ماہیک گول مارا چار دانگ بدئے ؟

کینگی ء چیزے ماہیگ آہان ء دات ء آہان چیزے کلونٹ۔ ہر کس ء و قی راہ کت ا
 شت مت بے کینگی ء و قی کشنگیں شعر ء آئی ء دل کدینت۔ آ و قی گو سنگیں رو چانی یک
 و شیں ساعتے ء دل سوچیں ترانگے ء کت اے ترانگ ماہان ات ء آئی ء کساننی ء ہمیل
 بے آئی ء سیر دو سال پیریک مالدارے ء گوں پیگ ات ماہان آئی ء کساننی ء دوست
 ات آیکیں میگ ء رنگ ء مزن پیگ اتنت بے سیر ء رند ماہان ء مرد ء آئی ء را و قی
 میگ ء برنگ ات۔ ماہان ء میگ کینگی ء راہ ء سر ء ات یک برے آئی ء دل ء باز
 مرنگ ات کہ ماہان ء جاگہ ء مان تر بے آئی ء و قی دل ء حبر ء رانچ کمار نہ تنگ ات۔
 نیں آئی ء دل زانے چہ آئی ء چند اگیش ات ء آیک ڈول ء ماہان ء بارہ ء خیال تنگ ء
 ات کہ باریں ماہان چون انت ..... باریں چہ حال ء انت ..... ماہان ء دل ء
 انگت منی واہگ است .....؟ اے یک سوال یے ات کہ آئی ء گوں وت ء گت بے
 بازیں درد ء غماں چہ پ وارنگیں دل ء رنج پسوندات پد ء وت جواب ترینت کہ ماہان
 کدی منا بے حال گت نکنت من ماہان ء چارگ ء الم ء رواں۔

ہما شپ ء بانگواہ ء وقت ء آئی ء اشتر پہ ماہان ء میگ ء نیمگ ء روگ ء ات
 ماہان ء ہم پہ کینگی ء سکیں دوستی یے است ات بے دنیا ء اے دو دانت کہ یک پیانہ
 اوشیت مروچی در سال ء چہ رند کینگی پہ آئی ء میگ ء روگ ء ات۔ نہارن ء وقت ء کینگی
 ماہان ء میگ ء شت ء رست یک مردے ء راجست گت۔ آئی ء سوج دات آڈل ء دم
 ء گدان ء گدے ہما ماہان ء لوگ انت۔

کینگی ہما مردم ء سوج ء پد ء ماہان ء لوگ ء شت ء رست اشتر مشک ء دار ء
 بست اے و قی ماہان شیر ء متنگ ء ات آئی ء کہ کینگی دیت ہنیزگ یلہ دات نگر
 کشاں گت ء گدان ء پیش گاہ ء رنج گت۔ کینگی نشت ماہان ء دیر دیر ان و ش آتک گت

پاؤں تک سو گئے ناع پر کت قدھے شیر چہ ہنیز ک ء ایر ریتک ء اورت ء کینگی ء دیم ایر
 کت انت ءوت یک کرے ءشت ء نشت۔ کینگی ء یک دپارے ناچہ سوگ ء ذرت ء
 دپ ء کت قدہ ء شیر ان چہ یک گلے گپتے جم چست کت انت ء ماہان ء چارگ ء گت
 دوئیں جم ماہان ء دیم ء سکت داتگ اتنت گشے زانا ماہان ء دیم ء آچیزے شوہاز ء ات
 ماہان ء سرچست گت دوئینانی جم دوچار کت بخت کینگی ء وتی ہوش بر جاہ کت ء گشت تو
 مناج کارے؟ ماہان گشے چہ و اب ء پد رھت ہر دو یک دگرے ء پنجش چارگ ء اتنت
 گشے زانا یک دگر ء راجہ آرگ ء جہد ء کت شریں ساعتے پہے تواری گوست ماہان
 ء جواب دات لئاں۔ اے لئاں پہ کینگی ء جوابے نہ ات گشے زانا کسے ء شل سریں
 کارچے آئی ء دل ء جت آئی ء ناہ ماں دپ ء جور بیت بخت دست مان سوگ ء تہا
 شکرت! پہ مزنیں مشکلی ء دست چہ سوگ ء تہا در کت بخت ء چادر ء لب ء پہک کت
 پاؤں تک سواس پاؤں کت بخت اشر مشک ء دار ء بوتک ماہان ء ذرا بخت تو باریں ناہاری
 نہ کت؟ ساعتے بجل ناہاری بکن! منی لوگ و اجہ چہ لگ ء کیت گرم ء سارت کن گدا برو
 کینگی ء پہ پریتگیں گٹے جواب ترینت تو کہ من ء پچہ نیارے پرمن اے سارتیں ساہگ
 گرم بخت در آمد ء سارتیں ساہگ ء چہ وتیگ ء روج ء سر شرترا نت، تی ساہگ پرمن نیں
 سارت نہ انت کینگی ء وتی اشر مہار کت ء ر ہادگ بیت بلے نیں آئی ء راپاداں جواب
 داتگ ات آئی ء چند راہ ء روان ات بلے آئی ء روح چو بزیں آہو ء ہے ڈل ء دیم ء پہ
 وتی جدا بٹگیں، مہبل ء شوہاز ء پریات کنان ء سر بندان ء روگ ء ات۔

گرند

مراد سار

اے پنجمی سال ات کہ ہورے ترپے ء ہم گورنگ ات۔ یک قظ لہ ڈکالے ء
 ملک ء ماں شاتنگ ات۔ گلہ ء دان پہ نشانی ء واسطہ ہم نیست ات چارکیاں سہرہ پہ
 کلدارے مشکلے ء رستگ ات نا کہ ملک ء مزینیں ورونے است ات ورون ہمنگ ء سہرہ پہ
 بیگ ء ات ماش ء برنج پہ قضا یک نیک بنختے ء راورگ ء رستگ ات۔ غرض کہ قرض
 ڈکالے ملک ء تہا کپنگ ات کہ مات ء پتاں وتی ساہ ء چہ دوست ترین چک مال سہرہ
 بارانتت۔ کس کسی نہ ات۔ ڈکال ء ہما محکمیں سیادی کہ مرگ ء چہ ابیدگون کسے ء سنگ
 ختاکنگ بیگ اتنت بہر بہر ء نکر نکر کنگ اتنت۔ کہدا شہسوار ء ورنائیں بیج قائم ہے ڈکال
 ء ملک بدر کنائینگ ات۔ آپہ شد ء ساہار ء تنگ و مسقط ء فوج ء سپاہی بیگ ات کہدا
 بیج ء غماں ہر وہد پر بیگ ات کشے آئی ء ڈکال ء پرواہ نہ ات۔ اگہ کہ آسک شد بیگ
 وارات بیج ء غماں آئی ء راجہ ڈکال ء شد ء واری ء چہ ہم گیش پریشان کنگ ات۔

مروچی کہدا اکا پر ء چیر ء تحت ء ہر ء تنگ ات۔ ہے کا پر ء چیر ء داد و پس ء پوست ء جگا
 ات کسانیں چک ء چور بیگ پہ پس ء پپ ء روتانی واسطہ آگر بیگ ء تنگ اتنت۔ کہ
 کدی داد و پس ء لاپ ء چاک بدنت ء مارا پپ ء روتے دست بکپیت۔ اے پس کہدا
 پہ مزینیں پیر ء نام ء حیرات کنگ ات کہ منی چک چہ مسقط ء پد ابیت ہمو شش ماہ ء سر ء یک
 پے حیرات کنگ ات۔ داد و پس ء پوست جت، پیسر ء کارچ زرت۔ پس ء ہڈ چاک ء

پر آرت پس اور آتیں بڈ دست چہ بن خنڈال ء بڑات ء جتاکت ۔ کارچ ء گول گوشت
 بہت ء دیرکت بڈ دست ء ہڈ ء روج ء دیم ء ہیرت ہیرت ء چارگ ء لگت ۔ کہد ء
 گوشت ء دادو شری ء سرا بچارے باریں ء امبر ء ہور بیت یانہ ء اے ڈکال ء مخلوق سیاہ
 ہرکت ۔ دولت ء ساہد ارتن و شد ء کشت کت در چک ء دار شک و ڈنگر بیت انت اللہ
 و ت حیرے بیار بیت باریں ملک ء حال ہے بیت ..... !

دگہ ہم چار و پنج مردم حیرات ء بو ء گراں چک ء اتلگ اتنت میں درستان جم
 دادو ء کرچ و کوسین دیم ء سک داتلگ اتنت ہیرت ہیرت ء چارگات انت کمیں دیر ء چہ
 رند دادو ء گوشت ولجہ اے بڈ دست ء حالے لگون ۔ دادو ء دیکتا جہرمان دپ ء ات کہ ولجہ
 ء ذرا کینت گوشتے حال خیر ! تو پدا شری ء سرا بچارے باریں بڈ دست ہے گوشت :

کہد اوتی دپ ء جہر تو ام نکت ء بڈ دست چہ دادو ء دست ء چچ گپت و ہیرت ،
 ہیرت ء چارگ ء لگت ۔ دادو ء کہد ء سوج دات گوشتے ولجہ ادا بچارے جا گہ ء گندے
 گوشتے زاناں و نرے ء ماں شانگ منی زانگ ء مز نہیں ہور و باران بیت اکہ ہور نہ بیت
 گڈالم ء یک زنڈین سیہ گوات ء طرفانے ملک ء سر کنت بلے منی خیال ء ہورے بیت
 کہد ء ذرا کینت دادو تو شری ء بچارے خدا انت ہورے بہات ۔ دادو اکہ ہور بیت من
 زامر ء تاں پاداں پوشا کینیں ۔

یک کماشیں مردے ء چہ دادو ء دست ء بڈ دست چچ گپت میں کا پر ء چیر ء تمانیں
 مردم بڈ دست ء چارگات انت کشتے زاناں ہے بڈ دست ء تہا چیزے نوشتہ ات یا چیزے

گندگ ء اتنگ ات ۔ دادو ء پس ء گوشت و نذجت کہد ء گفت ء پدا کہیں کہیں گوشت
سش ء گور ء لوگاں رینتے بلے گوشت ء مروچی کس خیال ء نہ ات دانکہ بریگاہ ء ہے بڈ دست
تما میں میگ ء لوگ پہ لوگ ء تران ات چشیں مردم نیست ات کہ آئی ء یک برے ہے
بڈ دست نہ چارنگ ات ۔ دانکہ یک ما ہے ء ہے بڈ دست کہد ء کا پر ء نلن ء ماں جنگ
ات ۔ بڈ دست بپشین گوئی ء چہ شش ماہ رند دوشنبہ چہ مسقط ء فوج ء موکل ء سر ء اتنگ ات
۔ اے وہدی کہد ء کا پر ء چیر ء دیوان ات آئی ء چک ء پہ آئی ء واسطہ پنجاہ کلا ارغ یک
ڈبی یے مشطی حلوائے چیزے گدوچ ہم راہ دانگ ات ۔ درسان چہ دستریں حال ہمیش ات
کہ آوت دیم ء آ گوٹ ء پیداگ ات ۔ ہے کا پر ء چیر ء درتیں چیز دوشنبہ ء کہد ء
رادانت یک پیلکے ء تہاچنو و کا جامان ات ۔ دوشنبہ وتی دستاں گوں لاکوٹے لاکوٹے چک ء
چوریاگن ء بہر کنگ ات پہ ہے گل ءوشی ء کہد ء دوشنبہ ء رامہمانی ہم کنگ ات ۔ کہد ء ہا
وہدی مولدان ء حکم دات کہ چارکی ء توشکاں بدرش ات کہ آ گوٹ ء چہ یک دوروچ پیر
کسانیں کہد ء دیمابروت ۔ ہے روج ء بریگاہ ء وہد ء آسمان ء دیم ء جاگہ جاگہے جمہر ہم
گندگ آتنگ ات ۔ ہے جمہراں ہر کس پہ گلے چارگ ء چکندگ ء ات شپ بیت ہر کس ء
سراپرکت ء وپت بلے کہد ایک پیم ء وتی چک ء بابت ء خیال کنگ ات ۔ دل ء کشکات
کہ اے پانزدیس روج جہنی گوزنت منی چک کیت ۔ نین من آئی ارا پدا روگ ء نیلان اد
مزمین حمر ایش انت کہ آئی ء دستار نین مزن چنگ ۔ خد ء مہربانی ء چہ آگوں وت چار
کلدار ہم کاریت من آئی ء رامزمیں وبل ء دامیاں گوں سیر دیاں ۔ آ ہے خیالانی تہات

دائکہ و اب کپت انسان ہم غمیں چیز سے یک دمانے و حمر و زانت و سالانی خیالان کت
 آخر ہاروج ہم اتک چارکی و سبزیں کوانٹ پاکڑہ کت یک نپادے و یک زنگی این پڑے
 پاڑہ و سر و تخت و بست، وتی تو شگ زرت کت چہ کہدا و موکل گپت۔ دیم پہ بندن و
 ربادگ بیت بلے مروچی آسمان جہراں الکا پی و پوشگ ات ہنخیں جہرا اتت کہ کٹے زاناں
 ہنیں ہو بیت۔ تمامیں مخلوق گل ات کہہنی جہرا ایردینت ملک آبدان بیت اے ڈکال و
 شہ میں روج رونت جنگل و وڈ سبز بنت دلوتانی دپ پہ کا ہے و سک بیت۔

سے روج و مسافر ی و چہ رند چارکی بندن و رست۔ دوروج و رند آگوت
 آتک آئی و ولجہ گون ات چارکی و چہ تیاب و بوجیک و تہا ولجہ و ہر و ہڈ کت و آدرت
 انت یک روچے ہمو دانشت انت اندگہ روج و چہ او دار ہادگ بیت انت تمامیں راہ و ولجہ
 اشتر و جہازات چارکی اشتر و دیما گون ات۔ دوروج و رند آیک میتگے و اتک انت اے
 میتگ ولجہ قاسم و یک دوستے و ات۔ آیانی میتگ چہ ادا نیم روج و راہ و ات ولجہ و چارکی و
 راگوشٹ چارکی تو پیسرا برو، مزین ولجہ و حال بدے من اے گرم و ہدا سارت کنال خدا
 بکت شہی من کایاں۔

چارکی گل بیت۔ پر چیا کہ کہدا و حال دیر کا چہ آئی و رایک ہٹکے و یک شلواری
 و امیت ات۔ چارکی ہما دمان و چہ او دار ہادگ بیت۔ مروچی ہم کہدا کا پر و چیر و شگ
 ات و چم پہ راہ و اتنت۔ آئی و دیر و چہ چارکی و را دیت کتھے آدرت بلے آسک حیران
 بیت کہ چارکی ایوک و پرچے پیدا ک انت؟ کسانیں ولجہ کج انت؟ اشتر کج انت؟ چارکی

ہم اتک غرست، سلام دات سلام ہنکت چارکی ءدپ ءات کہ کہد ءء پء ترس ء حیرانی
جست کت چارکی تو باریں ایوکا آتنگے؟ و لہجہ کج انت؟

چارکی ء کندت و گوشت و لہجہ کہد محمود ء میتگ ء ناہاری ء و ہد ء جلتگ۔ منہا پیر
راھے داتگ ء دت شہی کنیت۔

کہد ء کہ اے وشیں حال اٹکت، آئی ء دل ء گر گے جت۔ سیاہک ء راہکل گت کہ
پادا چارکی ءدپ ء شیر کن بکن۔ کہ وشیں حالے آورتگے ء تو بروچہ رگ ء دو پس گچین کن
ء بیار شہی کسانیں کہد ء مہمانی کنین۔ ساعتے ء رند ہے حال چو گرو کے ء تما میں میتگ ء
شنگ بیت۔ مزینیں تچ ء تاگے شروع بیت۔ مولدان دان زرت انت پء جنتر ان شت
انت۔ داد و مروچی پداوتی زنگی این کارچ ء تیز کنگا ات۔ یک کسے دارو چنگ ء شت بے
مروچی ہم سک جہز ات۔ روج ایر شت ء نیمگا یک سیہ گواتے ہم چست بیان ات۔
برے برے گروک ہم شہم کنگا ات۔ نماز ء چہ رند و لہجہ قاسم ء کہد ء محمود ء رخصت گت
کہد ء محمود ء آئی ء رابا زمنت گت کہ شہی نجل۔ باند ابرو، بے لہجہ قاسم ء نہ من ات۔

ہنریں کوانت کشک ء گواز کنان ات ء پء نازے پیداگ ات۔ وتی میتگ ء
چہ کمیں دیر آئی ء راہے سیہ گوات ء گپت۔ بے گوات سک تیز کشکا ات۔ ہنچو تہارات کہ
چم پء چم ء میم نیا تگ ات۔ کہد ء قاسم ء کشک تاب گت۔ مچی این ڈگار ء بند ء سر ء
کا دانیں کہیر ء نیمگ ء روگ ء لگت۔ آتاں کہیر ء نہ رست کہ ہور ء ایر دات بے ہنچوں
طوفانیں ہورے کہ چو مشک ءدپ ء رچگا انت۔ تر مپاں گوں ہور تر و نگل رچگا ات۔ یک

یک تر و نلگے کدے ہار گے بیت۔ کہدا اقا سمء اشر کبیر ء بند ء گول بست۔ وت کبیر ء
بند ء بن ء تکہ بیت ء نشت۔ کمیں دیر ء رند گزند ہم گزندگ ء لگت۔ نین جمر ہنچو گزندگ ء
ات کہ مردم ء جگر ماں لاپ ء تہا لرزتگ اتنت۔

کہدا شہسوار لوگ ء تہا نشتگ ات۔ چار کی راہ ء حالاں گول کہدا ء بیان کزنگ
ات۔ بلے مروچی حمر حمر ء سر ء کہدا ء زور زور ء کندتگ ات۔ آ باز گل ات پر چیا کہ
مروچی پودگار ء رحم کتگ ات۔ زر بریگا ات۔ اینچور وچ ء پد رند آئی ء چک ہم پیدا ک
ات۔ یک انا گاہ ء زبردستیں تو ارے بیت۔ کشے زاناں آ زمان ترک ات۔ یک برے
زمین ء آسمان روک بیت انت۔ دیر یک بوستگے ء تو ار بیت۔ کشے کہ کوہ ء کپت یے پہ
زمین ء کپت۔ کہدہ جاہ سرات۔ ہنچو ڈن ء در آ تک گوشتے چار کی منی خیال ء گزند پہ
زمین ء کپت۔ چشمیں تو ار بلے کسانین کہدا ء دیر کت۔ ہنکت نیا تک خدا میں کہ ہمو دا
کبلیت۔ مروچی قہریں ہور ء گواتے۔ ہور ء کہدا اپہ ڈن ء اوشتگ ء نہ اشت۔ پدا لوگ ء
تہا آ تک۔ بلے کہدا ء دل ء کشے زاناں یک ترس و سواسے ماں شانگا ات۔ پدا سیاہک
آنک، سیاہک ء گوشت، ولجہ فہما تو ار اشلت۔ خدا دات ء ڈگار ء کادانیں کبیر بن
انت۔ کادان ء سر ء گزند کپتگ۔ اے تو ار گزند ء ات!

بلے نین ہورست بیان ات۔ میگ ء مردم کادان ء چارگاروگا اتنت۔ چار کی
ہم گون ات۔ اودا کہ شت ات چارت اش دانکہ کبیر دو کپت انت۔ کبیر ء پر شملیں شاخ
ء حیرا کہدا ء ہنریں کوانٹ ء گردن گندگ آئیگا انت۔ چار کی ء پریاتے جت ء کبیر ء

پر شنگیں شاح و سراپت نہیں اندگہ مردم سر پد بیت انت۔ ہد کبیر و شاح اش چست گت
 شاح و چیر اکہد اقام و جون دراتک نہیں واہ ویل بیت چارکی پریات کنان و دیم پ
 میگ و پیداگ ات۔ آئی و رند و دگہ چار و پنج کس تچان اتنت، و ہد یکہ اے حمر کہدا
 شہسوار و سر بیت آئی و دیم چوتا پگ و سیاہ تر ات۔ دپ و چہ یک حمرے ہم در نیاتک۔
 لوگ و یک و اغزارے شروع بیت۔ اندگہ مردمان تحت زرت دیم پہ میت و شت انت۔
 بلے کہدا و خبر نہ ات۔ کہ چے بیگ ات۔ آحیران و شنگ اب۔ آئی و چماں یک ارش
 و تر پے ہم نیست ات۔

جمیران گورت و شت انت۔ ملک آباد بیت داد و و بند دست و حمر راست بیت
 بلے کہدا و واسطہ اے آبادیں جہان تہار و ویران ات۔ ہما کا پر و چیر اکہد اماں زمین و
 سر و شنگ و کشک و چارگا ات۔ نزاتے چیا آئی و چم ہے کشک و سک اتنت، حالانکہ
 آئی و چک کدی پہ آتگ ات و شنگ ات ہم:

(بلوچی کراچی)

جنوری 1957ء

شیر محمد مری

اے اچ بہتین ء جڈ ونہ ات۔

اے چہ مرچی ء سے سال ء پیش وتی مات ء پت ء چہمانی دیدگ ء آجتانی بہتہ
ہدات۔ ایسی ء مادواز دہمی جماعت ء ونہ۔

یک وہدے اے مروچی میں جڈ وء وتی جر (پنج) منائنت۔ (بدل گرت) وتی
ہٹ (مود) گوں وشہوئیں عطراں مُشت۔ راستی گیوار کشکی ء کہ بانگھ ء پ پڑھک (وانگ)
ء کالج ء جنکانی نگاہ یک برے ہمیرنگ ء مچ بہتہتی چو کہ مردمن گارء (موران) جہور (پنج)
بت۔ کالج ء جنکانی وہاب ء ورناروچ ء تیر وارانہی (تیردیگ۔ لائری) ورنابہر بانگہ ء
کالج ء جنکان گوں وتی دز گہاراں تیر دانتت۔ کہ کوہ پروش کنی بہت؟ اے ورنابہر بانگہ تیر
داراں ہر روچ گوں تیراں بہر بہت یکے حیالی کلت ء یکے پر تیراں برا کنت۔ پر کوہ پروش ء
بان (بید) اچ یک جنکے ء کہ آں آ ہی چکی سنگت ء بلوچی سٹریٹ ء ہمایگ گواڈگ پل
ات۔ تیانی (دگرانی) سرء مورودگی خیال دہ نہ گت۔

پہیشی ء جنکاں ماں وتی نیاد ء دیواناں آنہی نام انز تک (بے پرواہ) بستکت۔ کہ
اے چور و اچ وتی ورنائی ء گوات ء سوہنائی ہوس ء انوش (بے پرواہ) انت۔ نی کسی سرا
انتا تک دہ نکیپیت۔ کوہ دیس جنکانی ارمانانی دلاں پچر پچر (نکر نکر) کنوکیں کوہ پروش مروشی
شال کوٹ ء مز نہیں سڑک ء کندھی (کرء) ء وتی پادء دراج کتو نشکی ات۔ موٹر لاری،
کبھی، انگو آنگو مردماں چہ پری ء روگا کینت۔ اُردو، لشکرانی، ورنایانی جگر یزانی (مزدکانی)

لاریاں چڑہتے۔ ورنما اُردی (فوجی تنک) چلتیں جراں واہواں دارگا میت۔
 مروچی آزاتی ء روج انت، آزاد پیتگول۔ ملک ء وطن آزات تئیں۔ آزاتی
 کہو بات۔ وطن آزات ء زیندگ بات!

کوہ پروش ء حیاں اُردانی صبر ء ورنایانی واہواں وہاب برتکت کہ ناگمانی ء
 دستے ء کوپگ پتو جھنھی (جکتہ) داتہ۔

”فقیر اچ ایدا کڑوبی پرچے کہ مروچی آزاتی ء شادہ ء مراد انت۔ پے اے دگ ء اے سڑک
 ء نین ملک ء مزین و زیر کیت ء گوزیت۔ آہی ء روگی انت۔ اودا مخلوق پے آہی ء حیل
 انت۔ آمروچی آزاتی ء سر ء گوشتا تک (تقریر) کنت۔ آزاتیں ملک ء واہگانی حکم
 انت کہ پنڈوک اچ پنڈگ ء بند انت پنڈگ ء ایشگ (پیشانی) ء کئے۔“

”کوہ پروش ء دپ ء اچ درکت۔ شے آزاتی پنڈوکاں ء تہ پیدا کنت
 پر پنڈگ بند انت۔ اے چون بیتہ بیت۔“ وتی متکلیں چم چرینتی ء ٹوک (صبر) کنوک ء
 نیمگ ء دستہ تہ بھارتی کہ اے آہی کالج ء سنگت فتح محمد انت۔ گون نگاہ ء پمانی ہور
 بیگ ء ہر دوکیناں یک دومی بھارتہ۔ فتح محمد ء جھٹ کتو زونڈ کونڈ تہ، کوہ پروش بھا
 نکر (انبار) گتہ۔ کوہ پروش اے توئے؟

کوہ پروش ء مجاروئیں (مجیں) چماں اچ سہریں لوارے سر پتہ۔ کوہ پروش تراچون پتہ؟
 تہ کالج ء کہ یلہ داتہ پکو جھکے؟ چون گتے اے تراچون پتہ۔ تہ وتی ورنائی سونہانی (زیبائی)
 چوں گتہ۔ ایرنگ پرچے گتے تو تہ جڈو دہ؟

برات اڈھکلیں شیر گودان ء نہ رونت۔ تئی کلئیں پولانی (جستانی) جواب ہمیش

انت کہ من تنی دیما گوں درتگیں جر، بدتگیں گلا لک (مود)، پریں چم، برائیتگیں ورنائی ء
 گراں باریں منگیں زیند ء ڈھولگاں۔ دوئیں چوروی (چکی) سنگت دانی یول ء گول ء
 انت کہ سڑک ء آن سر ء چہ یک لہکوکیں (ترپوکیں) دراجیں موڑے مار ء ڈول ء
 دیکان ء دیما تلان ء پیداگت۔ آنہی اچ اگ ء (دیما) دواردی ورنادر وہانی (وتاس،
 پہول) بتگی ء موڑ سائیکلاں سوار آنت۔ اورند ء موڑانی نہ سدوکیں چرے
 (تھارے) گوں ہر زاتیں رنگاں۔

چو کہ موڑ سہرا پیتہ، فتح محمد ء پول گول (سرسوج) ناپیلوی ء اشتوا اشتاپی دوگام ء
 دیما پتہ۔ سڑک ء کندھی (کڑے) پادانی، ہنیز ہوارکتو دوئیں دست یل داتو (یلہ داتہ)
 چو کیوں (سنگ ء، بت ء ڈول ء جکتہ، اوشتاتہ) کوہ پروش سئی ات۔ زانتی کہ اے اردی
 ملام انت۔

چو کہ موڑنز یک آحتہ کوہ پروش ء دیستہ۔ موڑ ء اگ ء نشتن ء (سیٹ ء) موڑ ء
 ہلک (ڈرائیور) موڑ ء ہکلائینت۔ پدی نشتن ء یک دوری ایں (پزوریں) واجگے کہ
 اچ لاپ سیری وژداں (ورداں) سہریں گوجے ات۔ چماں شیشگ چاٹتی ء (ایر
 ٹیک) نشکی ات۔

چماں مام سنی زانتی یا پتہ سنی زانتی ء زور ء پڑ ء واہودار گائینت۔ (نعرہ جنت) مئے
 دیر زندگ بات۔ آزاتی پادار بات! وطن آزات بات! کوہ پروش اچ موڑاں نگاہ تریٹو
 دنی سرہ پریٹہ۔ برتگیں پاد، خشک ء لاگریں ستگیں کیلہ ء ڈولیں (چو کہ مچ ء کرز جوڑ
 گرائت دستانی کرائی (باسک) اگر بیانی گرچ چماں گوں گوئدی گندگ ء دوسارتیں

ارس ٹرکیٹو (پٹینٹ) آنہی برتلیس پادے سرے پریشکت پر آزاتی ء و اہوداروک ء موثر ء
 وزیراں نگاہ داروکیس مزدماں نہ دیستکت چڑو کوہ پرورش ءوت پرینووت دیستکت۔ چو
 مذہبی قیامت ء ءول ءوت کاریت ءوت گندیت۔ موثرانی چر یک پہ دومی رند ء تلشکان
 ء سلطان ء گوستوجہکت۔ (حلاص بوتکت) نین چڑو یک لوژاروکس (چولوژء) ء جنزے
 سنہر گات کہ و اہوداروکانی دیما رچ گات۔

فتح محمد ء دیم چرینتہ گوشتی برات تہ باریں پہ منی روگ ء تئی ایوک ء الگ ء مونجھا
 (ملور) تہ نہ پتیکے؟ من لاچار تاں، منی ڈیونی ات من سرکار ء کر ء دار ء نو کراں؟
 من سیاں! کوہ پرورش ء گوشتہ۔

تہ وتی قصو ء تہ کن کہ تاج کالج ء ہما انٹر تکلیس (بے پرواہیں) ورنائی ء ملگی ڈیل تاں اے
 جد وئی ء چون آرتے۔ فتح محمد ء پول گتہ ”بل او برات گوستکیں روچاں پر چہ پٹاں وادال
 رتے، نہ کہ گوستکیں و ہد گردیت۔ ء نے دو بر ء کیت۔ نے کہ نین من گرت ء اولی و ہدال
 آرتہ کنناں۔ نین گوستکیں و ہداج گوانکاں دیر باز دیر ما گوستکیں مجاں سر آتکت۔
 (مستکت) کوہ پرورش ء جواب داتہ۔

گلدہ چیزے ڈس نکو (پیریں) زیدگ انت؟

نہ برات آنہی دیما جوان بات آنہی دہ اچ اے ڈکاں موکلا مینتہ۔ (رخصت کہتہ)
 تہ ہمکر ء یک بگی والی ء آتکو گوزگ ء پیتہ۔ فتح محمد ء چووا جہی ہکل داتہ۔ چورا بگی ء
 داراے مرد ء منی بگلہ ء دیستکے؟ بر ہمودا پچائیں۔ بگی والا ء دوئیں دست بستو۔ سلام کتو
 گوشتہ۔ تئی ٹی (گلام) ان صاحب! ہمارنگ ء کہ واجہ ء پر مودا۔

کوہ پروش ء جھٹے نادنواں گلو آنگو گتہ۔ پر فتح محمد ء آں بھانکر کتو، چک ء ڈول ء بگی ء سوار
تہ۔ بگی والاء چا کجے چکتو۔ مادن (مادیان۔ اسپ) ء ونگ ء تاپینو ہیکل داتہ۔ ”بور جو
تہ۔ آزاتی ء روج انت تہ دہ پے گہیلنگ ء تاج ء سنہر ء آزات بی۔“

(برو) آزاتی ء روج انت تہ دہ پے گہیلنگ ء تاج ء سنہر ء آزات بی۔
بگی والاء دھک ماں دھکی گوں پاد ء پنیز ء خیال گت کہ تھاندار صاحب ء گوں اے
جہ ویم فقیر ء چہ کارے کہ وتی بنگلہ ء پچا کینگلی انت۔ دل ء وت گوشتی مزین مزین مزین
کار انت۔ مزین مزدوتی کاراں وت پوہ بنت۔ ماچے زانوں۔ لاگریں ڈھلتگیں بے
دن ء بے زبانیں اولاک ء لٹان کٹان ء آرتہ بنگلہ ء ایر کینگلی۔ بنگلہ ء درمی گلو (دروازہ) ء
پ ء کوہ پروش ء وتی برنگیں پاد دراج کتو نشہ سڑک ء خیال پر نیتی دیستی اے سڑک منی
ورانی ء اننگلی ء سڑک انت۔ بازیں روچاں گوں کالج ء سنگتاں پچی ء پے پاد درانی ء ماہے
سڑک ء کاکوں یک مزین توت ء در چکے ء چیر ء بیگہ ء دیما گورے من گورے پانی
زینگوں۔ (ڈک دارنگن) قول ء اقرار ..... پدی پدی ماں رکاں دہ تلگے داتہ۔
کوہ پروش ء چم بوٹو (چماں نزگتہ) زیند ء پدی سر آتلگیں پندانی نیمگ ء بھیڑتہ۔ ہمکر دہ
کی نہ پیتہ کہ چکر وخت گوتہ۔ گوں موٹر سائیکل ء گڑ بڑ ء در بہگ کتی۔ دیستی فتح محمد موٹر
سائیکل ء سواری ء جکتی انت۔

فتح محمد ء جھٹے گوشتہ۔ اڑے تہ ایدار اننگلی ءے؟ اندر ء پرچے نہ شینگے تہی انٹار گواڈگ پل
زانرہ۔ آن استیں تہ لوگ ء ات۔ او گواڈگ پل! او بانک بیارن بان ء کہ کوہ پروش
آرتوں۔ بنگلہ ء اچ چڑو پینگ ء (کچک ء) لہوکتہ۔

گواڈگ پل۔ پانی؟ کوہ پروش ء سر ء زمین اچ چیر ء در کچگانت۔ آسمان

جنتری چرگاست۔ گواڑگ پل۔ منی دوستی و نام پلانی منی و ابانی بانک۔ ورنائی ارمان و زیند
 و وہاب برائیتگیں شرط، کھرہتگیں بھیڈی؟ جھٹ ڈانگ زرتو رائی پیتہ کہ فتح محمد من اندر
 نیایاں مناں گوں تو کارنے منا پیدا اشتاپی گردگی انت۔ من رواں فتح محمد جھٹ کتو کپتہ۔
 برات من تر ا کے پھر وگا کلیت۔ روگ اولی بازیتگنت۔ گرد واراں بل، جز اندر۔

لا چارے بے وس بیو جڈ وء وئی نگیں پاد کڑ پختان وء بنگلہ وء نیمگ وء رائی پیتہ۔ دانی گوریل
 ریمان (کابان) روگا اتنت۔ کہ گواڑگ پل سردری وء در کپتہ۔

کوہ پروش وء کہ وئی شدی میں وء تگیں نگاہ پرینتہ۔ گیران جزگ شمشہ۔

پلانی مروچی گوں سہریں ابریشمیں شلووار، سہریں سروش آستنیں (اشک آستونگیں)
 پیشک او گوں لگھیں جیگ وء اچ۔ ہتاں لذتی ات۔ گیسو کتو پد وء چنگل دانگی پت چو
 ہالو چنی (بگولا) ڈول وء انیشگ وء گر پیز گانتت چو کہ قصوانی سہراں پری۔

گواڑگ پل وء اشتاپی پول گتہ۔ ملوکان وء پت اے جڈ وء تا نگو برے ایسی حون کتہ؟

فتح محمد وء اشتاپی جواب ترینتہ۔ ”بانک اے جڈ وء کوہ پروش انت۔ مئے کالج وء سنگت تھی بلوچی

سٹریٹ وء ہمسایگ۔ کوہ پروش؟ تاں کوہ پروش؟ بچی پڑھوک (وانوک) ہمسروانی۔

ٹوک (حمر) گٹ پیتہ پلانی وء رکھ (لنت) ہوار بیتگنت۔ نزیںک آ حتر چچی وء جکتہ (اوشتاہ)

کوہ پروش وء برتگیں پاد وء گرتا تگیں چم وء بداتگیں پشاں نگاہ پرینتی۔ ناگمانی اچ دپ وء

در کپتہ۔ کوہی (پلانی وء آنہی دوستی وء نام و ہدے وء ایر گتگنت) تہ وئی باری چون گتہ وء پیش

وارتہ۔ اے تہ گوں و تار چون گتہ۔ اے تہ کچے پیتہ۔ اے توئے؟؟

کوہ پروش برف وء ڈول وء سارت وء موت وء ڈول وء چپ ات۔ جواب ترینتہ نہ کتی۔ فتح محمد

ء کوہ پروش ء کوپک گپتو جھمی داتہ۔ ”جزیں جزیں اندر ء بروں مندوں، گڈ مہل ء مہری ء
 گوں حال ء احوال کنوں۔“ ہر سے اندر ء ہتھکت۔ فتح محمد ء کوہ پروش کرسی ء سر
 ناستو۔ (ننداریتہ) گواڑگ پل ء نیمگا دیم چرینتی۔ بانک تہ پہ کوہ پروش ء چاہے
 درے ورگ چرگے تکائی ء (زوت) کن تہ ہمکر ء من غسل کنناں جراں مٹائیناں کایاں
 کوہ پروش ء اج حیرانی ء ہید بتکت کہ اید اچش مندال پر زور زمین ء داتو ہتہ۔

گڑتہ خیال پدی پاداں اے ہما پلائی انت۔ کہ وہدے منی ورنائی ء واپانی بانک
 ات۔ منی چک ء گنوک ات من کہ زہر گپتاں تہ پلائی چماں اج کم کمیں ازسی (ارس)
 نیکت۔ (رتکت) کہ کوڑی اج تو سوا اے کوڑی گوں من نبیت۔ پر مروچی ہما ساگی
 ایں۔ تی مردے ء زال انت۔ گوں وتی نر میں بھانکر اں تی ء زیند ء رانہ کتکت۔ استیں
 تہ ہما انت۔ ہما زالی گیہوار، قول ء اقرار، کھمیں بھانکر زیند ء سنگتی ء سلامروچی ساگی؟ من
 جڈواں ملوکان ء مات من کل جی برائیکیں، آنہی فتح محمد ء بنگلہ ء ورنائی۔ کتکت۔ اے
 منی مردی ملنڈ انت۔ منی چاہوا انت۔ تہ ہمکر فتح محمد آتکہ او کرسی ء سرادیم پہ دیکھی ہتہ۔

گواڑگ پل سری (کشاں) بوکاری کتی۔ یک مزین تالی ء زرتگی ء اندر ء پھیتہ، آنہی اندر
 ء چکانی پلگیں بر، بادامی جگ، چاہی چا جو شے او بازیں تی گنجے ایر انت۔ پلائی ء گوں
 وتی دستاں چہ جوڑینو۔ کوپ چپی ء کوہ پروش اک ء (دیما) تیلانک داتو کسینتی، کوہ پروش ء
 ندگ چو آس لنوئی ماں آریگا ات۔ پر بے وسیں مرد گوں لشکراں وہ گوں مہانتت پر چہ کہ
 مروچی کوشگیں روچ گوں آتگیں روچاں او ار سوار بیگا تنت کوہ پروش دو روچ ء لنگڑ
 ات۔ نہ ورتی ء ہمود کہ دارت کتی یا کہ دل ء پرورگ ء لوٹت پر چے کہ جڈ وانی پر برائیکیں

کوہ پروشیء اشکنت۔ کہ پلانی منی دیما نشتگی انت نوں.....
 پر مروچی نے اولی کوہ پروش ات ادنے کہ پلانی۔

کوہ پروش ء دیم ء چھاپ ء دیما گونٹگیں روچاں آرکنت۔ پلانی ورنائی ء باگ ء پلا
 برانی درچک، یکے جدو ء یکے وابانی بانک زمین ء آسمان ء دیری، بندہ خدا ء نیامی
 درامیں مانینوکیں پند۔ فتح محمد ء گوشتہ۔ برات تہ وتی قصو ء کندکھ سکھ سکی سوری کھیت
 مردانی سرء۔ گوں توچوں پیتہ؟ تہ دہ اے سندو ء چش (چوں) ہجنگے؟ ڈکھ تی اولی
 پتکنت۔ من تہ ڈکھی نوے۔ من ء تہی نثار تر اگوں چلو اں آپ دوووں۔

”یل دے فتح محمد مناں ڈکھی مکن پوشگیں ٹپاں مہ گھر ژ (مہ ہاریں) مناں سرء گر تاپاد
 ہیز ء گند بس من وت قصوے آں۔“ کوہ پروش گوشتہ۔

آخر پلانی کہ دانی چچی ء چکی ء واب ء تل ء نشتگی ات۔ گوں پاد ء ہیز ء حیاں کنتی۔ شاید
 گیر آرگات۔ وتی کیران مچ کنگات ناگمانی گا آحتہ اداتہ وتی ڈکھ ء پیر ء دے۔ مروچی
 سری روچ ات۔ کہ پلانی ء دیدگ ء کوہی وتی جنڈ ء بستگیں نام اشٹو ادائے نام کہتہ۔ کوہ
 پروش ء دل ایر بڈتہ۔ سرگراں تر تہ، کہ پچار تگیں توارے مروچی نا پچار ویتہ نا پچار تگیں نام
 گرگانت۔ البت بیت و ہداں مناں گیت (پست) ء سے سالی عمرے ء نا ادائی سندو ء
 ہجیتہ جھے چہماں کوٹو ء دیما نک کو پیرا (قصو) رانی کنتی۔

”اشکنت شما کہ نیت۔ منی ٹپاں پٹت۔ ء گندت تہ گندت و اشکنت۔ من سری
 سال ء کہ کالج اشٹ، جھے من پوریات پولتہ پر پوریات ء نوکری مناں نہ ملتہ۔ سدکیں
 (شاید) نیست ات شمارا گیر انت۔ کہ ہماروچاں جنگ شروع ہنگی ات۔ ہما و ہدائے

کالج لے دی بھاگیہ ہستندیں ماں ہے دراجیس موثران سردکان لے لیزرانی برو آرے۔
 آہانی گوشتن ات کہ مروچی ملک ء اچ دشمن ء مزنیں خطرے پیدایوتہ۔ مروچی سے لے لے
 خطرہ انت۔ ننگ ء وطن ء آزاتی ء خطرہ انت۔ اکہ مادشمن ء سیالی گتہ۔ مادشمن نہ
 بورختہ۔ آنہی ء کلتہ، تہ مانی بوں (گلام بن) مے لے لے دشمن بھاکت۔ مے مات لے گہار
 تپانی بھاکت۔ بنت مے چک ٹی ء مولد بنت۔ مے سر ء گامی کیت۔ گامی ء نیروج
 تہاریں گک بیت۔ شپانی نہ سدوکیں چہے کیت۔ بیانت ورنہ ارد ء بھرتی بت۔ وتی
 ملک وتی قوم ء ننگ، چک ء لجان بچینت۔ من ورنہ اتاں ناپوہ لے انوشیں کالج ء سارتیں
 ساء پرین نہ چند تکیں درچک من حیالی گوں ہے پارٹی ء گون اتاں من ارد ء بھرتی
 پچکاں۔ چڑ من نہ بلکن منی ڈولیس تی بازیں ورنہ وتی مات لے پتاں دیدگ اعلائی کنزو
 (داگ) یارانی زیندن سانگیانی وہاب چکانی پت، سندورو گیہوارانی جود، ہزارانی ہزار
 کھانی لکھ ارد ء بھرتی بچکت۔ پہ کشگ ء اوپہ زنب ء لاچار ء باگیانی گشتن ء وتی
 کشانینگ مار ء جھٹے ماں بلوچستان ء کوہانی سر ء وستاد (برینگ) کشش چو کہ مارا وتی
 نفرن کشگ ء کشانینگ جوانی وسنادکتہ۔ وت دی دلجاہ کشش۔ حکم بیتہ کہ باگہ ء نہ تی
 (دوی) روچے مارا پہ جنگ ء پڑ (میدان) ء اچ شال کوٹ ء رائی بگیگی انت۔ من اچ
 رائی بگیگ ء چہار گنٹہ پیش بلوچی سٹریٹ ء وتی پیریں مات ء گور ء شتاں کہ آئی ء
 موکلائیاں۔ کے زانت، ماتی دل سارتی دُعائے کنت۔ برات فتح مناں ہمار وچ
 پیڑ (بالکل) نہ شمشی (بے حیال عبیت) کہ منی مات ء کرشکیں دیم و شیں چماں اچ انرس
 ہوری گوار گامیت۔ بے دقتا نیں دپ ء گوں جھٹے پکتی منت گت۔ کہ.....! ابا جنگ

دروے چوں کئے؟ تھی پت کس نہ کشت۔ نواخذ افضل ء کت ترا سو بے بیت گذ اتونہ منی
 چم تر کی شکست۔ من اک ترا بر ایستہ گذ وطن ء آزائی کشت۔ پر ماچے؟
 ورنائی ء انوشی ء من پرواہ نہ گت۔ کہ اے دیریں مردم چے زانت، آزائی ء دوجگ ء منی
 دست کچو چکو۔ وتی دل ء سر ء ایر کتو۔ سڈ کیاں (ہلگ) دیان ء گوشتی۔ ابا ماں بیروانی
 مجھولی ء اے۔

مے اردتیار پیت۔ مالاری ء سواری ء گوں ہتھیار و سلاحاں پوشتی ء شال کوٹ ء ٹیسن ء
 آتنگوں۔ شاید فتح محمد ہمارو چتی ہمودانہ نیٹے۔ تی بازیں کالج ء ورنآ آتنگی آنت۔ ہا
 گواڑگ پل تہ دی آتگی آتے (گواڑگ پل چم بنا جتو، ہوں کت) مات ء پتانی نر میں دو تیں
 کت سدگا کتت۔ گہارانی دھیر و (تسلی) روگا کتت۔ سنگتانی ٹا بکوسرا بیگا کتت۔ جنگانی لڑ
 اریں چم گوں انرساں دیریں ورائیاں پہ کڑ بیگا کتت۔ مخلوق ء مردمانی یک دریائے
 ات۔ ماں ٹیسن ء کہ اجھلاں (چھول) دیگا کتت۔ برش کندگ و انوس نگاہانی تھی ایں
 برد آ رہ موکل ء بھانکر زیند ء پلیٹ فارم ء وش، سوکھائی، واہو، نارگ ء ڈکھانی سبزیں جھندی
 ء کتت (چنڈتہ)۔ موکل ء سدگانی انرس آف ء شیری ہوار چیکت۔ گوں سبزیں جھندی ء
 رنگ ء ریل ء یک دوریں واہو داشتہ، عالم ء واہو داشتہ۔

وطن ء انٹرنگیں ورنایاں آڈکیں روچ شمیکت۔ شتاوتی لجانی سر ء موت ء دپ ء
 روگا کتت۔ ماپہ شتا حیلوں (خواہشمند) ریل ء دومی واہو داشتہ۔ انجن دھواں (دوتاں)
 کوکار گایت۔ ریل گوں دھکائے ء جزرتہ۔ ٹیسن کتتہ در آتہ ماگوشتوں دیما کھسکان ء
 آخر منی ڈیبہ (وطن) اچ منی چھاں اوڈھر (اندیم) پیتہ۔ ریل شپ ء روچاں گڈان ء

منزل آں درزی دوج کنان ء انجن دھوواں کوکاران ء مار بر تو جنگ ء پڑ ء ایر گیتیں۔
 یک در کے کوہ پروش چپ کتو۔ یک سار تیں ساہے کشتو۔ اگدے قصوائی کتی۔
 ”برات جنگ ء پڑ، تو پانی رڑاٹ (توار) تو پکانی ٹھکاٹ، تیرانی چیمانٹ، آس ء دھوواں
 نہ سد وکیں سرودنی شورگ ء گو کرتے ہواریں زپتیں بوگوں مردم، انسان اشرف المخلوقات
 ء گوشانی لوساڑ (پیلوشگ) و نار ہاٹ (نارگ) ء نفسا نفسی زیند گران ء باز گران پر موت
 ارزان ء ڈنگہ (زیارت) ساء (ساہگ) ڈول ء نزیک نے کشوک ء وتی کشکیں پیچ
 کارت۔ اونے مروک ء وتی، کشوک مروک ہے سئی نہ ات کہ من پیچے مرگاں۔ ہے رنگ ء
 کشوک ء دی نہ زانت۔ کہ من یک مردے یک انسانے وتی ڈولیں پیچے کشگاں۔ پر موت
 ء ہر دو میں پیچہ کارتنت۔ من مرگاں اتاں پہ وتی لجاں وتی ملک ء پہ آزاتی ء پہ لیدرانی
 گشتن ء پیچے کہ آزاتی ککیت ملک سیر ء سوکھ بیت۔ زیند ارزان موت گران بیت۔
 لنگر وکیں دری گار بیت۔ من موت ء نزیک ء دیستہ دی مرگا اتاں۔ دو سال خون موت
 دھوؤں آسانی لاپ ء (توک ء) گوستہ۔ من ٹپی پیٹگاں من موت شنگوں مڑان ء مناں
 ہپتال ء داخل کتس، منی پاد ء تیرے ماں اتلگ۔ ڈاکڑاں وں گتہ پر ٹپ شہنہ، چیز ایان
 ء آخر بے وں لاچار۔ تو۔ ڈاکڑاں منی پاد اچ کوند ء برتہ۔ من یک پاد بیتو جڈ و پیٹگاں۔
 جنگ ء منی ہٹ (تندرستی) ورنائی برتہ۔ مناں جنگ ء جرنیل لوٹا بیٹو۔ حکم داتہ کہ تئی یک
 پادے گڈگ پیٹہ۔ تہ جڈ وئے۔ من تہ جنگ ء داتہ نکتے ہمیشی منن ملک ء تئی گزر نیست۔
 ترا موکل انت۔ ہمود کہ تئی ہندانت، ڈس ترا سرکار چکینی۔ منن جنگ تہ ماکتہ دشمن ء با بیٹو
 اتھیار چکل داتکت جنگ جیہکت۔ کٹوک سئی نہ ات۔ کہ من چے کلتہ۔ نیکہ برا بیٹوک

سنی ات کہ من چہ برایتہ۔ من گڑتگاں۔ منی و اجیں (ڈولیں) جڈوئیں بے دست بے پاویں، کور، کر، ہر ڈولیں یک ریل ء سوار بیتواچ جنگ ء پڑ ء جنگ کٹنو، وتی بت نمہٹ برایتنو۔ جڈوگرتگوں۔ ریل ء دو سال ء پیش شالکوٹ ٹیسن ء اچ سرگرگ و اچ ء اگدی و اہو داشتہ۔ انجن ء دھووانی کوکارگ شروع گتہ۔ ریل سرپکتہ۔ پرانے دھک ء (رند ء) چہ اولی، ڈول ء اشتاپنی نہ ات۔ چو کہ منی خیال اتنت۔ ماریل ء اندر ء آ پتی (وت مدوت) پچارگت جنگ ء۔ نہ جنگان انسانیت مان انت۔ بلکن وتی دوست ء عزیزانی سنگت ء دوستانی، یار و حیلانی مے خیال ات۔ چو کہ ماوتی ڈیہہ پچوں۔ عالم مخلوق، مات ء پت سنگت..... وزیر ء کبیر۔ کل پہ مے وش آحتن ء کاینٹ۔ پچے کہ ما مروچی جنگ ء کٹنو پیدا گتوں۔ ماوتی لچ بکھیتگت، ما آزاتی زنہ وطن مے پیتہ۔ نین ہیج وزتے نیست کہ ماوتی ورنائی انوشیں گوں ورنائی و اب ء داتگت۔ ہٹ جڈو کنگت۔ او جنگ کتہ۔ نین نے تہ شد و لنگڑی بیت۔ اونے کہ بے پوریاتی ہر شے بیشمار بیت۔ ہر تگے گنج بنت۔ ہے و اب ء اتنت کہ ماریل ء گندگاتنش کچوئیں حیلانی وت و اب۔ پچے کہ ماں نہ پچار تگلیں ہزارانی ہزار کشتو وتی ہزارانی ہزار نا پچار و اں گوں کشائیننو۔ مانا پچار تگلیں ڈیہہ بے گور ء کفن ء اشتو جنگ کٹنو روگاتوں، ریل اولی ڈول ء شپ ء روچاں گڈان ء منزنان درزی روج کنان ء دھوواں کوکاراں ء تچگات۔ و ابانی رنب ء ریل ء تاج، من کہ چم پٹنو حال گتہ۔ اچ روج آسان ء روج ء سری پاڈگ (برانز) منی انیشگ ء ماں آنگات۔ من جوانی ء خیال گتہ۔ من دیستہ ریل ماں بولان ء روگ ء انت۔ بولان منی ڈیہہ؟ دو سال ء سستگلیں سنگت پیریں مات، بلوچی اسٹریٹ، یک پہ دومی رند ء منی حیالاں پیداگ روگائنت۔ پر ریل

انت کہ بولان ۽ حیراں برز ۽ پہ کلا روگانت۔ جنگ کتگیں منگیں سپاہی ۽ ڈول ۽۔ پکوئیں
 نبرد ۽ ریل شالکوٹ ۽ بہت گنداں کسے کسے جکتیناں چو کہ ریل ماں نمیش ۽ نریک
 روگانت۔ پتاں ۽ منی حیل روگانت سدان ۽۔

جھے من گوشہ نوا کہ چم مناں پترامگانت۔ پر جوانی ۽ چمانی لوٹ ۽ پٹ ۽ (ترغیچ ۽) چہ
 پد کہ حیاں کتوں نین ریل ۽ دی من ٹیسن ۽ مان دانت۔ کس نیست چڑ وارد سپاہی گوں
 تو پک دہلا روتی اردی جراں گورا کتو چرگانت۔ من دانی درہگ کتہ، دھک ماں دھکی
 منی پولوکیں چماں انگو آنگوشدی حیاں کت۔ نوا کہ نوا کسے آحتہ بیت۔ پرچی ماں ایر
 کپگوں۔ کس نیاحتہ۔ اردی لاریاں سوار پتگوں ہر کس ۽ چہ پول کتیش تی ہند پکوانت من
 وتی ہندوستہ۔ منابلوچی سٹریٹ ۽ ایر کتیش۔ من وتی کتڑی یک پاد ۽ سر ۽ جکتو دست گوں
 گلو ۽ (دروازگ ۽) ٹیک داتو، اشتاپی گلو کتڑ کیتہ۔ یک بارگیں توارے آحتہ۔ کہ کے
 ات؟ چے پولیت؟ زائیکے ۽ توارت..... گلو ۽ بوجت من کوہ پروش آں..... من
 جواب تریتہ.....؟

پشیں کوہ پروش؟ تاں کوہ پروش؟؟ ایدا چے لوٹے؟ مئے زیں کس ہند نہ انت!۔
 من حیراں پتگاں کہ اے چے گوشت۔ اے من دانی ہندانت۔ من چشن
 بھلت ہاں کہ منی چکی ۽ ہمید اچم پٹو گوں ورنائی ۽ بہا نکر دانتکت۔ من دانی ہے گرو دار ۽
 اتاں کہ کتو (پیر زال) ماہناز حارانی اچ دیما پیدا گت۔ منا پجارتو دست دراہی کتو منی دست
 پتو۔ چمانی چک ۽ ایر کتو پول گول کتہ۔ من اشتاپی پول کتہ۔ چاچی (تروئی) اے مئے
 ہند نہ انت۔ آئی چون پیتہ۔ ایدا اچ اندر ۽ کسے ۽ حالوار (حمر) نہ کتہ۔ ماہناز ۽ گوشہ پچ

اے ہندو لہجہ ءوتی اچ تئی مات ءپکتہ۔ پچھے کہ جنگ ءگول ہرچی گراں بیتہ۔ ہمیشی ہندوانی
 باڑودی آنہی ءہاز کرہ کہتوتی باڑودارے ءداتہ۔ تئی مات مئے جگی ءانت۔ منی سرچرتہ کہ
 من جنگ کنتہ۔ ایدوتی ہند براہینتہ۔ من اشتاپی جگی ءنیمگ ءرائی بیتگاں۔ گول اشتاپی
 جگی ءہیمگ ءمنی سرجگی ءپیش دار ءماں آحتہ، منی نوپی کپتہ، من سردری ءبستگاں منی مات
 یک رتی ءتو پتکیات۔ منی نوک (حبر) ایشکتو، امرستہ (چست بوتہ) بس دیدگ! منی نچا!
 تو آتکے؟ پرہٹ ءنہ بڑاہینتہ (وس ءمک نہ داتہ) من پول کتہ..... آئی (مات) ترا
 چون انت؟ مات چپ ات چڑواج چماں انسی رتیتتی، ماہناز ءگوشتہ، اباتی مات ءاچ
 نوزدہ روج ءتپ گرگانیت۔ نے درمان وداروے نیکہ چک ءپکے من وتی باری ءانوشیں
 ورنائی گول وتی ہٹ ءداتوں، چیزے زر آرتکت ہما من وتی مات ءسراء پہ درمان ءپہ خرچ
 ککتکت۔ پر آنہی ءاچ من موکلاہینتہ۔ چوکہ من اولاترا گوشتہ۔ من گول، آنہی چند ءسری ء
 کفن داتو پورتہ (کل کتہ) پچھے کہ نین گول من کفن ءقدرت دی نیست۔

آہ برات! ڈھکانی چے پو لے کنے.....“ کوہ پروش ءحیال گتہ پلانی ءچماں
 اچ ہیرتیں انسی روگانت۔ ’فتح محمد چماں تک کو آنہی دپ ءنیمگ ءحیال ءکنگانت۔
 برات! نین من پہ سر ءننگڑی پہ منی رند ءمن دفترانی بروا ر شروع گتہ۔ اچ حارانی جگی ء
 بلوچی سٹریٹ ءصحب ءسج ء(صحب ءمہالہ) کڑو بیت۔ لکنین پاد ءکڑ پیمان ءتا
 سکڑٹریٹ ءٹھیاں۔ نواں کہ ملک ءولہجہ وتی قول ءپالت۔ جنگ ءواسطہ داتوں
 کا گندوستوں، پر نوکری نہ ملتہ۔ ہر گلو ءکہ ٹھیاں بینگ ءڈول ءرہسین جیتاں۔ پر پتے
 کہ مناں نے کلاہ واہری ء(سفارشے) آنت۔ اونے زرے ہے گرداراں سالے

موت، من جڈو ۽ اتان جڈو کیں آزاتی ۽ منادی جڈو کتکت، ملک ۽ ڈکال کپتہ۔ وان
 سوداگراں چیر زمین جتہ۔ ہر چیز اچ بازاراں گار پیتہ۔ لنگڑ و کیں دری ۽ سیاہ دپیں دیوگول
 دتی موت رستری چنگلاں زیند ۽ برگائت۔ دپ ۽ کنان ۽ اولوڑھان ۽ زیند پہ لچ ۽ بہا
 بیت۔ مروچی لچ پہ دنیا بہا بریگائت۔ سڑکانی کندھی اچ انسانی لاشاں پڑ اتنت کہ بینگ ۽
 کرگس و رگائنت۔ بینگ ۽ کرگسانی سیر سالی ۽ کال ات۔ مردم ۽ انسان ۽ پہ ڈکال، ملک
 چہارمہ کنڈی اچ لنگڑاں سد کیاں دیگائت۔ وطن اچ کین دری ۽ براہینگ چتکت۔ ہر
 کتے کہ دیم چ پینیں موت ۽ عزرائیل دریس (چاپ) جنگائت۔ چک ۽ لسانی سودا حون پہ
 لنگلاں، پد گدی ہے موثرانی واجگانی موثر رگائنت۔ دراج بیان ۽ چہارمہ کنڈی
 انسانیت سد کیاں دیگائت۔ ایشانی محل و ماڑی ۽ ماڑیاں اچ کندگ ۽ ناہو کاتکت۔
 سوداگرائی عیشگ روگائنت۔ دیمادر کپان ۽ تجوری روج پہ روج روگائنت۔ اچ زراں پر
 بیان ۽ موت، لنگڑ، پڑ کو کیں انسانیت پر کنڈے پر ماجنگ کتکت۔ دشمن ۽ پرائینگت۔
 ماں جنگ ۽ چندیاں وتی ورنائی وتی ہٹ جڈو کتہ۔ چک چوری پتکت۔ چندی سندوریں
 گپہاریں بانگانی جیک پٹ جتکت۔ ماتانی کٹ اچ وتی دیدگ ۽ ہورک پتکت۔
 بازیں گول ساگ ۽ سہریں جراں اچ سیر ۽ پتیں رن (جنوزام) پتکت۔ کتہ، آزاتی پر
 آزاتی جنگ ۽ پیتہ۔ آزاتی ۽ صلہ جنگ ۽ کت و لنگڑ، کین دری، لسانی بہا یک زبے،
 انسانیت ۽ بہا ٹلیز گائے، ڈونڈانی ڈھیر پینگانی دور، کرگسانی بال ۽ سراسائی ہے آزاتی۔
 کس انت بس انت! من دیما قصو ۽ نہ کنان۔ منی سر چرتہ۔ کوہ پروش ۽ گوشتہ۔ آجنگ ۽
 پیش ہے موثرانی ولجہ گوشتن۔ جنگ ۽ کٹوں، کس کس ۽ ٹی عمیت، بے پوریاتی گار بیت۔

ہر کس سیر و سوکھ بیت۔ پر ایشانی آرٹگلیں ڈکال برات، موت و ہے دریس، زیند و گرامنی
 لجانی بہا پیچے؟ جنگ؟ ما کردے سنکٹاں یک ہند بیتو۔ پارٹی نے جو زینت کہ اچ ہے بھاگیہ
 لیر و کینانی آرٹگلیں بے درمانیں بلاء ملک خلاص کتوں۔ سرکارء مارا آزاتی کٹوکاں وتی
 ورنائی ہٹ دیوکاں نام و داتو۔ کردے ماں جیلاں و ہینیتہ۔ کردے تہ اچ مازیندگی و گار
 کنگلتی۔ کہ تادانی ماسی دی نہ اوں۔ کہ جڈ و کیں آزاتی و جڈ و کیں وطن و جڈ و کتلیں چوں
 کنگلت۔ من اچ تو پول و کناں۔ آزاتی پیتہ پر لنگڑیں باز لنگڑ پیتہ۔ کین دریں برہنگ
 پیتہ، لُج پہ زنبان بہا پیگنت۔ انسانیت پہ زراں بہا پیتہ۔ گدا اے چہ آزاتی انت؟ گوش ما
 جنگ پر چے کتہ۔ ما چے کتو، چے براہیتہ۔ جنگ کتو و زیند براہیتہ۔ آزاتی کتہ۔ لُج
 براہیتہ۔ لنگڑ و کیں دری کتو..... براہیتہ۔ موت کتو انسانیت چیر زمین جتہ، ہمیشہ
 جنگ؟ کتو..... اُف جنگ انسانیت و دشمن، جنگ موت۔ نین مے پارٹی و سنکٹانی
 کار ہمیشہ۔ کہ ماجہان و جنگ و نیلوں۔ جنگ و اچ دُنیا و گار کنوں۔ پہ بھاگیہ و
 لیر و کینی کشن۔ و آ نہی سیت و کٹواں پہ جنگ و نہ دوں نیکہ وتی چککاں چوری کنوں نے
 سندوریں گیہواران گیسو کنا کینوں، پتن دیمیں ڈو براں اچ جیرگاں بے جگ نہ کنوں،
 ساگی سہریں جوانی ارمان و گوں رنی ہوار بیگ نیلوں۔ نیکہ کند و کیں رکاں پر سگ و
 موتکاں (مودگاں) نی نیلوں نیکہ انسانی و اباں گوں و ہوداں مچاروں کنوں او کنگ کلوں۔
 نیکہ نہ پجارتگلیں مردماں کشن او نیکہ و تار و کشائینوں، شد و لنگڑ، کین دری او موت و اچ
 ملک و دیر کنوں پہ یک انسانی سنگت و براتی دوستی و پیچے کہ سیر سوکھی، آزاتی و انسانیت
 گوں حیر کنیت۔ حیر و دامن، اچ دیماروت۔ کہ گوں جنگ و مروچی من دی گیہتو اودا

سڑک بکندی ء (کش ء) آتنگاں۔ کہ گنداں کہ منی کٹکٹیں آراتی کہ ہا آراتی ء من
 دہرا جڈوکتے۔ منی چہ وٹڈ انت اے شے موت ء آراتی گندگ ء چہ منی کٹکٹیں آراتی ء
 ماں سڑک ء کندی نندگ ء دی نہ اشته۔ من پنڈوک نہ اوں۔ چہ پنڈگ زیند نہ رویت۔
 انسانی تاریخ انت ہمیش انت منی قصور۔

ہ۔ سگت چم چہ پنڈو پلانی نیمگ ء کہ خیال کتی دستی پلانی اج انساں گوکتو، سڈکیاں دیکانت،
 فتح محمد ء چم محمدیم چوسہرا نگر ء پیکانت۔ تئی چہ سلا انت؟ مار دوں۔ (روان) یا ٹھیکاں؟؟۔

کوہ پروش مادی کوں پہ حیر ء کنگ ء پہ حیر ء آرگ ء او جنگ ء گار کنگ ء
 پیا نین۔ ہر سے قول ء کنوں۔ کہ جنگ ء نہ روووں (جنگ نہ کنوں) ہر ہا چیز ء اج جہان
 ء گار کنوں کہ جنگ ء کاریت، مڑوں تاسر ء وں ء پہ حیر ء کہ حیر آتنگاں زیند ارزان موت
 گار بیت۔ کہ جنگ زیند۔ انسانیت ء گار کنت۔ موت، ڈکال، لنگڑ۔ کشار
 انت۔ حیر زیندگ بات! جنگ گار بات!!

ہمیش انت سگت انسان ء آؤ کیس زیندگوں وتی تاریخ ء!! کوہ پروش وتی
 جڈوئی شمشٹو چم ماں فتح محمد ء چک ء کتو یک فاتحانہ بر چکندے کند گانت۔ معلوم بیگاتی
 کہ مرویہ جنگ کٹورا اج جنگ ء۔

پلانی ء گوشٹے۔ کوہی! تہ نین گوں ما نیک! ایدابی!

”نامنا کار کنگی انت۔ جوان! من نین رواں قول ء گیر آرت!“ دانی اج فتح محمد ء پلانی دپ ء
 جواب نہ در کپکت۔ کہ کوہ پروش جڈو و اج بنگلہ ء در کپتو دیم پہ بلوچی سٹریٹ ء رائی پیکت۔

جولائی، اگست 1957ء

بلوچی کراچی

ناکو

نسیم دشتی

”وتی تروء بکند“

منی ناکوء یک زیبائیں جنک یے نیمگاوتی دست ءراشہاردات۔

”ایشی!.....؟ من حیرانی ءبہت گرتوں۔

”ہو..... ہو..... ایش تئی تروءرگل انت“

دُرگل ءنام ءاش کنگ ءچہ منی دیمادہ سال ءیا تانی وشیں ندارہ گردگ ءگت انت۔ آئی
ء زیبائی، سکہ رنگ ء دانگ، آسکی دیدگ، کانارین پونز، کمائین بروان، مار تہجیں ملگور
ہرورنائیں دل ءچہ بندوکاں ننداریت..... بلے منا آئی پللیں دیم ءسہر یں لُٹنائی وشیں

پچکنڈگ سک دوست انت۔ پیشامن ناکو ءاے گپ ء کہ تئی تروءرگل انت، باز حیران

منتوں۔ پرچا کہ آچہ کسانى ء منی واب ء حیلانی ماہ دروریں دتکت ات۔ بلے نون کہ منی

کمائیں ناکو ءوتی لوگ بانک گرتگ ات تو پچن پکر ء حیلالاں چہ ابیددگہ ہچ پیش نہ کچنگ

ات۔ پے سب ء منی چہماں چہ ارمانی رگام شلت انت ء پتہ دل ء بن بند ء اپاراں

باہندگت۔ بلے پہ ناکو ء کوہیں ہاتر ء من وتی بے تاہیری ء را یکدم سہرانہ کت۔ بلے

چونائی ء ایش گمانی بار پچنی نزوریں بالاد ءسگ ء گیش ات ہمیشہ من پہ ڈن ء روگ ءوتی

گامان ء پہ گیگ واندام چست گت گوشے کہ دراہیں زمین ء بار منی چک ءات۔

اسلام علیکم..... من ناکو ءرا سلام دات ء گشاد گشاد ءوتی بان ء درشتان۔

”وعلیکم السلام..... برو! تو حدائے میارنے۔“

من دتی بان ء تحت ء سرء شکوں دیم بوتوں ء پکر واند وہانی طوپان ء مناں رپت..... من خیال کرتوں کہ مئے رواج چٹکس بے ڈول ء بدرنگیں کاراں چہ وتی دامن ء راپونگ لڑتے..... منی ڈولیں چٹکس ورنہ اپہ وتی حقیں ارمان ء واہشانی واسطہ تلوگ ء انت بلے آٹھ لہیں، رواج ء دیمہ بے وس انت۔ من ء ہشتاد سالی میں نا کو ء گوں کسان سالیں ڈرگل ء سورنگ سک تورت۔ بلے چون کنین؟ کماشان ء پنت ء سوج کنگ مزین بے اوبی ایت۔ پے سوب ء پین نا ایتی ء آہ اپاران چہ ابید کہ تچ پد نہ منت۔ ء من چہ ہکس لاجاری ء گوں حداء بخت ء جواب کرتوں۔

اودلجہ حداء! منی گنا ء میار چہ انت؟ چوش پرچاوت؟ چے تی ہم واہگ ہمیش ات۔ کہ ڈرگل کیے ء انا مت ات۔ تو آدگہ کس ء لوگ ء زیب ء براہ بیت۔ ایش یک دابے تو نہ انت۔ بلے نا! ایش واب یک الم میں احوالے ء بوت منی دیدگانی آرس ناہودگ ء رتکت۔ منی دنیا ویران..... ء منی نا کو ء دنیا آبادیوت۔

دُنیا ء جہاریں کنڈاں تباہی ء مانشا تگ اے۔ ہے تہار ما میں شپ ء آ زمان ء استال درپشگ ء آنت۔ بلے منی تہاریں شپ ء ہما درپشوکیں استال کہ باز دیر ء رند ڈنگ بوکت نوں مرمرانکو بوت..... ء منی اویبتانی دُنیا ہر نیمگ ء سیاہ ء تہارات، نہ را ہے پد نہ دیم اچہ وتی دل ء ہلا ہوش ء زیارت ء پیران ء توار پرکتوں..... وتی گرانین گمانی سبک ترنگ ء دیم پہ مسیت ء شتوں ء گوں حداء واہ ء زاری کرتوں۔ دلجہ حداء! باریں چوش بات! اچ مروچی ء دہ سال ء پیش من ء ڈرگل ء حتی پاکیں لوگ (مسیت) ء زند ء سکی ء

سوریانی تھا ہمراہ ہم کو پگ بوہگ و سوگند وارت۔ بلے مردوچی و چہ دہ سال و پد من ہے
گندگ و اون؟ کہ منی زندگانی و روژنائیں ماہ دگرے و لوگ و شہم کنگ و انت۔ راستے
کہ دنیا سک بے رحم انت بلے توچے بے رحم نہ اے۔ تو بہ تو ہم کس و راجچ گشت نہ کرت۔
کہ ڈر گل کیے و انا مت انت۔“

یک روچے من وتی یک سنگت یے و دچار کپگ و روگ و اتوں کہ من ڈر گل
و را دو ہی نیمگ و آہگ و دیست من اوشتا تون بلے آگوں وتی دز گہاراں گپ جہان
چمن شگوست و من خشک و حیران بوتوں کہ آپر چاچوش مواز انیت۔

روح شپ و شپ روح بوان و گوستان۔ و من ملور ملور بوتوں۔ و ہر وہد و پکر
جت کہ ڈر گل منی گور و پر چاچو بے برمش و توار و گوزیت گوشیکہ من و پجاہ نیاریت۔ من
وتی دل و نیت کرتوں کہ من ڈر گل و آروچ و موازی و سوب و ضرور جہست کنین ہمیشا من
پہ آئی و لوگ و رھا دگ بوتوں۔ بلے وہد یکہ دروازگ و سرکشت۔ تو دیستون کہ آدرا جیں
آدینک و دیم و نیشہ وتی مود و ملگور ان رندگ و وتی جندے سہبنگ و ات۔ کہ یک
روز در تکی جنین یے چوش نہ براہیت و آئی و حالت و چہ من سک پدرد بوتوں۔ مس آئی و
بان و تھا پرتون و دروازگ و رابندگت من سک بے تاہیر اتوں۔ بلے آئی و گون مزین
ہبرے و در انیت۔

”بگوش چہ گپ اے؟“

”من..... من.....“

”ہو جی..... جی..... بگوش تو چیائرس و“

من ..... تو تاوش نہ بے

تو بگوش تا

!

”

ڈرگل امازندگانی ء یک دومی ء ہمراہ وہم کو پگ بوہگ ء سوگند وارتکت۔ بے
 حنی روگ ء چہ رند پر چے جوش بوت؟ من وتی دل ء چٹکس واہش ء ارمان داشتہ پہ لوگ
 ہاتک اتوں بے منی درسیں واہش ء ارمان گون خاک ء پران اوار بوتان مروچی من ترا
 بے ت ء کنین کہ ایش درس چہ تئی واہگ ء بوتکت اگان تا؟“

”ہو ..... چہ منی واہگ ء ..... آئی ء وتی چمان ء جہل کت ء یک

ڈرہیں توارے ء پودات ”تو گڈا ہما سوگندان ء زوت شموشت ء کہ ماپا کیس مسیت ء
 ہارت۔“

”بے

”بے ..... چے؟“

”بے نون زمانہ باز دیماختہ ء ایش دیما روکیں زمانہ ء واسطہ ..... مال

ہارت ..... سہر ء زرویت“ ..... من آئی ء گپ ء راتوام کت۔ ”تو نزائے کریم

مناجی تا کوہ گون قچ واہگ نیست۔ بے من آئی مال ء دولت ء گون حب دارین

تئی تا کوہ ہئی تا باعات چہ سے ذنیاء روت۔ تو دگر پرچا آئی ء دولت ء چہ پائیدہ

بخت۔“

”بس کن وتی پوتاری ء من تنی ڈولیس مکر بازیں جنین ء زندگ ء پشت زنگ
 انوں تنی ہما حال بیت ہنچو کہ یک مزین گناہ گارے ء تا نکلہ تو وتی لچیں واہک ء چنڈر کہ
 بر باد مہ کنے۔“

من یکدم در گل گلگیر کُرت۔ ہنچو کہ یک شاہین اے ججشک ء سر نہید کھنک
 بلے منی دست لرزت انت ء یک تو ارے منی گوشاں کپت۔“ ..... پر چا وتی ہار
 ارمان ء واہگانی دنیا ء ویران کنے ..... ہمانا کو کہ ترا حرج ء در چے دات ء انا بیت
 ء ..... ء تنی ہر شہل ء نازے ہجت ..... بلے مروچی تو آئی ء واہگانی دنیا ہجت
 کنگائے۔ من شت ء مسیت ء تگر دے سرادیم پہ چیر کپتون، بیگاہ شپ ء شپ نیم شپ
 بوت۔ ساعت دراج بوت وخت وتی جاہا جک ہوشتات منی ارس ء گوہر زمین ہمانی
 دامن ء کپتت۔ من پاداحت ڈن ء در آحتوں منی دل پرات گم وفا، دوستی، بے وفائی
 زند، در گل، ناکو، درد، دل، رنج، زہر بار دوست، نادوستی، بے وفا، دگنی مال زر، دوستی
 در گل، بے وفا، مرک زند، کل آحت، ء منی دیرا ہوشتیا تنت۔

کجا .....؟ کہا .....؟ من اچ وتی دل ء پرست۔

منی سر جہل ات، ء گوں وتی گمان جیر دگ ء اتوں۔ زند چے ایت، وفا ہے
 انت، دوستی گجام نام انت، منی راہ گجام انت، دل ء پدا اور دے پدا آحت، اے کار ہے
 انت، ناکو و اب انت وتی ورنائیں جن ء بگل ء انت۔ منی چہماں دیست، کہ در گل ناکو
 بگل ء انت آئی بادا میں چم بند انت، ء لٹ بے تیج انت۔ منی دل اچ زہر ء نہ بیت

جون من رگان تیز بوت۔ لٹ گٹ چنت۔ دست پہ وتی لائک ء کارچ ء شت۔ گام تیز
ثرت۔ ء پہ ناکو ء لوگ ء راہدگ بوتوں۔

انا گاہا کچک یے ء وک ات۔ ء من اچ وتی واب ء آ گاہ بوتوں۔ من وتی
چماں چست گت۔ ء برز ء چارست، زمستانی شب ء پستی ماہ ایر روگی ات۔ ء چوسالی
پادراہ منی نیگ ء گندگ ء ات۔ زمین ء آ زمان ماہ ء نور ء چادر ء واب اتنت۔ آ زمان
صاف ات ء استال جز شگگ ء اتنت۔ در چکانی کپتگیں تاک منی پادانی چیر ء چوپ شگیں
دل ء توار کفت۔ من وتی چم پہ ماہ ء سک دانتت۔ ء اوشتات، ماہ ء نور منی دل ء اچ نور ء
پدکرت، اف، اف زند، دل ء تہاری ء تہا گروک یے ء جت۔ دوستی ء یک لہڑے
پاداحت، اے روشنائیں زرد رنگیں ماہ ء کپتگیں تاک ء مرتگیں پھل منی درد منی زہر منی گم ء
بہرکت۔ منی چماں آرس آحتت۔ دل چو آ زمان پراہ بوت استال دل ء روک بوتنت۔
اے ٹوہیں پرائیں گل زمین ء بے وفائیں در گل ء جاگہ است۔

اے زند پہ ناکو ہم وش انت، اے ماہ ء استالی دنیا

اے سوزیں زرد پھلانی دنیا ماکو ء در گل ء نفی سب بات۔

من اچ وتی ناکو ء لوگ ء راہ پد ء گشت ء دگر راہے گیت۔ منی گام تیز بوتنت منی زبان ء
وش وش ایں اے لوظ در آتک ناکو۔ در گل من ء پھل کن ات !!!

کریم دشتی

تو کسے ہیل سنگ کشان و دیم و پردیگ۔ تو وتی دیم چیر دانگ۔ نوں گپانی پوسو
 وش و ش و دے۔ حمرے تہ بکن!۔ نام کپنگ اے کہ تراج کنت!!۔ من گون وتی ماہو
 گشت:۔ تنی و امود چہ بوج و پُر اُنت۔ تو کسے گون زہگاں گوازی گتہ۔ وتی لہمیں دستے
 شہبار دات۔ منی گوک و چیزے دُور گت منی مودے چند تنت و پداوش و ش و دے
 کشان و لے دست و گت:-

”ماہو! تو گے بکن۔“

اے نوں چی یے؟“

گوں پلو و شار و وتی گوازی کئے۔ تنی اے لُج و میار تنکدین و روج پہ روج
 کیش بنت۔ تنی اے میار و روج تاں چنت و بریگاہ نہ بیت؟؟..... نوں وتی میاراں
 بل اے میاروت تراؤت یلہ دینت:-

نوں منی و تنی سورور نہ انت گڈا ہنچہ میار کئے؟

”او کلکشاں سر و توک و رستگ۔ من چہ گنجیں دیرے گتہ۔ نوں شپ و چے پشکلپت۔ ماہو
 سرچست گت و برز و چارت۔“

منی ماہل! کلکشاں مدام تنی سر و توک و انت اے دیری و دس نہ انت..... بلے ترا
 اشتاپ انت پہ چہ؟“ تو مناچوں گنوکان اے باسار و انگت جہنگ عالم نوں پداپاد

ہنگ۔ کشان اے مان پوشت۔ ء جنزگی بوت ” سرگیت ء منی ماہل! مدام سر سواری
 انت تی بام رمبگ ء دیر نہ کنت مرچی گپے نہ جت کہ چون بہ بیت۔ ء چون مہ بیت بس
 ہنگ ء بخل!..... ساعت اے دگہ:

”من نہ دیستگ کہ تی حمر کثنت۔ پوشیں بر نہ بیت کہ تو من ء وت رضا بدیے
 مرچی تا! آوہدی کہ ماچوری بوتگاں ہر کس ء یب گتہ وتی گسان واب بوتگنت تو من ء راہ
 ء دہنگ کہ گپ جناں۔ انگت جلگ ء وہد انت۔

”منی ماہل! دیریگیں تنگے ء یک گنے آپ دیگ ء ہنارنگ ء ہما گہہ انت کہ آئی ہے
 گٹ آپ دیگ مہ بیت۔ ہما بسات ء میار۔

”بلے شن ء رامن چہر پہ سیر اپی ء نہ دیستگ۔ ہر وہد ہے تنگی ء ہے ہناری۔

”منی ماہل! آروچ زوت کثنت کہ تو بانور بے گڈ اباریں من ء بکند ہنارباں۔ اگاں منی
 تن روت۔ گڈ اباریں چہ پیم شپ بانگواہ بیت۔ آوہد ء ہم تو گشے کہ نون شپ پلنگ
 آوہد ء ہم ہنجو بامسار بیت!!!

”تو بچارانوں منابل کہ روئیں کشانے چندت ء کشتے:

ابراہیم جان! او ابراہیم جان! انگت واب ء وہد انت؟

پادا تراولجہ لومیت۔ پس ترا لومیت۔ او تو لج ء پہ چیا؟ پوشت وتی گپان بکن کئے وتی گپاں

بخت؟ پادا ترا چون انت؟ یکے منی سر ء گور ء اوشتا تکت ء من ء ٹوہنگ ء ات۔ ہاں من ء

چنان انت پرچہ؟ تو واب ء دیستگ مروگپ جن من چے گتہ من پادا آتکن:

بلے نون پادا روچ دیری در آحتہ۔ من ء ولجہ ء راہ دانگ کہ ترا پادا کنن زوت بر و ترا زوت

لوہیت

من ء پس لوہیت؟ اشتاپی؟

ہو تر لوہیت۔ من ء گشتے پادے یکن ء دیے دیے۔ من کہ سارگت۔ من الم ء و اب
دیسکت ادا ماہل گج ات کجا و اب ء کجا گوا چن (حقیقت)۔

من پادا احتوں۔ پس ء نیمگ ء شتوں:-

تونوں چہ و اب ء سارگت۔ انگت دیم نہ ششگ وتی؟ برو وتی دیم ء شو دمن اچہ تو کارے
است۔ منی پس ء گشت۔ من سر پد نہ اتوں چہ گپے چہ اتوالے؟ مروچی ولجہ ء پمن چہ کار
کپنگ دست ماں آپ ء اتنت دل ء جیرگ ء اتون:

جامی وتی لالائے ارز بند ء منی گور ء بیار۔ بلے منی گور ء ارز بندیت۔ من ء پرائی کارے
است منی کستریں برات ء گوانکے حت جی ہو:

نوں من گیشتر حیران اتوں کہ چہ حیرے بوت تو انگت نہ کشینگ ء پچگی دیرے نہ کئے تو۔
من پیدا کوں ولجہ! من پسودات:- من تر الوٹنگ کہ تو سر پد ہے کہ ترا من سانگ داتگ۔
من کشتوں کہ وتی زند ء تئی مراداں بکندیں۔ باریں تاں کدین ء من زندگ ماہیں تو
سر پد بوتے نا؟

من ترا زامات کرتگوں! ایک برے منی زبان بند بوت۔ دل پر کتو کشتوں کجا
منی جا کہ ء ٹہینگ لباً؟ بی بی مہ گنج ء گون پس ء پسودات۔ من حشک بوتوں منی دپ بند
بوت کٹھے من دل ء گپاں ماں دپ ء آروکیں تنگ ست۔ من دست پہ نلگن ء شہار دات
چندے نلگن لدینت۔ دست دپ ء نہ شت پدا دل پر کت ء گشت بی بی مہ گنج ء کجام جبک

ۛ شاری ۛ کہ گراناز ۛ؟ شاری ۛ گراناز ۛ واسطہ منی دل اش ریش گنگ ات۔ یکے شت ۛ
 یکے آت پہ آیان من میر عالی ۛ میر تاج محمد ۛ زہگ زامات گریگ انت۔

نوں پہ بی بی مہ گنج ۛ جند ۛ ہم چنت کس آتگ من چارت کہ اے مے مال پہ

دگر ۛ پرچہ بروت؟ پہ آئی ترانام گیت کتوں مے مال پہ دگر ۛ روت۔ مے مال ۛ کئے

بارت؟ من گشت نان۔ من گوشان مہ گنج ۛ اے مال مے وتی انت۔ تو سر پد نہ بے۔

مے مال ۛ نیم تنی ناکو ۛ شت۔ آئی مرگ ۛ پد پرانی زہگ ہاشم ۛ شت۔ نوں ہاشم ۛ

مرگ ۛ پد امہ گنج دگر سانگے بکنت مال پیمائی وت روت۔ گڈ اشتر تر نہ انت کہ مے وتی مال

پد اپنا بیت؟۔ وجہ ماراوت ۛ مال باز انت۔ منی واسطہ بہتر ات کہ تو پہ داد اللہ ۛ جنک ماہل

ہا صیخیں آئی عادت ۛ ہیل باز جوان انت وانندھے۔ من گوشت ہو۔ تو سک زبرے بے

مال ۛ کہ مردم شربو تیں گڈا ہر کس شربو ت۔ من وتی زہگ ۛ داد اللہ ڈولیں بے نان ۛ

جک ۛ بد کیں؟۔ من کشنگ تو سر پدی کیں چکے اے داد اللہ ۛ جنک ۛ تو سانگ بکنے مارا

عالم چہ گوئی؟ مہ گنج ہر پیم انت مے مٹ ۛ درور انت۔ زانا کدی مرد ۛ ۛ جن ۛ عمر یک

بیک؟۔

پس ۛ وتی درور در کچکت۔ آئی مراد حاصل آنت۔ منی دپار مان دپ ۛ جور ات منی سرا

دانی شپ ۛ بام ۛ دانگ ات۔ منی واہگانی روج بیگاہ بوگ ۛ ات۔ پاداحتوں رہادگ

بوتون۔

سور

نسیم دہشتی

نیم روج ء ناک اُت۔ گرماگی روج ء تہد ء لوار آج گواران اُت۔ آ زمان
روک ء گلز مین چوتینگ ء تپس اتگ اُت آئی وتی ڈوڈین مشک ء گر دوڈرت اُت۔ اوج
تمہنگیں کڈک در آحت بلے پشتی نیم گایکے ء تواریحت۔

ماتی وتی پت ء جنڈین پشک ء شلوار ء برگون کین پشلاپ اے آپد ترست پدا
مان تمہنگیں کڈک ء پُرت۔ یک کلنڈین پیتی ءے ء پشک ء شلوارے درگت اُت کہ
ہزار جاہ ء مان داتگ اُت۔ یک برے چم ءے چست گرت اُت پیرین نادر اہے چارت
مان کڈک ء کڈ ایک پر شنگیں تحت ءے سر ء کوہگا اُت۔ آئی وتی مشک ء گر دووان ء ڈرت
گورم ء شت۔ روج ء سوچو کین برانز زمین ء سینگ ء تپان اُت تہد ء لوارد رچک ء
داران ء بن دیان اُت۔ بلے آئی دل دگرے واہگانی برانزان سہگ اُت۔ آئی کاگردین
رک ء ماہین انارک دگرے ء دل ء واہگ ء روکین انکران سچان اُت۔ ہمیشا آراتہد ء
لواری در شکی ء روج ء گرمی ء ہیچ سمانست اُت آروان ارف اور ء سر ء گزانی جنگل اُت۔
ہے در چکان..... جھشکانی چوی چوی بلبانی کلی کلی اُت۔ شائل ء کپوتانی کوکوات۔
یک پیریں گزے ء چنباں ء کپوتے ء شینگ ء وتی دل ء سوزمان ء نالگ ء اُت۔

آ زمان روک اُت۔ ماتین گلز مین چو آج ء انگر ء گرم اُت۔ تن ء حلا ہوشان
گورم ء سار تین آپ چو آب حیات ء اُت۔ گواش ء کشارانی پانگ پانان، دلوت ء

ساہداران، جنگل، مرگ، رستراں، تن، چہ کلنڈین، نگ، ہمد، ترکت :
 یک رو با ہے وتی دراجیس دمب، سریناں۔ مان گورم، نیمگ، تچان ات۔ زوانے چہ
 گوازے، در آتگ ات۔ بالی مرگ، وا گوشے مان گورم، لمب، گونڈین در چکانی شاہان
 کما تک اتنت۔

بلے آئی، پاددیمیاں چست، یوان اتنت۔ زمین، کتاب نز آیان ات۔
 آ جنگل، گزان چہ شکوست مان گورم، شون، نیمگ، روان ات۔ بزین گزانی پاتراپ،
 سکن گوانک کے موت۔
 اہو! اینگویا:

آئی، دل درہت پاد لرز اتنت۔ حیالان پنت دات کہ برو شوم بہو۔ تئی سخت توار
 وانت مرچی گریب، باندابی بی بے۔ اچ آئی، شرترین ترانہ رسیت، شر۔ رین آئی
 پوسہ، یکیں لوزمان زوان، سر، پرشان، در آحت۔ وتی مشک، جڑے مان شون، سر
 جنگل دات اتنت، ہما توار، نیمگ، ر ہادگ، روان ات، پوتی مراد، منزل، بیامنی! گمانی
 تالان کنوکیں شاتل، نزیک، بیام، اتنکس دور بہو۔

نا، نا۔ اشرف! سور، چہ ساری من تئی نزیک، نیابان مہناز، پوسہ دات۔
 من ترا سور کنان بلے چن، لاج لومیت۔ پس، دوان ہنئی، ر و گن، بو، بوس،
 دلیمن گد، کیچی توار و کین کوش، دگہ مزین لنش، پتارے بہا زریگ لومیت۔ دانکہ
 جوامین سورے بیت کس مارا شکانی نکنت۔

چوش نا! بگوش تراچی، سو گندانت۔

”مناوتی نمازِ سرءِ سوگندانت، ترا زانان منی زوانِ عجم باور نہ کنت۔ اشرفِ آئی نرم
 و نمازِ رکیں دستانِ اے گپت و عوتی نیمگ اے چکت :

پوش مکن مہناز اے جان کش ات و درائنت۔ ”اے لے لے اے چہ ساری اے پروش“ اشرف دینا
 کنزان اے آرائز اے ات۔ اے وحدی دودل جنگ اے ات مہناز اے جان شنگ ات
 دوئین چم نراتان۔ بلے اشرف اے ساہ گرم گرم اے روان ات۔ شرین سہت اے اے رند مہناز
 اے چم بچ بیتان، جان اے کشت ہڈ اے بندانے تو اے کرت۔

اشرف نون دیر گوستہ، من روان درپان پرکنان، پچان پشلا پان من نہ گوشاں کہ تو برو،
 بلے ترا داشت ہم نہ کنان؛ تو چے گوشے؟ دراپن روج اے من تی گور اے بندان، ماہناز
 کنان اے گوشت ندر باتوں! یہ تی کندگان، وحدے تو کندے تی آ مڑین لٹ پل
 رچکت۔ درجین دپ ہیر درتیت۔ کمانین میان اے دوئین گونڈیں تیر منی دل اے سب
 انت۔ تو گوشے اشرف گنو کے، بلے واہگ اے راہ ہمیش انت۔ منی راست انت تو
 واگنو کے اے چشین تران کنے۔ ماہناز تی راست انت، من گنو کاں۔ بلے اشکی گنو کے
 اوان تو اش نہ گنگ کہ اشکی گنو کے سار نہ بنت۔ تو واگنو کے عوتی دل اے جیڑہ اے بس کن، بلے
 من روان و فی کاراں کنان، ماہناز اے گشت اے راہگ اے ت :

شرین تو برو!

من گنو کاں کہ گون دل اے جیڑاں

دل گنو کیں کہ گون منا جیڑایت

روح، ماں زمین اے وحدے پاسان چرینان ات ساہگ ترنگ ات نون بیگا و

سارتن برمش ما نشانان ات، لو ارء آس شانی ء دم برنگ ات کیوتان وتی زہیری ناگ
 پلداگ ات..... چینگ ء شوہاز ء اتان ہر کس وتی کارانی ٹہینگ ء گلاش ات۔
 اے وھدی ماہناز گس ء آتگ ات، وتی نوکین جاگ ء دوچک ء ات کڈک ء کش ء
 پہناہیں جاہے ء جنتر (ہش) جنگ ات۔ آئی عومات دان ء درشگ ء ات جنتر ء دستگ ء
 ہنگ شہک اے پرات۔ سوچن مہناز ء موردانگانی تہاگڈ ء سرء دوچانی نکش جوڑیناں
 ات..... پیرین نادرانارگ ء ات۔

مائی مہو! مناسھے ء دم بدے گون شش کیاس کرائی دان انت۔ مروچی روزردء الاس کنگی
 دن مہنازی مات ء جنتر ء دستگ ء راترینان ء گوشت
 گڈاومنی گڈ ء بدوچ۔

مہناز یاد آحت۔ جنتر ء گورء شت آئی مات ء گڈ ء زیرگ ء چمان ء پخت کرت تہ
 حیران بوت اوشتات
 مہو! تھی گل شپ انت تران چون بوتہ؟

مہناز ء دست گل ء نیمگ ء برت، پکر ء پکت
 ہوامروچی من آبدست ء جنگل ء شتون۔ اناگہ پادون اڑت۔ من گزی بندے ء کز
 ء کتون۔ دکہ حج نہ بوت بلے ہے بند ء کچلان منی گل ء راگرت۔ اگاں منی سر بند ء بلگ
 آئین۔ وپ ء دمتان بوتگ اتون شکرانت۔ حداء رکیت ماہناز ء گپ جنان ء جنتر ء گرء
 دان ان رتگ ء دستگ ء راترینت۔

ہو! سارہ تو کجائے؟

دکھ یک جنین آدمی ء تو آرتک۔ پدا دمانے گوست کہ تمہیں کڈک ء تہا پترت۔
 ”شدری توئے مرچی ترا کجام گوات ء آرتتہ“ منا گوات ء نیا ء رتہ تو مرد چان چچ گندگ
 نہ بے راستے من گندگ نہ ہاں گرتہ ہی چچ ء نیلیت۔ شپ ء روج کرائی دان در شان لاپے
 شو ہاز کنناں۔ دلہراد ء ۳ روج انت تپے ء کپتگ کہ پادا ہگ نزانت۔ نون واز دار ء چچ
 شریکی ء کشتہ سلامتی ء ہر کس منت کنت ملا متی ء کس وتگی نہ کنت سارہ ء رنگ ء ماسیت
 ء دپتر چچ کرتگ۔ ات سوچنے گد ء مان جت۔ ء پتات۔ کٹور ء ایر کڑت۔

پمیشا کسترین بی بی ء پد دلہراد چار دانگ کڑوج ء ناہ راہ داتہ۔ کہ نادرہ انت وارت اش
 بے ثواب نباں شدری ء کچھ ء رانچ کڑت یک مزینن پتیل ء کساس ء کروچ ء پوکسین ناہ
 اے دات اے پیلودرین ء گولی انت ولجہ اشرف ء داتگ انت تپے یلہ دنت دانگے گون
 شیر ء بوارت۔

بی بی گلبدن ء ولجہ اشرف چہ پیم بزگرانی ترا نگ ء کپتگ انت سارہ ء پرست
 ولجہ اشرف واندہ ایت آگو شیت، ولجہ ہما انت پہوتی بزگران کار کنت۔ آیانی حیال ء
 داریت آئی۔ گہار ہم حدادوست ایت ء چہ آئی ء حبر ان نا حبر نہ بیت..... حبر مان شدری
 ء دپ ء ات کہ مہنا ز ء مزینن شاہیم ء سر آرت ء درائینت۔

امان! در شلمکین آرت انت۔

شرین ماتی۔

شدری شت۔ روج وتی کندگ ء ایر روان ات۔ آ زمان ء روک ء سیاہی اے مان پوشان
 ات۔ دور۔ آ زمان ء لمب ء روز ر د ء سہری چو جمبورین آس ء ز بانک ء سر کشان ات۔

روح شپ، شپ روح بیان اتنت ماہ گوزان اتنت چار ماہ گوست نون مہناز ء سما کپت کہ
 آئی ء لاپ ء تہم کپتہ۔ شپ ء ہنگام نئے ات۔ استال درفشگ ء اتنت مہلوک و اب ات
 بلے مہناز ء چمانی و اب شنگ ات پکر ء حیالانی تہا گارات۔ آئی ء دل ء وڑ وڑین حیالان
 چ مہتاب وارت آئی ء پکر جت۔ اگان اشرف مناسور مکت۔ گڈا چون بیت۔

بہمی ہلک ء شگان، دز گہارانی سرزنش، پداوتی سیاہین دیم ء پیرین پت ء مات ء چون
 پیش داشت کنناں۔

نا، اشرف المی ء گون من آروس کنت آئی ء سوگند وارتہ کول کتہ۔

آیک وانندہیں جانوادہ ایت، وتی لوز ء نہ وارت، کول ء نہ پردشیت سوگند ء پشت ء نہ
 جنت۔

ہے گڑ ء منجانی تہا زانین آوتی شپ چہ پیم روح گرت۔ طلاہین روح ء
 زہنا کیس برانزان جہانے ء رژن دات ہر کس وتی کاران گلاش ات۔ بلے مہناز ء گون
 بے تاہیری ء وتی ودار ء سہت ء چم داشتگ اتنت۔ مروچی آئی ء نیت گرتگ ات کہ نون
 آروں ء حمر ء المی کنت۔ روح گوزان ات وهد ء پاس پہ کس ء نہ عبلیت کتے سوت
 بیت یا تاوان..... وهدے نیم روح رست، تہ مہناز دی راہی بوت..... گورم ء
 بر ء، مان بزمین گزانی جنگل ء وتی ہر روچی کین ودار جاہ ء مہناز گون در ہتگیں دل ء
 لڑتگیں پادان رست۔ گون ملور ء گمنا کیس تہے ء اچ اشرف ء دور ء گستانشت۔

”مہنو اتو پرچی چو ملور ملور ء دور نشتگے، اچمن دگران ء۔“

”اشرف من دگران نہ ..... اون ..... بے ترا ..... نون ..... چہ ..... چکے بوگی
 انت ..... منی لاپ ..... ء ..... تہم کپتہ ..... ہمیشا تو ..... منا ..... زوت ..... سور بکن
 بنام مبان ..... بس کجہ! من یک کجہ ءے آروس بکنناں، یک بدذاتیں، جنین ءے بداران۔
 بروگم بو! بے شرم ..... بے حیا اشرف ءے گوں زہرنا کی ءے گوشت ..... اشرف ..... وتی
 کول ..... ءے اکراراں ..... بچار ..... وتی لہز ..... ءے سوگندانی ..... ترانگ ءے ..... بکپت ساری
 ءے ..... تو گوئمن ..... چے گوشتک ..... ات مر جی ..... چونین گپ کنے ..... اگان من
 کجہ ..... اون تو منا ..... کتہ ..... اگان من بے شرم اون ..... تو کنگ ..... منی دامن ءے
 دگر پلہیں۔ ملسکے ..... نہ ..... تہہ، مہناز ءے گریوان ءے درائنت۔ منی پھانی
 دیم ءے نکل منحوس، حرام زادہ ..... کچک ..... اشرف مہناز ءے تیلانک دیان ءے نہر دیان ات
 اشرف من ترا ..... مردے زانت ..... تو رستران گند ترے۔ من ترا مسلمان ءے
 گوشت ..... تو حیوان ءے بد ترے۔ تو منا ..... دگنیا ..... ءے بے مرادگت۔ ..... وش
 مکند اتے۔ مہناز وتی دل ءے سوک ءے چارین دانکان، گوشت ءے آچو دا برگشت ..... ہا
 تریا کین ءے جہلیں گورم ءے نیمگ ءے روان ات کہ مازین بے پردگانی ”پرزہ پوش“ ات۔

کب

گلزار خان مری

من پہ شہرء در کپتگاں۔ کہ سا بوزیٹ آنگا گوشتی۔ گلاب ت ت ت ت، ر، رو گے۔

من دیتے کہ سا بورنگ سہر بوتے۔ چہ حماریں چہماں ارس شتسکنتی نیلانا اوجان لرزگاتی، من ہارگانی گوشتے۔

چو کناں؟ تا نگو برواں؟ تئی پت پہ زر ان چتا میں..... تئی پت ۽ گوشتوں

کہ جوزائے ڈگاری استین آنہی ۽ بر۔ باقی ہزار کلدار نوکین آھاڑ ۽ گر، منی اوسا بو ۽

راگ ۽ کن گوشتی اول زراں دے گڈا سا بو ۽ بر۔ چیار ہزار ڈگار ۽ ہزار نقد، پہ لچ ۽ سا بو ۽

دیم لکینتے۔ اومنی وٹ (کرا) آتکو جکتے (اوشتا تے) نومی داو ۽ (شہر ۽ مزین زر دار بھا گیا

۽) گوشتوں کہ ہزار کلدار پور (وام) دے۔ مناوتی راھک کن اونوکین آھاڑ و تی زراں

گر۔ سا بوسی اے مناں چہ جو اودا تے؟ گوشتی ”گنو خے“۔

گوں ہے تو اراں سا بو ۽ سڈ گتے۔ سڈ کیاں منی دل چو کاٹاری بھور بھور گتے۔ منی

دل ۽ ہارتے اومنی گوشتے۔ سا بونواں لغور بے! اے منی بلوچی قولیں کہ داسال گڑداں من

دان پور حیات کناں او ہزار کلدار کٹاں کاراں۔ گڈا دنیا ۽ یک زوزے مناوتر ایک بوٹگا

داشت نخت۔ من پہ موکل ۽ دست کڑو (بوز) گتے۔ اشی جو اوسا بو سڈ کی ۽۔

سبی روچ ۽ من سیوی ۽ بھجگاں (رستگاں) کریم ٹھیکیدار ۽ گوں سہ غنیم

کلدار روچے پر آئی کارکتوں۔

سابوے وتی کنگے گماں او وچانی لیکگا روج قیامت بوتگاں برے نمین کہیں جکاں۔ نمیں
بدیں نیکانٹر کنناں۔

کوڑو اچیا ریں روج ہر ڈولے گزراں۔

داسال گڑ دا ہزار کلدار جوڑکتوں برے مزن لافیں سیاہ مار ٹھیکیدارے لیتے پیت شروع
گتے، ہر روج گوشتی کہ بانگہ زراں دیاں داں دو ماہء بانگانیا تکہ۔

پہ سا بودیدء چم کور پیتگاں۔ ہر روج ٹھیکیدارے ریش آں گپتوں غزاری کتوں،
کہ ہدء ہجھہ بیار۔ دیرخن ہے روچاں چہ منی وطنء لڑدے آتکا او حال داتی کہ نوی داو
ء ذال مرتہ۔ نیٹ روج ء کافرء کاہک (رحم) آتکے اوزر مناں لیتو داتی۔ من سدھائی
وطنء تکا (پلوء) رائی بوتگاں..... ہئی روان سابوے گشاں۔

گند!..... وتی بلوچی ہور (قول) پیلوکتوں..... گڈا..... سابوے برج کنڈی او گڑوں ء
ڈنگ ء دا..... اللہ زانت نوی داد کہ منا گندی چون کنت۔ اول..... تہ وام نداتی!
..... منی شورء گون لئی ایں پھماں کیت نا؟

دوشپ ء روچے وگا گوستہ، سبھی روج ء بان دوخت مس شہر ء سر جتہ دیستوں نوی
داد ء نوکیں بڑ (پچ) جاناں منادے ستو کنڈا نا گوشتی گنوخ مناموار کی ء دے! کہ منی سو گوں
سابوے بوتہ!!!!۔

اے زندایت

نعمت اللہ گچی

جنگلیں ملک قہر میں زمستان ء ماں پتاتہ ء آہڑیں گوریچ ء آذہور کرتے۔ گلئیں
 سرارتہ ء درچک ء وداراں زمستان ء سیاہیں چادر ماں پوشتہ کشے پرسیک انت،
 کئی سائش داشتہ او یہ کیا پرسیک انت؟ کس نزانٹ شپ شپ ء روج شپ انت مرگ ء
 موروتی کڈ وکونڈانی تہا نزا کرنگ انت۔ ءوتی نزا آورنگیں زمستان ء تو شگ آں وتی زندہ
 دیہان کرنگ انت۔

پیریں بلنگ ء چہ وتی زندیں نپاد ء تہا وتی سرچست کُرت۔ ء کشتے گلو جان،
 بارین پچار ساہگ چرنگ۔ چومھی منی پیشیم ء نماز سردی ء وڈالی بیت۔ مزئیں مات!
 ساہگ چرنگ ناگو گوریچ ہم کپتہ پادازوت کن نماز کن، آئی کستریں نماہگ گلودر اینت
 ۔ ہاں بابی چلگ سستہ نون ہورے پر ام انت۔ حداحیر کن پما بے پوشاک ء بے
 بندراں، اے کڈک ء سرواچ انت، نماہگ ء کہکھ اے جت ء گشت، بلک تئی پار ء
 ہرگ چہ لپ ء سر برڈنا انت، تو اے نپاد کدی کپتہ اُف!..... بابو تو پرچے چہ چشمین جتہ
 کئے منی آرزو گیس دل ء..... اے منی کہنیں ہمراہ ایٹ۔ اے تئی پیرک ء وتی سور ء
 وددہ کچنگ ات۔ من ء آئی وتی ورنائی ہمیشی تہا گوازینت۔ آئی وتی راہ گیت ء شت۔
 فہن زانین اے نون منا ہم قبر ء سرکنت۔ تئی پس ء راہ چشمیں جوازہ ء نیست کہ نوکے
 بکت۔ شپ ء روج گردیت۔ بے بلائی آئی دل آپ انت شمشے لاپ ء پتلا کانی ء ایٹھی

پہ منی نپادء چون کچی۔ آئی کٹ غنپ آں غوگہ بلاہ زور بھنگ غ پوپل غ نزم غ بوب
 کشت..... غوتی کین غسہ غ شام غ دیماش دینت۔“

بلک چہ بونڈء تہا در آہت۔ سدو جان، باریں شیکن غ پٹ چندے نان
 ہست۔ اگر نابلکن انچکا منی دل ء واک بیت۔ بلک ء گوشت، تو غ من شیکن چندت انچ
 پتکینک در آہت۔ من تین موش کرتوں چندے گلو جان بورینت غ وارت چندے تو بور
 یکے پہ گلو جان ء پس ء ابر کن۔ آکر از ء شت ء، گوشنگ بیت سدو گشت، بکا ء گشت چہ
 منی ڈیکیں سرء بدل ء بلے ہماش نوش غ جان بکنت۔ دمانے رنداشرک کراز ء بڈا چہ
 گہر غ گون ء چندانی چندانی ء احت کرازے تکہ دات۔ غ کڈک ء پیتاپ ء نشت ء سدو
 ء گوانک اے جت، سدو! اگر چندے ہست۔ بیار..... جورے کنیں۔ اگر خرماگ
 ہست دانگے بیارگوں۔ من ترانگشت کہ حرماگ ہلتہ! آہنرک ء پادگ کہ من پہ آہریں
 زمستان ء ایر گرتگ ات۔ ہمیش ات کہ وامانی دیمادات۔ سدو پہ آزر دگیں دلے گشت
 آیانی مستریں شش ساگی بچ باہوٹ تچان تچان آحت۔ جی جامن مرچی یک ڈکا لک
 اے پہ مکد۔ (تلک) گپنگ۔ من ہمہ داروینت۔ واد کجا ینت۔ من ایشرا عین، بچک ء
 پہ اشتاپی گشت۔ ہمودا وادان ء تہا پچارے سرء ہوش ء مہر سیدو پہ ترندی گشت۔ زہگ
 ء پدارا ینت اما ایشی ء وادمان نیست۔ شریں باریں سوراواں ء (سورگ داں) پچار۔
 اگر آرا ماں نیست گڈا چنچو ہوا دگ ء چلن ء یے بجن غ بورے مات ء گشت زہگ ء پدا
 تو ارگت۔ لکھے نان ایر بکنے۔ من گوں گوشت ء ورین نے۔

ایشرک ء سدوء گشت کہ گور بیچ کپتہ تو منی چادر ء مال پوش برو چہ و از دار ء گس ء
 گدگ اے نابزن ء بیار شعی من دازارو منی۔ و از دار ء ہلنگ انت۔ روج کندگ ء
 پ ء ات چہ زربار ء سیاہ ء تہباریں جمرے پاد آتک۔ ساعتارند روج ایرشت تہباریا
 بانکانت۔ دمانے نہ گوست کہ دراہیں آ زمان ء دیم جمران بیج ات۔ یک نیمگاشپ ء
 تہباری ء دومی نیمگاشپ ء لنج بوت، چم ء چم ء راندیست۔ کترھے رند ہور ء ٹپ ء ٹاپ
 شروع بوت۔ تر و نگل ء یلہ دات۔ چوش گورتے کہ کشے پھم نہ گورتے۔ دلوتاں بار بار ء
 پگ پلنگے مان ات۔ ولجہ کاروٹی باد گیرانی تہا بند بناس اتنت۔ گریب ء بڑہ کاروتی
 بندانی تہا دندان پہ دندان اتنت، دمانے رند ہور ء ہر وہار بند بوت۔ ساہ دار چہ تک ء توار
 ء کپت انت۔ بلے جاہے دمان دمان ء رند نہر دگانی توار ہلنگ بوت۔ اے ہما بے وسس
 چور و بڑہ کارانی گٹ گریں آواز ات کہ وتی لڈنگیں کڈک آنی تہا بے بند دست اش من
 گگ آن ات ء نر کرنگ انت ء ہنچو گندگا کنیت گٹے..... گورگ ایں گور بیچ بر ہلنگیں
 مردانی نپاد انت۔

شپ ء وت ء ر چنڈت، دو پاس گو سکت۔ کروسان ء بانگ پہ بانگ ات سدو
 نیوگیں شپ ء چہ گہراو اب نکپنگ ات۔ کروسانی بانگ ء اشلنگ ء پاد آحت پرچہ کہ آرا
 و از دار ء دان درشگ ای اتنت۔ آپہ آپ دست ء ڈن ء در آحت۔ دمانے نگوست کہ
 یک تہریک ء توار بوت۔ ایشرک کہ آرا ساحتے بوتگ ات کہ دلے پہ وہاب ء ایر کشنگ
 ات، جہ سرت ء پہ ہلا ہوشی ڈن ء در آحت دیست یے کہ سدو ء دپ مس ہا کان ات

ایشترک وتی دردانی شریدار و ابی پری و راجست گرت۔ پانچلاں و گپت و گس و رام
 برت۔ و چرائی بخت گرت۔ تراچہ بوت؟ پرچہ تو کو کار گرت آئی درایت منی دست و
 پاچہ گوریچ و زراب و سنترت أنت۔ من پکت اوں، ایشترک زوت زوت لوگ و کلا
 اشت کہ چہ زہگانی روسینگ ای سنس آن (پنس آن) انچوکاریں سدو و گرم دس بی
 کڈک و رہتگ ات۔ سنس درہا ترانت۔ ناہلاجی و ہنجے آرتے چہ سدو و بخت بی
 کرت۔ باکس کجا انت کہ آس و روک کنین۔ آئی درایت برہ کار باکس و را و ایک
 نالے مان ات۔ آزی زہگ و جت و وتی مرگ پتک۔ مس یکنز و بندگ و بناس گرت
 ات۔ آہور و کشت، ایشترک و چم چہ آرس و گل گل بوت أنت۔ دل و دوت گرت درتس
 سنس و یک نیمگ و اماں برت أنت۔ سدو و آبنڈانی تہاؤبت۔ گشت؟ شریں لوں منی
 ریگ و وحد انت۔ وحدے تو گرم گرے وتی دان آن بدروش و صہبادست و گیگ کن
 و وازدار و برنجاں ہم پچوپ گوں آئی زی دیم داتگ أنت۔ من بلکن دیر و بیامن ناوحد
 بیت۔ آگڈا منابد و ردکت۔

ہور و بس گرتگ ات۔ بے گوریچ پداپہ و دست و حج اتگ ات۔ ایشترک
 وتی حرجل گرت۔ وتی سواس پادا گرتنت۔ شال و جنڈے چست گرت کہ گورایے
 کنیں کہ آئی کستریں زہگ کلاز کلاز و لگت۔ پس و بخت گرت۔ اباچیا گریوے؟
 تنی چی و دردکت چوں؟ انا و با منا گہر و کشت۔ منا چی و پردے منالرزگ کشیت۔
 زہگ و پد رہگ گشت۔

ایشرک ء نک ء گوں نادوک ء گیت ہشک ء حیران بوت۔ یک نیمگا زہک
 آئی پریات۔ دومی نیمگا گورچ ء نہر دگ، بلے زہک دوستیں پتی ء وتی پرواھے نہ داشت
 ثمالے چست کرت وزہگ ء را برے دات ہرگ اے لانک ء ماں جت ء ہادگ بوت
 لہیں گامے جت اوشتات۔ ء وتی لوگی ء راتوارے پر جت، سدوزی وازدار ء باریں
 انچو کہیں حرماگ دات اکہ نان۔ سدوچہ بند ء تہا ورا مینت بے چارگ من واچہ لونگ ء پیشو
 بان بوتوں آئی منایک لُح ء کشت۔

ایشرک سوار بوت دیم اے دات پہ گیا بان ء۔ بلے جان درا تہنا گوں
 یک ..... وازدار ء داتگئیں گہنگے ء گورچ ء تابان وراں ء دیم پہ کوہان منزل جنان۔ آہر
 وحدہ ہنچو ہے نیمگ ء شت ء بلے بیگاہ ء چت ترت ء اے رندی شت کہ شتاں بوت۔

صُحْب بوت، سدو وتی ہش (جنتر) بالا کرت۔ وتی ہڈنگ این چے کڈک ء تہا
 ثامک دات انت دیستے بلک ہنگا بند ء تہا و پت ء دست ء پاد ء نزرنگ انت۔ آحیران
 بوت کہ پرچہ اے زال تنگی و پت ء۔ آپہر چودیر ء نو پتہ ء آنگ تگ ء شت۔ ء وتی ترو
 ہرون ء اوتتات ء آرا نوھینک ء گت بلے آچتیں وابے نو پتگا۔ کہ پادہینت .....

آدنی بند ء تہا شک ات آئی ارواح ء دیری آرا یلہ داتگ ات۔ سدوئی چم سر اشت
 انت۔ آئی دل درہگ ء گت چمانے سیاہی کرت۔ امساہگ ء امراہ مچ بوت انت۔
 ٹلوک ء پہ حیرانی جُست کرت۔ کہ اے وار ء راچے بوت؟ سدو گوں دل آزدگی
 گوں دل ء آھے گشت گہاراں بچے نہ بوت ء۔ گریہی ء ہر جان بوت۔ گہرا پروشت، بے

وسیں ایشرک ادا نبوت کہ پہ دست عودت کبر ایر گرتیں۔

حدادوستان پیر زال ء را کبر و کونڈم گرت ء ہر کس ہر کس بوت سدو در دست من
 ہر اتنت۔ موتکے چست اے کرت موتکے ایرے گرت۔ کہ ناگاہ ء یک زال بول ء
 تچاں تچان ء روت ء پر یاتے جت ء گشت، زار پر تو شو میں سدوتی دست ء دیم اول ء
 نانوں سیاہ بوت انت تی چک چورہ بوت انت ایشرک ء آہرین تیخ ء پروشت، چہ کوہ بن
 ء کاروان ء اے مردماں پیگ ء آورتگ گوں۔ ا۔ گپ ء ہشلنگ ء گوں گشت سدو ء ہرا
 پنتے کپت۔ آگٹ گیر بوت تک ء تو اراں کپت چم ء پسی بوت انت، دست ء پادے
 شلت انت۔ ء ہنچو شلنگ بوت کز ء مندوک آل دست چیر دات انت ء ولپنت اش ء
 گوات کنگ ء لگت انت۔

ہر سال ہے پیا کھ نہیں زمستان کیت ء ہے وڈا گور بیچ آڈھور کنت۔ ہے پیا
 تر ونگل گواریت ء ہے رنگا در چک ء دار داریں ایشرک ء سوگ ء دارنت ہے پیا بازیں
 سدوے جنوزام بیت ء ہزاراں تنگ ء تلامیں بیچ چورہ بنت۔

شاملو

م، م طاهر

چہ ہما کسانى ۽ من پيروک شابو ۽ کرنڊ بستگن موداں، دراجين دوت بستگن
ريشاں، درنگن پچاں گندگ ۽ آشن بلين من هج بروشت نہ گت۔ کہ اے حورگ وارتن
دراچک ۽ دل ۽ تو کا پچارين او اے گم ديستين پيرہ سال ۽ دروانى امپان ۽ دپاچ پکنين يا
اے کوزنگن دور ۽ تاريخ ۽ درتيمس تاکاں بوانين۔ پرچیکہ ساری ۽ تو من کسان آئن او
کسانى ۽ وقتیکہ ما کسان کسانين گپانى سر ۽ ضد کرشن۔ گس ۽ مزن سر پہ مئے ترينگا
پيروک شابو ۽ تو ارگرت انت۔ او ماچہ آئی نام ۽ ٹرس ۽ چپ کرتن۔ پرچہ کہ آوقت ۽
آپہ ماچو کسانى ۽ آسانک آنى ديے وڈ ۽ ات۔ کہ وشين پرياں واب ۽ تہاڈ ۽ کرتنت۔ او
دراگ درائين عمر ۽ آواں وتى قید ۽ اير کرتنت۔ اورا شين گپ ہم ات پرچیکہ پيروک
شابو ۽ برزيس قامت او سیاہين رنگ او ہینا کيس چم چہ او شنگن ديبھاں کم نہ ات۔

بلين وقتیکہ کمين مزن بوتن او برے برے پيروک شابو ۽ کر ۽ نشن ديستن کہ
پيروک شابو ۽ ہینکہ يم ناک ہم نہ انت۔ کہ کسانى ۽ گس ۽ مردمان گنت ات۔ البتہ آ
مردمانى گپاں دوست نہ داشت۔ اوچ برگوں کسے گپ نہ جنت۔ ہر وقت ۽ آئی ديم ۽ سہرا
يک ہینا کيس خاموشى سراجت۔

عمر ۽ گاڑى تچان ات۔ شابو ۽ زندگى ۽ روج کم بوان ات، او مئے عمرے
دراچک ودان ات۔ پيروک شابو ۽ ہر صھب او ہر بيگاہ ۽ پوتى نک ۽ گرنگ ۽ مے درگہ ۽ سہرا

آت۔ اے دگر درائیں روج ء چچ کس ء چم پیروک شاہو ء سراکت نہ گت۔

پیروک شاہو مئے وطن ء یک فقیرے آت۔ کہ چہ ہما ورنائی ء کوٹہ آہت۔ چچ

کس سہی نہ آت کہ شاہو چہ اصل نسل ء انسان انت۔ او آہم چچ کس ء وتی بارو ء گپے نہ

گشت۔ برے برے چہ دپ ء پیر بلا نوش او ڈالندین ء نام درکت وقتیکہ مادالبندین

نام گپتن چہ آئی چماں ارس ریت۔ سرے روچاں پیرک شاہو چہ دگرانی گسان پنڈگ

لوٹ۔ بلے وقتیکہ ماکوٹہ ء آشن او آسہی بوت کہ ایدادالبندین ء مردم اتلگ انت۔ چہ

آئی رند آدگہ گس ء دپہ پہ پنڈگ ء نہ اوشتات۔ آئی کوہ ء بن ء پہ وت کڈے جوڑکت

آت۔ چچ کس ء وتی کڈ ء تہا یلہ نہ دات۔ غ نہ جندے بازار ء نیمگ ء شت بس صعب بیگہ

ء پہ وتی حیر ء گرگ ء تن مئے گس ء کات۔ پرچے کہ مئے گس ہم چہ کوہ ء ہنکہ دور نہ آت۔

شاہو ء زند پہ مردمان یک سرے آت۔ بازیں مردم شاہو ء بزرگ گشتت،

بازیں آہرا صوفی خیال گت انت۔ بازیں آہرا پیرے زانت انت بلیں اے گس مردم

آہرا پیرک گشتت۔ اوزہگاں چہ آئی تر سیننت۔ برے برے شہر ء زہگ آہرا تگ

کرتت اورنگ جت انت ما شکتگن کہ یک بازی یک بچکے آراہچاں لوچ کت، پیرک

شاہو گریت۔ او دومی روچا ہما بچکو موثر ء چیرا ات ء مرمت۔ چہ آئی رند مردم چہ آئی باز

ترس انت۔ او بچک دور ء جست انت۔ مطلب چوش کہ پیروک شاہو یک چاچ آت او

بچکس آراہو جت کت نہ کت۔

اے روچاں کہ من بی اے ء وانگ آشن او کمیں دنیا ء حالاں او مذہبانی تاریخ ء

وائتن او بازیں نو کمیں حیراں سہی بوتن دیستن کہ عیسائی ء بدھ مذہبانی تہا ہم پیروک شاہو ء

دین مردم آست أنت۔ او آوان "تارک الدنیا"، کشتت او بازیں صوفی ہم چہ دنیا
 دست کشتت۔ دگہ منی دل ء لوٹت کہ پیروک شایو ء نریگ ہیں۔ او یک وڑے آئی
 زندہ حال ء سہی ہیں۔ بلیں ہر وخت کہ من اے کوشت گت۔ پیروک شایو چہ من زار
 بوت۔ ہے ارماں منی دل ء ات۔ بلیں ہیج راہے پرے در نہ کپت۔ روج گوزان
 انت۔ پیروک شایو ء دنسان ریتنت۔ سیاہیں دیے ہیج بوت ات سرینے چوٹ بوت
 ات۔ اودست چہ زوری ء لرزتنت۔ آسرے برز بالا میں شایو بونوشت ہڈے بوہت،
 بلیں واہم آتی عمری ڈول ء چہ دواریہ وتی نان ء گرگ ء مئے کس ء ات۔ اکہ آہرما
 بھیں کہ ماوت پتی کڈ ء نان ء کاران۔ آتی سرء سرینت۔ کہ نہ۔

یک روچے شپ ء کہ من کس ء آشن سہی بوشن کہ مروچی ہر دونیل پیروک
 شایو نان ہر گرگ ء نیات۔ من کشت کہ اکہ باند سہب ء ہم نیات دوارگ من وت پرے
 ہان کڈے برین۔

صعب بوت نیمروچ بوت او شپ بوت۔ بلیں پیرک شایو یہ وتی نان ء
 نہات۔ منی دل ء وڑ وڑیں خیال احتف اوشتت کہ اے مرد کہ ہیج ناجوڑ نہ بوت۔ اے
 شاہو کہ ہیج رندہ کرتا اے ہیج ہر سال کہ زندہ ہے دونیل ء نان انت۔ پرچہ دوروچ انت کہ
 نہکت؟ چہ اے دنیا ء ختہ کہ چہ مازار بوت؟ یاد کہ ملک ء ختہ؟ اے چہ سڑے؟ اے چہ
 نمے؟ دل ء گوشت حال ء سوج بکنین۔ بلیں وختیکہ آھی انکار کہ منی کڈ ء میایت۔ منا
 بات ات۔ جرات نہ بوت۔ دگہ راہے ہم نہ ات۔ آخر فیصلہ کرتن کہ مروچی ضلور کڈائے
 دکن۔ چراگے دست ء کپتن ناں بگل ء گت ان او کڈ ء ہیگ ء راوگ بوتن۔

کوہ، بن، رستن، چیرا قبرستان ات۔ برزء سنگی ایں کوہ برے برے تو لگانی
توار چست بوت۔ شہر، کچک ہم وکت انت۔ ہر نیمگ، یک وحشی ایں چخی ات او من
پیروک شاہو، کڈ، نیمگ، رادگ اتن۔ دل چہ ترس او پول، جذبہ، دیک دیک کت
کڈ، دپ، رستن پیروک شاہو، تواری کرتن ہے تواری نذات سے چار تواری جت ان رنج
تواری نذات۔ ترس ولرز، گام، کڈ، تہا ایر کت ان کڈ دراجیس، ات۔ دیم، شت ان
دیشن کہ یک کڈ، ریگانی سرا پیروک شاہو کپتہ۔ یک نیمگے یک آپ، گڑو ایر انت۔
سرویک، شتن، تواری کتن، جواب نہ دات۔ چراگ، ایر کتن دست، پہ کوپگ، برتن
کوپگ، چو آج، سہرات۔ کوپگ، سرینتن۔ آئی چہاں پانچ کت۔ منی نیمگ،
دیت، منی نام، گت، دوارگ وتی چہاں بست۔ من گشتن کہ پیروک پہ تہ نان
آور کتن۔ ساعتے، گڈ دوارگ چہاں پانچ کت منی نیمگ دیت او گوشت۔ آپ!
من چہ گڑو، تاسک، آپ کتن، شاہو، نان داتن او پدا آپ، تاس،
داتن۔ آپ، کہ وارت یک سردی آہے کش ات او منی نام گپت او گوشت، زہر انت
کہ تہ آخربن ودا آتے تہ ہر وخت جہ من بازیں حہر جت کت۔ بلیں مس ترا چچی نہ
گوشت نون سوچ کن کہ بد نشیں شاہو، زندگ، آخربن دم انت۔
من کہیں چپ نشتن دل، گشتن کہ اے بے کس، مسکیں کہ چہ تپ، لرزان
انت او شدی، گوئی انت۔ چہ آئی چہ سوچ بکنیں؟ بلیں آئی دوارگ گشت کہ پر چہ جت
نہ کنے؟

من آرا گشت کہ پیروک شاہو منی دل، ہر وخت ہے آرزو بوت، کہ من تہی زند

بہاؤ شاہی زمین۔

شاہو و تراپانادی کرت۔ اوتران ء لگت کہ من ڈالبندین ء یک گھامے ان۔ من وتی
 دہائی ء یک مجلسی اسین ورنائے اشن۔ روج پہ وتی وازداران خدمت گرشن۔ ہشپان
 پہ وتی شہیران آوانی دلاوش گت چہ دور دراجمین راہاں مردم پہ منی شہیرانی گوشدارگ ء
 آنت او پہ من پیشکش ء ٹیکلی آورتنت۔ من چہ دُنیا ء پکراں آزاداشن۔ او چہ درد ء غم بے
 فکر۔ بے بخت۔ چہ من گشت۔ و ش ء روج زوال بوتنت۔ شہمی ء نوک در آت۔ بخت
 پہ من گشت ہے روچاں منی چم یک خانوادیس جنک ء سراکت کہ منی دل ء جا کہ گپت۔
 بکہ ہم چہ منی شہیرانی سوب ء منادوست داشت بلین ملک ء رسم یک گلام او خانوادگ یکجا
 دیت نہ گت۔ او آوتر اچہ من چیردات تنکہ دُنیا ء دیما بدنام مہ بیت۔ آہی ہے چیری پہ
 من بلا بوت۔ آئی دوستی منی دل ء گیش بوت۔ من شاعرے اشن دل ء درد ء شہیرانی تھا
 بیان گت ان۔

کائے نہ کائے من دور دئیں بوپے

شاملہ شوقی جت منا توپے

دہلیکے مردم سہی بوتنت کہ من شاملو ء دل داتکن۔ آوان آئی بدی پہ من بیان کنگ شروع
 گت۔ بلین آ منی دل ء چو جا کہ گپت ات کہ چہ مردمانی گپان در پہ پکت این۔ من گشتن۔

ہر کس ء گشت شاملو سیاہ انت

پہ من ء شہباز چاردہی ماہ انت

وختیکہ چٹ دل ترک بوٹن چاگہ پیرے سرونگ ء شستن کہ فریاد کنیں

شورگ ء ولجہ زندگیاں پیرے

شاملو شوقی جت منا تیرے

منی حال کہ تن اے قد ء رست درائیں شہر منی دژ من بؤت۔ مردمان پہ ماہا زیں گہ
بست ہن دل اڑ نہ گت ء من گشتن۔

پہ حلالی ء تو منی یارے

پہ حرامی ء تو منی گوارے

دہدے کہ اے گپ شاملو ء ماس ء رستت آئی شاملو چہ من چیر دات ء منی زنگ شکاریت پہ
سردار گت۔ چہ ہمید منی شومی روج شروعات بؤتنت۔ چہ آئی رند منی عمر ء چو شمس سیارہ
سکی ء سوری ء روچاں دیت کہ قیامت ء ہم آوان وتی ہوش ء برت نہ کنیں دل کہ منی
سوت من گشتن۔

بدبختیں گرانو شامل ء چیر گت

اشکر۔ ے روکیں منی دل ء ابر گت

من گلایے آشن او جنگ خانوادگ، سردار ظالم ات او زمانہ بے رحم من بے وی آشن او
آنور آو در درائیں روج چو حیواناں چہ من کار کپنت او درائیں شب منا پاواں او شاریت
انت۔ تنکہ من شاملو ء چہ وتی ہوش ء بہرین بلیں آدل ء چو جاگہ نہ گیت ات۔ کہ چہ
ظلموں در پکھیت آفر ء ناچار من پہ وتی زند ء آئی نام ء وتی گرانین ملک ء شب ء تار ماو

چ نہ بی ڈالو گوں حکومت ء

من تنی دیدار منت پہ قیامت ء

چہ زلمین ء پاپیادگ من چیر و کائی دیم پہ ہنگو کتن۔ دل ء مناکشت کہ ملک ء وشی ء حلق
اور تنی قسمت ء نسات۔ نوں دگہ خاک بیت کہ اے زندگ۔

منی تنی قسمت، تنی قلم دوران

ڈالو ء حلق ء جنت ء حورانت

چہ تاروج ء من اے کوہ بن آتلگوں آ روج او اے روج نوں پنجاہ سال بوت کہ من دنیا
ہندو سکن اونہ دگہ گندگ ء آرزو ء دارین۔

اے گپ ء کہ گوشت پیروک شابو ء چم پنچو روژناہ بوتنت۔ چوکہ مزمن بارے
پدل ء چست بوتے اوسیاہیں پنچیں دیسے چہ گل ء سہر بوت چوکہ کسانین زہگ ء دیم چہ
یک مزمن کارے ء کنگ ء بیت۔ شابو ء کسکسٹس اُٹ چہ دل وشی ء پانچ بوتنت او چہ جہماں
دودرپ ارس رینک۔ او دوارگ چمے بند بوتنت۔ من کہ دیستن جانے ساہ اتہت او
نٹے اوشتاہت۔

بلک سنگیں

قرتہ العین طاہر

حمل خان منی نپس انت۔ حمل خان منی ساہ انت۔ حمل خان منی پتمانی
 روژنائی انت۔ من پہ آئی ندریں۔ من پہ آئی خیرات ہیں۔ شکر انت کہ اے جاگہ
 رستہ، پروردگار آراچوروج ء بربز بکنت۔ ہما پس ات، ہمارنگ انت پس یے ہم پنجیں
 مزاریں مردے ات ہزارانی تو کایکے پہ دو صد سواراں ایو کابس ات فرنگی ہم آئی دیوا
 دست بہ سینگ ء اُشتات انت۔

اے بلک سنگیں ء اولیں روج ات کہ آ کرنل حمل خان ء لوگ ء آت ات۔
 کرنل وت کس ء نہ ات۔ آئی لوگی ء کہ دیت کہ ہم لوزیں زالے آہر اُبر ز ء نادینت۔
 پر آئی چا ء چلم ء کت۔

جاگہ ء بخت کت تو سہی بوت کہ بلک آئی ملک ء مردے چر آئی بخت کت کہ بلک تہ
 کدیں چہ ملک ء در کتگے؟

ہما سال ء کہ بشام ء سال ات۔ بلائیں ناصیمین مدگانی جمر چہ رو برکت ء
 چست بوت ء خشک ء تر ء وارت۔ در چک و داران لوج کت ء چہ ایشی رند مردمانی توکا
 گرومپک ء بلا کت۔ نیمیں مردم مُرت انت ء نیمیں پردیس ء بخت انت من ہم چہ
 جہنگیمین ناصیمین ان منی مرد ء دو جنگ گرومپک ء بہر بوت انت۔ من ء یک ز ہلگے منتاں
 ۔ شد ء نادرا ہی دیما ات۔ گرومپک ہلقان پہ مردمان گردگ ء ات من چہ وئی جان ء ترس

ہم ننگو کتنے چہ ہا سال لاشہری ایں مردمانی لوگاں مزدوری
 کئی عمر گوازیں نین۔ منی چک ہم نون ورنابوتہ و مزین صاحب ۽ ننگہ ۽ چوکیدار انت۔

سردار شیر محمد خان ۽ درست کئے؟ کرنل ۽ جنین ۽ جست کت۔
 آ منی ولجہ انت۔ آ منی سردار انت۔ من وتی ولجہ ۽ درست نہ
 آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔
 آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔
 آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔ آ منی ولجہ انت۔

من پرے ندر نہیں۔ من پرے حیرات نہیں۔ من حمل خان ۽ لوگ ۽ آ تلن۔ وتی ولجہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ
 حمل خان کودکے ات کہ من آ ہرادہ یتلن۔ پرچیکہ

اثر نہ ذرت ات وچہ انگریزی تعلیم و تہذیب ء بے سوج ات۔ آئی ہمسایگ دراہیں در آمد
 اتنت کیے تو آئیانی لوز سر پد نہ بوت دومی چہ آئیانی راہ ور پندانی سوب ء آئیانی دوست نہ
 کت پرچیکہ دراہیں بے ستر ہیں زال بول اتنت و گون وتی مردان دیم درابہ بازاران
 گشت انت وچہ فرنگی آن شپ و روج و تراگاشت انت۔

کرئل ء لوگی اینکہ سالان اے مزین شہر ء تہنا کپت ات نہ کسی گس ء دیست ات سک دل
 تنگ بوت ات بلک سنگیں پہ آیاں یک آسمانی این ملکہ ات۔ زبر چہ گپ و گالان مروچی
 آئی وتی دل ء سردکت در ریگ ء وخت ء آئی بلک ء بازیں سر و سامان دات ء گوشت کہ
 بلک اے گس ء وتی گس بز ان و ہر وخت کہ دارے دیستے ہمنگو بیا۔ بلک ء دعا و لہجہ خدائے
 اشکت چہ شپ ء روج ء تنگ ء تاج ء پٹ ات گون ء ہما گپ بوت کہ چہ کرک ء جست
 دار انت کہ چے لوئے؟ آئی گوشت ہو ر لوز بلک ہم چہ ایسی کیشتر دگہ چے لوٹ ات نون
 بلک ات ء کرئل ء گس چرپ زبانی ء سپت ء ولجہ خدائے ساری ء آہر دات ات ء کرئل ء
 لوگی ء سادگی پہ آئی وگہ کوکے بوت۔ مدان مدان آئی و تراچو جاگہ دات کہ بے چہ آئی
 جست ء پرس ء ہیج کار سر نہ کپت۔

بلک سہی ات کہ زال ء بولان مر نہیں نز و رای آئیانی مردانت۔ آہج وڑ ء اے گپ ء سکت
 کت نہ کت کہ آئیانی مردد کہ کسے راوتی دل ء جاگہ بدینت۔ یا آئیانی جند ء دوستی مردہ
 دل ء کم ہیت پہ اے مراد ء آیان ہر کس کہ ہر حمرے بگوشی آسر ء عمل کت۔ بلک سنگین
 ساری تہ لہیں پیر و شہ کرو گانی خوردگ کرئل ء لوگ ء دات کہ ہر روج گمان آپ ء ولجہ
 بواریں۔ آئی کہ دیست کہ گووی اے وڑ ادست ء نہ ایت آئی وتی کاران تیز تر کت چہ

پہلے تو بزم و دم و دعایانِ رست۔ ہرے پی آئیانی جان سلامتیں ہرے سے پہلے قلم لہری
 سے زہنگانی تعلیم و ترقی و چہ جائے گئے تعویز سے درگت۔

زہنگانی چہ بلک و اے کو مک و عدت و دردمندی آن سک رضالت۔ سماں رند
 پیش دردمندی دست ات کہ سکی و سوری و پرے دست کو مکے ات۔ چہ اشکی ابید بلک
 چہ ذالے ات و چہ گس داری و وژ و رہندان زہری و آ کہ ات زہنگانی کسانین و درانی و
 زہنگانی عمر و گون ات۔ کرقل و لوگی و رتا و جاہل و سادگیں زالے ات و ختیگہ چہ شمس
 ہرے چش بیاتمن آحران بوت بلیم نون بلک و آونی کارانی و ثمانی و پیمان ات۔
 زہنگانی سراکیم دروے بہ بوتمن۔ دار و درمان دم و دعا خوردگ و تعویز ات و ت بلک و
 کت۔ جائے اگن بلک و گوشتیں کہ بیخ کلد ارخرچ بوت کرقل و لوگی آہر او و کلد اردات۔
 گن و زر و دولت و کمی نہ ات کرقل و لوگی و اے گیان چھروتی و دل و نیاورت۔

بلک و نون سک آسرات ات۔ تان و تچ پرے فراوان ات۔ گس و مزن و کسان آئی
 ات و حرمت کت انت کرقل و لوگی چٹ آئی مریدات۔ بے چہ آئی جست و پرس و بیج
 کادست نہ جت۔ بلیم بلک و دل و ریش آئی زہگ و سورت۔ مردمانی شکن بلک و
 ل و ہر و زہگ و عمر بلک و پیری و عذاب اتنت۔ آتپ و روج بے عثمان گارات۔

کٹ و یک کسانیں جنکے ات ہر شپ آہر اتپ گیت و چہ تپ و گرمی و مدام و اب و
 زست و آرا می کت۔ کرقل و آہر اورا ہیں و اکثراں پیش داشت ات و پرے ہر و زیں
 کسان گیت ات بلیم بیج درمان و علاج و آہر اورانہ کت۔ و پیکس و سر بہ آئی تپ و ہرنہ
 ات۔ کرقل و لوگی چٹ پریشان ات۔ بلک و سنگین و چہ جائے پرے تعویز سے و خوردگ

چچ گیت و آورت چہ اے تعویز و خوردگ و لہتیں روج رند جنک و تپ چٹ زیاں بوت۔
 بلک ات کہ چہ گل و پادے چٹ ڈگار و اژنہ کت۔ سوب کرنگ ات۔ بابا جان من تر
 گوشتن کہ تپے نہ دگہ سرے۔ ڈاکڑی جانے نہ انت۔ جنک و در اھی و بلک و زاتھکاری
 یقین و کرنل و لوگی و دل و گیشتر کت نون اگن گس و کا گے پر شتین ہم فال گندگ
 بوت۔ و تعویز گریگ بوت۔ بے چہ بلک و بخت و خشتے ہم چہ وتی جا کہ و سر یگ نہ
 بوت۔ کرنل و ت اے گپانی سرا یقین نہ داشت بلین زال و بولانی کاران دخل نہ ذات۔
 کرنل و وتی لوگی و گوشت ات کہ لہتیں روجان مے مزینیں جرنل بہ دورہ آگیک و انت
 و اگن چہ منی کاران و ش بہ بیت و برز و منی سفارش و بکت و خدا ہی خواست بہ بیت ما
 ترقی ریت۔ اے حمر جنین و دل و ٹک نشت ات۔ ہر نماز و رند چہ و لہجہ خدا و پے وتی و لہجہ
 و دعا لوٹ ات۔ لہتیں ثوابی روچک ہم گیت ات بلک و پے دم و درود ہم گوشت پے چہ
 و شنودی و یک پانچے ہم کشت ات و نیت کت ات کہ اگن خدائی خواست و لہجہ و ترقی
 بیت پیر و زیارت و یک گو کے ہم خیرات ات۔ بلک و چہ جا گے یک تعویزے ہم
 آورت ات و گوری و گوشت ات کہ ایشرا ہنجیں جا گے بدوچ کہ ہر وخت گون و لہجہ
 بیت بلین و لہجہ و ت ہی مد بیت کہ شکے دل و میاریت و در اہیں اثرے مروت۔

ماہے و رند کرنل و ترقی و حکم ات۔ کرنل و لوگی و پے بلک و یک زہریں جوڑے
 چچ جوڑ گرت و پے ملا و کہ تعویز و ات نو کین بخت چچ و کوش و مندیل و صد کلد ار راہ و ات۔
 کرنل و لوگ و یک پیرہ سال در چکے ات۔ بلک سنگین و مند ام چے اے در چک
 و شک برتہ و زہگان شب و چہ آئی چیر و گوزگ و داشتہ کہ شکو! اے و زیں در چک مند ام بے

ہم آتی جاگہ بُت۔ چہ ترس ء شپان ہچکس چہ مزن بالادین در چک ء گور ء نہ گوزت۔ بلک
 ہوت من وتی گناہگاریں چمان شپاں در چک ء چیر اسانگان سرگ ء دیستگن :
 در چہ سر شام ء سر ء کرنل ء کسانین چک کہ در چک ء سر ء سوار بُت ات۔

دیبا تیک ء چہ در چک ء سر ء کپت ء باسکے پرشت۔ بلک کوکار ء لگت کہ من نہ گوشتن کہ اے
 در چک ہادیستانی جاگہ انت۔ کرنل ء لوگی ء دومی رُوج ء مسیت ء طالبان لونائینت ء
 قرآن شریف ء نتمے گپت ء خیر خیرات دات کہ شکر انت کہ بلائے ات ء گوزت۔

ساری ء کرنل اے گیان بیج دل ء نیاورت بلیس وختیکہ آئی دیرت کہ نون کس
 دم ء در دو تعویز ملایانی جاگہ بُت ء آئی کوپگ ء کٹ ء کمائی ملائشہ کردگانی لاپ ء روت
 آئی وتی جنین ء گوشت کہ چد ء رند من اے دو دو تیماران کس ء گندگ ء نہ لوئیں ء آئی
 کس ء در کہ آئی سر ء کپتگین تعویزان ست ء سوت۔

ہماہنگ ء کس ء لہتیں بیج درنگ گندگ بُت انت۔ کہ آیانی نشان چو حیوان ء
 دہان ء درگ ء نشان ء ات۔ کرنل ء اے گپ ء وتی دل ء نیاورت۔ بلیس لہتیں روچان
 رند کس ء مزنین فرشی این کونٹ ء قالین درنگ اتنت ء آیانی درنگ ء نشان ہم چو ساری
 این درنگین چچان اتنت۔ اے حبر ء درائیں کس ء مردمان لرزینت کہ اے بنیادم ء
 کارے نیمیکہ زندین قالین ء کونٹانی درنگ دپ ء کبیت ء دوارگ ہماہنگ ء چہ بیٹی آل
 سورہست ء قیمتی این بیج زیان بُت انت۔ کرنل ء جنین وتی مرد ء پاداں کپت کہ حدائی
 دم ء کبند ء ضد کمن۔ اے حدائی مخلوق انت ء چہ مازار کپتگ انت۔ ملائے لونان کہ دم ء
 نمازانی بلکین دلجہ خدا مے سر ء رحم بکت۔

کرنل زارگپ کہ منی زرحرام ء نونت کہ ملایانی نصیب ہنت اے درائمن بلا ہے پیرہ زار
 ء آورتہ جنین ء آئی دستان گپت کہ خدائی دیم بکند چو گکوش بلک پہ من یک مزنیس کوکے
 اگن بہ اشکنی دل بد بیت:

کرنل ء ہماروچ ء درائمن حالان پولیس ء دات، پولیس ء مردم کس ء درائمن
 چیزان چارت انت ء حالان یک یک بخت گت انت بلیس چچ چیزے نہ گوشت انت
 شت انت ہماشپ ء گس بہ نپاداں آچ گپت ء نیمیں سامان سوت انت اے درائمن
 گپ ہر دخت کہ بوتکت بلک سلکین کس ء نہ بوتہ:

دومی روچ ء پولیس مردم دوارگ انت ء تن سہہ کلاک ء تفتیش ء مشغول انت
 ہنچو کہ پولیس ء مردم شت انت کرنل ء لوگی اطاق ء تو کا پتریت ء پہ کارے وتی پتی ء
 دپ ء چچ گت۔ پتی ء تو کا چہ ہماگار بوتکین چچ آن یک جاگک ء تو کا مردم ء غلاظت
 بتگ ایرات یک نجھیں بوئے کرنل ء لوگی ء دماغ ء تہت ء آشنگ کپت ہنکہ شانت کہ
 چپ بے سہاوت بلین شانگ ء بند نہ بوت۔ کرنل ء بہ تاج ء پہ ڈاکٹر ان دیم دات جنین ء
 رنگ ء چٹ چومرتگان زرد بوت ات ڈاکٹر ان پہ یک مشکلے ء آیدابہ ہوش ء آورت۔

دومی روچ ء سہب ء مالا پولیس مردمان بلک سلکین ء گس ء چا پہ بخت ء چہ پٹ ء لوٹ ء رند
 آیان کرنل ء لوگ ء کار بوتکین سامان ء نقدین زر ء ہماچ ء کوش ء مندیل ء کہ کرنل ء لوگی
 ء پہ ملا ء دیم دات ات درگیت۔ چہ اے سامان آن ابید یک آھن ء دو تلین اوزارے
 کہ چو حیوان ء بوز ء ات ء شش شش دنتان ہر نیمگ ء ات درگیت انت۔

استالے سست

نعمت اللہ گنجی

سار تیں تیر ماہی روچے ات گورتیچ دو دست ء چچ انگ۔ سیاہ ء تہاریں جمرے
 ماں سنگ۔ نیم روچ ء ناک ء چوتھار ماہیں شپ ء لنج ات۔ گرنڈ چومزار ء نہر دگا ات۔
 گروک دو چا پی ء ات ء ہور ء چومشک ء دپ ء یلہ دا انگ ات:

پہ ایر دستگاں رحم! ..... چمروک پردگ کن۔ اے نزوریں تواریں
 جد امرزئیں بجار خان ء تر و شاہناز بیکت کہ ہورے ہزاربانی تھامان پرشت گنجل باریں
 آہی پلن ء جان ء دست جن تے سستگ اگہ نا.....

ماتی منی شو میا ڈردا انگ ء جان تنگی ہنچو گرم انت کہ دانکو ء پتا۔ سیرک ء سیاہلکے
 ماہی بیار باریں بابی ء رک بے جنین۔ بجار خان ء جنوزاں گنجل درائنت ”مروچی منی دلا
 ات کہ مادو ستین ء گورا برئیں ء پہ پھل ء تائیت بگرئیں..... زری زبوک مناکشت
 کہ دو ستین مزین بک۔ ایت مہلوک ء سک سدک۔ انت۔ ہڈ انت ہور زوت بس کنت۔
 شاہناز کشت بے ماسی نوں شپاں آپ آرتگ مروچی ترا ملاء ء بارز ء راہ نہ دنت۔ تو
 باریں ہاشخ ء داتگئیں بند ء بشودو بدے بلکن ہدایا حیر گرت۔ گنجل کشت، ہاں راست
 گئی دم جگئیں گندرک ہم چیر سوچک لوٹت۔ بلک ء گشاد گشاد اپاد اہان ء کشت۔
 ہنکر اڈانا چدکائے بوت۔ گنجل وتی گوشاں رپت چمے گس ء دپ ء سک دانت زالے
 آپ ء رچان گس ء اتک۔

”او..... و..... بزکاریں“ بزناز بیاباریں ترا گجام گوات ء آدرنگ۔

امبراں تو مارا چٹیلہ دانگ۔ انگوچرت ہم نہ جنگ۔ ہو بے چار گیس بزناز اے
 تنی گناہ نہ انت مے وتی بخت اُچ مانگننگ۔ نوں مارا سیاہیں روچاں کپنگ کے مارا وچیک
 کنت۔ گنجل درانت۔ بزناز وتی گدانی آپاں پر نچاں ء یک۔ کرا اوشتات۔ ء وتی
 مودانی آپاں چکان ء گشت۔ چوں کنیں بی بی۔ گنجل اے سیاہیں روچ گوں ہر کس ء
 بھرانٹ۔ من چہ وتی بجاتی ء تنی میگا آحت نہ کرنگ۔ بزناز وتی گپ نہ کوئی ننگ
 کہ گنجل پاداہت۔ وتی لینگوے درگت کہ آوتی مچڑیں پچاں بدل بکت۔ بزناز وتی کہ
 بدل گرتنت ء گشت۔ وش اہت ء شادت ء رند بزناز گشت امبراں من تنی دیما بجات ء موہو
 ل۔ من پھم چودست ہو رک نبوتگوں شو میں ڈکال ء اما سک بدہال انت پہ آیکا ہر بدہالوں
 لونیتہ بلے دست ہو رکا آحتوں نگرنگ بے ہو ری ء ہالکو یے ریکی نگواہیت۔ لہتیں روچ
 انت کہ منا آسمی جان ء نادراہتی ء حال ء کپنگ۔ من بے آرام بوتگوں میا رجان ء پس ء
 ہم منی سراستم گرت کہ تو برو آسمی ء حال ء بگر ء بیا ہمیش انت کہ من ء میا رسر جنان کایں۔
 تو تارا سک جنجال گرتنگ۔ اے ہو ر ء ہر گاتو تارا پر چا عذاب گرت۔ گنجل گشت۔ صحیحی مار
 ہادگ بوتن چہ جمرے پٹانی گندگا منا ہو ر ء بو بوت بلے من جاہ آرت نلرت در کپوں
 مارا ہو ر ء کاشی ء گپت ہمئلہ بوت کہ شیب ء اے دست بوتن۔ شیب ء یک بلا میں آپے
 آورت۔ بزناز درائینت نوں باریں چوں انت آسمی جان؟ ہمیش انت کہ یک پنا کپتہ
 منی سر نکپیت کہ منی ماہیں بچ ء چے بوت کہ سراچست نہ کنت ء روچ پہ روچ بندے وت
 کڈان انت منا بچ تپاوت گندگانہ بیت۔ گنجل آزر دگیں ء بے وسیں پسوے دات۔ شما

باریں دو واغ داروے کرتے کہ نا؟ بزناز جنت گرت۔ کارے پدو داروے بیت ماوتی دس
گرتے ماوتی زانت وچ جک وچو ک پشت نہ کہتہ گنجل دارینت۔

شما باریں سل بکرتیں وچ بچارتمیں بزناز سوج دات مارا پوست و سوج ہم یک
وہ او اند گیا دانگ ات آئی گشت کہ اے دزائیت ما ہمیش انت بوریں تر شترینے پوست
زی تک۔ گنجل گشت باریں ہما دو دنائیں صیدی پوستے گورا داتیں۔ بلکن ہدایا حمر
گرتیں بزناز گشت۔

”کڈا بزناز اے تئی کارینت تو میار و پت و بکش کہ یکے پد جنت ہلاک بے بے
پوں کنیں منی دست و پاد ہے پیر زال انت ایشی تک و پادتاں گجا بوت کت؟ آ بچارگ و
پادانی ہنکی کچنگ برے پے اے ملا و برے پے آ شی و۔ گنجل کہیں چپ بوگا ورنہ پد اگشت
وہ بزناز من ترا چے یکشیں من و ترا گون اے وچ و سر پے سر کرتے۔ منی درا میں گنجلیں میراث
رہن انت۔ منی کار یگر بھا بوتنت۔ نون منی ہست و نیست منی گوش و باڑی و دکہ لہجیں
ہرت و پر شتیں سہر انت۔ اے ہم آئیے بلاہاں بزور انت من قول کرتے کہ ہد منی پیل و
جان و گہتر بکت۔ من زستان و دیم و قلندر بادشاہ و سر ابرینے۔“ ہوراست کشیت
باریں شما یک کارے لرتگ؟ بزناز جنت گرت بکتس باریں گریہیں بزناز چے ہبلکن ہدایا
تئی ہم و ش نام گرت تئی دپیگے گوں گھقت“ گنجل پے اشتاپی جنت گرت شما باریں داگ
جسے ہلک و یک مردے ہستت کہ باریں تاں گریشگی رھگوزی مردیا آ رادل و کل
وہاگے دات۔ ہما مردانت کہ چو گڈا تر ڈی بزناز درائینت“ او..... و شتکوں تئی دپ و
گنجل کارے بکن من تئی دستاں زیارت کنیں۔ گنجل پے گل و شیں دپے گشت۔ شریں ہدا

صحیح بکت۔ بزناز جواب دات ہمنکر ہلک شاہناز مٹیل جان آئی کزا سرگوست، گنجل
 تو ارجت۔ ماسی زبو و گپ نہ شمو شے دوپ و سوچکی و گم نہ بزورے۔ دوپ و سوچکی و ہے
 کنت؟ بزناز پہ حیرانی بخت گرت۔ مے یک ہمساحکے زر بانونا میں ہست آشریں کو امیں
 گوآئی تمیں ماس اینت آئی منی زھگار اچارا تے گشتے کہ آزا دکہ لچ نہ انت دکہ لچ تک
 تاج مکت۔ سوچکی تیار کنت شیخ شنبہ و شپ و دمالے دیمیں۔ بی بی گنجل پودوات راست
 کشی۔ بی بی تئی شیخ و پخت جماعت و نت؟ آسالی کہ من ادا ہتوں۔ کودک ہر روج دیم پہ
 اسکول و گزراں ات۔ بزناز بخت گرت۔ دادا تو دت زاننے کہ آ پکو و پس و رادل نہ بوت
 کہ آچرائی دیمادور بیت و حدے شیخ جماعت در برت ماشتر و گشت کہ مز نہیں اسکول و
 راھے بدیت۔ بلے مارادل نہ بوت۔ اے گرم و جل ہوور ہرگ و قہریں زمستان و دور
 بروت گڈا مے دل چون سکیت بلے۔ بزناز آئی و پس و دت آزا ایلہ دات و شت
 ملکہوت و زوران حد امان بدنت۔ گنجل گوں سردیں افار گیا اے گپ جنت او گنجل شا
 چونے امارا و ہوور و مچیل کزتہ۔ اے گرانا ز و تو ارات کہ آتجان تچان و گس و پتر ات۔
 بیا او گرانا ز من کدیں تئی راہ و چارگاں اوں۔ نگش باریں شیخ و جے گت گنجل
 آزا چہ نندگا و ساری بخت گرت۔ ماسی اے شیخ و جست و مکن پختیں شیخ و گنیاء ملکیت۔
 اے یک تک انت و ہنچو بگش کہ استال جو کینیت۔ زی من گوں آئی تئی گپ جنت منا
 گشتے کہ صُحب و بیاتر احوال دیمیں ایشی من حضرات کینیں صحیحی مھلا من ہوور ار پچان و
 شتوں ہمیش انت کہ ہنوں چھائی گس و پیدا کون گرانا ز ہنچو دم و راکت گشتے اے در ہیں
 گپے یک گین و جملکت۔ ہاں باریں بگش چے گت گنجل پہ اشتاپی بخت گرت۔ گشتے

ماسی دگہ جی تگ و تاج مکنتیت - بچ درودارومہ کنت و نہ دگہ ملا و طیب بیارات - نون
 بلات کہ منا کپنگ تی بچ و بچ نہ انت آرا سحرش کرتہ آئی سحر و تائیت یک کو نہیں
 قبرستان یا کند انت تی بخت زوراک ات کہ تو منازوت حال داتہ گندے کہیں روج دگہ
 بوئیں و آتاید زمین و سرینت گد احمر چہ دست و شکت بلے نون دل و جم کن امرشد
 و رضایت آئی سحر چر چنت - بلے شیخ و گشت کہ یک کارے بکنت - گرانا زگشت، گنجل و
 دست من گل و ات و چپ ات و نشت ات - گرانا ز و گدی گپ و آئی ہنچ و لگوش کورت
 حال بکش باریں چے؟ اگر آزماں و پدیا تک پندیں کنہیں ے - "پشمیں کرانیں گپے نہ
 انت - شیخ و گشت کہ شما بہت نوکیں سوچن بہت کو نہیں سکہ بہت فکر آسمی و دراجے ہمک
 زمین گد شیشکے و شیں بو و بہت دانگ کچک شوہاز کنت و بیارات من اش دم جنیں گداں
 و شیں بو جنیں و بہت کہنیں قبرستاناں کند اش کنیں سوچناں شمار ادیں کہ آے تحت و
 پاک و گور باسکاں اش بخت - کچک و سکھاں منی جن برانت - گرانا ز احوال دات
 گندے ماسی گنجل من ترانہ گشت کہ ناروایاں سحر کرتہ؟ من ترا گشتہ بلے تو نہ منے من
 زانیں آرا آئی استالیں تر و سحر کرتہ کہ دلے گوماہیت و ے زامات بہت - بلے ہدا
 آئی بل و جان و وش بکنت - من آیان و شیں دردے ورین گوں بلکہ لکھ و تھا گوں وتی
 نادراہیں نما گانگ انت کشتے سحر و نام و گرگا آئی و نبل و بن کرت و آئی دنماناں نجینت -
 شرین گدا من صعب و پدا کائیں شما اے چیزاں پد جن ات و ایر کن
 ات ..... اور است کشی بزناز تو جوڑ بوتگے منا پھل کن - من اشتاپیوں من تی نیمگا
 و لگوش ظرت - گرانا ز گشت شرین بیجگو پرواہ نیست اے وحدے ہنچیں تی گناہ نہ انت

بزناز گشت دیریں تو گندگ نبوتگے تو نہ زانے کہ تئی شیر و شاربہ تک و پیرو گند پامارا چوں گیر
 آہٹگت۔ گراناز در اینت ہوداد انوں شیر و شاربہ تگاں پہ گدارے ما پکندال۔ رنگ
 ڈکال و ہر جان بوت۔ ہور و داشتگ۔ جہمراں برتگت گوات ایر ما دیوت ات و آسمان و
 دیم چو ششگلیم تاس و ساپ ات۔ نوں روچ بیگاہ کشتگت استال چوسر پتگیں آسمی پل بیگا
 آ زمان و دیماشگ اتنت۔ و ہنچو گندگا آہنت کسے ہور و شیشگلیم آپ و آہانی دیم و دوز
 ششگلیم۔ گنجل و بزناز گس و دیم و اوشتوک اتنت بزناز چمان و ہرزاشانک دات و
 در اینت یے ”گنجل گندے پورنوں دل و سرار سنگت۔ کچ و ہامین انت مے ہامیں ہم
 دیر نہ کنت پون و شری و ورگی انت ناں؟۔

ہو بزناز دادا اے و ہدی منادنیائے قچ پکر نیست۔ ہر و ہدا کہ آسمی جان و ش
 بوت پہ من ہامین انت۔ منی دنیا و وش و گل ہمائی ساہ انت۔ ہمنکر گنجل گت گیر بوت۔
 آئی لنت لرزا لگتت۔ ہنچو آئی وتی سر بزناز و بڈوک و ایر گرت و گشتے بزناز مناچہ بوت منی
 دل در ہیت۔ یک بے آرمی یے منی جان و ماں کپتگ ہدا حیر کنت مناچے بوت۔ حد منی
 یکو و ہیر و بکت۔ ہے و ہدا چہ رود رہتی نیمگا یک مزنیں روژنائی یے بوت گرانازی حے
 کپت ہنچو آئی دپ و درشت اودا پچارا چونیں مزنیں استالے سست۔ آ انت کہ دیم پہ قبلہ
 و روگا انت۔ پہ ایر دستگاں رحم! پردگ کن پردگ کنوک۔

گنجل گاروٹ تو نہ بوتے تئی چمانانی روک۔ گس و روژنائی۔ تئی
 بخت و استال سست گنچو گار و موٹ بلک شاہناز و دل بڑیں تو ار کم کم و موٹکانی جگر
 سندیں زیملائی تھا گار بوان بوت۔

ڈکال

عبدالغفار گجکی

زمستان انت بٹس ء ساری ءے بہار گہ ء ہور ء ترپے نکپتہ۔ سال ڈکال انت
 درپک ء دار کٹک انت۔ کوہ ء سہریں یک بوچے ہم نیست۔ مالدار حیران انت ہر کسی
 بٹس ماں دیما کٹک انت۔ پس ء گوکاں مرگ مان انت کوہ ء ہر چیز ء بکندے آئی دپ ء
 انت۔ ہور۔ ہور۔ بلے تہی نیست فریادانی اُشکنوک کس نیست۔ کے اش گوش بداریت
 طے سہریں آ زمان کر انت او اے گریب ء بز کارانی فریاداں نہ اُشکنک :

باران وتی ڈیہہ ء مسترین مالدار ء ہلک ء کماش ات۔ آئی ہلک چہ مہماناں ہج
 رہورک نہ ات۔ ہر روج یک ء دو مہمان ضلور استت۔ بلے ہر کس کہ آئی ہلک ء آ تک
 گداچہ شیر ء شیلانچ ء شار پتگ ء بار بوت ء شت۔ باران ہپت بندیں رگ ء ولجہ ات
 آقا باران میرات، کماش ات۔ آ کہ شہر ء شت۔ ہر کس وش ات کہ باران منی لوگ ء
 بہت بلے حدائی کاران کس نزانت۔ نوان ہما میرین باران انت۔ کہ پہ وام ء تحیت ء
 کے نوت؛ ہر کس گو شیت کہ حد ہما نگر بہارتے کسے تانی چندے ہم مندے۔ ہلک ء کس
 اوت پرچا کہ ٹرسنت بلکن چیزے ء دل مانگ ہیت۔ دپ ء لونجان کنت ء بلوہیت۔
 لے کوزہیں دنیاء سرا اعتبار نیست۔ ہما مردم کہ آوانی ورد ء وراک شیر ء روگن بوتہ نون
 زبیدی تاک اش دردانت۔ اگن دلش زنگ کاریت ء درد کنت گدا نائی دپارے دپا
 کنت ہاں ء پہ جم نگندنت کہ ہے ایت۔ اے درست پرچا چوش انت؟ ظہما نزانت کہ

سال ڈکال انت نون کوه ۽ رگمداران ۽ ٺٺچ نيمت نه شير نه روگن! نه گڈ پا
اوشارپنگ۔ ۽ پڙم ۽ مود بے اُميت انت کے اش بخت کنت؟ هر کس ۽ وقتے
انت۔ گريب ۽ بز کاراناں کے بخت کنت؟

شومی که کيت دست ۽ همراه انت۔ اے ڈکالين سال ۽ بل ۽ بزوراے ہزين
زمستان ۽ شرطگان! زمستان رست صُحب ۽ بِيگاہ ۽ گوريج کشيت۔ باران گون وتي لوگی ۽
گشت گنجي بے بہر نون چون کنتے؟ من زانمیں کہ اے چاریں پشکپتلیں لاگر؟ زمستان ۽
بہر بنت۔ گنجي پسودات کہ تراہر وهد ۽ ہے بز ویشانی گم انت۔ چک گوہ نامرگ ۽ انت۔
ناہم کتکت کہ موش ۽ يکيں وحد ۽ بدیں۔ دور وچ انت کہ جچی ۽ نہ وارته اے زیر کان
وارت کنت۔ باران بس کنت۔ بارانی مسترین ٺٺچ کنگزار کہ آہر وچ رگ ۽ ات۔ یک
کریا شکت..... ۽ سواس گوپگ ۽ ات کشتے۔ ابا بارین تو کہدا بجاری ۽ بز بارین
ترانائے دنت کہ دنت۔ باران گشت ابا آہر ۽ زی من پہ وتي سر ۽ شنگ جنگ آئی ہم منا
جواب دات پدا گشتے ابا گنگوار! کہدا میاری نہ انت۔ من ۽ چہ اُميت اُست؟ آروچ
دگرت کہ وئس لڑبنت ۽ آورت ۽ رینت پ پاکہ آشیلار ٺٺچ آ شیر ۽ آہر آ مدر چہ نيمست، ات
مروچی کہ منا جچی نيمت کس بخت نہ کنت:

باران ۽ مسترین جنگ شاری گشت۔ ابا من چٹ برہنگوں نہ پشک است نہ
چادرے آپ ۽ کہ روین گیڈہ بین۔ باران گشت مادر۔ من ۽ کہ ہر کسے گندی وتارا چیر
دنت کہ بلکن دلما کنت۔ من ۽ کے وام دنت؟ او پدا اے مردگیں پسان کس ہنچا زوریت

کہ کیے بہا بلین۔ بارانی کپ من دپ ء ات کہ گنجی ء تو ارجت او شاری بیابن وزیرک ء
 پنڈ کہ تنی کستریں برات ء گوہار گونگ انت۔ شاری پہ ناول کشی پاداحت ء دیم پہ کوہ ء
 فٹ۔ ہلک ء دگہ دسگوہارے ہمراہ گت انت۔ نوری ایج وتی گدام ء درکت ء گوائلے
 بت۔ ادی شاری مروچی باریں گجام گواش ء زیرکافی باری انت؟ شاری گشت اے
 بیگ ء ڈرتین کتنگ انت۔ ہنچو کشت کے چھے شیب ء بالادی ء گر ء امانیمگ جوزیرک
 ہزانت۔ نوری آدورانت شاری آہ سردے کش ات ء کشتے۔ گداچون کناں؟ لاچاران
 گوہامران ء راہی بوتنت۔

بارانی بیچ گنگوار ء ہے ڈرسین گیان اُشکرت دل تگ ء ہشنگ ات۔ پاداحت سواسانی
 بندے ترند کتنت شال ء جنڈک ء گوراکت۔ وتی شوانگی لٹ دست ء کتے پس اے
 سردات انت۔ صُحب ء سرات۔ روج تنو ء برزات بلے گور بیچ کشگ ء ات اوسک
 گوہرات۔ گنگواری لاپ ء دردے مان نیستت چہ گوہر ء لرزگے چیر کپتگ اے۔ پساں
 مرگ دورے مان ات۔ ہر روج دہ دواز دہ مرت۔ گنگوار لاگریانی اندر ء چندان روگ ء
 ات تاکہ چہ چمان اندر بوت۔ پساں شت نہ گرت آئی رگ ء راہے نزیکیں کوہ ء گواش
 دہت کہ مریگیں پوتارو کھانڈاراں پچرنت وت کوہ ء ٹل ء نشت۔ آئل ء جنگ ء زبرات ء
 مک مور ء دل تگ ات۔ یک برے ہے سیاہیں کوہان ء چارت وتی رنگے دیست گداوتی
 جنہ ء حال ء راچارت آہ سردے کش اتے چم ء درآ کنت۔ وتی ٹل یے کش ات ء دل ء
 گوشت یے..... گنگوار مرچی ٹل بنجے گداکدی جنے؟ ٹل یے دپ ء گت ء جنگ ء

لگت ات۔ فل جت یے تا نکه روج۔ نمر وچ بؤت تست ء سمد بوت۔ ر مگ شنک ء شامک
 بوٹگ ات۔ چست بؤت کہ ر مگ ء بیرہ دیسے چار بز مرتگ أنت حیران بوت بلے
 چے کہ برز ء شامک دانت دیسے جمری پٹے گل بؤت کہ ہور بیت پہ چوشیں پسان مرک ء
 پرواہ نیست۔ اگن بلے ہور بیت !! ساعت اے گوئست۔ ڈرسین آ زمان جمران پرا کپت
 سرگوات کشکا لگت ات۔ جمر مت بوتنت گرند ء گروک شروع بوت جمر ء کہ گو مہار گے
 جت گنگزار گشت۔ بگر بگر۔ جی خدارا۔

گروء کہ سرکت ہور ء دہر ء ایردات چومشک ء دپرگا یلہ بؤت پسان ء ہور ء
 جت تہ باز مروت۔ گنگزار ہور ء دارندات کہ کودے شربکت ء مندیت۔ گوہر ء پروشت
 آئی پسان ء سردیان لرزان ء کپان ء ڈہران مگر ب ء ہلک ء رست ہنچو کہ رست کپت! حمر
 ء حالی نہ ات۔ گنگزاری مات گنجی گوشت۔ شوین بارو! میدان کن کہ دست ء دیون سیاہ
 بوتنت۔ کہ رسلین بچ کہ آئی سورمان دپ ء دستان ات۔ لاگریانی گواچی بؤت۔ چہ دوی
 گدان ء تہا شیران اہت آئی گنگزار ء گدان ء تہا آورت۔ گنجی آس روک گت۔ پڑے
 آس ء کر ء ایر گت گنگزارش واپنت۔ ہر دویمگاں آس روک ات۔ بلے ہور یک پنا
 گوارگ ء ات۔ شیران گشت گنگزار ء ہور ء پروشت ء چیزی مانے بریج ایے گنجی گشت
 گو مہاچی نیست شیران گوشت بروئے گدان ء نائی کوند ہے کپت۔ برو بیار پچنڈے موش
 بکن وہدیئے کہ لاپ ء گرمی بخت۔ گنجی موش ء جنگ ء گت۔

گوات بدل بؤت۔ باران چہ گدان ء در کپت ء گشتے چکان سہلکن گواتے کشکا

انت۔ اس گوریچ بوت گڈ آچہ پسان بز ان یکے نیست۔ دمانے رند گنجی موشان ء ذرت
 ونگزار ء دپ ء دیگا لگت ات۔ نون گوریچ ہم شری ء کشکا لگت ات۔ جمر ء پیل پیل
 کہت۔ گوہرات ہر کس لرزگ ء ات۔ پسان ء پلینگ پلینگ یے مان ات۔ بعض مرگ
 ء ات۔ بے باران اچ کنگزاری گمان بچگی نہ ات۔ صد و توار گت۔ او اماں گوز ء
 مرقون۔ من ء پردے! گنجی گشت قہر وار بس کن! بوسپ ٹیر ہمیشنت کہ کنگزار ء
 پرات۔ گر یوگا لگت۔ کنگزار چمان ء پچ گرت او جتے کب کہ صد و چیا گریت؟
 مات ء گوشت۔ کہ ابا گوز کنت۔ کشتے گڈا پرچے پڑ ء پرندیے؟ باران گشت کہ ابا پڑ ہمیش
 انت کہ ترا پرات۔ کنگزار گوشت کہ چمیشاں یکے بدئے۔ کنگزار ہے گیاں جت ء پداچہ
 دنی سڈ ء گشت ء پداچہر سڈ نہ گتے۔ دست ء پادے یلہ سرد بوتنت۔ تچکے کش ات
 ۔ باران جت پر یادے کہ دست ء دیم مئے سیاہ بوتنت۔ کنگزار حدائی مال بوت گنجی ء شری
 زارت! موٹکے بنا ء اش گت کہ بس کنکش زات:

اے شپ حلاص نہ بوت یک دراجین شپے ات کہ پچ کنگے نیست ات۔ بے

بارگاہ ء دوران دومی شپ ء پداگورت:

سروزے مرک

ایم ایگ
 شپ سک تہارے بیمناکت، بلے من چہ میگک ورسگ و باز دور گشتن منی روم
 شپ گون وتی کھیں ترسناکیاں تالانت او برے برے دور من آسمان وینا و حد سے
 گرو کے شہم دات گوشے شپ و دل ترکت و آوتی گرانیس و ابا چہ چچ لرزت و جہان گور
 روکیں ٹیلگاں روشناکت۔ تاں یک شریں ساہتے لوگ و ہب و شپ و نیم دت من دست
 و گرو چیل بوتن۔..... کدی ٹرس گیش ات و کدی ہب۔ بلے آہر لوگی مہر غازیج
 جہان و نیم و بلاہان زورا کتر بوتن او من تہمت کت و گوں وتی پُر کان شپ و اے تہارے
 شپمان کپتون:

میگک شش میل دور ات و من چہ پنچ پر یکین سالان رند و نیم پہ لوگ و روگا تون۔
 پنچ سال کودکی لیے نہ انت اے مدت و تہاؤ گنیاز مینے جہلا دیاں چست بیان و آ زمان و
 ہما برزیاں رسنگ کہ گون استاران لیب بکنت، بلے منی مات زمین ہما پنچ سالیں پیشی زمین
 ات آئی و بر و بالادین کوہ و گٹ آئی شیر آپ و تچو کیس کور۔ آئی پراہ پہتا تیں پت
 ڈگار کل ہما انت۔

شپ تہار منزل دور و من پاشپاد۔ بلے اے چپ..... و چو میں راہ پہ نئی
 پاداں نوک نہ انت۔ پے ہا تر و من پہ اشتاپی گام جنان و راہ و نگر دان پیچان روگا تون
 شپ و یازدھی ساہت و من ہو شتاب و کور گوازینت و گرو کے و روشناکیاں تہا

من دلی میتگ پرائیں آسمان و چیر او شوابی و دیت منی دل چہوشی و نیم بال بوت۔ گام تیز
 زینت و دومی ساہت و من میتگ و چاہ و سر ارستن بلے ایشی و ساری کہ من دیتز ابر و او
 شرب و گوات گون یک درد اوں پرین گریو گے و منی گورا اتک و چہ منی گوشانی راہ و منی
 کاپول و تہاٹت و بازین سالانی یا تاں چہ و ابی گراں تچ لرزینت۔

لے گوشے شاہو و سر و زے تو ارنٹ!

یہ برائیں یا تاں گوشت:

یہ منی دل و درایت بلے شپ و اے ساہت و بلیکس مہگل و پے گنوک بیتا و اے سیاہ
 تہرین شپ و چوہمساگی گوا زینت:

راست گوشتے "یا تاں جان کشت:

تہو چہ وہ سال ساری و پے مہگل و گنوک ات۔

یا تاں منی ہوش و دروازگ تچ گت و منا گیر اتک کہ میتگ و تہا شاہو و عشق گوں مہگل و باز
 نہاں مشہورت۔ اے ہماز مانگی گپے ات کہ من انگت گونڈا شن۔ شاہو پے مہگل و سانگ و

تہو دلی کماش راہی کفت بلے ہر رند و اما کام و نامر ادیوتنت۔ اے نامر ادی پے شاہو و

گل و ہوش و یک زدے بوت و آئی و کسیگی نہ گت۔ مہلوک و گوشت کہ تہا ہونوں گنوک

چہ۔ بلے شاہو گنوک نہ ات آئی و گنوکی ہمیش ات کہ آ بے چارگ ہمروچ روز روہ و ہد و

میتگ و چہ دن جا میتگ و چپ و شکت و ہمو داتاں شپ و نیم و سر و زی شکت۔ چو کسا ہم

نہانت کہ شاہو پد میتگ و کدی گردیت۔ بلے شپانی پاساں ہر و حدے کہ میتگ و سیہ

مران دلی شیر پانی سہو زے گا پے پادا تکتاں آیاں شاہو و سر و زے زیمیل زور و اشکلت۔

لبے جنینانی ہیال ء شاہوڈراہیں شپاں جاتیک ء جپ ء سرور جنت بلے جپ ء سر ء کدین
کلیت ء کدین روت۔ اے کسانہ زانت۔

شپ ء تہاری گیش بیان گوات ء رواج تیز بیان ..... سرور ء تواریزیک بیان ء من
بُشک ء حیران!

پدا یک زمانگے آتک کہ مہگل ء مہلوک چہ شاہوئے اے گرونکی ء سک
نادش بوتنت ء آیان شاہو ء ہر ڈول ء لالچ ء چہ مہگل ء پچاراں مل دیا نینگ ء جہد گت
بلے شاہو عشق ء ہما مزلاں رستک کہ آئی پدا گردگ نی سک گران ات لاچار آیاں پہ
مہگل ء یک دیر سیادیں دشتارے داشت۔ بلے اے کنگ ء ہم کار نہ گت۔ عشق اے
دائما وتی دیم ء آیوکیں چوشیں کننگاں لپاشاناں روگان ات ء من پہ وانگا دیم پہ کراچی
راحدگ بوتن:

سالے ء رند منا کراچی ء حالان گت کہ مہگل ء سیر پہ وشی سلامتی بوت ء مردی سک
ترند انت البت چہ رسالان من شاہوئے بارو ء جہ ہم نہ اشکت ء آئی سرورزی زبیل ہم
چہ مناسک دیر انتت ..... بلے ایشین بے چارگیں شاہو ہنکت ہما ٹپ ء سر اٹھنگ ء
سرور جنگ انت گوشے گوں سرور ء آروسی ٹنگ:

یکے سرورے زہیراں ء دومی شاہوئے نامرادی ء پُرس ء پتر ء سر ء ننگ ء آئی دلہڈی
دیگ ء ہاترا من سرور ء موتکی آواز ء پدا اگر نادیم پہ جاتیک ء جپ ء ٹھناں۔
من آئی پشتارستن گوں مزین ڈونکیا تکہ دانگ ء ہنکت دیگی ہما گرت۔ بلے جہ
آورتوں کہ دلچوت انت۔ دہ گام ء دیری ء ڈونگے ء سر انشتن ء سابتے داشتن کہ موتک ء

حلاں بھنت نر کی برواں ء بخت پرسی بکناں۔

شاہوے دیم گون میگ ء راہ ء سکت انت ء سروزی شب ء سیاہیں چادر ء چاک دیانت۔
من اے سرور بلکہ چہ ہما وہدان اشکتا کہ ازگا گوانزگ ء تہا و پتگ ء مور دانگ ء چوشیت۔
بلے نے کہ شاہوے سرور۔ پیشی این مرداں راست گوشنگ کہ اگہ سرور گون دل ء سوک
ء جنگ بیت اشکنوک ء دل ء تاراں سندیت۔ شاہوے سرور منی دل ء تاراں یک
پلینگ ات۔ ء من گوشے کے کے لے سار بوتن:

زاناں تاکدیں من بے ساریں گڈگ دات۔ بلے اناگت ٹہلگے بوت ء سرور ء تار گون
یک ژلا نلگے ء ہاموش بوتنت۔ دترک بوتن ء چہمانی سیاہی ان دورا تک ء چے گنداں،
شاہوڈگارا کچنگ ء دستپا دجنگکت۔

”اے کنیا شاہو یک زدگت“۔ چہ منی دپا کوکارے درا تک ء درکان ء شتون ء
شاہو ء کپتن تیر من سینگلی لکتگت ء ٹپاہون ٹنگار دیگا ات۔ من ہیال گت کہ چیزے بکناں
بلے تیر ء وتی کار لکتگت ء دست پادی سرور بوتنت۔ زوت زوت ء پادا تکوں ء تہاری ء
تہا گاموں چست کنتت کہ برواں شاہوے کشوک ء دست بگراں۔ بلے ناگت دگے ٹہلگے
بوت۔ ء تیرے ء منی راتیں گور باسک زدگت کہ پاد بیایاں ء پہ لکے ء مہلوک ء گوانک
بجاک بلے جنوں زرت نہ گت ء دران بوتن۔ ء پداز اتن کہ چے بوت!

بلے وہدے چم تچ بوتنت ..... ہیران بوتن تھتے ء سرادران تن ء چپ ء
چاگرد ء پس ء ماس ء لوگ ء میگ ء اے دگے ء آدگے دراجما اتاں ء من ء گون بزگیں
ہماں چارگاتاں:

شاہو ۽ چون بُو ت؟

چہ شریں ساجتے ۽ گد منی دپ تیچ بُو ت۔ مہلوک ہیران بُو ت۔ ۽ یک دیگر ۽ دیم چارگا
لکنت۔

شاہو..... شاہو واسالے پیش ۽ کشگ بوت، یک آواز ے منی گوشاں کپت..... او
بازیک واسالی ۽ جنگ اش۔ پیرزالی آواز ے ات:
تاں ماھے پریکیں پئی اتوں:

رند امنالوم بوت کہ سالے پیش ۽ جاتیگ ۽ جمپ ۽ شاہو کسے ۽ گوں تو پک کشتت ۽ ہا
شچی میتگ ۽ دگے مردے ہم کہ چہ شہرہ آریگا ات۔ شاہو ۽ گوں ہور پئی بُو ت ۽ کدرت
ھدائی آمرد ۽ ہم راستیں گور باسک ۽ تیر لکنت:

شاہو ۽ کیا کشت اے کسا ہم نہ زانت۔ بلے ہاشچی کہ شاہو کشگ بُو ت۔ مہگل ۽ مرد ۽ ہم
دردے ۽ ماں پتات ۽ کشتی:

من وحدے گوں مہلوک ۽ وتی پئی بیک ۽ داستان گوشت کسے ۽ ہم باور نہ کت.....
دانکہ دگے سالے زما روج ۽ ہا ساھت ۽ میتگ ۽۔ دگے یک مردے من راستیں
گور باسک تیرے وار ت دانکہ مہگل زندگت ہمک سال ہا شپ ۽ ہا ساھت ۽ ہمے
جنگ ۽ پردھگ استت مہگل پنچی سال ۽ مرت ۽ گوں آئی ۽ مرک ۽ گوشے شاہو ۽ آئی ۽
کشوک ۽ روحاں وت من وت ۽ سلاکت۔

حائل پچھے مُرتہ

عبدالرحمن غفور

گورمن یک کا گدے آتکے آنہی ء ماں یک دوستے ء ارمان ء فسوز ء کھانا
 ذکھی ئیں نوکاں ماں نوشتہ کھتھی۔ تھئی حائل مروشی مُرتہ اے درود یو نہیں حال ء شہ منی دل
 آئیں ذکھے آتکے نین دی ابید ء پیشامن آنہی ء مرغا ڈکھیں دلا گوں گریبے۔ جھپے
 وال گنوخ دی بیغت۔ ء نی اے رنگ ء پوہ کھنغاں کہ من وتی نکل ء تھئی پھلا میں
 تہنغاں۔ ایرنگا آن تہ پرمن نی مرتغت۔ ظلمی ء ظالماں آں اش من زبردتی ء
 سستت۔ نی تہ راستیں آں مُرتہ۔ او آنہی ء یک ہندے ء یک شوق ء ات۔ آں دی
 مُرتہ کہ آنہی ء شہ ناگمان پیلو بے وخت آں شوق ایش ء گوں یک ات۔ ہے وہب ء شہ
 آں دی آنہی ء گوں یک ہندی ء مُرتہ او منی دل ء اہرام ء ماں حائل ء می پلو ء شہ اے دی
 دے آخری میں حیل ء ہاڈان اولی کشتغیں ء مزیں روشانی تہا ماں من آنہی پھو بلع لوٹاں
 یہ تصورے ء سہزادکن کوہی ریجاں دیر روغاں من ء آنہی ء دیم برش کھندا ناظر کھیت۔
 کرا تو آں منا متی کسائیں کیجوئیں گورے نر میں لحد ء تہا ایرنگ نظر کھیت۔ ہمیرنگ چھو
 کسائیں صندوق ء تہا و پتی کین۔ چھو کہ باز سہزادکس ء بے بہائیں چچی اے آں پگائیں
 گنن ء ماں وچو و آب ان۔ آنہی ء بارغن جوانن دست یے بے ڈوبر چھکا ایرانت۔
 آنہی ء سہریں درڑیں زلف آنہی ء پراہیں ڈوبر چکا ماں تالان اُنت۔ آنہی ء گرخی چھم
 بلتی اُنت۔ او جوانیں لڑوئیں جوڑ چپ اُنت۔ مگر آنہی ء معصومی چہاڑ وہی دیم ء پاکین
 لوز مروشی دی بلغی او آنہی وتی ڈکھانی زندگی ء ویلانی روج اوزیلانی ڈول ء وخت گوازیں

تہ فی آرام و خوشی و اب و اپتی ان۔ یک مدائے گندغاش پدا دی من اے رنگ و پول
کھنغاں کہ اے زیکیں رادش نوک انت۔ منا آنہی و گرو نہیں تھیزیں چھم آیانی شروع
کل و شے آئید کشی و روغنت۔ مروشی دی یات انت۔

آنہی ووشیں نوک آنہی و جوائیں ووشیں کھندغ او آنہی و دل لوٹو نہیں تو اے وچ
مثال دان نہ خنناں۔ اے مروشی دی مٹاں جوائی و یات انت و من باز سوچ کھناں کہ
اے معصوم و عجیب و غریب جوائی و دوستی و ماں زندگی چہ قدر پرورش و کوش کھنوخ آسودگی
و سنگت ات۔ آن کل انساناں شہ باز ہوشدار و دوہمی ذالان شہ باز دلبرت اوہے جوائی
شہ آنہی و آرا انسانی سر پوزی و داں سر کھتہ ات۔ ناگمان ہمو داکس آنہی و حد مقابل
بیت نہ بیہ۔

زندگی و ماں آنہی و را ولی بار دیتہ۔ ہمو وخت و آں باز سنہرا او معصوم ات۔
وتی بہرین مات و گوں یک ہندی و منی یک دوست و لونغ اتکہ ات۔ من گڑدے وخت
و شہ پدا آنہی و گندغاشغاں آں ہما وخت و اریک تھڑ وچ کاشتہ و چچی و سوپخ۔ آنہی و
جوائیں نر میں جان سہرین جر و تہا بیڑتی و او سہرین سر می و شہ آنہی و سہرین زلف ایرنگ
و ظاہر ات چھوں کہ بام و رنگ صوا بگوئیں کو کرانت کو کرانی بر بندیں وجہ شہ آئی آریہ
برے روش پہ برے سا بیت ات۔ مگر آں حال و شہ بے سائت۔ چھی و اے ڈول و
موجھائی و نشتی ات۔ کسے شی کہ آں ہے رنگیں سحر و جادو کتغیں ذال و بت۔ ان چھو کہ
مز میں جادو گر و وتی جادو زور امز و ماشہ بت و جوڑ کتہ۔ و گڑ تو منا اے رنگ معلوم بیغے کہ
اولی زمانہ و سہرا کیں یونانی دیوی و (پری و) جوائیں سہرا کیں بتے گندغاں۔ من آنہی

پھیلاں ماں پنج پھول کفغ نہ لوٹیاں۔ ہے وجہ شہ آستی ء پاداں زیر انا دل ء ماں اے
 ویشیں جیال ء کھانا گڑیغاں کہ ہر وختے ء داں اے زیبائیں ء کسائیں معصومیں جنک
 اے دنیا ء ماں زندغن، من ایدا ایو کہ نیاں۔ اوروشی من اے رنگ ء پوہ کفغاں۔ اے
 رنگ من اے زمانہ ء تہا چوری کیں چک ڈول ء ایو کہ غبے لوغاں۔ آنہی ء یات ء گڑ تو
 مناں ماں دڑو ڈوکھاں ماں جتہ۔ اونی اے قصو ء کھانا گریغاں۔ آنر ساں شہ ہور میتغت
 لکغ ست پیتہ۔ نی دیرا لکغ نہ بیغین۔

من وتی زندگانی ء ماں نیناداں ہمیر نکلیں بے امید ی او بے وی ء ڈوکھاں شہ نہ گریتہ۔ نین
 من گرتو وتی جو انین کشتغیں روشانی کنڈا گروغاں۔ منا جوانی ء یاتن کہ منی دوہی
 ملاقات دی یک عجیبیں کارے ات۔ آنہی ء دور استغیں روح یک وختے ء داں یک ہند
 کتہ۔ واقعہ اے رنگ پیتہ کہ یک مزنیں وختے ء شہ پد امنی ہماز بیغیں دوست ء منا وتی
 لوغ ء یک مجالے ء پہ لوٹا ہیبتہ من چھی ء دیر ہمودار ستغاں کندوری نشتغیں او دستورے ء
 ڈول ء دوہی کنڈا اذالان پدی وڑو کتغیں۔ من دی دیر آغ وجہ شہ معانی لوٹو۔ نغمن ورغا
 آنہاں گوں شریغ پتغاں۔ پوہ کفغ ء پہ باز کوشش کتوں مگر معلوم نہ پیتہ کہ نوخیں مہمان
 کیت واسکو اتکہ غنت۔ ہر وختے ماوڑ داتہ حلاص پیتنوں تہ منی دوست ء ہما ذالیں مہمان
 گوں منی واقف کھنائیں تھئی۔ ہما نہی ء گوں یک لاغریں بارغے جنکے منی کنڈا ء مسک تی
 نشتی ء ہر وختے کہ آل کھڑو بیتو راہی پیتہ۔ تہ من آل پہچھے آڑتہ۔ یہ ہماں لچ کھنوخیں
 بارغیں جنک حامل ان کہ ہما تھڑو ء چھکا مو بھائی ء نشتی ء سوچ ء جتغے۔ دومی روش ء
 ہر وختے منی ہما دوست ء آنہی ء گوں سیر بیغ ء حال داتہ۔ تہ منا اے رنگ ء معلوم پیتہ۔

کہ من اے زمانہء کل ء شہ بازو ش قسمت ء دولت مند میں مڑ دے آں۔ یک سال ء شہ
 پھدا منی سیر پیتہ۔ نین من آنہی ء جوانیں جوانیں پہلہ کی سیر بیٹھاں۔ پت ء موت
 پیریں مات ء حیرانی آں اودیر ء دراڑیں نیستی ء چکی دمال کتھناں۔ اوہے ویل ء داں
 زندگانی ء رند نکشتہ۔ آں اکثر مو نجھا ء چپ ات۔ مگر ہر ونختے بازو ش بیت ات تہ و شیں
 کھند غ جتتی۔ گرین آن ڈکھی اصل نہ پیتہ۔

حائل ء جاہلیں مات ء ڈینڑیں جھیر داں ماراوشیں سنگتی ء اصل نیشٹ۔ آخر
 ہو رداں دعویٰ و آں جکتہ۔ ہمو دا جرگہ والاں یک صلاح پیتہ اومنی منج اڑ من زوری دیر
 کھتہ۔ ء مئے سند غاشہ پدا ما یک دومی ء شہ ہمیش دیر پیتھوں۔

اف اے چھکریں ڈکھے کہ یک ونختے ء داں یک ہندی ء شہ پھدا مڑ دوزوال ء دیر
 کھنغت۔ تہ آں یک دوہمی ء شہ دیر پیتھت۔ گرین آنہاں وتا ردیت۔ اصل نہ اونہ
 آنہانی نیام ء اصل جج نہ ات۔ اوہے رنگ ء گو ما پیتہ۔ حائل کہ من وتی زندگی ء ہر شے
 کجھتھاں، آں گڑ تو اصل نہ دیتوں۔ ہاں کہ آنہی آردیت وش بیت تنت۔ آنہی دیدار ء
 شہ یہ بار بے مراد پیتھت۔ اوہاں دل کہ آنہی ء و شیں و شیں گنتاراں شہ سیر بیت ات۔
 ناکام ء نا اد بیتو۔ اصل مہر ء محبت ء شہ بے نصیب پیتھت۔ او زندگی بریں ڈیہانی ڈول ء
 ویران ء برباد بیتہ۔ آنہی ء شہ دنیا من یک گنوخانی ڈول ء روغا ٹھا پرا نا، ہمیش جتائی ء اے
 گرانیں ڈکھ حائل داشت نہ کھتہ۔ اکثر آں ہونا دراہ ء پیتہ او آخر نا دراہی ء زندگی ء شہ بے
 امیت کھتہ۔ من دی یک روش ء تونی کھتو آنہی ء ڈینڑیں مات ء گور شتھاں کہ نواں منی
 نوکانیت۔ من وتی ڈوہ منانا آنہی آرگشتہ کہ من حائل اکہ چہ گریوں زالے ات تہ آنہی ء

گندیں زندگی ہے رنگیں جوانیں منارہ ات۔ چونکہ جو انہیں جو نہیں آتی ڈول و بخت
 چونکہ راہ دیدہ اے ٹلو آتی آواز پے وتی منزل آگد آنہ روغت۔ آنہی و تہی تمامی زندہ دکھ
 دژد زرتعت۔ گلہ گلا اصل نہ کھتسی۔ آنہی و جوانی دوست و دشمن و پے شفقت و ہمدردی
 بہوئیں چکلے ات۔ آنہی و گون جوانی کس و نہ کھتے۔ پر آں ہر کے جوان ات۔ جہانغی او
 جوانیں صورت جہانغی او منی دنیا و مہر و محبت و معصوم و شمشغیں جنک دیر پتے۔ او مناسا و
 نہ باز دوست نہیں تھسی مات۔ منی سنگتیں حامل مڑتہ۔ نی آں منی ز مانع و ماں نہیں۔ اے
 یک سحر انہیں ہورے من ایسی آرد روغ زانا پر ہمودے و داں دوستی کنن آن منی گورین او
 ہمیش پر من زندغن۔

انسان و اصل جو ہر مہر انت۔ ہر کے مہر و محبت و کھنغیں، ہا اصل نہ مرغن،
 حامل و مہر کتہ، سخت باز مہر و گانوری روئیں جو ہر و آنہی آ مہر غانیشت آنہی و عجیب و
 غریبیں جوانی و حیثیت و می مسال منی دلا پترتی انت۔ او نی آنہی و مہر و محبت منی روح و
 تہاں ماں وتی تمام جان و جوانی و گوں زندہ و سلامت انت۔

پر سروشی گور من مک کا گدے آتکد آنہی و ماں یک دوستی ارمان او افسوز و
 کھناں و چھٹی ڈھی میں ٹوکاں ماں نوشتہ کھتسی۔ تھسی حامل مروشی مڑتہ۔ پر من باور نہ
 کھناں، من پیچے باور کھناں؟ حامل تہ مہر و محبت و یک روح ہے، روح کدی مڑتہ؟ آں
 تہ ہمیش زندہ ایں، نی دی حامل و مرید زندہ ایں، سو و تو کلی زندہ ایں عزت و مہر ک زندہ
 ایں۔ آں کدی مڑتہ؟

بیر

نسیم دشتی

ناکو: نوں دگہ سورے بکن، تئی گنجیں لوگ بے بانک ء نہ براہیت تو کد جادو

پرسیک کنے:

ماتی تو منی دل ء اندریں حالاں نہ زانے کہ من جلاں انت حد امرزی میں شہناز کہ خد آئی
ء لہا ہاں بہ بخشیت یک جوانیں زالے ات کہ آئی شمو شگ اُچ منی وس ء دن
انت ..... اُف ..... یا خد ا.....

ناکو بلے تئی پرسیک بیگ سبب نہ داریت۔ اے پکرو اندوہ ترارنجین انت
من گوشین ہکتا دگہ سانگے بکن گڈ اتی گمانی گرانیں بار سبک تربنت پرچہ کہ جنے بگڑے
تہ آتی لوگ ء دیداداریت پہ تو شیر ء روگن کنت تئی چار ء گزارا کنت:

ازگاریں پیرداد کہ وتی ہلک ء کماش ات وتی زندے شست سال یے گوازیگ
ات۔ اے تو کان سے عاروس یے گرتگ ات بلے آئی ہر ذال چیزے سال ء گڈ مرگ
ء گواچی بُت ات انت اولی جین ء نہنا یک جنک یے ودی روت کہ مزن ء دلناک ات؛
شراندام ات۔ آ باز ڈلگ ات کہ ناہارین مرگ ء مان رپت ہنچو گوشت کہ مردمان آرا
نظر گرتگ ات چوش کہ یک روچے مشک ء زوریت پہ آپ ء روت تہ شون ء سرانا گہان
سرلیت۔ من جہلا نکلیں گورم ء کپیت ء ایر بڈیت.....

سیسی جنین ء وخت ء آئی وتی ورنائی ء رگامان ء گورنگ ات پیشکا چرائی ء ہج زھلے نہ
بوت۔ راستے کہ آ پیر مردات بلے آئی خب ء واہگ کم نہ ات۔ شہناز ء جوانین قد ء بالاد

آئی و شہزادی عزیزبائی ء یک کلاتے بہاآت۔ پیرین پیرداد پرانی گنوک ات بے کساس
دوست آتے..... نون کہ شہناز پیران بونگ آنہ ن تہ رنج و گمان چہ ابید پہ پیرداد و دگہ
بچ پندہ منت ہر دخت مونجاء گمیگ ات۔ مدام آہ افار کش ات۔ آئی کس و عزیزاں وتی
وہ آ آرا تسلادات کہ مرگ راہ حق انت..... اے خدائے رضانت.....
و تاپوش مہر رحیمین ء بے تاہیر مکن۔ ہنکتہ آچ ڈول ء نہ نیت۔

بے یک روچے و ختیگہ آئی سور کر تلگیر ما برازا تک تلیان آرا یک کاڑے ء سونج
وات تہ آئی تسکیں دل ء بود کرت بے رو کیر ما چم روژنا بوتنت گوشیکہ آئی ء وتی دردانی
دار و دست کپت۔

”نا کو تو پت ء شہناز..... شہناز وتی ورد کرتگے۔ من گوشیں کہ تو گنجل نہ دیتگہ
بکندے اگاں تہ شہناز گیر آ ورت گڈا منا بگوش تلیان۔ چہ شہناز ء دو چندی شہزانت۔
رنگ و دانگ..... مند ء پا دا آہگ۔

سبک دست ء کشاد کار..... چے بگوشان؟ سپت ء لائق انت، تئی لوگ ء بیگ
کزیت اگان منی گیاں نہ ترینے تہ ہدا مانگ بکن۔ دلوش تئی زاماتی ء گلے کنت۔ بلکیں
پوت پہرے زانت ء خچوش انت:

منی مات ء بدل! من چون تئی حبر ء گڈات کنان۔ ہرچی کہ تئی دلکش انت۔ منا
پہر ء ہمان بے سور منی نصیب ء نہ داہیت۔ سہ زالیول ء تہا یکے ہم منی زند ء گڈی ہمراہ
بیت نہ بوت ء فیکہ یک بچ بے زندگ پیش کپت..... ہنکت وتی درو ہتگیں نصیب ء
چکا ساں بخچو کہ تئی داہگ انت۔ من اودا سور ء حبر ء حال ء کنناں تو اندگہ کاران وت شہین

بلے شہناز ء خُدا آئی ء کبر ء آسان کنات من چتور شموشت کنناں۔

ناکو تو بس وتی حبر ء بھرین اند کہ تما میں کاران من وت شہیناں یک دمان ء سور
تیار بیت۔ خُدا گنج داتہ۔ ماراپس ودان ء روگن ساری ء جاڑی نمین است تہنہ منی ء گد ء بیج
ء دگہ لہتیں بو ء بس گرگی انت خُدا آئی برکت ء گد اتنی ء اے پختیں گرانیں کارے نہ
انت..... ہماروچ ء من بکند اتاں کہ گنجل بانور بہیت..... توچہ شہنازی رنجو کیس
یا تان بہ شموشتے۔ من گوشین پہ شررگی ء آگنجل ء پارسنگ نہ بیت۔ تو رنداوت زانے کہ
منی برازتگ ء گچین رونہ انت۔

پیرداد ء گنجل ء سور ء چیزے روچ گوست۔ درس و ش ء شادمان اُتنت ء پیرداد چہ درساں
گیش و شتر ات۔ کہ پہ لوگ ء چار ء بیچار ء یک جوانیں ء کسان ذاتیں ذالے دست کپت
اُت۔ پمیشاچہ گل ء پیم نہ ات کہ آئی ء یک سیر ء ازگارین زاماتے رست کہ ہر وڑیں
کارے ء ڈک ء کنیت تلیان ہم شاد ء گلان ات کہ آئی ء نا کو ء پہ لوگ ء چار ء گزار ء ذالے
یوت کہ نون پہ آئی ء لوگی کار ء چلو پگاں دزگٹ نہ بیت بلے گنجل گون بے بسی درو ء گمان
دُچارہ..... ہر وخت وتی آسکی دیدگان مرور دیں ارس ریچکا ات..... امبروز ء
رکام گوزان اتنت..... پختیں روچ نیست ات کہ پیرداد گنجل پہ ایمنی ء دل جمی ہنت
انت بلکین مدام زہر ء کھراتان پرچا کہ پیرداد ء آئی ورنائی ء لہڑیں واہگانی دیم داشت
گرت نہ گت پیری ء آئی زند ء ہائی بُرتگ ات ء نزوریان بیکار گرتگ ات۔ بلے گنجل ء
ورنائی وتی لہزان ات۔ پیری ء ورنائی ء ٹہگ؟ ورنائی ء مرگ ء ابید مشکل انت بلے ورنائی
ء شنک جنگ مزینن کارایت کہ ہر کسی دست ء بوت نہ بیت ء گنجل ء وتی ورنائین زند ء

خدائی داکٹریں حق لوٹت۔ چوناٹی ۽ پیرداد ۽ گنجبل ہر وخت دل ۽ نہوش آتاں بلے پیرداد ۽
 آہنی دوست ات کہ آئی گون کیشمین حسد ۽ گنت اے کرت نہ کت ..... نول پیرداد ۽
 دی سو تگیں زند ۽ سال یک پہ یک یات آتکت وخت کہ آورنا ات ۽ گون وتی حاتو نہیں
 جنیاں وش ۽ اہنیں زندے گوازینتے۔ آئی وتی گونڈیں زہگ ۽ آیانی شیر کنیں کپاناں
 میر آورت آتی کاشیں لوگ ۽ تہا فٹنگ ۽ دور سرین یاتانی تہا کچنگ ات۔ جنین ورنائیں
 چ ۽ ہرگ، پیری، لوگ ۽ کار ..... شیر ۽ روگن ۽ چار ۽ گزار ..... درس آئی دیما آتک ۽
 فت انت آئی دل ۽ بن بند ۽ ہسلکے ۽ باہند گرت ۽ چہاں ارسانی لڑ ۽ بست ..... پدا
 وک وش و تھلیں یاتانی یک ندرھے آئی دیما گردات ..... شہناز مزن شررنگلیں بلے
 یک بے زبان ۽ ریا بندیں ذالے ات۔ وتی ساہ ندرکت ..... ارمانانی پرس داشت
 بے چ پوسلکے نہ کرتے ..... دومی گنجبل! زیبائیں ڈتک ..... آئی ۽ ترند ۽ گرونا کیں
 طب ..... مجیں مورک ..... تھون ۽ پیکور جنوک ..... کہ چچ وڑا وش نہ
 بت ..... پیرداد مز نہیں گڑ و منج ۽ تہا کچنگ ات ..... ہے ہما گنجبل ۽ حال دی چرائی
 کز نہ انت۔ آہم، وخت پکر ۽ حیا لانی زر ۽ بڈور گات آئی ۽ کماشیں پیرداد ۽ طب ۽
 پاروٹ ۽ نہ کپت۔ آتک ۽ حیران ات کہ چون بکت؟ ..... وخت آئی ورنائیں جو د ۽
 ذال پہ وٹیں چرک ۽ ملنڈ ۽ ..... مات گون گونڈ وکیں چوچگاں لیب ۽ گوازی ۽
 ہیعت تہ آئی دل ۽ شس گرت چہاں سیاہی آورت۔ وتی شو میں تال ۽ سرا گریت۔
 دہاچہ گنوک ۽ دور دات ..... پشیم زند ۽ دریکیں من بڑتیناں مات ۽ منا پیدا
 کرتیں ..... ایش ازگاریں مرد ۽ بدل ۽ من بے مرد بیوتیناں۔ آچہ وتی زند ۽

شزارات ء آئی دل ء وڑ وڑیں ہیال شت ء احت ..... گر ماگی شب ء حکام ات ماہیکانی
چوشیر ء ات ہلک و اب ات ء یک بے برمش ء بے تواری بے ء مانشا تنگ ات۔ گنجیل وتی
کس ء پیشگاہ ء تحت ء سراوتنگ ات بے ہر چند کہ دلے و اب ء دات تہ و اب نہ آتک۔
آئی نزیکا داشته وش و اب ات ء پیر داد ء نعت روح ات کہ وتی پڑم ء مودانی بہا ء بندن ء
نیادی ء شنگ ات بے انشی آئی ء آگ ء و دارات پمشکا گنجیل سک بے وڈ ء نلیگ ات
گوشیکیہ یکے ء آئی آ زگیں ٹپ کدیننگ اتنت آئی دل ء زہر ء گریستان جہہ جت برے
پہناتے لیٹ۔ بے و اب ء جواب داتنگ ات۔ یکیم بوت۔ تحت ء سر ء پا دآحت وتی چپ
ء چاگرد ء چے شانک داتنت۔ بید کہ خاموشی ء ماہیکانی ء روژنائی ء دگہ چچی ء وڈس نیست
ات۔ روژنائیں ماہ درپشگ ء ات۔ برے برے پیر داد ء رگ ء واز ء شنگانی پلیننگ ء
تو اراتک ء کہیں گستا لیان ء لوگ ات کہ وڈن ء تحت سر ء وتی ورنائیں جو وء بگل ء و اب
ات ..... گنجیل ء چہاں آس دات ..... آرا پکر ء گمان ہنچو بے تاہیر گرتنگ ات کہ
چچ جاہ آرام گپت نہ بوت۔ آئی چہانی و اب شنگ ات نہ نشت بوت ء نا کہ اوشتات ناچار
وتی لوگ ء کر ء گوران تر ء گردگا لگت پد ادیم پے رگ ء واز ء دات۔ آگول وتی رنجین دل
ء گہت ء ارمانان گام جنان ات ..... انا کہ چکت بے جت ء اوشتات :

دیتے کہ شپانک وتی کڈک ء کشاکٹ ء سر ء و اب انت۔ تل سر ء چیر ء انت
چادرے پادوم ء کچنگ آئی ء و کمین مود پیشانیک ء شنگ اتنت ..... آئی پراہیں سینگ
بزیں باسک تر سناکیں بروت ء ورنادرو شمین ویم سک جلوہ ناک اتنت ..... گنجیل حیران ء
ہبکہ ء اوشتانگ ات نہ پشت ء کنزت بوت ء نیکہ دیمما گام جت بے گرت۔ گون خیالانی

دنیاء سرخ چیرات لہزین واہگان جب جنگ ات۔ آئی دل دیکھیں دات کہ۔ مچار دیم
 کنز۔ نا۔ نا۔ ایش گناہ ایت۔ بے شرمی ایت۔ بنامی ایت بلے پر چا؟
 مانگون۔ جن کپتگیں عاجزیں مردء سور دیک؟ پہ مال و دولت و بہا کنگ۔ گناہ نہ
 انت۔ شرم و گپ نہ انت۔ بنامی یے نہ انت۔ تہ گڈا اے کجام انصاف انت۔ گناہ و
 شرم و بدنامی تہنا پکن جلتہ۔ آدگر ہرچی کنت روا انت منی پت و مال و دولت درکار
 ات۔ پیرین ازگارء پوتی لوگ و دیم دارگ و چار و گزار و زال و حاجت ات۔
 تلمیان من و آئی و وڈالانی چیر و بوگا کچین کنت تاکہ آت چہ نا کو ہر و ہیز و
 آسودگ بیت ساری و بیچارگیں شہناز مرگ و دیم حونی کت نوں منا مرگ و دیمپاں کنگ
 انت۔ آبرگ و ڈھان و ساہ دات۔ بلے ایش لگوری ایت۔ حرابی و پتہ راہ زریان نہ
 کنگ دگہ گندتریں کاریت۔ تان کد چشمین نا ہو دگیں کارپش بہ کپیت۔ گڈا مے و
 گنگد ام و نیام و چے پرک اُست۔ درس یک و ڈیں انسان انت۔ درس بر و بر انت۔
 ہر کس و تی شرم و گنگ و و ت و بچہ کاریت۔ بلے مے خدائی داکگیں زانت و حق و کس نہ
 چاریت۔ پہ لچ و گنگ و نا۔ و بہا کنگ بان ایش نارحمین و گنیا دار کہ پہ و تی چند و نپ و واسطہ
 پہاں بند کر تکت و دگر نی حق و واہگان پکنت۔ درس بے ایمان۔ جنگ چم۔ اوسیا
 روانت۔ ایش بیر گرگ لوٹت من و تی بیر و گران ہرچی کہ بیت بیت، دگہ چچ راھے
 نیست و تی حق و شوہاز کنگ گناہ نہ انت۔ بے شرمی یے نہ انت۔ بنامی یے نہ
 انت۔ نوں آئی و دل و ڈات و پہ گینگے شپانک و تحت و نیمگ و روان ات۔ اوہے و تی
 ہلک و مہری و ٹلوانی آوازوی آہگ و ات میر و پیر داد و تی ورنائیں جن و گل و پیدا کات۔

دستار

م۔ طاهر

لال پروہنزل و تروزہک ات۔ ع شہ کسافی ع بہ سہزل و نام نشت ات۔
 پروردگار ع آہرازیبا کیں شکل و صورت دات ات۔ گس و کار و بار ع ہم سک ترند ات
 سوچن و دوج ع ہم نام ات۔ ہلک و جنک شہ آئی کار ہیل گرت ات نان و کڑو ع ہم وتی
 مٹ و ت ات۔ قرآن و پنج کتاب ع ہم و انت ات ہمیشی گس و ہر یک آہراپہ پیمان
 نادینت شہ آئی و ش زبانی ع سوب ع ہلک ع ہر کس آرا دوست داشت جنکافی گپ بوتیں
 شہ درستان سر لال پرو ع نام کات ع ہلک و پیرہ زال وتی سر ع چندینت ات ع گوشت
 ات زالا لال پرو ہلک و جنکافی سردار انت سہزل وتی بخت ع زیات بست کہ پہ لال
 پرو ع نام ع نشت۔

لال پرو ع سہزل و عاروس شہ سہزل و وانگ ع سوب ع پد کپت۔ لال پرو زیند و
 مزان جنان ات۔ ع سہزل گول وتی کتاباں دز گٹ ات و ہدان کہ لال پرو ورنائی بازیں
 بہاران ان گوازینت۔ تہ سہزل ڈاکڑی ہم و انت ع مہموزا وتی شہ ڈاکڑی ع بنا گرت
 سہزل و ماس و دوسے وار ع آہراپہ عاروس گوشت بلے سہزل ع پسودات لہہ!

تنگلی صبر کن۔ کہ من وتی زندمانی ع راست کنیں۔ ع اے لائق بہ میں کہ وتی جنین ع زہگانی
 خیال داری گرت بلکنیں۔ شہ سہزل و انکار ع آئی ماس ع سمجھت کہ بلکنیں سہزل لال پرو ع نہ
 لوہیت۔ آسریک روج سہزل و ماس شہ نا ایتی ع گریٹ ع گوشت لال پرو و ردانگے آئی

ہیں دیش دیم و ش سیرت جنگ زہگ چچ ماس ء نہ آوردت۔ آحوریں جنگے من آہرا
 گزراوتی نثار گوشته منی زیند ء تہ دگہ کسے گس ء آوردت نہ کنے سر امنابکش پداہرچی تہی
 دل لویت بکن:

سبز کہ زیند ء لہتیں سالوں گوں وانندہ ایں مردمان گوازینت ات زبر زانقی
 کہ عاروں ایوک ء مردم جنین ء یکجائی نہ انت انسان ء زیند ء باز پہنات انت کہ پہ
 آیان مردم پہ جنین محتاج بیت۔ پہ اے دراجیں زیند ء مردم یک جوانیں ہملے ء ہمراہ
 لویت۔ تنگہ زیند زبر تر بگوزیت۔ آ زانت کہ اعزت، دولت، تعلیم ہر چیز داریت ء آہرا
 پہ زیند ء سفر ء زبر تریں ہمراہ رست کنت آچوشیں جنین ء لویت کہ آئی ہمدل ء ہم تب
 بیت آئی لال پروء ہما کسانی ء دیست ات ء آئی ہر چیز ء بے خیال گرت ات آنون چچ
 ہر نہ بوت کہ آں گوں یک جنین کہ آہرا ہور نہ دیست وتی دیمتر زیند ء چون
 گوازینت۔ آئی دل پہ چوشیں ہمراہ ہے کشت کہ نوکین دنیا ء نوکیں وز ء رہند اں آہی بہ
 بت۔ بلے آخر ء سبز ء دل آہرا گوانک جتی ء ضمیر چونڈک سستی کہ آخر یک جنگے
 داجیں مرے پہ تہ نشتہ۔ تہی راہ ء چارتہ تہی انتظار گرتہ، تہی نام ء وتی ورنائی بہاران
 گوازینتہ نون تراحق نہ کنت کہ آہرانا اُمیت بکنے ء آئی زہگانی سزیں بہاراں بسوج ء
 ہے سب ات کہ سبز ء و انگ ء دوران ء ہے گپ نہ شموشت ء چچ جنین ذات ء وتی دل
 ہوا کہ نہ ذات ات بچکس ء وتی مہر ء حقدار نہ زانت ات۔ آئی مُدام وتی زیند پہ ماس ء
 سب دلکیت پرچہ کہ آہرا وتی ماس ء و شنو دی شہ ہر چیز ء گیشتر دوست ات۔

سبز ء دل ء دماغ اُمیت ء نا اُمیتی ء دوار جہ ات آوتی ماس ء دل ء پروشگ نہ

لوٹ۔ بلے جندے دل ۽ تھے ہم ہزاران واہگانی لہڑ چست ۽ جہل بوت انت بلے آئی
 وتی دل ۽ حالان پھمڑ بان ۽ سرانہ آورت ۽ دل ۽ تل ۽ چیرین واہگان نہ ایشت کہ سہرا بہ
 بنت۔ تنکہ آئی واہگ بازیں دلانی شیشگاں پاش پاش مہ کت ۽ آئی تمہالال پرو ۽ مہر عجبہ
 دیک ۽ جہد ۽ گرت ۽ پہ سور ۽ راضی بوت۔

سبز ۽ ماس ۽ وتی زہگ ۽ آروس ۽ دو دنیاے کاران گرت ۽ وتی دل ۽
 ارمانان زبر کشت چہ گلایش آئی پاد پہ ڈگار ۽ اژ نہ کرت انت پرچے کہ شہ یک نیمگا آپ
 وتی زہگ ۽ آروس ۽ گل ۽ شات ات۔ ۽ شہ دومی نیمگا لال پرو ۽ نشاری ۽ وشمال ات
 آورا گیدی ۽ نیک بخت ترین زالے لیکت۔ کہ زمین ۽ حور بہ آئی زہگ ۽ گس ۽ آئیگ ۽
 ات آشہ وشی ۽ بال کنان ات۔ کہ پری آئی گس ۽ پیدا ک ات۔

آروس ۽ ہزاران دو آان پدا آخر آ گھڑی احت کہ سبز گوں وتی دشتر ۽ دیم پہ
 دیم بوت۔ آدشتار کہ شہ سالان آئی نام ۽ اشلنگ ۽ ات آدشتار کہ شہ ہریک پستان ۽
 اشلکت ات لال پرو کہ پرے سبز ۽ وتی دل ۽ ہزاران واہگاں کشت ات۔ لال پرو کہ نون
 دشتر نہ منت ات بلکہ سبز ۽ جنبن ات۔ سبز وتی بانور ۽ دیست کہ آبازیں گدا فی اتل ۽
 وراڈکت ات۔ چوبے ساہ ۽ بے جمیں بت ۽ سبز ۽ دل ۽ لہڑ سر آ حقت۔ ۽ زوت ترو تی
 بانورے گندگ لوٹ۔ دل ۽ یے سکین وات کہ زوت آہرا بغل ۽ بکپت ۽ یک ساہ ۽ زیند ۽
 درائمن حکایتاں پہری بکت۔ بلے تنگی لال پرو پہ آئی بیگانگ ات چوزوت چون یک دگر
 کجھت گرت سبز ۽ دل لوٹیت کہ لال پروت وتی گدان دور دور بدنت ۽ بیت گوں آئی
 بہ لچیت بلے بلوچی رسم ۽ بیگانگی بہ ہر دو آنی نیام اوشتات انت ۽ دلان پہ نہ نیکی نہ اشت

انت۔ آخر سبز دل سک گرت لال پروہ نام گیت لال پروشہ آئی تو ارے لرزت۔
 ہو کہ یک زمیں گواتے بید و در چک و بلر زیت لال پروہ نام گیت لال پروشہ آئی تو ارے لرزت۔
 سبز دل و بخت غمدان مدان شہ آئی دیما سہرین گدان زرت آئی دیم چوماہکان و کہ شہ
 سہرین جمرانی پشت و ردایت، سہرا بیت۔ اسپتیمیں کتابی این دیما موڈ آئی سیاہ جمران وتی
 لاف و چہ دات ات سبز دل دست و دراج گرت لال پروہ نام گیت لال پروشہ آئی تو ارے لرزت۔
 لال پروہ سرگی ایں چم چیر اتنت بلے شہ چیریں چماں ارسانی یک سیاہیں کشکے بہرکانی سرا
 آت ات و سہرین لٹ اے لرزان اتنت سبز دل آئی تہ زنون و یلہ دات بلے دل و
 دریک یے گیشتر بوت انت آئی دوارگ آئی نام و گیتی بلے پدی ہم آئی جی نہ گوشت،
 سبز دل و گوشت کہ بلکن لال پروہ اور نہ کنت۔ کہ من آہر ادوست دارین و پیشی گپ
 نہ کت۔ آئی پہ دلجمی و گپ و سرینت کہ لال پری!! بلکن تہ باور نہ کنے من ترا دوست
 دارین بلے رب گواہ انت کہ تہ خیال ہر جاہ منی دل و بوت من تر.....

سبز گوشان ات بلے لال پروہ ارواح پہ دگہ پشان سرگردان ات۔ آشومیں
 روپانی تران و کت ات کہ نامر ادیں داد و آہر اردات ات لال پروہ نام گیت لال پروشہ آئی تو ارے لرزت۔
 دوتی ہمیں اختیاران بہ آئی دست و دات ات آوہد و نہ زانت کہ ہے کار آہر اپہ تیوگیں
 زیندہ شہر و سہ کنت سہرویں داد و ہم نزانتی و شہ آئی دردانگ و پلپت ات و آہ آئی جی
 نداشت ات۔ آئی جنکی و آرزگ و ات کہ نوں من سبز دل و دیم و چہ ننگ دارین اے
 خیال انکہ دخت پہ آئی دل و سرا سہ مارے بوت۔ بلے مروچی سہ مار بہا آئی زہرگ و سرا

بشت ات۔ کہ شہ آئی یک نیش آئی زہرگ ترکیت لال پروشہ سہب و بنامی و ترکیت
کہ ہلک و ہر دم سہی بیت کہ من دیمز اوتی دیما سیہ گرت اتن آشہ پٹ لہ و پیغور ان ترکیت
کہ مردم آہر ادات انت۔

سبز ل و دراجین ترانے گرت بلے لال پروچ گپ و سر پد نہ موت۔ پنج موت
نہ ات سبز ل و دل شہ لال پروچی و ترکگ ات آئی لال پرو و گو پگان گپت لہ آہرا
سرینت و گوشت کہ لال پری! آخرتہ ہم چیزے بگوش تہ پرے چو چپ نیشکے؟ شہ تہی چہی
و منی دل ترکیت:

سبز ل و اے گپ و لال پرو و تاران سرینت و آہ زار زار گریوگ و گلگت۔
سبز ل و آہراوتی بغل و گپت و شہ آئی پگان (میلاراں) ارس و مر و اردان خشک ات لہ
شہ ہبر و آئی کلکان چوشیت و سونج کرت کہ منی! در پرچہ چوناوشے؟ عاروس ترادوست نہ
ات چون؟..... لال پرو کہ شہ بازیں گریوگ و ہلک دے گپت ات۔ لرز تیں تو اوارہ
مدان گوشت منی جانو! منی دین، دنیا و واجہ! من پہ تہی پاد و گرز و بسجین من پہ تہی نام و نمودہ
فدا بہ بین من سجیں عمر تہی نام و زیارت گرتکن من تہی مولد و زر خریدان بلے مروچی
نام مروچی منی زبان نہ چری و منی چم پہ تہی دیمانہ استنت حدانا مہ کرتین حد آ شو میں روچا
میاء رتیں، مناہار و چاخاک و پر بکرتین..... من پہ تہی نہ داریں۔ من تہی امانت و
زوال کرتکن من و تی آب و بہا کتلیں پاد و منا گتو بکن شہ ایشی سر کہ سہب و دنیا و شگان لہ
پیغور منا خاک و پُر بکت و دگہ بے مہرین دستے منی زیند و پہ پلینت تہ و ت پاد و مناش

اے زیندہؔ بہ چشیں پادہؔ مناشہ زیندہؔ دردِ دل آزارت کن منی تھی لائق نہ ان من زندگی و حق
 نہ داریں! لال پروزار زار گریٹ و تھی سرء سبز ل و پادانی سرء ایر گرت اے گپتان
 سبز ل و عقل و ہوش و گار گرت آئی جان سر تر ات و زیاتے گنگ بوت آئی داہگانی
 برزین قلات پہ ڈگار و کپت و جہان پہ چمانے تہا ربوت۔ شہ گس و جنین زات و دلے
 نکٹ آہراوتی سمانہ منت شیطان آہرا پنت دات کہ وتی سرء بکپت و پٹانی میمگ و بہ
 چپ لال پرو و دیم و نیمگ و یک داری پدی چاریب ماہکان و جاگہ و سہریں آچے
 دیت آئی سرء گوں دو دستاں گپت و بہ چمانے تہے ہورت چاریت گرم گرمیں اس شہ
 آئی چماں بہ کلکانے سرء تچان ات اس و تر مپ و تہا سبز ل و یک معصومیت و دنیائے
 دیت آئی اس زم بوت و ہوش برگشت آئی فکر گرت کہ تا مناسب انت کہ یک گناہ و اے
 مہنج و تیوگیں زیندہؔ عذاب دیمگ بہ بیت؟ شہ آئی زیندہؔ وشی آن پلگ بہ بیت؟ و آرا
 سیاہنختی و سیاہیں چات و دور دیمگ بہ بیت آئی فکر بہ انسان و عاداتاں شت کہ ہر انسان
 ہزاران گناہ کت و آئی ہم بے حسا میں گناہ گرت ات سبز ل و دل شہ زیندہؔ لہران
 سرات آئی لال پر و گوں وت لچیت و آئی زر و تنگہیں رکاں چوشیت و گرت لال پر و
 شہی منی جنین و منا گون تھی ساری و زیندہؔ کارے نیست حد و مد ماہر دکانی ارواح گوں
 یک دگر بند و ک بنت۔

شمبک مرت

برکت علی

”ہوری اگن امبران خدا ہائین ء راہور ء ہرگ ء گوات ء ایردپ ء بہرنہ کرت
تومن دوصد کلدار ء دامے چوپین ء شمبک ء سنت کنین“۔ سردو ء اے گپ جت ء پر بندہ
پشتی پانے گوں سرین ء چپت گت ء دستے من کپات اڈینت مچ ء بالابوت۔

ہوری بنی خرماگ ء چنگ ء لگت ات کہ آئی ء چم پہ کوپگ ء گودران کپت سردو
اوسردو کم بخت مچ ء کوپگ گودرنت زوت جہل ء ایرکپت۔“

شکریں ہوری من ء سنی ء گرت، اگن نامروچی من شری ء وتی بہر ز رنگ ات
برین چہ سز ء لہتیں رنگ کریں ء پہ دازدار ء زہگان برین۔ بیائے کبہ ہ سردومروچی تو
سہری ء خرماگ نیارنگ اے“ دازدار ء کپات ء لہتیں کلونٹ درچت ء دست ء گرت۔
”دازدار مروچی من آپ چلن ء سہری ء سراتا کوپگان لکچکو تون۔ مناتی مولد ہوری ء اگن
گہ اگہ۔ جتین تو منا گودران جوانیں بیرے کپتکت۔“

”نچو نہ شربوت ء کہ ہوری ء چم پہ گودرن کپت شرات آپ ء تام بکن ء ہردو
ہران بزور وروشم ء انت کہ پداترا شپ کچی۔ شپ ء تہاری ء جاگہ نہ جاگے جو ء کنڈے
ء کپے۔“

”شروازدار من یک ہرے ء دارلڈین ء یکے چہ پیش ء بارکنیں دار شمارا لہتیں روچاں بس
بنت ء پیش من ء ہوری ء۔“

ہو ان انت، بے ریگ، وحدہ اوتی نان، بگرکز و موش نہ کن نے تئی کار انت آپ وام نام
کن نے پے بے تواری چہ لوگ، در کائے۔ مروچی تئی واز دار، ہرشت ہم گنگ منی
جیال، ہنزک انت، جہری، ہنزک مناسک و ش بیت۔

”حالی و لہجہ خد اے و ہدی و ت، ہور منکت اکس ناں نوں مارا کس وام نہ و ت“
”تم جئیں سرد و تراوام، پکر انت اکس ہور بوت تو اے پھاز میندار، بزرگراں تک گران
کیت، ماکن حقیقت، بخت بکن۔ اے تاکدا من، اے بگا، مزن پاکیں، جمران گندین
منی دل چہ لاپ، در کیت پر چیکہ اے و ہدین ہور ملک، نقصان انت ہائین برنج، کڑب
نون چٹ تیار انت ہور ہائین، ساڑینیت برنج، کڑب، سرینیت، ہوگک اش، بخت
ہستزین نقصان کور انت کور آہت بزاں جو آئی رندگار بوتنت پدا اے گرم، سراہنگ،
روپگ، تان پانزدہ ہست روج، آپ دیہات، سرہنت برنج، ارا، بید آپ، نہ بیت
ہے ڈول، زورت ہم کپ کش، آپ لوہیت۔ اے ہنجیں نقصان انت کہدا کہ خدائی چند
مار، شماراوت برکینیت۔

”سرد و او سردو“ پادا کہ تر مپ انت، ترا من روج، شک جت، گوشت کہ

کور پات، کڈ، سردے۔ نون شپ، چون سرا، ویئے؟

”پادا۔ پادا تر مپ انت گڈان من چچی کنئیں تئی سر پہ ہوش انت۔“

”سرد و جمر سک بزان انت۔ خداوت حیر بکت تراوتی و اب ہنچو دوست انت؟ بزور چہاں ہنچ

کن ہو را گوشتدار۔ چو مشک، و پ، ایلہ انت۔ یا اللہ پر اکوہ، کوچگان۔ کوہ.....

ہوری تو بردار گنج من کڈ، چپ چاگر، کمیں خاک بدائیں چل، نیمگ، پچارے منی وا

شمبک ء ہردے گونات یا اللہ حیر:

ہوری گوات ہور ء راچیر انت حد اوت حیر بکنت اے نازکیں موزاتی اے گوات ء دیم ء
داشت نہ کن انت۔ ہوری من کشین کور ء تو ار انت جو گار بوتنت۔ رندش گار بوتنت ہوری
شوم من ء خدایا نہ کت۔ من گار بوتون۔ انکس وام شہ کجا پر پکنیں۔

”سردو۔ قرار بو۔ اللہ مالک ایت۔ روزی رسان انت۔ ہاین ء، زرت ء برنج ء اگن
بارت مے دست نہ رسیت بلے دگہ درے ہم چچ کنت۔

ہوری من ء منچو بیت کہ تراہگ ء ایر برین۔ منی دست ء ہاین زرت ء برنج ء برنت۔
نون پمن سہری گلڈے چہ آسان ء دور دنت۔ سردو خدائی شکر ء بگر من ء گنج داتگ منی
زہگانی سر ء حیر بہ بیت ء بس۔“ ہاں ترا سک گنج داتگ۔ سامنی انیکہ پات و پیش ء
درہتگ ء گنج ترا داتگ دیم ء سال ء شریکی نہ کنیں بکندین ترا گنج بدنت۔“
”منی روزی ء سردو“ اللہ دنت، سردو تو سکیں بے شکرے ئے۔

”جوان ترا شکر انت۔ جاگ من ء گورانیست ترا شکر انت، کارا سیرون ء نان ء سیر نہ
اون ہنکت ء بی بی ء را شکر انت۔ ساری ء پات ء ہلاس کن۔ گڈان شکر ء بگر.....

سردو تو اینگو بیائوں تو گپ یے کنیں۔ بلے بگوش منی چمانی روک بگوش منا حد پر تو
بزوریت۔ بگوش اے منی گوش گوں تو انت سردو بز کار شنک پمن مہونوں من پیرون،
شدکان شمہکیان بزور“ ہاین ء راہور ء برت زرت و برنج پنج بوتنت فصل ء مستریں بہر ء
گچکی حاکم برنت۔

متکین حاصل باز جاہ ء بیت۔ دو۔ وازدار بارت چچکے پمن پشت کپیت۔ کنہیں وام وتی

جاہ انت دکا ندرغ و ام داران وتی سراچ کنین یا کہ تی بیج و برک و سنت و سرا خراج اش
کنیں تی سر نہ چرتگ ہوری:

سرد و ہر دہد کہ من شمبکی سنت و گپ و جنیں تو گو من یک چوک اے کن ے تو چہ گوشے
اے منی زہگ انت۔ تی چکو انت میگ دراہ پمن حندیت۔ خواری و نیز گاری اگن اہتگ
خدا یا آورنگ ہر ڈول بیت امبران من وتی زہگ و سنت کنین، دیم و پانزدہ مردگی و
شمبک و سال انت:

ہوری پچار ضد کمین۔ اگن نا، پدا من و ماہ گپ کہ من و جاگک نیست، کشان نیست من
و من و سرد و چچی نہ دنت۔

من سرد و چچی شہ تو نہ لوئیں۔ اگن تو و ام نہ کنے گڈان من وتی و تراں بھانیں۔ بلے من و
گور و کفن نیست۔

”کہدہ سرد و بیا اے پیتاپ و نندین کمین گپ یے جنیں“ بلے واز دار ”سرد و پچار نوں
زستان انت، دگہ سالے بنا بوگی انت گو سگیں سال و شریکی و واز داری ہلا س انت۔ سو
کو بی، مرد۔ ادو دگہ لہتیں تی براس منی و اہتگت کہ من آھان و شریک بکنین ملے من
آھان و جواب نہ دا تگ پر چہ لہ تو منی جند و راسک دوست ے۔ تی پس تاں پانزدہ
سال منی و تی پیرک منی پس و تان منایات انت شریک بو تگت۔ نون من لوئیں کہ تنگہ جدا
یا تی روزی و نان گوں من کرتگ ترا چہ وت و جتا مکنین بلے ترا جست کنگ لازم
انت۔ اگن تو زان ے کہ تی دل شمن پر شنگ و پرتت، و امان من گوں تو رمین گوں۔
لونی رسم و ایند کہ شریک و واز داری و حمر و حالان پورہ بدے او پوت و واز دارے در گج

عے آگن نا، تو منایله نہ ده گڈان تو منی پیش عیم عیج ء او وتی روشم ء شروع بکن“
 ”وازدار منا هفت سال انت کہ من تنی لوگ ء چوز بگ عیم ء شت ء اہنگوں۔ من وتی
 کسانى گوں تو گوازینگ۔ نون من تراوت یله نہ کنیں تنکہ تو دگہ شریک مدارے“
 ”جو اینین سردو، ترا در این رسم معاف انت وتی روشم ء بگر۔ من تنی براساں جواب دے
 کہ سردو ء شریکی ء در نہ کنیں“

هوری اے شمبک انت، روج ء سراویت ء؟ ہوں بیا ابا شمبک بیا باریں، منی ء بیا۔ اف
 ہوں ایشی جان چوتینک ء گرم انت کہر وار تو نپادے چیر نہ گہنگ۔ ہوری نپادے چیر گج
 من رین چہ شا ہو کار ء در مانے وام کنین کائیں۔ بلے برین بیا ابا ترا کو پگ ء کنیں:
 انا ابا من در مان جاہ ء نیا این منی واک نہ کنت منی دل تو سیت۔ ہوری من شا ہو کار یگ ء
 روگ ء اون۔ گولی ء در مانے گرین کائیں بروزوت بیا، اودان دیوان ہو۔
 ”ولجہ کاران سلام علیکم“

و علیکم السلام سردو بیا باریں دیرنت گندگ نہ بو تگ ء۔“

”ہاں ولجہ گے اون روج ء جو ء دار انت شب ء روشم انت“

ہاں کہد امر وچی بیا بارین چمکس دے۔ ولجہ مروچی مناچ نے گوں۔ بلکن من دگہ وا
 مے ء دل مانگوں“

آسر ء وام ترایات انت؟

ہاں ولجہ من ء یاات انت۔ صد کلدار یکے، دگہ پست کلدار یکے، دگہ پانزدہ کلدار ہوری
 پچانی یکے۔

”ہو۔ گڈان دراہ چٹکس بوتنت“ ولجہ اے حساب ء دگر روچے پکین۔ منا بزور پوت
 ء اے وہدی منی زہگ ء راتپ ء پہ لرزگ زرتگ۔ منا گولی ودر مانے بدے کہ من روان
 نت نہ کنیں۔ بزور اے دو گولیان گول چاہ ء یک ء یک ء بدہ اش۔ خداوت ایشان ء آئی
 درمان بکت۔“

”بلے وازدار چاہ ء بورہ منانیست، گڈان چون کنیں“

”بورہ ترانیست، بزور اے چاہ ء بورہ انت نول تئی سرا دگہ یک کلدار دو آ نہ بوتنت۔“
 ”ہوری بزور اے گولی انت، گول چاہ ء بد اتس۔ صحبین ء شگ ء نون پیدا ک ء۔ تر افریات
 اوں کرت کہ زوت بیانون زہگ تئی ٹیلگان ورگی انت۔ چے بزرتگ انت سچ چیز ء سد
 انت، اے درمانان ایر کن شیشگ ء بزور پہ تگ ڈاکسریگ ء برد مہنازی زہگ ء راہے
 نادر اہی ء گینگ ات ڈاکسریگ درمان داتگ ات، وش بوت، زوت برو۔ کشاد کن“
 ازے جورک تو مروچی ڈاکسریگ ء چیا اتلگے سرد تئی نشار زہگ ء دراہ بوتگ۔

پرائی درمان ء گرگ ء ہتگول۔ بلے مروچی ڈاکسریگ انت پیش ء اے ہند مردم یک پہ
 یک ء اے کوٹھی ہتہا شنت، مروچی اے بند انت، مردم ہم نیست خدا بزانت چہرے۔
 جورک منی یمین زہگ تمبک انت۔ آسک مادراہ انت۔ دونی وش ات۔ تھی من
 چاریں کہ تپ ء ہنچو مان ترینگ کہ حبر و حالی نہ انت،

خدا ہیر بکت۔ ابا اے زمانگ ء نادر ابیان مردم سچ سر پد نہ بیت۔ بیابارین آدم ء
 چہر اکی ء سوچ کنیں:

ابامروچی یک شنبہ انت ڈاکسریگ صاحب ء چھٹی انت۔ مروچی درائیں روج ء ڈاکسریگ

صاحب اداں نہایت۔ شہاباندا بیات۔

”بلے منی زحگ چٹ کپنگ ولجہ! تو بروڈا کسر صاحب ء تو ارکن۔ بگو منا کمین درمان بدے۔ پدا برو تو دیوانگ تو نہ اے۔ ڈاکسر صاحب ء چھٹی انت، آمروچی گون وتی دوست ء دز برادران بزرگ ء پکنگ ء شنگ۔ شپ ء دیم ء کیت شہاباندا بیات۔

”کجاشت ء؟ بلے ولجہ من چون بے دارو ء لوگ ء برین، منا ہوری اودا نیلیت۔ ڈاکسر مروچی چپاشنگ۔ شپ ء پرچے نہ شت ء من تاں شپ تندس ”سردو برین اے وہدی۔ صعب ء پدا کاین جورک تو روئے برو۔ من نیایاں۔ من بے درمان ء نیایاں۔ منی ء من ءے بیانندین تان ڈاکسر چہ پکنگ ء بیت۔ درمان یے گراں پداروان“

سردو تو کہ کھے بیانندین۔ اللہ مالک یے بلکن ڈاکسر ماہلہ اتک۔ بڈول مغرب ء بانگ بوتگ۔ انکتہ سردو گون وتی درمانان بے گواہ انت۔ برو پچارے شنگوں بارین۔ ہوری ء وتی براس ء راہکل کرت ”شمبک من نہ بوتوں پر تو۔ اللہ ء باہوٹ ء منی شمبک“

شمبک چو مدگ ء زردانت۔ گجے ء سرکنگ۔

ہوری ء چیلک گٹ ء انت۔ فریادونا لگ ء انت۔ اللہ منی چک ء حیرا کن۔ منا پر تو پے پر۔ ابوزار پکن۔ زار پکن۔ ماتیرا لنت۔

زرو ہوری ء رابداریات وتی مودان روسینگ ء انت:

ابا کیے سردو ء نیمگ ء میدان کنت بگوش ء ڈاکسر ء درمان ء میار۔ اسپتیں گدے بیار گون۔ آئی درمان ہمیش انت۔

من پہ او میتاں

عزیزہ منجھوری

منی ماہل شپ پلگا کت وش ء سارتن گوات سبک سبک کشگا انت در چ و وار پہ
 یک کپے لڈ گاینت۔ زری نوداں بستہ بہار گاہ ء وشیں موسم نرم و نازر کیس پلانی وشین بوہ
 یک دلے صد دل بیت بلے من گو سنگیں یا تاں سر ء پٹ اوں، مو جیں دل ء جب وار مان
 باہد کنان انت۔ چم پہ ہمارا ہاں زرا انت کہ ماہ ء ودی بوگ ء راہ بنت، واہگانی زراب
 چپ کنان انت۔ دل ء دریگ چوز ہیری زیمیل چست و ایر یوان انت۔ دل ء وڑ
 وڑیں خیال روت کیت۔ ماہ ء ہمیش انت شہ کوہ ء نوک گوش کرتا۔ تہار و بیمناکیں شپ
 پلگا کت۔ دل ء یک دراجیں آہ سردے پاداہتہ اُف۔ ماہ چست بوت دنیا ء چم چچ
 ہواں منی چماں تنگہ تری نہ دیستہ پہ او میتاں ننداں امیتانی و دارانگہ بیگواہ انت، ہانی تو
 نئے اے نارواکین دنیا ہر کس ء پہ ناگتی چکاس ء دور دنت۔

منی زند ء مراد..... من دل داتا پہ طوفان ء بلاہ نون منا پنت چچ کت نہ کت۔ منی ہازگیں
 دل ء کدینک منان پہ گٹے دو دات نہ کت۔ می سر پر بیت۔ من چداوہ اری چشین
 گت نہ دیست مردچی دنیا منی پلپیں واہگاں پر چہ پانا دستری لگت مال کت منی دل ء
 سربت بلے منی پسکینگ ء دنیا ء راچے رسیت۔

اے دنیا کس ء را پہ وشی ء نیلیت۔ نہ لوٹیت کہ دو دل یکجا بیت۔ یک وشیں زندے ء بچ
 بیت۔ دنیا ء واہگ ہمیش انت اوست و او میتانی باہندگار بیت۔ اوستانی نمیرا نہیں زند

ہاں کہ منی اوست محکم انت دل دُذانت - اومہرانی ودارء شابیت کنت - مناہج ترس ولرز
 نیست - گول ناروائیں دنیا دست پہ دست بوگ ء واک ء تو ان ء دارین - بلے ہنگہ منی
 دل جم نہ انت من کشین دنیا بلکن گیش بست منی جہداں لتا ژیت واہگانی نمیرا نین
 ماژی ء ڈیلینیت منا ویران کنت -

من پرے حبر ء ہبکہ نہ اول کہ دنیا منا لتا ژیت گار کنت - منی نام و نشان پشت نہ کپیت من
 نیٹ پرے حبر ء تیر کہ اول کہ تئی سرا پہ ناگتی جنجال ء دور دنت تو وتی دل ء گوشے لگور
 بوت ، دنیا ء دیم ء اوشتا تے نہ کرت - منا چکاس ء دور داتے وتی جانے کشت ، ماہل کچک
 وکیت کاروان وتی راہ ء روت - دنیا ء دپ منا شہ راہ ء گردینت نہ کنت - منی پلین واہگانی
 باہند ء ایرموش کرت نہ کنت بلے من تنگہ پہ موہ ء چمداروں شالا ..... او میتانی ودار -

اے تئی راست انت اے ناروائیں دنیا ہر کسی سرا چک جنت کس ء را اثر کشگ ء نیلیت
 پلین واہگاں پہ ناگتی ایرموش کنت - نایا پتیں دلاں پر و شیت حب ودار ء بندر ء چیر
 جنت - بلے اے تو اشکتہ کہ حقانی دنیا ء پست ء ایراں نہ مارنت وتی راہ ء تچک راہادگ
 انت دنیا آیالی سرا وڑ وڑیں چکاس دور دنت ہمے چکاس آیانی پلین واہگانی مز بہت - دنیا
 ساران گنوک لیکیت - گنوک وتی دست ء حبرے نہ بست - یک زنڈیں پہرے -

ہا جا گہہ چیت کہ آچے پر بست - من زانین منی جتانی ء ترا سک پدر و کرتا - تئی دل چو اشکر
 ء چیت - بلے شاد ہانی منکیر ان ہما کس گندان کہ شپ روج گوں سکیاں جیرداں ، مہر ء
 گونا پ کچتکیں دل شہ دنیا ء چست ء ایران نج نہ وارت - دردانی جپیں آج ء تہا چکا پروتا

بہر زانت۔ ہر کس کہ باز درو و عذابی کشیت۔ زند و مرادے مرنت۔ سینگ و مر مرین
 آج روچے نہ روچے لبوک بیت دنیا و شہم کنت، ناکسانی چنماں پانچ کنت۔ و کورین
 دیدگاں روک مان گیج بیت۔ آشو میں سر عشق و چہیں آج و دور کنگ زانت۔ وتی زرد و
 مراد و چہ گریگ و کنتیت وتی زرد و گوا جار و موہ نہ دنت۔

من تنگہ بیر گہ نا اُمیت نہ وں۔ منی اوستانی باد گیر نمیران ست ہر کار پہ صبر و
 موہ شریں گپے بلے تو اے دی اشکتہ، دیرشت زیرشت دنیا کروموش و ہیلو اریست۔ کسی
 دردان نہ ماریت۔ دل پر و ش و پدرد نہ بیت۔ گپ بے در و رانت کہ اوست الم و نعت
 مر مرین دردانی باہند نمیرانیں زند و پدیا تک انت۔ چکاس و دیدار نماہیں گوا گمر تہنا تو نہ
 اے۔ ہر کس ہے زنگ و جنت کروموش جہدانی دی پیمان انت و جہد مرادانی منزل۔ آسر منا
 اے گپ پر تو شات نہ بنت۔ دُنیا شل سریں تیران پہ آہنی پنجگاں بگر و پداہمانی دیماکش
 بجن، تاکہ ہماریت کہ گوں گنوک و دست پہ دست بوہگ ملیں سر و با دیگ ست۔
 تاہو دین شگانان گوش مدار۔ پیکورانی شل سریں تیراں پہ وتی آسیکیں سینگ و اسپر کن۔
 فمانی تہار و ہمیں کو ہرانی نیمگ و دست و شہار سہنگیں دل و اوست و بہاراں پشاں کن۔
 مدقا و کپتہمیں برمشاں سر گوز کن تاکہ دُنیا ہر کسی دیم و چوسنگ و جگ مہ بیت۔ منی ساہ و
 بدل۔ منا پہل کن۔ من ترا پہ گئے دور دات۔ تنی پلیں واہگان و ٹپی گرت۔ بلے بدل
 ہو اے منی نازانتیں دل و خلل انت۔ من تنی دیما تالان گرت۔ منا اومیت انت من و
 تو حل و آسر و ڈک و ران شالہ:

دُتگ

عصمت اللہ خان جمال دینی

راجی ءِ وتی چھاں بدار۔ چو وتی تھیں اولاد ءِ بزاں۔ مئے گس ءِ براہ انت۔

مئے کڈ ءِ مُراد انت۔ بادشاہن خدا جان اچ ماں عبدل ءِ پکت۔ کوہ تلارانی دیم حونی

کُرت ءِ مارا بے بیچ کُرت۔ نون یال کن ولجا اے امر ءِ آئی شان ءِ حکمت ءِ چون مُفت

کلازین مارا دو تگ یے دات ءِ۔ پیریں گمی وتی لوگی ءِ پنت دات۔ لوگی پسو ءِ گوشت تی

نیت منی سر ءِ چھاں من وت پہ راجی ندر ءِ صدقہ اُن شہ بے اولادی ءِ درد ءِ زریاب ءِ نون

رب ءِ درالک وار شکر ات انت۔ پرے روچاں من پہ وتی وا جہن خدائی خیر ات ان۔ کہ

منی تھاریں گس ءِ تھایک چرا گے روکے کُرت۔“

راجی ءِ پت دیری پہ شہ دُنیا شوت۔ ہفتگے دیما آئی ماس ءِ ہم آزا بہ ہفت

ساگی ءِ عمر ءِ اشت ءِ پہ آخوتی دُنیا ءِ لڈ ءِ بار کُرت۔ گل زمین ءِ سرار راجی ءِ کس نہ ات

آیوک تہنا ات نہ دگہ برا سے ات نہ گوار آگریت مودگ کُرت۔ کہ نون تہنا بوت۔ برے

غم ءِ تہا کسے گونائی ارسان شریک نہ انت۔ کسے آئی ٹپیں دل ءِ ایڈ گرنہ انت۔ کسے

مہر ءِ مُجت مُدام پرانی دل بندی نہ انت۔ مخلوق غمے ءِ ارمان پرانی مائیں پیشانی دیستنت

۔ شہ غم ءِ گر یوگ ءِ آئی تا جگیں دیم زرد گشت دراہیں اولس گمی ءِ را گوشنت۔ تئی یکیں بیچ

انچا کوھانی تلارانی دیم حونی بوت۔ نون ترانہ بیچ اُست نہ دو تگ۔ تا بے ماس ءِ پس ایر

راجی ءِ کہ برے شامتاں دُنیا ءِ تہا ایت گورسی ءِ پکن تئی بے بچی ءِ غم کم بیت۔ خد اءِ رسول

ہم وش ءِ مخلوق ہم وش شرت۔

گئی گول و تہ پکر گرت دگر عَزْجَک و رُودِ بَیْکِ بِلَاغِی پَہِ مَرْدَمِ عُنْیِ جَندِ اَوَّلادِ
 اِنْتِ کَہِ رُودِ بَیْیِیْسِ۔ دَلِ مَنی سَرِ دِ بَیْتِ“۔ مَگَہِ زُودِ آئی دَلِ عَ تَہَا خِیَالِ اَتِ۔

”مَنی بَزْ عَ مِیْشَاں شَپَاکِ نِیْسِتِ۔ مَنی طَاغَتِ عَ تَوَانِ شَوْتِ۔ مَنِ پِیْرِ بَے وَاکِ اُنِ۔
 اِیْشِ پَہِنِ شَرَانَتِ۔ رَاجِی عَ غُورِ کَمنِ۔ مَنی مِیْشَاں پَہِ چَرَاگِ عَ بَارَتِ۔ مَنی ہڈَا سُوْدِگِ چِیْتِ“۔

پِیْرِیْسِ گَی پَہِ گَلِ وِشِی رَاجِی عَ وِتِی لُوگِ عَ اَوْرَتِ۔ آ رَا دَلَا سَہِ دَا تَے آئی لُوگِی پَہِ
 رَاجِی اِنچُو مَہْرُ گُرتِ کَہِ دَرْدِ بَگِیْرَتِ حَقِیْسِ مَاسِ عَ رَا اِیْنکَہِ دَلَا سَہِ عَ مَہْرِ عَ شَہِ رَاجِی عَ دَلِ عَ آئی
 مَاسِ عَ غَمِ عَ خِیَالِ زِیَانِ بُوْتِ۔ آئی گَی عَ وِتِی پِیْسِ عَ آئی لُوگِی عَ مَاسِ گوشتِ۔ عَ اِنچُو گُونِ
 اِیْشَانِ دَلِ دَا تَے۔

رَاجِی کَارِ بَیْیِیْسِ اَتِ کَہِ صُحْبِ عَ گُورِ بَامِ عَ وِخْتِ عَ رُوچِ شَہِ کُوہَانِی عَ پَہِ وِتِی زَہْرَانِ بَہِ جِرَانِ
 تَلَانِ گُرتِ۔ آ شَہِ وِتِی نِیْپَا دَے پَا دَکَاتِ۔ شَہِ کُوڈُ کَانَ ڈَنَہِ دَر کِپَتِ عَ مِیْشَاں بَہِ کَا وِچِرَہِ دِیْمَا
 گِپَتِ۔ رُوچِ قَرَارِ قَرَارِ بَہِ آ زَمَانِ عَ دِیْمَا بُرُزْ کَاتِ عَ دَر سْتِیْنِ جَہَانِ عَ رُوژْ نَائِی بُوْتِ۔ بُوچِ
 حَمرِ بَہِ صَیْحِ عَ گُواتِ عَ تَہَا جَنتِ وَا رَنتِ، مَرگِ بَہِ آ زَمَانِ عَ بَالِ اِشِ گُرتِ عَ وِشِ وِشِیْسِ تُوَارِ
 جَنتِ۔ اِنچُو مَعلُومِ بُوْتِ دَر سْتِیْسِ جَہَاں گَلِ وِشِی کَنتِ آ بَہِ کَا وِچِرَہِ عَ سَرِ بُوْتِ۔ جَندِے پَہِ گُواتِ
 گَریْسِ کَا وَانِی تَہَا لِیْبِ کَرتِ۔ پَہْلَانِی دَرِیْمِ جُوڑُ گُرتِ۔ وِشِیْسِ زِیْمَلِ یَے گوشتِ، ہَر کَدِیْسِ
 رُوچِ وِتِی دِیْمَا کُوہَانِی پِشْتَا دَاتِ آ مِیْشَاں عَ پَہِ لُوگِ عَ سَر دَاتِ۔

ہَے ڈُولِ رُوچِ ہَنتَگِ پَہِ مَہِ سَالَاں ہَدَلِ بُوْتِنتِ۔ اِنچِیْسِ رُوچِ یَے اَتِکِ رَاجِی مَزِنِ
 وِرْنَا بُوْتِ۔ آئی دِیْمِ چُو چَا رَدِہِی مَہِ دَر اُگُرتِ۔ آئی بَالَا دِ چُو چَندِ نِیْسِ سُولِ عَ رُستِ۔ آئی
 کَلَا بِنِ اِنَارِکِ، آئی آ ہُو یِسِ چِیْمِ، آئی آ سِکِیْسِ گَرْدَنِ آ رَا چُو پَری عَ دَر اُکُرتِنتِ۔ یِکِ رُوچِ
 یَے گَی لُوگِی پَکَرُ گُرتِ۔ رَاجِی نُوْنِ رَسِیْدِ گِیْسِ جَکَے زِیَا تِ نَندَارِ یَیْگِ عِیْبِ اِنْتِ۔ وِرْنَا یِ

یک گنوکی اے، چومبیت اے جنک جرے باریت۔ شپ ء گوں وتی گس ء ولچہ گپ ء
 تران کرت۔ راجی مزن بوتہ، جاگہ ءے سانگ ء آورس ء کار ء پکن۔ مگہ گئی گوشت مارا
 چہ جٹ ء اشتاپ کپتہ، وتی لوگ ء براہ چوزوت شہ وتی دیدگاں دور پکنین۔ منی دل گوٹی
 راجی ء چوزوت آروس مدہ ہیں۔“

”مگہ رسیدگین جنک ء ننداریگ عیب ء جاگہ انت۔ آئی لوگی گوشت گئی گوشت
 بلے راجی آروس روج نہ روج یے گندیت مگہ لاتین وخت ء صبر کن کہ یک زبریں
 مالدارے پرانی نام بگیرت۔ گوڑ از بر بیت کہ شہ آئی ہمالب باز گریں۔ وتی گسا آباد
 کنن۔ راجی شہ رنگ یے۔ من جوان زانین پر آئی ہر کس باز لب دنت۔ گئی اینکہ حہر آئی
 لوگی ء زبان بست۔

رب ء امر بوتنت۔ لاتین ماہ پدگی اینکہ جر آئی لوگی شہ نادراھی ء دین و دنیا لذت راجی پہ
 وتی غم خواریں و جان سوچین ماس بازارس جت۔ ارمان کرت۔ کہ منی سرا یک دگہ
 استال یے پرشت۔ دگہ شام ات۔ منی نصیب ء گریوگ انت، ارس ء جنگ انت۔
 شوین مردم ء وشئی کجاریت۔ ہائے ہائے..... پمشی بخت ء کہ شہ ازل ء منی چم گرہ یگا جوڑ بو
 تہ منی دل پہ غم ء جوڑ بوتہ۔ منی چند بہ خواری پیدا بوتہ۔ منانا مروچی وشئی وگل نصیب نہ بو
 تہ۔ گئی آزا دل سہ دات۔ ایش دنیا ء کارانت ادا ہر کس یک وختے شہ وتی زند ء دست شو
 دیت غم ء فکر کن شہ غماں فاندگ نیست تنا وختے ء منی جان ء تہا جان است من وتی سر ء
 پرتہ دین مگہ ترا خواری تکلیف کنیں۔ پہ راجی گئی ء لوگی ء مرگ وت یک غم ء کوہ ات مگہ
 شائی مرگ ء پد لوگ ء درتیں زندوشون پہ راجی ء تہا کنیں سرا پتنت بزانی دوشگ، ہزگ
 ء مہنگ، نان ء چچگ ایش درتین کا ان ء راجی وت کرت۔

مکہ نون گمی میشاں وت پہ چراگ ء برت۔ اگہ ونختے کہ شہر ء کار بوتین تو گوڑا راجی رگ
ء کوہ کو چگان پہ چراگ ء برت۔

یک روج یے گمی سبز گانی نیاما میشان ء چارینت گوں وت ء پکر گرت راجی نون مزن
بوتہ۔ آروس دیگ لوہیت۔ اگہ آرا آروس بدین پدامنی لوگ ء شون کئے کنت، تو منی
جندا آروس کنگی بیت.....

راجی۔ راجی منی وتی جنک نہ انت۔ من شہ دیگر ء بدل پرچے وت آرا آروس
ملکنین تاکہ منی گس ء شون ہیت۔ منی ہڈ دست ء پا آسودگ بنت۔
شرع ء قرآن نیت۔ بلے پکن شرم ء حیا ء ٹرس چہ انت، راجی ء من گور گرت۔
رودیتہ، نون من آرا آروس بگل ء نہ دئیں..... کہ منی خواری پہ دیم بنت..... من
وت گون.....

آچو گنوک ء رپنا نہ میشاں پہ لوگ ء نیمگا دیما گپت۔ لوگ ء ریت راجی راقوار
گرت۔ راجی منی دیدگ، منی مراد، میشان خیال کن کہ من اودالالی راسوج ء دین (ہمساہگ
ء زابلول) راجی گوشت، ابوچہ سوج ء نئے من تی بدلا روین سوج دین تو دم بُر تگئے۔
گمی گوشت، تی کارے نہ انت۔ ء پہ لالی لوگ ء شت۔

گورہام ء ساری گمی راجی ء را گوشت کہ من شہر ء روین تہ مروچی میشاں پہ چراگ بر۔ راجی
سوج گرت، ابو شہر ء پرچہ روئے۔ لوگ ء تنے وختا درستین چیز ء اسباب است انت۔

گمی گوشت، نون من ترانہ گوشتین شہر ء پدی آتون تاوت سئی بے راجی میشان پہ
چراگ مروچی بُرت ء چندے بہ سزین کاہانی سزاشت ء پکر گرت، پس پرچہ شہر ء شت۔
آئی ہر چنگہ پکر گرت مکہ سرے سچ نہ کپت۔ آئی میشاں شہ یک ڈگار ء بہ آدیگر ڈگار ء

چارہ بنت۔ دختے روج برکت بیگہ بوت۔ آئی میشان پہ لوگ دیم گپت لوگ اورست،
میشان و دشت و آرت تر گرت نان پتک و پتی پس و دار و نشت۔

کہ ہمیں ساعت و لالی اہت و راجی لالی و سوج گرت۔ منی پس ذمی تھی و اٹک و
مروچی شہر و شت تو سئی ے پر چے شہر و شت۔ لالی گوشت تو پہ راستی گوشے کہ تاسی نہ ے۔
من ترا سئی کنن کہ گئی آروس کنت، شہر و شت، پہ چنے گریگا ملا پہ نکاح و بندگ و کاریت۔
برے پیری و پس آروس کنت۔ راجی گوشت، لالی، دیگہ چون کنت۔ پرین لوگ
و دلہہ انت، غیر شہ جن و درستین کار نہ بنت،

راجی گوشت، من کہ آئی لوگ و درستین کارا کنن۔

”بے آگونہ، آروس کنت“

”بس کن بے باک پس گوں و تی اولاد و آروس گرت کہ آگوں من کنت“
راجی گوشت۔

لالی او گنوک تو آئی تھیں اولاد نہ و گوں تو آئی نکاح روا انت، راجی اے گپ و اٹک و
آئی دل بڈگ و گت۔ آئی چم شہ ارس و پر بوتنت۔ و آئی گوٹہ گوشت من گئی و تھیں اولاد
نہ ان من گئی۔ “غڈ کہ صُحْب و گئی کون چیز ان لوگوں یک ملائے
و لوگ و اہت۔ آئی دیست آئی یز و پیش مروچی پہ لوگ و دیم و پتک انت۔ لوگ و پ
پاج انت آئی تو ارجت تو کسے تو ارن و ات لوگ و کس نہ ات۔

آئی گوٹہ پس پس گرت۔ راجی منی تھیں اولاد نہ ات۔

آئی منی لوگ ایشہ شت۔ منی پر واہے نہ داشت۔

راجی۔۔۔۔۔ تھیں۔

بندی خانہ عباہوٹ

صورت خان مری

دستاں بڑو آرت کہ زندہ مرک و سر سیمانی تر اس کٹغیں ”ایمنی“ مہ تگلاٹ و کورائی
شتر امغان مہ کفات۔

دانی چیار سال پیشی ٹوک ہمیر نگا یک یکا آغاتاں چوکہ زی ایں ٹوک بنت۔ چیار
سال پیشا یک دھکے بولی پیشہ کہ امبرائیں جرگہ و دلا مثل پیش انت۔ باور ابیارت مخلوک
ہمیر نگا ہیرتہ چوکہ کٹے مزائیں سرا کڑوئے واراہی و روانگائنت۔ ہر کسی وایغ زانا ہمیش
اٹ کہ ولاء چم وت بکندنت پرچیکہ دلا بار وائے آئی گوناف و چچار ہر کس و اش کٹغنت بلے
یکیں ولاء چیار چیار گوناف و دروشم ہر کسی دلا ات۔ کسے و گوشت دلاء گونخ کچیں ڈیکر
تغیں چم انت۔ و پوز تیشا انت۔ دومی و کشت کسائیں پکھری چمیں ہیڑتی مزدے و
یک گرانزے ڈرتیہ انت۔ و یک تگے بروت دی گار انت سبھی و باڈ ڈالائیں ٹیلٹ چمیں
پراہ گرانزے مزدے گوشت و چوش بزاں کہ ہر چکر دف ہما کمر ولاء گوناف ڈ سے جیٹ و
گوشتنت کہ ہے سال و چڑا دلا سواد و چیار صد و شہ زیات مزد مچ پیتہ بلے کلوراے پیشہ کہ
جرگہ بھر غارندا ہے و اہواں پر کے نہ کتتغ۔ نی ہر کس و اے کشت کہ فلانی و وٹ دیشہ شاں
فلاں مرد و کشتہ و آ ورت جرگہ و گون اٹ! و ہماروش و کہ مناں بندی خانہ و برغاشاں منی
دل و تا نگ ہمیش ات کہ زیت تہا بروان، و ولاء و چچاران پرچہ کہ ہے ساگی ایں بندی خانہ
و ولاء چیارمی سال اٹ کہ قیدات۔ ہے ولاء کلئیں گوناف منی دیما یک یکا تراشتنت۔ گلو و
وفا کہ نہ بڑوش منی دل و یک ہکاٹ اٹ گلو و بوڑغا۔ گوں اندری سنتری کڑ و پیتہ و آئی ہم

یک دومی قیزی بیت بڑو دہنیں۔ سہرا کیں ڈولائیں چم اتنت ۽ کڑو کیں شیعنیس پونز ۽
 درائیں بروٹ ۽ چلا کیں ریش، یک دستے ۽ گرد ۽ گونت ۽ من اندر پیتغاں سنتری پھیستہ کڑو
 پیتہ ۽ گرد ۽ جل ۽ ماں کنان ۽ منی تکہ آ تکہ ۽ دست گپتو ۽ راہی کٹی۔ سنتری پہ جولانی ارغالزیہ
 ۽ پختہ گوانک جتی کہ ہیترتیں سفلیں جولاناں بیار آ نہی ۽ گوانک داتہ، کہ ہو جمید ارکاراں۔
 بلے پیریں راجو ۽ جولان کہ تہ ایرکتغاں ہما پکوانت شہ کلاں سفلیں ہما عینت، ۽ جمید ارتوک
 داتہ کہ فلاں ہندا عینت ۽ ماں ٹوکے کٹی زاناں من پوہ نویتاں کہ دست کوفخ ایرکتی کہ بروں
 اندرا۔ مناکسی ذیل بیخ گیردی نہ انت گڈالے کئے بیت کنت ۽ پڈا جمید ار:

ہڑو کیں مزد دستو دست کشہ اندری تاک ۽ دی گوستو بندی خانہ تہا آ تلغوں
 کسانیں بندی خانہ اٹ۔ ۽ من دلا گوشتہ ہے ہپت ہشت مزنیں ۽ سہ چیار کسانیں
 کوٹھی بنت پرچہ کہ ہمکر گلو سہرا اٹ اندر ابازیں دومی مزدے نشتی ات ۽ مے روفا کل
 یک یکا آ تلغوں ۽ منی درائی کتیش۔ من گوشتہ ہے ساتھی کم ۽ گیس چہل پہ پشتہ اشمت مز
 گوں پول گول او دراہی ۽ وشاکی کتیش کہ ذکر سنتری گوں جولان آ تکہ بلے جمید ار۔
 گوشتہ کہ ایرکنش حال وال ۽ رنداوٹ منا پا زاد اسیش وزت ۽ مخن او سنتری گوں ۽
 جولاناں ایرکتوتہ جمید ار ۽ کل مچی ۽ صلاح کشہ کہ موکلا دست نوخیں مہمان حالا گیرت ۽
 گوشتی کہ براٹ دوٹپائے حالے دیئے۔ ۽ من وتی زمانہی حال رائی گتہ حال یکت ۽ تاکی
 ہور گوارشت پیتغاں مال ۽ پسی ڈکال نیست انت۔ بلے دان ۽ گڈیہ گواہیت اش گیش
 کہ کنڑول ۽ گڈتکاکیت ۽ ہرکس ۽ دو دو وال گڈ ڈھیٹ ششمی پتہمی روش انت کہ جرگہ
 نشتغاں ۽ وت سنی انت کہ جرگہ کیں یک پوریا تے تراگرامناں بل مناں گرترا یلو دیئے ۽
 دوہمی چچی کس کسی ۽ اش نہ خفتے۔ مے سرادی سہ چیار سال ۽ پیشہ کاریگر۔ مے دزی دعویٰ

پتہ۔ غم ہے چک و ترا تا ترا ڈگپت دگر انت باور ایار انت کہ شش کار بگر بہا کچ و چنی
دا تھاں گندی دوسال ذیل اوکار بگر چیا ڈوڑی و کپتہ۔“

”ترا گدیہا کی شش ہشت بندی و آرش اٹ چرہا غ بیاز تینوں۔ اے دی من ورتہ
پرے زنا دز کی اے اٹ و شوی و من کپتہ پہ بہا و۔ غ من بر تو سر ادا ہتھاں کہ من شہ فلانی و
کپتہ بلے انہی چون کھنئے کہ زورا خ آف شیر ان بوزاروت سر کار پیٹہ زور و غم خدمت زور و
مزد پیری دانی مئے مثل پیش اٹ دھا دما اولاد دیشہ کہ امبر بھیدی بیزار انت بلے پدا دی
پیرا دنی اٹ و صحوی ہمیشہ مارا دی انگو مہمانی و راہ داتش چنی اپد اشے درانی و تی ہیر۔“

من آنہانی حال لومہ مزد پدا ہمید ارا اٹ مئے حال ہیر انت و قتی بندی خانہ و تانہ
اول آ و خ روخ باز انت و کھے حال وطن و یک انت مئے ڈیہہ و گانجیں ڈکال نیست
انت و نجن دو ہیر و باز انت کہ سرکار مہروان بیت بلے بلوچ مرد و پہ یک شف و لنگروی
مزا میں ٹو کے نہ انت بلے من کہ سکتانی نیت و چوش کم بیت ہے نندھہ کائیں ٹیکیدار و ختہ
و ختہ آزماں تڑیت و کئے زانت چے پر مادیم دات؟ نہ نغن انت و نہ سوز خانی اولی روش و
گوشیں کہ ٹہئے جوان نا ہے۔ سرے پر و شوں ششہنی جوڑ انت جبرگانی مادی اش کتخت و نی
ہر روش کہ کلو بسکیٹ ماشوں کہ نوصیں برانند غ اے بلیں راستیں حال انت و اہش چنی نووں
پہ برا ثانی ذیل و بلے پدا دی اے و ہشی استت کہ بندی خانہ مزدانی ہند انت نہ نامزدی
کارے کئے و کتہ ایذا کیت نا ہے زالانی ہند لوغ انت۔ امبر و ڈیہہ دی جوان انت۔ سئے
چیار ناڑی نصیواں آ تکیہ انت مشکولائی باز انت و ششی وانی اوطاتی و صحوی مہلا سر توٹی
مشکولائی اتوں تی گواں ہیر انت نہیں پا کاں ترا آڑتہ صفتی و ہشوں تی ہیر۔“

حال وال رندا جمید ارء پول گتہ کہ ترا بلیکس سری دھکت کہ اے بندی خانہء پیدانغ
 ء تا گڈ بیا ترا یک یک ہنداں ء چریناں مادوئیں کڑو بیتوں۔ سرا سر یک کوٹھی مے ات
 درد کا کستر ات گوشتی اے کوٹھی مخدم ء زایفغانی انت ہر کسے سری بیت مخدم سری بیتہ مخدم
 باڑتی ء زانفغ سری بیتہ تاہائی ء بیت ء موڑی ء گوش کہ مخدم برنتی کہ زانفغ کز انہی ایذا
 کا بیت ء دیم ترا کڑدی مزن ء کسانیں کوٹھی اتنت۔ اے دومی قیدیانی اتنت ء رندا دو
 کسانیں تہاریں کوٹھی اتنت گوشتی اے آندھاری انت اڑا میں یا مزائیں قیدی ایذا بند
 کنے جنت ء گوشتی کہ آدی دوسہ ماہ ء ستر اشف روش آن حاری ء جنے جنت۔ دیم تر آئی چکی
 ات ماتہاے شتغوں مز میں سہ چیزتنت یہ وختے چیار مڑا بجی ء درشتاں۔ بلے منی اے
 معاف کنے جینغت ہموداں ہیران ایر کنے جیتاں۔ دیم ترا کا کوس ات ماوتی چکر پیلو
 کثغت کہ دکری یکے آتکہ کہ جمید ارچاہ جوڑ بیٹہ۔ زنا پگ ء ترائی چاہ ء گوشتی۔

”برادر تئی ء نام، دانی ما پول نختہ بروں ترخوی پیالہ ء بروں۔“

”ہیر دانت ایذا چاہ ء موکل استنت“

”زوراخ موکل انت کسے پول کنت“

مادوئیں شتغوں ء چاہ ء سرانشتغوں۔

سری ہما مڑد ء گوشتی کہ باقی سنکٹاں کسے کسے ء چاہ نواڑتا۔ ہمایاں تو اربکن۔ ء سنتری ء
 ترا کڑوے پیالہ بیار ء روکا پشتہ گوشے کہ ہشت نہہ مڑد بیتغاں ء انگوشہ ہائی ء سہ چیار پیالہ
 آڑتا او کڑدے اولو ایراٹ ء ما کلاں چاہ ء پیالہ ء دو واڑتہ ء دکری پیڑڈیزگا دیر بیتغت ء
 جمید ارء گوشتہ کہ پہوتا ہندے کشمین ہما ہندا تئی دل لو بیت۔ اے کوٹھی ء فلاں انت ایٹھی ء
 فلاں فلاں انت ایٹھی ء فلاں۔ نیٹ یکے ڈستھی کہ اوڈا آں گوں چیار پنج تی ء اوتا کی انت ء

روش و ہموذاہنت شرف کے بلوہیت تا کوٹھی لافا بند کئے جیت تا ہے موڑی و کلاں در ایک
ہندا تند کت و کانت۔ کے و شرف و ریل پیلایے کیڑت گوانک و جنت او آنمی و بوژانت
من پہ صلاح جمید ار کوٹھی و پوٹ ہند در جہ۔ او گڈ جمید ار بیگانغن و بند و بست و در کپتہ او
من کڑ دے و وٹی کوٹھی و روان بیٹھاں۔ او کٹھے کل قیدی منی سراہینگاں۔ نی کے پولات
کہ جرگاں تھماں تھماں مخدم آتکغاں، سردار کدی آتک۔ فلاں مثل و فلاں مخدم و چے گوشتہ،
سرکار امبرائی پلو اسریں بندی و کفغانینت؟ گڈ باز آتکیہ انت پلنگی اڑامی و تہ تخناہنت
اودا ہما وختہ ہے ڈولیں پول گوں پیشہ کہ جمید ار گوں نغاناں نیا تک۔ کلاں یک کی و نغن و
نارشت و یانتی او مناں گوشتی کہ کہیں مہشل بی۔ ہڑوہ ہند و وروں او کہیں تہا ر شوئی و گوں مادو
بیناں دی وٹی نغن و اڑتہ او سنتری و گوشتی کہ مناں جمید ار وٹا تند بکت او وٹ ہیر انانی کوٹھی
پھلو اشتہ اے دراہیں پدی نیم روش و گوشتے کہ من کل قیدی دیٹھاں۔ بلے دلا گوناف
دروٹھی مزدوم ہج کس نیشخت۔ ما کہ تند پیشوں گڈ من و تی وٹ و کیے و پول کتہ او ادا چونین
مڑ دے دلا پتہ من دانی ہے گردارانی لافا یاتاں کہ دلا آتک۔ او سنتری و گوانک جتی کہ بیماں
کلانی تند و حیا لاکنت وٹ منی وٹ و دراستی چند ابندے جیتہ۔ دمانی و رند اسنتری تا دلا و
گوانک جہ۔ برا تاں مرشی کئی کسو باروانت۔ او مناں حال داتنی کہ زیل و ایشانی دو دانت
روش و گرو و کے جنت کے چوکاں کے گڈ کی و او کسے شینہ ترپ و۔ بلے بیگاہ ر فغانی مد و با
رو بار و اہر قیدی و تی زیل آ نغ و پیشی و پیر ادات کہ چے سرا آتکہ چون آتکہ ہے نیام و
چے چے کارتی او ہے شفی در یہدھان و بار و وٹ من چڑا کڑ اش کتہ کہ در یہان و گوشتہ۔
برا تاں گوشت من پنگ و بلو چانی توپ جنگ سال پید ایتھاں او منی پٹ گوں باریں براٹ

دیرا ہندھے دزگیر ہوتا۔ کالا پاغری، ہرے جھٹھاں اوکس نزانت کہ آنہاں ہے پوتہ اوگڈی
 مرتھاں "اٹھی" ہرندا من وروقی دلا باروا جھیرو غاناں کہ اے دلا ہوں بیت کنت تاں سمجھو ہا
 گھونا نگ، پاؤ آتکھاں او دلا، سنتری، گوانگ جتہ کہ کلاں یلوکن۔ دراہیں شف نہیں من
 حانہ پتھاں او نہیں دوئی نوکے من اش کہ کلاں اوں سر اگیشتہ، کا کوں پھلوا جھولایا ہتہ اوکے
 ہدنی پہ آدستاں گون ات۔ تاکے ہچے۔ دیر روش نگ، پد امنان دلا گوانگ جتہ کہ بیاجا
 و ہور و من کہ شتھاں ہما ڈولا ہشت دہ دوئی سنگت نشخت او چاہ وور غاناں جھیلے ہرندا دلا
 سوارخ تیاری، دوری سنتری، شتہ۔ او باقی کل پھل پھل، نشتہ مشکولائی، تاں۔

سوارخ ہرندا دلا، منان گوشتہ کہ اندایز اول تنگ بیتے تا گڈ کڑدے سنگت تا درای نیوں
 و دار و جاہ، رونت او کڑدے سرکاری باگ، کار و او اند دل لوہیت تہ برو۔ نار ہے ایہ مشکو
 لائی دی بازانت منا صلاح نوہ او من نزد گردے یک مچی، تکا شتھاں۔

ہے ڈولا بندی خانہ، شف روش، پیر کس، سمانہ کپت۔ شش ہپت شف، ہرندا منی کسو ہا
 رو آتکے او چودوی آں منی دی ساگی ایس کسات کسانی۔ مال چرائی باری۔ گردار ناھیں
 داوا او بندی خانہ۔ گوشے ہے رنگیں مردے نیست ات کہ بیگا، ہیل، نمیت تی بیگ،
 کسوئی رندی شف، دلا، کوشف ات او بار و ایارنت کہ اند کسے، جار بختیں کہ فلاں شف
 و دلا وتی زندہ کسو، کنت تہ دراہیں ہشت بلوچستان یہ ہند بیت کسے شہ کلاں منی کسو گو
 نڈات او تکا حلاص بیتہ۔ کڑدے داوشنخت او کڑدے، دوئی نوک رانی کتہ نمیت من دی
 واو کپتھاں بانگو بانگ، کہ باغبان۔ تاہیر انماں مرشی دانی دلا گوانگ گارنت او مارا کس
 بوژ غانہ انت۔ پشتی لیٹینا گنداں اے خدا کے نیست انت دلا گوشتوں زنا ر بلاے

در کپتہ بلے دیرے وا کس نیست است۔ اونیت ماراوت سنتری ء بو تکہ او حال دانی کہ روشی
 زنادلا شہ بندی خانہ ء لیکھتہ او در کپتہ ماکل ہیرا محوں کہ سر آزمانیں دیوالی بندی خانہ ء
 تھاں دگاشہ دلا شتہ موڑی ء کلاں ہے گوشتہ کہ پہ گلوں شتہ او سنتری گل پہ صلاح انت
 دراپیں روش پہ ہے ہیل ء گوشت کہ کسے حالاکاریت۔ بلے آدوخ روخاں جی دی نہ
 گوشت یک دھکے دوستری آتکغاں او ہیرا نانی ہیرا کعب ”ہند“ چکی“ چارتہ او پدا شتغاں
 مارا تا بیگاہ کس ء جی نہ گوشتہ ہر کسی وتی تا ت پچپار ہے یک ات بیگاہ ء نغن ء رند تہ پتغاں
 دی ہے یکیں پچپارات او ہر کس ہیرا ن ات کہ دلا چوں در کپتہ او پر چہ؟

کاہری ء تہا رہتغت او ہر کس دف وڑغا منتغات کہ بندی خانہ ء کلو اکڑ کا کتہ او پستی نکاشہ
 دلا سالو کئی ملاں در کپتہ او پیداغت ماکل در اڑتوں کہ کسے ء زنا گوشتہ اڑے جمید ارانت او
 اے ٹوک ء کل نامغانین شادہ ء روشی پدا آتکغاں۔

سنتریاں آڑتو دلا وتی ساگی ایں ہندا تہ کتہ ء وت شتغت دلا گوشتہ پوڑ منی دلا شتہ شہ
 مہمان ء حال گرغا بیتا ہیرا انت او منی دل گوشت مرشی منی کسو ء دی باروانت چہمان جو ابی ء
 ملوہنت و جمید ار ء حال ء پچپار نہ گوشت۔

توپ جنگ ء سالامن زانتی ایں چکے نیٹاں۔ او من بز چارینتاں۔ بز گس نزنز یخیں میز ء و
 ثان او پہ لیوا جہلا چکاں بجیہ کا تکاں۔ منا جو انیہ گیرانت کہ جنگ سالامے جیراناں
 بازیں مزدے پہ پورغا کا تک او دراپیں روش ہے رنگیں نیا تک کہ کسے نہ کسے پور
 غامیارتیں۔ دیر ژا مچی ء سہرا بیت مادیمارونت او آنہانی اگاشتوں یک یک ء پول کتس
 کہ کسے انت پکوش جا پتہ مے کلاں ژا مزائیں وڑت ہما و ہشی ات کہ مزدوغ ء پورغا زند

بہر کنے جیت او مادی کل چک گل ء چوش کت کہ مزائیں مزدے وٹ ء جلتون او وتی
وہشی بہر دی گپت و ہما معتبرین مزدادی زرت و تی و ہشی ماردات۔

برائیاں ہے رنگین روشاں یک روشے زمانان مناں چے خیال کیت کہ دہشی بہری ء پیش
تر ء آتکغاں او مچی ء چیراناں قبر ء گندی ء جلتغاں گنداں مھاروے چکریں کڈے او پہ
ایزاشہ روش ایرشت پلو اکند انت او دور دکار پشتہ کہ مزوغ آرتمش گنداں ہمرنگیں یکی ایں
جوانیں خاصائیں گدے کفن ات کہ من و تی دلا سری دھکا گوشہ اے بیت زنا مزائیں لو
غیرت شہ او پدالشی ء شہ ہے رنگیں و ہش بوے ات کہ منی دلا چکی کت کہ ارمان منی دی چوشیں
چک بیت او دکری چالراں آنہی پادلو دستاں کسانیں ریزہستہ انت تامناں و تی ریزائیں پانغ
گیر آتکہ او دکری گوشے منی جان سازتیں گوات ء لڑی ء چک لڑتہ پر چہ کہ مناں جوانیہ گیرا
نت کہ مناں سھریں حلوانیں پشکے گوارث او نویرث دی ہشت وہ ہندا ورتیہ ات او سہ چپار
سفید و سیاہیں گڑی جنگ ات اے دی است ات اے ہما سال انت کہ گد نام ء لہٹ۔

برائیاں و ہشی بھرائی ء رند ماہر کس تراں تڑوں پتغوں بلے دراہیں روش منی دلا ہما خاصا
ہیں و ہش بوہیں گدات او کسے ء بگوشتیں کہ ہے گامن پوشتیہ اول ہماروش چہ دراہیں
شف ہے خاصا ہیں گد ماں منی و ہاوان ات۔ ہمیر نکائیں مناشاند کہ چکاں زیات نوخیں
مزدغ ورت ات۔ آں پہ و تی و ہشی ء جیل تاں او من و ہشی او خاصائیں گد ء خیال۔ شہ کلا
ں سر قبر ء کراشتاں او اوشتاں او چارت کہ چون تہائے کھت او چوں کوہاں دینت او گپان
جہت۔ چوش مزائیں تراہکائے گوست نیٹ جنگ حلام پتہ بازیں کسے کا مے جنگ ء
کش جاہتہ او کسے دزگیر من اولاشہ چوری اتاں۔ گوں و تی ماٹ ء ہما او مادی پوریا تاں

ہندء در کپتغوں۔ منی ہما ساگی این جرتاں۔

او ہمارنگا منی دل پہ خاصایاں مان ات۔ باور ایبارنت کہ اے نیامء ہشت دہ سال گوستہ
چکی ء شہ تابائیں چک شلواری پا ذی این ورن او ہے وختا منی خیال منی بروتاں سوزغ
کشغٹ۔ دانی من یک ڈولیں حبر نصیبونو تیغنت۔ اونہ کہ گانجیں پوریا تے۔ ماہے مال چا
رینت بلے مہمانی کت ماس گوں راج ء اوارت وختے من پوریا کت وچی ء کا ژت
وختے وت گریو اچی ء کت و دوئیں پیل حرام کتاں۔

سکتاں بھاج ء دہمی یاد و از دی سال ات کہ میردوئیں تفاخ پیغنت۔ من شہ پہمالی ء گڑ
تغٹان او ہے روشاں پیڑ ڈپنگا انوشتاں نوخیں یاری ء کشغٹ اونہی سر چیار ماہ ء کر یہہ او
پڑم ء بہر گون ات کہ ساہی ء دی کتاں او پد وتی مہلنج ء بوغز وادان ہمراہ گزے دست
کپتہ گراں۔ دومی روش ء میر تفاخ پیغنت ماکل گوں پیتل ء در کپتغوں او چوش گندے کہ
دراہیں الکہ ء مچ ات جیراناں شتغوں کسے قور ء پشغا کسے کوہ ء آرخ ء نیٹ کہ میر ء میت
آر تیش من سر اندی تکا جکتیا تاں نامغانی منا وتی چکی گیر آتکا۔ پہ مژدغاں ہیل سب چرا
عایاں، بلے پہ وہشی بہری ء بے تاہیر او ہماروش منی دیما آتکہ کہ منی دلا نکتہ در پیغنتیں
ہے نسن ہندء خاصا ین منی سر پیشناں اوگی این کو کریں پاع پداو ہش بوئے دہوکا ء مناں
وتی مہلنج گیر آتکہ کہ من پر آئے بو اں گراں۔

بلاں ہمیں گرو داراں ما میر پور تاغ دیم پہ لوغاں داتہ بلے باور ایبارت کہ من وتی پر یہہ ء نیا
تاں چرا دل ء مہلنج ء حیال ات او بوہ زوتائی شتاں تہ باقی مہلوک دیما گوستہ او ماہ من دکان
ء پچلو اشتغاں دکان تابندات۔ بلے ساہوکار شتغنت دراہ ورسٹا تکی پتہ۔ ہنچو پناسی مکڑی او

بہائے پول کتوں خاصا میں گد سو گند واڑتی ء یک والے دی نیست انت کتوں دل پہ کھڑے
 سے چپا روال ہ موکل رسیت و آراہارنگا دستا دستی عالم باڑت۔ دلا گوشتوں روال غشی ہرگز
 لوہاں بے من زانت کہ دوسرے وال ء دیم آں کس ء ندات او آں دی جیٹ یا حلوان او من
 ؟ تھنے ء رند الوغ پھلوارائی پتنگاں او مات ء حد اشتعناں مات ء گوشتہ کہ ابامتی ج
 دڑتخاں جی ہ ہی کہ یمن ہرے گراں من حال داتہ کہ گد نہ ڈہیت گوشتی کہ آ نہی ء گووی ہ
 گوشتہ گووی گیز دات منا کہ حافے پرے گوں ات سیشک آئی ہ چم ء صبتہ۔ او من
 حیراتناں کہ چوں کنناں۔

اسبداں دراہیں شف و ہا دنیا تکہ او ہے حیالاں سر سر ء تاں کہ گوں وئی مہلخ ء پ پے
 براں اور تا کہ مغانی دلا اکتہ۔ ہیا او دلا ترا دی خاصا میں چورستہ کنناں کہ کمیں ہمت کئے او
 کمیں ڈکھ شف انت او شف تہار۔ ہر کس وھا و ء بے سار کڑ و بی او برو میر ء کفن ء شش جی
 دو نمیں جر پہ جوانی ء ہنت۔ او سر آ تلغیں کلدا راں پہ وئی مہلخ ء بووز واد بکن۔ گوں بلیں
 حیال ء تلغ ء کڑ و بی تورا ئی پتنگاں او ہا وختا سما کپتوں کہ من میر ء قبر ء سر اندی ء جلیتہ تاں۔
 براہندغاں من گوشتہ کہ شہ کسانى ء من قبر ء حیال ہیڑتی ء کت تا من جوانیہ زانت کہ چون
 تکا من عن ء وارست کماں۔ سر اندی تکارائی لتوں او ہکریں ہوڈے ٹاہنوں کہ من
 جوانیہ دستا بڑت بکنان کفن شہ سرا انگو آنگو کتو پاڈ مڑدغ سر ادا تو کفن زورا جکتوں او دراہیں
 کفن منی دستا آ نکا بک تکائی در کپتنگاں او خاخ ہما ہوڈا داتو دیم پہ بر ء گد کتوں۔ او در ہند
 سے کہ وئی گد ء کپتنگاں او پڈی شھے ء آ بیغ ء وفسغاں دومی روش دراہیں ہے وزت ء
 گوشتہ کہ کے سنی تانہ و شہ بلے اللہ ء پڑوہ کتہ تر سو خیں دلے بریگاہ دیم ء روغا بووز واداں گر

غایاں اوشفء ٹوٹکانی کتوں کہ و اے نین واوتی مہلنجء برسوں اودانی راہء مناں وتی
گزدی دوشانعی انت۔ ہے دگاروغاوتی بغلء جنغا اودیم پہ وتی منزلء داٹوں نیں دلا
اے ترس ات کہ اے گزدوہشی بوہء داٹ۔ پدا دلا آتکہ کہ بیاکیشتریں بوے ریشانی او
ہرکس گوشت موٹزی انیں مڑے زیادہیں بوے گزداں رتکی۔

برائاں! نیں مڑلاں جنان دیم پہ مہلنجات او بیگاہء یک ہندے مہمان بیتغاں، ہلک واثرہ
ہیران انت کہ من تراا کر خاصا ہیں گد پکوا آڑتہ کشتوں کہ منشی پجاروت گیتوں، منا چرنیتی کہ
شوشکانی بلے مناں دل نویشہ باور بیارنت کہ دا پنجاہ کلدارء مناں ہلشکیء کہ یک ڈولے
منی چار ماہء کر یہہ ات بلے مہلنجء نوخ باریء مناں وتی گزد دل نویشہ۔ بلے اے قول
کتوں کہ گرتیء آ انہیء پی دی پنجاہ کلدارء خاسائیں جوڑاے کاراں۔ ہے ڈولامن وتی
دگا گزد دوشا بیتغاں اونوخصیں خاصا ہیں حیران مہلنجء دراہیاں شتغاں او آنہی دیما بووزواد
ڈہیر گتغاں یک دو ہندا بھا گیاں پول کتوں ہرکس کم کر یہہ ڈسیت دلا سڑد کپتہ کہ قراں
جنانی یک شفے پاسء کمیں ڈکھء من پنجاہ کلدار کت کنان او ایدا دراہیں ماہ گیسٹ یا
کیست و پنچ انت۔ دراہیں گڈی روشء ہنچو لریائی چر شغاں او چو پشینء سیرئی چکانشتو
وتی ڈیوہ جنغاتاں کہ دیر کنداں مچی یے دیم پہ کوہ بنے چیرانا سیت۔ دلا گل بیتغان وت
قدرتء کار جوڑکت۔ ہماں ہندا کرء وتی ڈیوہ پیرہ گوات چر نیو در اڑ بیتغاں تاشپ تہار
بیتہ او پہ یکیمیں دلے برو بیوانیں جیرانء آتکغاں، قبرء چیارمس گنڈی رسترانی ترسء
ڈھنکر داٹغاں آدیر کتو تہا شتغاں، اونرم تر میہ ہوڈنا ہینو گنڈ کشتو پدا حانچکا داٹغٹوں، او
دیم پہ ہما مڑ داو داٹوں کہ منے قول کتہ اودومی روشء روغاسر بیتغاں گنڈ بو بار و اسر و سوج

کتے کہ ہومستار لوئے ء من گوشتہ کہ مناں بو گونتاں جتھنوں او وتی پنجائیں کلند ارال تہیا
کنغالدی داٹوں گز تغاں۔

براہندغاں، شموذ کورند نہ کہ من دند پورھاتے پولاتہ اونہ کہ مناں نھنا کسے ء گوشتہ۔ درازیں
روش بڑیں ٹیڑو کو ہے سرانشتغاں او چارت کجام جیراناں پھلے کیت او بلیں کڑدے بوخت
چوشیں دی گوست کہ دہ دہ پانزدہ روش ء من چھی نیٹ او کڑدے روش ہمیں رنگیں دی
کاٹکاں کہ ہر روش یادومی روش ء یک نہ یک جیرانے ء پھلے کا تک۔ ہنی منی نام کلیم نزی
گوریں الکہہ آں پر شتخت منشی منی سنگت انت ء ہر چکر گز لوٹاں منادات۔

بازیں مردم ہمیر تلیمیں دی استنت کہ ذیل ء مزدمانی بوڑخ کلہ اش دات۔ برادران
بیان ء روشے شہ قدرتی روشاں ہمیر تلیمیں اتکہ کہ مخلوک سنی پیتہ۔ کہ اے گد کہ مناں گون انت
کفن گدانت۔ بلے اے شوادی زانت کہ گروخانی لافانچ کمی نیا تکہ۔ ہما ڈولا عالم منی رندا
غات کہ کز اں آنہاں دی گدی والے بہرا کفیت۔ بلیمیں سنکماں پیتہ چوش کہ یک شپے من پہ
کراروتی گد کشتہ ء زنادیر پیتغا جوانیہ حاخ براور نہ ویہغاں ء بلکن اے دی بیت کہ من من
بازدلاوردی استتاں دومی صُحب ء ہے دگا زنا کسے گوستہ ء نوخیں قبر کہ دیستی ء ہیران پیتہ اے
چے انت۔ بیت تورا ہوڈی ء کندیت اوروت نزیخیں ہلاکان حال ء دات مزدمنج بنت
قوراپٹ کہ بلکن رسترے ء مزدم واژتہ بلے مزدم تا ساعتا انت۔ ء کفن گارانت ہر کس
چلاں بلوچتا کہ اے چے ڈائے۔ ایداپولغاں اوڈاپولغاں نیٹ منی رندا گندغاں ء رندا
تمش۔ بخت کہ براٹاں دہاوشنی تامن دی نزیخیں چرا گوں وتی گداکت ء کتشی دچپاں
باریں گنداں کڑدے مزدانت ء منی تکا پیداعنت۔ من دی سمبران ء آمار شنت، جھلے گاڈا

جھٹے گوزا کے چبوتے کسے جوانیے کاہری بلین ناتر ساں ڈکھی کتھاں دیر گوں وتی گدا
 شتنت نری ء کڑو پیتھاں ء اندیں وتی کوہ سراپا آونجیں تیلے ء ہیل پیتھاں:

سگت ء ہلااں! بلین ہنی روش پہ روش منی کار گراں بیان ء شتہ دراہیں ڈیہہ ء ہے
 واہودا پرتہ ء چک چک ء دفاکتہ کہ کفن کشمین دلا بازیں ہمیں رنگیں دی استھاں کہ سرہ
 چیار چیار شف جاگرد گیش ہنی منی ہے پچار ء بجیہ منی گوناف ء رنگ پچار دی رائی پیتہ،
 کسے ء گوشت ڈینڈ رنگے کسے ء گوشت بھولورنگے ہوا کمر دف ء ہما کمر پچار۔

مناں جوانیہ گیرانت کہ یک روشے مس اونف سرا آف ورغاں شتھاں، کڑدے
 ذایغ آفا پر کتھاں۔ آنہاں من یک پیریں نکوے دی گوں ات۔ من چتکاں آف
 واڑتہ زنا ہمیشاں کسے ء مناں ہجہ کاڑت۔ نکو یک در بیغے ء کڑو پیتہ۔ ابو ابادا ہمیشنت۔
 من اش کتہ ڈانٹر و بھولورنگے۔ اے تہ بندائے۔ الو اباترا جج نویت گونے چلائیں
 ریشاں ورنائے مژد کفناں کتے۔ مس اصل ہجی نہ گوشت۔ کڑو پیتہ منی ونا آتکے۔ ہیڑتہ
 جھٹے خیال کتی گڈ باز ایر مانی ء نر مہ گشتی۔ ابادا منی حدائی نام انت کہ منی کفن ء مکشے منازالی
 گیوار انت کہ منی یک سانبوڑیں گوانڈے آتت پنجاہ سہ گیت ء منا وتی دل نویت ء
 ہنی کلیں مڈی دی ہے یکیں گرانڈ انت۔ بیہنی ترا دیانی۔ بلے سونداریر کہ منی بزہ کارے
 کفن ء نہ کتے۔ من ہجی نہ گوشت اونکو ء ہمراہ رواں پیتھاں۔ وتی لوغ ء بڑو مناں چھٹی ء
 و نیاستی منت کشی کہ مس آنہی ء ہجی مہ گوشاں۔

براٹھاں بارو ء بیارت۔ کہ ششمی یا ہشتمی روچ ء ہماں نکو تفاق پیتہ ء من وت آنہی پورغ ء
 گونتاں نکوے چچ چوشیں نزیخیں کام دوارت نیست ات ء نین کسے ء چاگرد کتہ سری

(298)
شفء آغا انہی ء بے کفن کفنہ یاں۔

نیں براتاں اے پچارء منا یک دھکے گیر آتکد کہ منی چند مات باز یہ نادر ابو چھت۔
منا پیشہ ش کفن ء چنات ء حدائی کاراں چیارى ششمى روش ء یک بریں جیرانے ء مناں
یک کفنے پہ ارزانی دزکت آراس کشت ء گز تغاں بلے نصیواں مات بجز پیتہ بلے گز دی من
آراہا گدات کہ باریں روشے ہمیر تکیں بیت مناں پوج مویت۔ ہے نادر انہی ء مات دراہ
پیتہ مناں حال رستخت ء آتکغاں منان گور حرام باہاروش ء چہی ء دی است اٹ، زمستان
ات عالم لذتخت۔ پہ کلدوسہ کلداروام کنفایاں ء پہ اسکا تی وحشی ء کز اں کارادینت چہ
پیشی انہی ء ہند کنفادوں ء من ایوک ویکى دیم برکتہ لڑتغاں۔ بلے نزا ناں دا کچہ شتو گز تغاں
بلے مناں کہ سا کپتہ بنی شف تہارأت ء من کراروتی مات ء قبر آ انہی سفر ء ثغ دا تو کفن چکد
کشت ء وتی دگ کپتہ۔ ء سنکٹاں باور ابیارث کہ منی زیندہ اول قبر ات کہ من نہ بورش۔

براہندغاں! گوشت کہ دانتیں دست دوز بیدلی انت۔ ہر باروشے ء دغشی انت۔
نیٹ داسر کارء دامخدا ماں دامزائیں ہنداں منی واہو پجتاں۔ ء بازیناں نیٹ کتہ کہ واپے
ایشی ء کار بکناں یا بکشاں بلے بیت ہماں کہ مزائیں بلو نیٹ، ہواے نیٹ پیتہ کہ مناں کپتہ
سرکار لوغ ء داتیش:

روش باز براتاں روش کمیں۔ یکے دھکے کہ زاناں نندھڑ کا گلئے چاری بیغائنت ء
مناں گرغائنت۔ جھئے تاجیش بلے دومی روش ء گھیلینا ناسر کار لوغ ء داتیش ء دوسہ سال ء
رند اپیشہ او گوشے ہمکر یں استانے ہماں روش ء مچ پیتہ کہ من و ت دی ہیراناں۔ مناں پہ دیغا
است نیات ء مناں دہ سال قید داتیش ہو سراسر جھئے ڈکھی کتیش۔ کہ مناں آندھاری ء

جیش بلے پذا کہ کشتیں تا یکیں ماہ ء کلیں سنتری ء قیزی منی سنگت بیتغاں۔ نین من نغن سرا
ازاند گرت۔ نین من پہ دومی کارا۔ گروڈاؤ من جوانیہ جت۔ تی بندی خانہ جمید ارٹاں۔

جوانیناں۔ اے مناں چیارمی سال انت کہ اے بندی خاہ ء من جمید ارٹاں، آکر ادا
ایزا سنتری گوشتت کس جمیدار نویتہ ء نہ اکریں دراژیں مدے ء کسے ء گوں مس
ازاندے کش ء نین کارے ء نہکیر بیتغاں۔ بے لیکویں مزدومزن ء کسن ایذا تکوشتغت
کس ء باور نیا تکہ۔ کہ مس دلایاں۔ نین ہر کس منان جمیدار کنت :

بلیں براتاں بیانا۔ روشے شہ خذائی روشاں شوے سنگتانی دلاچہ آ تکہ کہ شوا گوشتہ
ہر کس وتی پیرایا بگوشتیت ہماروش ء سرکس دھکا منی دلا دریا پاٹ کتہ نزاناناں پرچہ ء من وتی
دلا اصل پکوکتہ کہ مس وتی پیریاوت نہ گوشاں سرکس شف دومی شف گوں اٹکاں گوستہ اے
گوشغادی بچ بیت۔ کہ گوشاں بیائیں شف گوازی ء پھہ کسواں منوں۔ ہچ راہے نیستہ
نیٹ روشے ہیرانانی کوٹھی ء دلا آ تکہ کہ پرچہ چوش منناں ایذا اثر اٹکلے ء گڑ بکناں منی اے
کوٹھی ء نہ کسے کیت۔ ء نہ کسے کارے۔ دانی دراہیں چہل ء شش سنگتا چہل شش شف ء
وتی کسو کنعی انت ء انہ مس ہر بریگاہ ء چکی کوٹھی ء باری ء چیار مس گنڈی ورغ کناں نیٹ
اے مداوا پگیں بھت ء شہ باری ء چیار مس گنڈی ورغ بیت اوروشے شہ ہے باری ء
نشت کناں۔ کاہریں مزنیں باری ء ات نیام ء آ من گوازیغ ٹاں مس ہر بریگاہ ء کمیں
چنڈ اورغ گت ء کشت ہمکر بارغیں درغے کہ مزدوم پہ کلاسی کت کنت ء ہر چیاریں تک
کہ الوبتتہ تہ زرمیہ کھڑکی ء چکاں ء ہماراہ ء دررواں۔

نیٹ بھلا بندغاں ہیرد ء کسوا باروغ آ تکہ ء دومی شف ء مناں وتی کسو کنعی ات، ہمیشہ ء

شہ سے چیاروں پیتھوں کی دیکھ کر اس نے کہا کہ ہر دوں مناوی تھو
 چڑا کھنچا پے دی کنجی، اڑاں دیراں گون ات۔ مناں منی سنگتیں سنتری، دا تھنست کہ بلکن
 وختے ریلا پیلانے ڈکھی مواں ہما شفی بلیں نیم شف، رندا نکلا و تار لٹھو شفاں، ہیرانی کوشی،
 بوڑھا اندرا ژاتا ک، دیغیاں۔ دلا گوشتوں اٹھ کسے، دیہ دی گوشت جمید ارانت کارے
 ا، کڑو پیتہ باور تہ ہر کس، منی سرا است ات، دارو نا گوں اٹکلے باری، چکغیاں، شہ باری
 ا، درادر کفغاں بلے بوئے نصیبوتی کوریں دھک کہ ہے ساجتی یک سنتری یے ریلا،
 بھت بن، شہ کڑو بیتورواں پیتاودیتی۔ کہ شہ بندی خانہ، پلوا یکے، درک داتہ سدائی ہکل
 داتی مس دی گڈ کتہ بلے نندھڑ کا سیٹی داتہ۔ ا، کمیں رندا بیڑ و بیڑ کنتو مناں گپتھس ہنی کہ
 پچا آدر تیش کل ہیران پتغاں کہ منو جمید ارادے رنگلین کار۔ جھٹے پول کتیش ترا چے پیتہ،
 پر چے چوش کتہ؟ من حرام با کہ یک زوے دی کتہ ہما ڈولا مناں تھانڑو، بڑ تیش کہ دراہیں
 روش گوں ہے پول گول، پچار، گوستہ من آنہاں تچ ولدی نہ داتہ۔ بس گوشتوں کہ من گڈ
 کفغ لوٹ شو مناں کپتہ، بس۔ نیٹ بے وس بیتو بیگا ہی اغدیں ایذا شوئے مجلس، اڑ تیش۔
 ہنی برانناں ہے منی کسو منی پیرا۔ بلے منی اے دز بندی انت کہ کمیں آرام، کت
 اومن شوے حال، بانگا گراں۔ ہیر باٹو۔

اے دراہیں مدحرام با کہ اغہ کسے دف، ایک زوے در کپتہ۔ ہر کس پہ دان بگوشفا،
 منی دل شیت بلکن کسے وہاودی نہ کپتہ کہ بانگو، بانگ داتہ۔ بلے مرشی دی ہماں زئی انیس،
 ڈولا دلا گوانک گارت۔ من تکا دیم لیڈتہ۔ کہ بلکن بد است ات کہ مرڈم، گوشتیں مرشی
 شہ ہلکو دلا پیر تر ات۔ دمانے، رندا سنتری، امار اتندا ژا بوتکہ۔

زندات پہ ہزار جنجال

نعت اللہ چکی

شش ماہ ات کہ دلہرادے نوکیں جاگہء کارکنگ ء ات۔ آنوں سک و ش دل
 ات۔ آکسانی ء چورہ بوتکت آئی پس شہسوار و تی زند ء چاریں روج یہ تنگ دستی
 گواز یتت ء و تی بچ ء کسان سالی ء دگنیا ء گنجیں گمانی تہا یلہ دات ء پہ ابدی شت۔
 شہسوار پہ و تی گریں ء باز لائیں مردے ات، اے ہمات کہ و تی مزن نامیں پیرک ء
 نامے تنگ اے گریں ء تہا ہم پہ لیگاری ء یتت۔ چہ پس ء ناگتیں مرک ء رند دلہراد و تی
 جنوزا میں مات ء سراکت ماس ء پہ پنڈومور ء پہ باقی گری و تی بچ رو دینت ء لائک
 گرت۔ دلہراد نام خدا باز کار میں مردے ات، آئی و تی گلویں جان ء راچہ کار ء بچ نہ
 دزت شپ بوتیں کہ روج، گرم ء جل بوتیں کہ برپ ء تر و نکل آہر و ہد ء پہ مزدوری ء
 اوشتاگ ات بلے شو میں لاپ بچ پیمانہ ولایت بچے چھمہ نوک نہ بوتنت:

ٹوں ہمیش ات کہ اے جاہ ء نوکری بے رستکت۔ ء پہ آرام چندے نانے وارت
 ماس ء پہ مراد پرانی دشتارے درگہت ء نوکری ء دو ماہ رمد گل ء شاد سورے گرت۔ دلہراد
 نوں آسودگ ات بلے مہلوک ء کشت کہ کاریں شتریں نہ انت۔ پہ دلہرادے ڈولیں
 آسودگیں نان د کہ بچ یتت۔ و تی پست ء بچ سال ء عمر ء آئی پختیں آرا میں نان نہ
 دیت۔ گے نوکری ء دلہراد ء جوانیں کسے پہ نندگ ء ہم رستگ جوانیں اسپتیں بان ء
 رشتانیں درمی ء تاکاں آنوں چہ کڈک ء دوت ء داتا رکھ اتگ ات۔

آئی کارسک کم ات سہب ء سرائین ء روپگ یہ زرت ء وازدارانی کسان
 شت وازدارانی گس کم اتنت، دمانے رند پہ تگ کارے چوینشت ء پداوتی گس ء گوں
 وتی جن ء مات ء وش ء وشدلی ء نشت تابگاہ، بیگاہ ء پداوتی کارے پہ پستی کلاکہ
 هلاس گرتنت۔

وازداردرس گمانی شرانتت، بلے یک وازدارے پر آئی سک شرآت، ہر وہد ء خیال
 یے گورت وتی کاسینی ء کہنگے ہر وہد ء آرارانتت۔ آئی امبرادلمراد ء گلات، ء دلمراد ء جنین
 ء راء ہم سک گلات یے۔

دلمرادئی جنین باز خانوادکین زالے ات، سک گران ات۔ شکل ء ہم شرآت، ہم
 پوزے گیشگیس اتنت۔ نمک یے ہستت آئی ہم کسانی پہ گریہی گوستکت۔ چہ ناکو ء چلن
 سرء در آگ ء رندوں ہمیش انت لہتیں روج ات کہ وشدل ء وشحال ات۔ آنوں پلان
 ات روج پہ روج چاڑ گا بواں ات۔ آگوں ہر کس ء شرآت ہر کس ء پہ ہزمت یے گرت
 آپہ وتی کسانین عمر ء سک شانی تب ات۔ ہمیشا وازدار ء سک دوست داشت۔ ہما
 ساپ ء سلا ات گس یے پہ ڈول ات۔

عذاب کہ کیت گڈا ہر ڈول ء کیت۔ یک بیگاہے ء دلمراد ء جان کش یے گرت ء پدا
 برتپکوے گرت۔ بلے آئی وتی تپ نہ برت گوں وتی کارے کرت دومی بیگاہ ء پدا جان
 کش یے گرت۔ ء گہری تپ ء پہ ایروپ گیت۔ تپ ء زورماں زورماں گرت دوس
 روچے ہے رنگ ء گوست ء دلمراد چہ سد ء سار ء شت۔ وازدار ء آئی باز خیالدارنی

گرت۔ درمانے گیت عادات بلے بیچ پہ بیچ۔ وہدے چوتی وارو درمان ءانا امیت بوتنت
 واز دار ء دل مراد ء گوں ماس ء جن ء وتی موئل ء سوار گرت۔ ء نزیک ء کسانیں درمان
 جاہ ء بُرت۔ سُب نیمروچ ء رست دل مراد ء ائی امیت ء کپنگ۔ ماس ء بے وسیں جن
 چہ ورد ء وراک ء بے سد دیم ء یے شکمت۔ واز دار دم پہ ساحت شُت ء اہت۔ دل مرادئی
 کڈی دم ات۔ آساہ ء جن ء گر ء ات۔

وازدار ء ءد ابرازاں چون اے خیال اہت کہ آگوانگ انت آئی دل مرادئی جنیں ء
 راگشت کہ بیامن تراناں دئیں۔ بیاراش تو ء ماس اش بورت آئی دل ء تان نہ کشت۔
 بلے واز دار ء پلیس دات ء واز دار ء گپ نالینت نہ گرت آئی ہمراہ بوت ء شُت گوں:
 دیر نہ گوست کہ دل مرادئی بلبل ء بال گرت۔ ماس ء زار گرت مہلوک مچ بوت ءد
 مرزئیں دل مرادئی میگ چدا کمیں دورا ات حد اوستاں چہ مسیت ء تحت آرت۔ نون
 لاش ء برگ تیارا ات ماس ء زار ء پر یاد ات۔ نثار گارا ات نثار ء دیر گرت واز دار ء
 جاگہ چو دور نہ ات کہ آچو دیر بکنت۔ ءد ایا ہرتیں آرا گوں گون ء۔ بیچ گون ء آرانہ
 پردشت۔ نون من چوں کس ء برئیں نثار ء چوں یلہ بدئیں بلے لاش ہم ایر کنگلی چیزے
 نہ انت ہر کس وتی جاگہ ء ہشک ء حیران ات کہ بہ نندن یا بہ رکنیں ہے گڈ و منجات کہ
 نثار ہا کشانی کنان ء اہت۔

پروش ءِ سوب

صورت خان مری

روش شتو پیشین ءِ لڑتغت بلے دانی عالم ءِ ہواں رزگا چیرا ت پلوے شہ شش
 بہت ءِ مچی کے پیداغت تادوہمی ڈکو ءِ کیستے ءِ مچی آغا ت، مچیاں سوادہی تڑاں تڑوں ای
 ءِ بازینے پیداغت۔ ایشاں مس کسے ءِ وتی پر شتغیں دست من گنا ت تاکسے لنگا کفغا ت۔
 یکے ءِ وتی پاغ ٹپاں بستہی ات۔ تادوہمی ءِ وتی پشتی کوفغ ات۔ کہ کزاں کسے کوفغی ٹپاں
 مکندیت۔ پلوے زاکاری گڑوے پراتاں، پیداغت۔ تاپلوے کسا نہیں چک شہ ماتاں
 کڑ بیتوتی نیم روشی سایاں گریاناں چراغاتاں، یک تکے مچی ءِ ءِ پتیلے گون ات تاکے ءِ
 شہ ہیر نکلیں ٹولی ءِ دی گندغا کا تک کہ آنہاں ذوغ گلونی گون تنت۔ بلکن ایشاں پتیلے
 دزنہ کپتہ، یا گڈ شہ اشتاف ءِ پتیل ناہنت نختش۔ اے کلیں زوغ یک پلوے برے
 جینا تنت۔ اودا بلکن گند ءِ چار ءِ بندو بستے پرچیکہ دراہیں یا کمیں پٹی مزائیں مچی پھلوا
 کاکنت۔ ہر لہزا مچی بزبیا ناروغا ت بلے کلاں شہ بجویں ٹوک ایش انت کہ بچ ہندا
 مڑوغانی کور کفغ یا پورغ نغا ءِ نیا تک یا گڈازاناں چوش ات کہ مڑوغاں دہمی ہندے
 پورغ ءِ برغاتاں، یا اے دی بیت گت کہ اگر کاجین مڑوغے پورت نیا تک کل ہندے مچ
 کنے جیغانت۔ کہ کلاں یک ہند کھڈے ٹپنت ءِ گرغ کنت۔

اے کم ءِ بازیں برو آرتاشف ءِ نیم ءِ ہواں رزگا ت۔ گون شف کفغا مڑوم کسان
 کسانیں ٹولیاں زشتیہ تنت سرزمتان ات۔ چوشیں ساڑتی نیست ات، ہو، ہندے

ہندے پہ نغنے چئیے ء کمیں آسے گندھا کاتک ء کڑدے مزدم ایذا اوزار و ناحت۔
ایشاں بلکن نغنے آفے گون ات۔

ہر ٹولی ءے ء شینے پچار ہے یک ات کہ نہیں ہے بیت؟ چوشیں پردھے، بے سوئی
ات۔ کہ ہر کسی گوشغ ہے یک ات۔ کہ آؤ نہیں صد سالوں دادی پلنگ ء گوں جنگ ء
تھیر و سیم ء خیالی ٹوکے بیت۔ اوانہ پلنگ ہمید اجلوہ ء کھنت تا مزدم ہمکر بے دل تنت کہ
خدازانت یک تو پکے بسکیت۔

ہندے مچی ءے ء شنتے آں یک نکرے ء ملامت کنغات کہ اندر و کاں پیشتر آں
بیا تکلیت تا مرشی بے سوئی جہاری نکلے نویت۔ وہی مچی تی نکرے ء ملامت کنغات۔ کہ
آنہا ایشاناں تیرند اتغت۔ سینی یک نکرے ء لغوری شغاناں جنغات۔ ہندے ء کسے
یک مزدے ء ملامت کنغات ہندے ء سرو کے ء بے انگلی ملامت ات۔

اے کلیمس ٹولیاں جد اشش بہت مخدم ء سر نکر یانی مچی انت۔ اے اصل چپ تنت،
مزدم ء گوشتیں کہ گنگ ء دام انت جھٹے ء رند ادو سے مزدم ء آمی مشکے دو گون ات۔
اوپشتی لافانغنے کا کے چئی بیٹ۔ آرتہ مچی دست ششتو پشتی نیام ء پاتار تووت گزانت۔
بلکن پداپنچی مزدوں نغنے چئیے دغنی ات۔ ایشاں مس پیر تریں مزدے سری دیما پیتہ ء
گوشتی پوز دیما بنت۔

ہر کس وتی ہنداشہ کنزتہ ء کل دیم ترا بیتغت۔ ایشاں کلان شہ گوشے یکے ورنا
تر ات۔ ایشی ء زاناں وتی زہر واژت نخشہ۔ ء کشتی خانے گٹ ء گزیت۔ چکر جھنگو ء
گوشتیں یک دھک ء پوج مار نیست۔ وتی مدامی ٹاپ ٹوپ ء کھنوں بے آنہی سک سری

ءنیں کٹو دا شہ۔ کلیں لشکر مروشی یک روش کتی نہیں مرشی ءرند ایمان ءس تہ ہمکریں پوسے
دی نہ گنداں کہ بانگ سیالاں شہ برائی لٹے کسے گیرت۔ نہیں ہتھیارے سر آتکے نہ مردے
ایشی ٹوک گٹ گیر بیٹ چھپ ءکت ءآف ءواژت۔

بس نہیں چے بیٹ کل پیش ءپری ءنشتی نشت چوز ہر آرتغیں گوزمی دمب ءجھنڈکا
بتیش۔ یک ءدومرد سواکل ءکل جھنگو ءملا مت کنغاشت کہ آنہی ءیکے اشتاف کہ کسی
گوشتی نکپتی، کلیں لشکرے یک دھکا بڑتی ءدیم پہ دیم ءجنگ داتی ءاللہ سے چے چے؟
دوہیں مرد کہ آنہاں جی نہ گوشتخت دمانے ءرند کیے ءگوشتہ۔

اے ٹوک وتی ہندا نینت کہ چے پیتہ۔ پلنگ ءگول اکریں مدے ءواناپ ٹوپ ءدی ہر
کسی ہوش کشتخت۔ انہ کڑدے سال تی ءہے ٹاپ ٹوپ بتیں، پھیلہ تا جی نویت، جند ء
مردم کا پڑائی بیشت۔ اے ٹوک دی است ات کہ مئے لشکر دی حدے ءپیلوی ءتیارا ت
انہ ایڈاپلنگ ءپروش دیتیں چو کہ جھنگو ءگوشتہ گڈ آنہی روش دی لیکوی نشت، بس قسمت
”بلے اے ماشموشتہ کہ مارا پر دوش پیتہ تا مار دی سرین ءبھورینت۔ نہیں پدا مار دی ہمت نو
یت کہ خدائی تو کپے جنوں۔“

تو کپے جنوں! نہیں چوش پتغوں کہ حرام انت وتی گارے گپت کنون۔ من گوشاں اے کل
جھنگو ءہوڑ انت۔ بس ارم ءنیں گندیت۔ نہیں ساکت۔ مرد ءجلو انت ہنی وت تھا نگو
انت“

اکر ڈینگا جھنگو میا ردار دی نہ انت، ہلکوئیں ہوڑ ءشغان ءدی ماجت نخوان کہ ہلکو ہر ہندا
سوتی۔“

”ماہنی اے ٹوک ء بلوں کئے ڈھدارانت جواں بلیں ہنی جھنگو میاردارانت بلے شوا کے
اے گوشت کنت کہ جھنگو پکوانت زدغ انت، کٹغ پیٹہ، گرغ پیٹہ کس نزانٹ۔ نین سری
مارا جھنگو حال گرغی انت دومی ایش کہ مار پنگ چوش ایدادی نیلیت او اے دی سہرا انت
کہ ماگول آنہی جنگ دی دات نچوں۔“

”جنگ دات نچوں! جنگ ٹوک مادلاں آڑت نچوں“

”راست انت ابا۔ مار تکاوتی مڑدم دی پانیں ہندے ء دابراغی انت، ہڑتے اٹ ماہرا
ہینتہ۔ نین صداں مڑدم انت۔ اے گورے ء کغنی انت۔ چک مڑدم سنبھالغی انت۔ مال
کوہاں کغنی انت۔ میں دل شیت۔ شاہبازتہ بروچی پھلوا جھنگو پول گول ء کن باریں
کے چئی ءے سئی بیت۔“

شہباز مہاتانی وتی پشتی ء جھنڈی زیرینت اوچی تکا در کفیت، ہے مڑدم کہ نین ٹوٹو
کانت درد کا باقی آں ارم دی مسترات او آں رنگا دی کماش بیت کل گول اندام ء ایشی ء
ٹوٹو کا بیت درو کا ورنائیں مڑد ترندات ہمیشی ء اغدیں گوشتہ مناں ترسنت باریں جھنگو گر
جامویت اغہ کپتہش حد اٹخناٹ۔“

مناں دہمی تر ہے۔ تہ تا جھنگو ء لسنی سنگت بیگیے او جوانیہ پچار کارے جوانیہ مناں کیر انت
نوخ نوخ ء ایشی ریشاں سوزخ کتغنت کہ آتکو مار گول کپتہ ہکلو بس یک ٹوکے ایشی دفا
ات کہ شوا عالم کارے ء پہا کر دل چچہ جنت۔ اولی روش ء ترا گیر انت دہ مڑد ء گول شتہ کہ
دارے چئی ءے گڈنت پنگ ء لشکرے گندیت نامغانی ماں رشیت گڑتی ء دارانی ہندا تو
پک و تیراں کارنت ایشی ہے ہوڑوسک سری ات کہ چوش دتار کلاں دیماکتی۔“

کماش، سرلڈیپتہ آرنگا کتی کلورے ہر چہی کارء ایشی، دست اڑا کینت۔ کار سوا ایت کارا
 ولا پٹات حج اومیت وکیل نے ایشی، کائے پرواہ نیست ات بس نہیں سرو سو بے نہ پو
 لے دست اڑا کینتی۔

”اومناں دامرشی گیر نہ انت۔ کہ اے مزد کارے رانی کتہ اوسوب نہ دیستی۔“

پیر میں ٹوکے راست دنگ، کہ مزائیں جنگ بیت مے کلین لشکر پرشتہ اوموڑ چاں لا نارونا
 مہت۔ نامغانی کھر و بیت او گوانگ، جنت ورنایاں، دژمن دیم اشتو گڑ کفغایپتہ یار میا
 راں دیکھتو، بس سائیں ہر کس ہواں ہندا ات۔ پاڈ کوڑ تو نشتہ، ڈانیں سند سرا، تہ من کلان
 ملامت کتہ کہ لشکر یک روش کتے، بلے جھٹے نہ گوستہ کہ پنگ مے تکی تیراں تنگ اڑتہ او
 پنگ پرشتہ بس ہے رتکین بازیں سوباں سک سرکتہ۔

”شوارد عایاں وات کہ رندء سلا حانی آرو نہیں گلا لڈٹو او تیر تو پکانی انبار جتو۔ تا ہے گوں ما
 تا وہ دہ تیر مہت۔ او اصل مرشی نہیں حال بیتخت آ نہی گنوخنی کارء ژا۔“

”ہیر۔ ہر ہندی سوبء پیشک جھٹکو باز دلا ورکتہ او سر ہوڑی گام زر تفتی مناں تر سنت
 اکریں مزائیں پروشے پدا مرشی آ نہی دلات کہ پنگ، آخری روش انت۔ اے
 پروش ہاریں۔“

پدا مزائیں پروش بلکن آ نہی زندگی، سری پروش شید کو پیش حج کار آ نہی، بے سیت نویت
 ، مرشی مے اے سکتانی انت اے حال انت باقی لشکر چشوں گرک بیت۔“

”نی پنگ مار بلاں اولا کی کوتل کت۔“

دکری شہباز دی گڑتہ او حال داتنی کہ پیلو یں ٹوک، کس نرانت جنگ ساعت، بازینے

ڈس دات۔ کہ پلاں ہندء تو پکاں جفغات پلاں ہندا آتکو پول گول کشی بلے پر دوشء حلا
ہوشاں رند کس جچ ڈس ء ندات۔“

”جنگ ء تامادی ودیعت۔ پایانی پھلوا شتے“

”اودادی ڈس نیست انت۔“

شیر داد ڈکھیہ ات..... ہوں نہ جفغات۔“

”هد وخننا کینتو۔“

”بلے ہے ساعتی ء خیر دل مراد آتکغت“

”مناں دہمی تر سے دی گیرت، اغد جھنگو ء گر جانی شک دی دلا کپتہ۔ وثاروت تو پک
جنت ہماں دھکی شوار کئے گون ات کہ تو پک ء تیر مئے جنت۔ اوبس ما گوشتہ نین گر جا بو
ں کھر وکھنت وتی تو پک ء جنت بھورینیت۔ کہ میں یازدہ کی سرسریں تیر بلاں منی ڈو
برء مہ شکنکیت۔ نین مار ترس ات کہ چے کنت دکری مئے پوڑ ء پلنگ بیڑتہ او پلنگ ء
لشکر پرشتہ پدا چے شیت کہ من زاناں وختے وختے مس ردیں کارے کناں۔ نین ردء
من رد مناں گڈ سوب زسیت۔ اے سوب ء منی رد ء نہ منغ ء ضد دات ہنی ایش ء کئے
ولدئی ء دات؟“

بلے چوش ہدا رحم ء کنات۔ دلا بازین تی دی وسواس کائنت“ مستریں کماش ء دروکا وتی
دستا سرٹیک داتہ۔ او ہواں رنگا نشتی ء دف ء در کپتی۔

”مرشی قہرے پیتہ:

جواہیں جھٹے ہواں رنگ ء چھپی ء پاغ ء پوکاری چمانی چکا کتو نشتیہ او پدا گوشتی ”میں دل

شیت روش نکا سر ماوتی لڈا تیاری ء کنوں۔ انگو آنگوشہ اولاکے۔ پتکے نزاروں۔ راجا دی
گوں سنگتاں دانی نیا تکہ زاناں مزدوغ چیز ڈینگا باز پتخت۔ ایر نکمیں ناگیا نہیں بلایاں
خذا رحم ء کنات۔ ایذا آف نیلت۔“

یکے کھڑو پتہ کہ آفاں بیاریت۔ من شاں۔ سبزوں براشاں حا۔ من آف لو پتخت
اے دی کڑو بنت او کمیں دیم تر رونت وکری کفشکاے بیت۔ کل ہواں نکا خیال ء
کھت بلکن سنگتان کے سر آ تکہ وکری جھنگو سلام ء دات۔ کل دایک کھت۔ کماش
دیما بیت او شیت۔“

”جھنگو بھڑے۔ لنگائے“ شیر داد پشن انت پکوانت ”شیر داد ہوں نہ چکغا کینت۔ سہو
دف ء انت۔ کلین ٹی ہمو داینٹ:

نیں کے ء پو لے کنت۔ اونہ وتی ٹو کے سہرودف تکا لڑیت۔ اے دی رندا لڑت دیم
دیم ء انت کمیں لنگا کینت الاجی مزدوم ء سما کفیت بلے یک ٹو کے است ات وختے چیز ڈ
نیگاہ یک بھرا دھبت مزدوم ء گوشتیں ٹی باز یہ انت پہ زور وٹار داشتی دگ ء نہیں ایشی ء
ٹو کے گتہ:

نیں بلے دہمی کے ء تا سہرودف ء آ تلغت۔ ہمید آ تکیہ شاہباز دیما پتہ او گوشتی
”شیر داد اے پھلو انت“ بس ہمکر گوشتو لڑتہ۔ اے دی چپ چپی ء پہ رندا تاں شیر داد ء
آ تلغت ایشاں سلام داتہ نشغیں مزدوم کل کھڑو پتخت۔ او خیر دیم ترا آ تکہ کہ جھنگو دیشی
گوشتی ”بھڑے جھنگو“ ہنی شیر داد ہون جکتہ آف لو تھی ما آف داتہ۔ انشاء اللہ تعالیٰ بھڑنت
شیر داد ء کہ اے پوڑ دیتہ۔ پہ کھڑو پتغا ہیمانتی بلے کماشیں مزدوم پتہ او وٹ ء نشتی ما

جھنگو درد کا اصل چھپی جگہ انگری آگری ٹپی یک سری بیانا رو غاصت، دمانے رندا جھنگو لڑ
تہ دہمی ٹپیا نی پلو اسہ چیار سنگتیں مزدوی ہمراہ پیہ دو صدہ بجھنی سردی ٹپی گیش شمت۔

جو اہیں تراہکارے گوستہ جھنگو دکری گڑتہ۔ ہنی وہ پانزدہ مزد سنگت ات زناں آنگو مزائیں
مچی ءوا جھنگو حال شتہ گوشتے مزد یک یک ءانگو و اجاہ بینا آ غاصت و روکا انگو آنگو جھنگو ء
دیتہ پد بازری ء کما شیں مزد ء پول کتی من تر کلی گھیل، مزار خان و راجا ء نمنند غایاں“

تر کلی گھیل و مزار خان کشجا بیتغت۔ راجا گوں کڑدے پوڑ ء پیڑ ہواں دگاشتہ کہ حیراناں
مزدغاں ہند کنت ء کیٹ۔ زاناں بازریں عالمے کشجا پیہ دانی گارانت۔ مادی کل چیز اراجا
پوڑ ء ہیلوں بیائینت تا ٹپی آں جو انیں راستے ء مزد کثیت مالاں چک و مزد وی چوش
ایداشت نیائینت دگاں گوزنداں یک پچلو بنت، چاڑواں حال آڑتہ کہ روش ٹب ء وار
نددی پلنگ تک نکالی پیداغت۔

”جھنگو ء یا تا پیڑ ٹوک نہ اش کتہ یا اے گوش و آں گوش کتی پیڑیں لڑ غاپیتہ اندیں گڑتہ او
کما شیں مزد ء گوشتی۔“

”برغو با بولشکر پچلو اں بروں نہ.....؟“

”ہکچہ نہ۔“

نیمن دہ دوازوہ مزد بیتغت۔ ہواں رنکا مچی پلو الزتغت جھنگو ء اللہ ء پکوشہ لٹے دی دستا کتہ
۔ او بڑتی وختے وختے ٹیک دیا نا اونا سٹی ایس مزد ء پوہ دی نخت کہ پاد ء لنگاہ کنفا یینت
شلوار ء ہونانی چینٹ بھڑی ء است انت، بلے شف ء تہاری ء کس ء گا نھین خیال نختہ:

آنگو کہ مچی ء دینٹہ۔ اے پوڑ ہوا نگور و غا نینت۔ کل اے پلوار لغت۔ شش صدے
 مزدت نیٹ آنگو پوڑ پیڑ سرودف ء زہ نہار ء بیڑ تمیش او شنتت دیما کنزانا۔ ذکر ء برغو با بو
 زور ء گوانک جتہ، پوڑ ہر کس وتی ہند ابرو نینت، نندا نا، جھنگو حیر مہر یا آنگو۔ شوے پوڑ ء
 حال لوتہ، ما حال ء کھڑو میں تو اء دوں، نندنت۔

کلیں پوڑ ہمو دانشتہ برغو با بو وت دو پائی حال داتہ۔ و آ نہانی حال دی گیتی ہواے ٹوک
 استت کہ وتی حال ء ہے دی گوشتی کہ راجا ء ہل انت۔ نین جھنگو دی حیر مہر یا آنگو ایداشتہ
 روغی انت۔ او ٹی گل ء پے جو انیں دیسپا نہیں راستغیں ہندے گندغی انت۔

اے پوڑ ء پیڑ آنگو چو برز ترس ہندے گتتت پوتاں است صلحے
 کنغانتت۔ وختے وختے ٹوک نامغانی کھڑو بیت۔ اے کلیں تات و پچار ء جھنگو اصل
 چھپات اندیں کاہریں ترہکائے چپی ء گوستہ برغو با بو ء پیڑیں انگو دیشہ آنگو پدا کھڑو
 بیغ ء اڑا تتی۔ اندیں نشہ گڈا۔ درو کا کھڑو میں تو اء گوشتے مچی ء مزائیں گپے ء اش
 کتہ۔ گوشتی جھنگو شف شتو دیر بیتہ تہ من کہ نہیں راجا پوڑ دی آؤنت۔ ٹی پیڑ باز انت ہنی
 تھاں پلوار بروں پوڑ ء کل ء صلح تئی دیما انت۔

جھنگو شہ وتی ہندا کھڑو پتہ ہیڑت بندیں سوکیں مزدے ات تنگیں چلاہیں ریش کلیں حیر
 سیا پنتشی نین ڈینگا کھڑو میں تو اء او میں نرمی ء ہمکر بیت کہ چیاریں کنڈی نشتغیں مزدم
 سند و بندی پوہ بیتت۔ ایسی ء ہنچش رائی کتہ کہ کلاں صلح ء کنغانتت و پوہ
 کنغانتت۔ ”برائاں آں سنٹریں ٹک انت۔ شوے دیما انت شوارشہ ہمیر تگلیں مزدنیست

کہ ہے دگ ء نہ شتہ۔ مار ء کے بگو شیت ہے دگ ء بلیت۔ بلیں مارا شت نیٹ۔ مے
 کلیں دات گپت گوں سیتان انت، اندہ سیتان ء گپت ودات بند کنے جیت مانگھرا ان مر
 وں۔ پانگ شوار ہج ڈولا وتی کپتغیں ڈیہہ ء نیلیٹ۔ نین برو آ ر ء ہے دگ سر کیت۔ مے
 کسان مز ن بے حیالی ء کیت ہے دگ ء گیر ت وتی گپت ء دات ء کنت و گڑ دیٹ ہے
 دگ ء کلیں اڑ و کڑاں شوازا انت۔ ہمکریں زہنہاریں ژ لے کہ ہج دگ ء نیست انت مے
 کوہستانی کلیں دگ ء گٹ اُن بے گڈ دی ماہکوروں کا ہں چکر مزد م ء برو آ ر کتہ کس سنی
 نہ انت۔ چند ہی مزد م پر تغت کس ء روغ آغ نہشتہ۔ ونخے دگ ء روانا کو ہے ریڑھ
 پکتہ پار کیں سال ء کوہ بڑ ء ریڑھ گیر ت مائی ء داراں جغات۔ آ نہی ء مان کیت۔ ء
 مائی تفاق بیت۔ ہر کس ء مائی بڑ تہ پورتہ۔ دار جغ کس ء نہ اشتہ نین دگہ ہمیشنت روغ
 گٹ، ژل، دگ ء ڈھنگر کل دیما نت نہ روغ داں مرشی کس ء دلاں نیا ژتہ۔

نین مناں یک ٹو کے ڈست کسے ء مرشی دا ہے دگ روغ ملامت کتغت۔ بے
 میں گیر ء نین بروغ کسے ء ملامت کتہ۔ نین کوہ ریڑھ دیو خ ء نین کہ ہواں مائی کہ
 آں شہ پتعیں کوہ ء ماں آغ ء نوتہ۔ نین ہے ڈولا داں ء مرشی کسے ء سنٹریں ٹک
 ڈوہدار کتہ۔

نین مرشی ہے سنٹریں ٹک ء مچلے شتہ بازیں روغے پرتہ کڑ دے بھن ء شیر تر تہ،
 سو بی مزد دے، مزد م ء شہشت بے مرشی اکر یں گانجیں لشکرے کوش ء ہواں لشکر کہ سیالانی
 سیال۔ براتانی کو فغ ات کئے انت دور نہ انت تھاں براٹ انت۔ کہ براتی کو فغ ء بھر

غادگیہ نہ انت۔ مرشی یک سیغے نہ انت۔ آں سیغے کنغے سیاہاں پوشیت۔ اتانی
 کوش سیغے دژمن، پرورش سیغے ایشہ گوہارانی رزغ۔ مہغ، آونہیں بچانی اولاکی کوتل کنغے
 سیغے چکر سیغے کتہ کمت۔ یک سیغے کنت، دہمی گلاوند بیت۔

ہواں ترندیں ورنہ پچی، شہ کھر بیٹ اوشتیت آخرد گے دی آست انت نہ بے
 پوجی و ماددی گندغاں۔

”من دی ہمے کشاں کہ بے پوجی اگر انت کہ ما یک سیغے و ہجرت نہ ووں۔ اے
 کلیں بے پوجی آں، کلیں سیغاں آدم زادے شموشت نخت۔ کہ براتانی ہوں شموشت
 نویت براتاں ایشاں کھاں، بے پوجی و دسیغاں کہ ماشموشت نختوں۔ مہ شموشوں ایشاں
 تا سوبے بے خیال کنون، سوب و روش و کلیں بے پوجی و سیغاں گیر آروں کہ وت
 شمشت میں سمبرنت نی پر شتغیں شڈیں زحماں زیرنت۔ آں نہ انت تاگل زمین و
 سنگ بازنت۔ آں دستا نیابیند تا اے وختا و تار دژمن و تیراں، یماں کمت۔ یک
 دھکے اندہ آ نہی و حل و اڑتہ تا کلیں بے پوجیاں گوں ہاڑیں سیغاں ماریشیت۔ آں مے
 ہوناں نشہ ای چچ و رنت۔ مرشی دژمن و سوب و نوش انت۔ اوشوے پلہ اے حسر۔
 کھر وخت بام و دھمہ و روش نکاسر مارشتی۔

حکیم بلوچ 25 دسمبر 1942ء ماں منگورو وادی بوتہ، شہ کوئٹہ کالج آئی۔ اے۔ اے
 شہ کراچی یونیورسٹی ایم۔ اے۔ اے کنگ، رند آماہتاک اولس بلوچی ۽ شوکار بوت۔ پنج
 سال رند آ حکومت بلوچستان ۽ اسٹنٹ کشر بوت، تاں 21 گریڈ ۽ سر بوت۔
 اے کتاب ۽ تہا حکیم بلوچ ۽ رونا بند دتلیں نامداریں آزماکارانی گنجنیں
 آزماک انت۔

بلوچی زبان ۽ آئی چاپ بوتلیں کتابانی تہا گنجن آزماک، آس ۽ چہر، سنگ
 گراں، کاندیت، دروش جتیں ارواح، وہدیکہ اردو ۽ آئی چاپ بوتلیں کتابانی تہا شہید
 شاد، ماتم دانش، زیر سایہ خورشید، بلوچی قومیت خانیت و سرداریت، عوامی دکھ کا سفر
 خواب پیام بیان ہوار انت۔ حکیم بلوچ انگریزی ۽ ہم پیشہ کنت۔ انگریزی ۽ آئی
 نویتلیں کتابانی نام چوش انت:

- Tears of Resurrection (Articles & short stories)
- Cobra's Votive Kiss (English short stories)
- Silver Footed Dawn (English short stories)

حکیم بلوچ بلوچی زبان ۽ نامداریں آزماک، کسانک نویس، نگدکار ۽
 رچانکار ۽ جہت آزماک بیت۔ آماہتاک بلوچی ۽ سرکار نامدار است انت۔

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ